

ГЈ "Цер-Видојевица" код-2511

ЈП "СРБИЈАШУМЕ" БЕОГРАД

ШГ "БОРАЊА" ЛОЗНИЦА

Одсек за израду Основа и Планава газдовања шумама

ЈП "СРБИЈАШУМЕ" БЕОГРАД

ШГ "БОРАЊА"

Бр. 2928

Датум 22. 9. 2022. г.

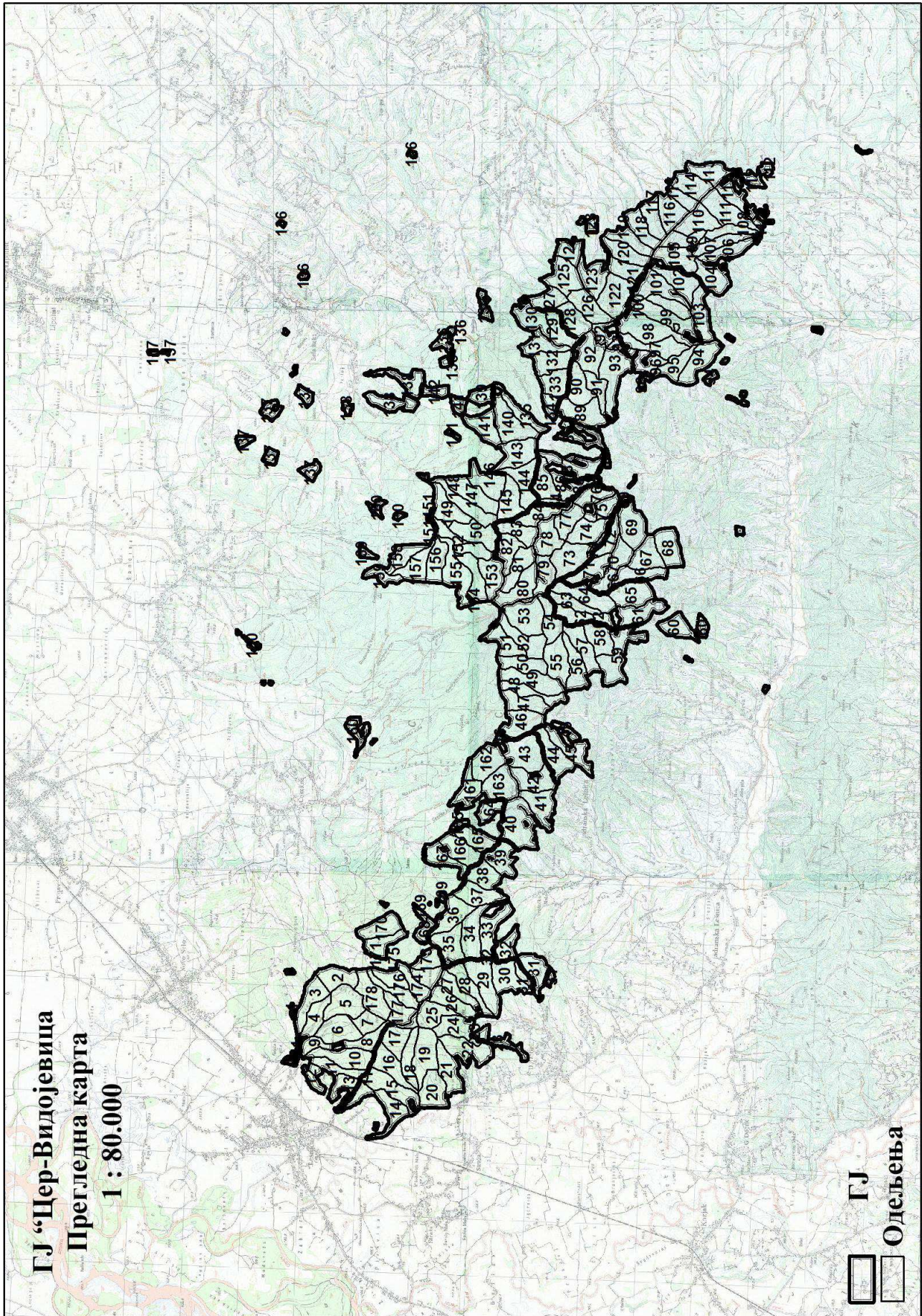
ЛОЗНИЦА

ОСНОВА ГАЗДОВАЊА ШУМАМА
ЗА ГАЗДИНСКУ ЈЕДИНИЦУ

"ЦЕР-ВИДОЈЕВИЦА"

2023-2032

ЛОЗНИЦА 2022 ГОДИНЕ

0. УВОД

I.УВОДНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ И НАПОМЕНЕ

Газдинска јединица "Цер Видојевица" припада Подрињско-колубарском шумском подручју. Њеним шумама газдује ШГ "Борања", преко своје шумске управе у Шапцу где се изводе сви радови на узгоју, нези и заштити, и коришћењу шума. Прво уређивање овог шумског комплекса извршено је 1962. године и од тада се овим комплексом газдује помоћу посебне основе газдовања. Израду те основе извршио је тадашњи Биро за пројектовање у шумарству. Ово је седмо по реду уређивање газдинске јединице.

Прикупљање података на терену и обрада извршени су према одредбама Закона о шумама ("Службени гласник Републике Србије", бр. 30/10, 93/12, 89/15, 95/18), Закона о заштити животне средине ("Службени гласник Републике Србије" бр.43/2011, 76/2018, 95/2018) у складу са Правилником о садржини основа и програма газдовања шумама, годишњег извођачког плана и привременог годишњег плана газдовања приватним шумама ("Сл.гл.РС" бр.122/2003, 145/2014) као и осталих законских прописа.

Таксациони радови извршени су 2021 год. по јединственој методологији за инвентаризацију шума у оквиру Републике Србије.

Ова основа за газдовање шума садржи:

1. текстуални део,
2. табеларни део,
3. карте.

II.ОСТАЛЕ ЗАКОНСКЕ И ПОДЗАКОНСКЕОДРЕДБЕ

Из Закона о шумама и Правилника о садржини основа и програма газдовања шумама,годишњег извођачког плана и привременог годишњег плана газдовања приватним шумама ("Сл.гл.РС" бр.122/2003, 145/2014 - др. правилник) као и осталих законских прописа, простор и оквир планирања газдовања је шумско подручје које се образује ради рационалног коришћења шума, средстава за проширену репродукцију и других општих интереса Шумско подручје се образује према природним, економским и другим условима који указују на јединство и целину подручја.

Законске одредбе са којим је усклађена ова основа газдовања шумама су:

- Закон о шумама ("Сл.гл.РС", бр.30/10; измена закона "Сл. гл. РС", бр. 93/12, измена закона "Сл. гл. РС", бр. 89/15; измена закона "Сл. гл. РС", бр. 95/18-др.закон)
- Законом заштити животне средине ("Службени гласник Републике Србије" бр.43/2011, 76/2018, 95/2018).

1. ОПШТИ ОПИС ГЕОГРАФСКИХ, ПОСЕДОВНИХ И ПРИВРЕДНИХ ПРИЛИКА

1.1. ГЕОГРАФСКЕ ПРИЛИКЕ

1.1.1. ГЕОГРАФСКИ ПОЛОЖАЈ ГАЗДИНСКЕ ЈЕДИНИЦЕ

Газдинска јединица "Цер Видојевица", налази се у северозападном делу Србије, и целокупном површином се налази на територијама општина Лозница и Шабац. По своме, у извесном смислу, изолованом положају ова планина је слична планинама Авала и Космај, двома другим планинама северне Србије или Фрушкој Гори са којом има приближан правац пружања од северо-запада према југо-истоку.

По свом географском положају простире се између 16° 58' 44"- 17°11'58".источне географске ширине, тј. њене крајње тачке су удаљене око 15 километара.

Према топографској подели овај шумски комплекс се налази на секцијама Шабац 3 и Бијељина 4 (1:50000).

1.1.2. ГРАНИЦЕ

Спољашња граница комплекса "Цер-Видојевица" одликује се великом разуђеношћу и целокупном дужином наслања се на приватни посед. Њена укупна дужина износи 112 километара. Садашња спољна граница успостављена је упоредо са инвентарисањем шума методом идентификације, а на појединим потезима иста је успостављена детаљним премером. Граничне ознаке су постављене на дебљим стаблима и непокретном камењу према важећим стандардима.

Унутрашње границе су утврђене и обележене на основу орографских прилика, а подела је извршена на 178 одељења и њена укупна дужина износи 172 километара.

Током сезоне теренских радова 2021 године у потпуности су обновљене спољашње и унутрашње границе комплекса државних шума.

1.1.3. ПОВРШИНА

Према административно-политичкој подели простора ГЈ. "Цер Видојевица" се простире на подручју политичких општина Лозница и Шабац и на подручју више катастарских општина. Њена укупна површина износи 4.061,10 ха.

Садашња површина јединице мања је за 63,69 ха у односу на површину по претходном стању, као последица решавања имовинско-правних односа на деловима јединице.

1.1.3.1 РАСПОРЕД ПРЕМА СТРУКТУРИ ПОВРШИНА

Структура јединице, и њен распоред по политичким Општинама, приказани су у табели која следи.

Табела 1 – распоред по структури површина

	Лозница		Шабац		Укупно	
	ха	%	ха	%	ха	%
I.Шуме и шумско земљиште						
1. Шуме	2.887,25	99	1.005,55	99	3.892,80	99
2. Шумске културе	37,56	1	2,40	1	39,96	1
3. Шумско земљиште	11,01	-	1,87	-	12,88	-

Свега	2.935,82	97	1.009,82	98	3.945,64	97
II.Остало земљиште						
1. Неплодно	1,54	5	1,20	6	2,74	2
2. За остале сврхе	92,46	95	20,11	94	112,57	98
Свега	94,00	3	21,31	2	115,31	3
III. Заузеће	0,10	-	0,05	-	0,15	-
Свега (I+II+III)	3.029,92	75	1.031,18	25	4.061,10	100

Највећи део јединице припада општини Лозница, са 75 % у укупној површини..

У структури површина највећи део заузима обрасло земљиште, са 97 % у укупној површини, у оквиру ког су доминантне шуме. Преостали део односи се на остало земљиште, у ком највећу површину заузима земљиште за остале сврхе.

1.1.3.2.ДРЖАВНИ ПОСЕД-РАСПОРЕД ПО ПОЛИТИЧКИМ И КАТАСТАРСКИМ ОПШТИНАМА

У табели која следи приказан је распоред државног поседа по политичким, односно катастарским општинама за ову јединицу. Највећи део површине, посматрајући катастарске општине, заузимају Милина, и Лешница, обадве у оквиру општине Лозница.

Површине политичких општина приказане у табели структуре површина, и површине у табели показују извесне разлике, што је последица граница катастарских општина које на терену не прате границе поделе простора шумског комплекса.

Списак катастарских парцела дат је као прилог табеларном делу основе.

Табела 2 – распоред по политичким и катастарским општинама

Општина	Р (ha, a, m ²) по Општинама	К.О	Р (ha, a, m ²) по К.О
Лозница	3.042.01.00	Доњи Добрић	261.49.15
		Јошева	371.28.50
		Каменица	187.75.20
		Лешница	533.98.30
		Милина	620.96.85
		Ново Село	65.87.25
		Текериш	09.05.08
		Трбосиље	455.25.87
		Чокешина	164.02.25
		Јадранска Лешница	372.32.55
Шабац	1.019.09.20	Бела Река	420.00.08
		Двориште	119.96.20
		Десић	226.29.79
		Петковица	30.96.70
		Радовашница	221.86.43
Укупно ГЈ "Цер-Видојевица"	4.061.10.20		4.061.10.20

1.2. ПРИВРЕДНЕ ПРИЛИКЕ

Шуме газдинске јединице "Цер-Видојевица" простиру се у брдском подручју општине Лозница и Шабац која су означена као развијена подручја.

Подаци који следе су преузети из публикације “ Општине и региони у Србији 2021“.

На основу података пописа 2011, а са стањем на дан 30.06 2020, подручје општине-града Лозница обухвата површину од 612 км² са 73.975 становника у 54 насеља. Подручје општине-града Шабац има површину од 797 км² са 109.340 становника у 52 насеља.

Карактеристично за ове општине је велико учешће индивидуалног сектора и релативно мало учешће државног сектора у пољопривреди. Тако за општину Лозница државни сектор учествује са 1,2%, а општину Шабац 5,3%. Слично је и са учешћем државног сектора у формирању националног дохотка које је релативно ниско.

Становништво ових општина у равничарским крајевима бави се пољопривредном производњом, а у вишим-брдовитим теренима воћарством и сточарством. У општини Лозница, регистрован број пољопривредних домаћинстава ја 8.254 домаћинства, са обрадивом површином од 25.993 ха. У општини Шабац, регистрован број пољопривредних домаћинстава ја 10.115, са, са обрадивом површином од 48.444 ха.

Поред пољопривредне производње хемијска и прехранбена индустрија су најважније носеће гране привредног развоја ових општина.

Недовољан степен запослености је један од највећих проблема у наведеним општинама, али је истовремено и потенцијални фактор убрзаног развоја, уoliko би се повећала запосленост до потребне мере. То се може постићи само реструктурирањем привреде и отварањем малих и средњих предузећа. Опредељење руководства општина је да се будући развој мање ослања на хемијску индустрију, а више на пољопривреду и услуге (трговина, угоститељство, туризам и др.)

1.2.1. ЕКОНОМСКЕ ПРИЛИКЕ

Подручје општина Лознице и Шапца у коме се налазе шуме газдинске јединице "Цер-Видојевица" релативно је богато шумом. Површина земљишта обраслог шумама уза општину Лозница је 20.016 ха, а за општину Шабац 9.932 ха („Општине и региони у Србији 2021“). Углавном доминирају шуме у својини грађана којих по евиденцији има око 18000 хектара чија се просечна запремина креће око 110 м³, са годишњим етатом од око 40000 м³. Другим делом шума површине од око 11.400 хектара газдује ЈП "Србијашуме", ШГ "Борања". 2008. године је основано предузеће "Манастирске шуме" са седиштем у Лозници које газдује комплексом шума површине око 1.100 хектара који су враћени манастирима шабачке епархије, а који су изузети од ГЈ "Цер-Видојевица". Осталим делом шума о којем нема евиденције, газдују разна правна лица.

Док у државним шумама преовлађују високе економске шуме, дотле су шуме у индивидуалном власништву већином изданачког порекла, слабијег обраста и квалитета, недовољне заступљености вреднијих врста дрвећа и неповољног односа дебљинских и старосних разреда. Тиме су знатно умањене вредности шумског фонда као значајног природног богатства у овом подручју. Површина шума у овом подручју, према неким важећим нормативима могла би да буде довољна за унутрашњу потрошњу, односно да представља солидну базу за развој одговарајуће индустрије за прераду дрвета и подмирење потреба широке и остале потрошње у подручју. Међутим имајући у виду дрвни фонд, његову очуваност и структуру (посебно приватних шума) могло би се рећи да шумска производња овде представља лимитирајући фактор за даљи развој и повећање капацитета за хемијску и механичку прераду дрвета.

Фонд државних шума у овом подручју представља солидан основ за стварање таквих шума производних капацитета из којих се најрационалнијим газдовањем могу обезбедити не

сано већи и квалитетнији приноси и прираштаји у сечивој дрвној маси, него и већи приходи за финансирање просте и проширене репродукције шума у подручју. Тиме ће се поспешити интензивирање газдовања и убрзати унапређење шумског фонда и целокупног шумарства у подручју.

Шумско-привредни услови у овом подручју су добри захваљујући свом географском положају, доброј саобраћајној повезаности са другим центрима. Шумски комплекси су претежно отворени мрежом тврдых камионских путева који се настављају на главне магистралне правце. Густина саобраћајница се приближава оптималној што омогућује интензивно газдовање шумама и редовно снабдевање индустријских капацитета.

Постојећи шумски фонд у овом подручју сваке године даје значајне количине дрвне запремине за алиментирање дрвне и хемијске производње и широку потрошњу.

На овом подручју постоје озбиљни прерадни капацитети ("Див компани", "Вуковић тим", "Ковиљача Доо", "Вуд сиситем", "Свис-еко пелет" у Лозници и други ближи или даљи у овом подручју) као и велика потражња за огревним дрветом од стране синдикалних удружења и регистрованих удружења пензионера. Постојећи фонд производње шумских сортимената није у стању да задовољи потребе прерађивачких и потрошачких капацитета

Према томе, могућа производња шумских сортимената представља ограничавајућу фактор за потпуно снабдевање постојећих капацитета подручја или њиховог повећања.

1.2.2. ОРГАНИЗАЦИЈА И МАТЕРИЈАЛНА ОПРЕМЉЕНОСТ ШУМСКОГ ГАЗДИНСТВА И ШУМСКЕ УПРАВЕ

Шумама које припадају газдинској јединици "Цер-Видојевица" газдује Шумско Газдинство "Борања" Лозница (као део ЈП "Србијашуме" Београд) преко своје Шумске управе Шабац.

Јавно предузеће за газдовање шумама "Србијашуме" са седиштем у Београду основано је законом о шумама (Сл. гласник РС бр. 46/91) и уписано у регистар Окружног привредног суда Београд под бр. Фи. 10351/9 (24.IX 1991.године). Шумско газдинство као део предузећа послује под фирмом ЈП "Србијашуме" Београд-ШГ "Борања" Лозница без својства правног лица. Шумске управе и радне заједнице послују под фирмом предузећа, називом дела предузећа и радне јединице.

Унутрашња организација ШГ је следећа:

1. Дирекција дела предузећа у Лозници
2. Шумска управа у Малом Зворнику
3. Шумска управа у Крупњу
4. Шумска управа у Шапцу
5. Шумска управа у Ваљеву
6. Радна јединица за изградњу путева и механизацију у Лозници.

Делатност предузећа је :

- гајење, одржавање и обнова шума, реконструкција и мелиорација деградираних шума и шикара, производња шумског и садног материјала и подизање нових шума и шумских засада,
- производња шумских сортимената и коришћење других шумских производа и њихов транспорт, коришћење шума за рекреацију, узгој и лов дивљачи и друго коришћење шума,
- пројектовање, изградња и одржавање шумских саобраћајница, паркова и зелених рекреативних површина и других објеката који служе газдовању шумама,
- изградња програма, пројеката и основа газдовања шумама,
- извођење геодетских радова за посебне потребе,
- вршење стручних послова у шумама сопственика,
- трговина на велико и мало,
- спољно-трговински промет,

- обављање привредних делатности у иностранству,
- унапређивање и коришћење општекорисних функција шума.

У оквиру ШГ "Борања" Лозница запослено је 239 радника, а квалификациона структура је следећа:

СТРУЧНА СПРЕМА	ШГ "БОРАЊА"	ШУ ШАБАЦ
ВСС	52	7
ВШС	3	0
ССС	119	22
НК	19	2
СВЕГА:	193	31

Коришћење и одржавање опреме и механизације је у надлежности РЈ за изградњу путева и механизацију. Поред наведеног ова радна јединица обавља послове транспорта, утовара, истовара, одржавања, поправке и сервисирања возила, моторних тестера и других механизованих средстава, затим изградња и одржавање шумски путева, као и изградња и чишћење шумских влака.

За извођење наведених радова, ШГ "Борања" располаже следећим основним средствима:

Табела 3 – техничка опремљеност газдинства

Тип машине или прикључног уређаја	ШГ «Борања»
	свега
Моторне тестере	14
Телескопске тестере	7
Кратилица-штуц	1
Чистач 245 RX	5
Тестера за кресање Н 250 PS	1
Трактори точкаши	3
Зглобни трактор-Скидер	6
Камион Ступчар	2
Камион са дизалицом	5
Камиони кипери	2
Булдозери да 100 Kw	2
Фронтални утоваривачи	1
Мини електрична пилана-Хоризонт	1
Витла за пољопривредне тракторе	1
Мотокултиватор	1
Ротосекач-таруп	2
Бушилица за садњу	2
Кишни агрегати	2
Моторне леђне прскалице	2
Теренско возило Уаз	1
Теренско возило Лада Нива	20
Путнички аутомобили	3
Комби	1
Минибус	2
Пента са чамцем	2
Вучни воз	1
Доставно возило Поли	1
Ватрогасно возило	1
Мопеди	32
Зграде и други објекти	
Управана зграда	5
Лугарнице	22
Механичка радионица	1

1.2.3. ДОСАДАШЊИ ЗАХТЕВИ ПРЕМА ШУМАМА И ДОСАДАШЊИ НАЧИН КОРИШЋЕЊА ШУМСКИХ РЕСУРСА

У оквиру државних шума у овој газдинској јединици током предходног уређајног раздобља извршено је издајање газдинских класа где је у оквиру сваке газдинске класе образложено стање састојине, производне могућности као и циљеви и преузимање мера за постизање тих циљева.

У оквиру досадашњег захтева према економским шумама основно је било одређење ка трајном повећању приноса, максималне количине дрвне масе, очување и повећање вредности шума, као и развијање и јачање општекорисних функција шума. Могућнос за испуњење овако постављених циљева огледа се у предузимању свих потрбних радњи за провођење мера узгојне и техничке природе.

Основно је било остварење оптималног стања у свим састојинама (избор врсте дрвећа и састојинског облика као и висине дрвног фонда, квалитет и здравствено стање и структура састојина), превођење у високи тип узгоја изданачких састојина букве и храста на добрим стаништима, стварање двоспратних мешовитих састојина од борових, смрчевих и осталих култура подигнутих на туђим стаништима. За постизање постављених захтева према шумама примењиване су адекватне мере у сфери коришћења и узгоја као и заштите шума уз максималну примену стручног знања.

1.2.4. МОГУЋНОСТ ПЛАСМАНА ШУМСКИХ ПРОИЗВОДА

Јавно предузеће "Србијашуме", ШГ "Борања"-Лозница нема својих прерадних капацитета за примарну и секундарну прераду. Због тога је упућена да своје производе даје прерађивачима у ближој околини.

Главни потрошачи дрвних сортимената су: "Див" Лозница, "Вуковић тим" Лозница, "Ковиљача" Лозница, "Слогатрејд" Крупањ, "Диен" Крупањ, ЗР "Победа" Мали Зворник, "Санд" Мали Зворник, "Кан импекс" Мали Зворник, "Зелена Дрина" Бајина башта, "Дрина тимбер" Љубовија, "Јела" Шабац и др. На основу претходно наведеног видимо да је потреба за дрветом (техничким и просторним) велика и да пласман шумских производа неће бити проблем ни у наредном периоду.

2. БИОЕКОЛОШКА ОСНОВА ГАЗДОВАЊА ШУМАМА

2.1. РЕЉЕФ И ГЕОМОРФОЛОШКЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ

У геоморфолошком погледу ГЈ "Цер-Видојевица" припада групи Подрињских планина и чини северну прелазну зону између старе масе балканског полуострва, родопског планинског система и млађих набораних планина динарског система. Према Цвијићу, Цер и Видојевица су за време језерске фазе великог Панонског мора представљали острво. Повлачењем овог језера остали су трагови у виду абразионих површина или тераса које су касније овде затрпане алувијални-делувијалним наносима тако да се данас ретко где откривају. Стога се на овом делу не срећу језерски седименти. Планински масив Цера спада у ниске планине, облика била, дугог око 15 километара, са кога се спуштају стрми и бројни ртови према северу у Поцерину, а према југу и југозападу у долину реке Лешнице. Најнижа кота терена налази се на крајњем западу ове јединице и износи 110 метара, а највиши је 687 метара на врху Цера (Шанчина). Главни гребен-вододелница протеже сеправцем северозапад-југоисток. Од северозапада почиње Видојевица, односно потесом звани "Нишан" (195м), па се преко "Пчелињака" (223м) наставља на малу Видојевицу (379м). Одатле правац главног гребена нагло скреће ка североистоку од потеса званог "Бел" (258м) одакле се опет главним смером наставља преко Вратачког венца (265м) - "Прокопа" (260м) - "Кичерића" (402м) - "Паковца (455м) - "Мршића гроба" (492м) од "Великог церја (521м)- "Кумовца" (593м) до "Широке равни" (492м). Одатле главни гребен скреће на југоисток-исток преко "Баставачких колиба" (484м) - "Крстова" (558м) - "Раскршћа (565м) - "Велике градине" (619м) до највишег врха Цера- "Шанчина" (687м). Од ове коте главни гребен-вододелница се пружа у правцу југоисток преко потеса "Липова вода" (640м) - "Теодоровог рта" (646м) – "Тројановог града" (607м) и "Водица" (523м) где се завршава овај шумски комплекс.

Према томе, ова вододелница или главни гребен дели ову газдинску јединицу на два гравитациона подручја: северно, реке Саве и југозападно, реке Дрине. Читав терен Цер-Видојевица одликује се јако израженом и сложеном конфигурацијом која се огледа у честој испресецаности мањим или већим потоцима и косама како на северној тако и на јужној страни шумског комплекса. Овде се појављују сви видови рељефа, почев од, од оних заравњених и благо нафнутих па до врло стрмих на свим експозицијама.

2.2. ГЕОЛОШКА ПОДЛОГА И ТИПОВИ ЗЕМЉИШТА

Проучавања геолошке грађе Цера и Видојевице датирају још од краја XIX века. Међу првим истраживачима помињу се: С.Урошевоћ (1899г), Ј.Цвијић (1924-26г), Ј.Жујовић (1893г), В. Кнежевић и други.

Према професору Урошевићу, Цер и Видојевица су изграђени претежно од еруптивних маса гранулита и гранита, пешчаних филита и палеозојских шкриљаца.

На његовом крајњем северном делу -"Петковица" (потес Пљешевица) појављује се кретацејски терен састављен од модрог кречњака са мало пешчара и глинца. Уз потоке "Чанковац" и "Клокочиковац" местимично се налази и амфиболски гнајс.

По Ј. Цвијићу (1924) геолошки састав Цера и Видојевице чине језгра гранулита и метаморфисаних кристалстих шкриљаца. Према М. Жујовићу (1893) танко било Цера и његове стрме стране састављене су од кристалстих шкриљаца и гранитоидних стена. Међу шкриљцима су гнајс, микашист, амфиболит и филит, а од грнитоидних стена су грснит и гранулити. Шкриљци се налазе више у западном, филити у источном делу. Гранулити са турмалином, гранитом или са хлоритом пресецају увиду танких жица како филите тако и шкриљце старије групе. Опширну студију геолошке грађе Цера дала је В. Кнежевић - Постанак и петрохемијски карактер магматских и контактено метаморфних стена Цера. Према њеној

студији кварц моноцит је најраспрострањенија стена. Изграђена је од кварца, ортокласа, андезита, биотита и хорнбленде као битних састојака. Од споредних јавља се сфан, апатит, ортит, циркон, рутил и магнетит. При томе у распореду ових елемената примећује се одређена правилност.

Матични супстрат који настаје распадањем геолошке подлоге представља прву етапу у настајању земљишта и шини најважнији педогени фактор. У оквиру ове газдинске јединице срећу се следећи типови земљишта.

Хумусно- силикатно (ранкер) земљиште

Хумусно-силикатно земљиште представља прву карику у ланцу еволуционо-генетске серије земљишта на граниту, а настаје преко проторанкера. Управо се може рећи да оно што је рендзина на кречњачким теренима, то је хумусно-силикатно земљиште на киселим стенама. Овај тип земљишта се налази под сталним утицајем ерозивних процеса, то су редовно плитка, ксеротермна, растресита, са пуно скелетног материјала и углавном покривају стрме падине. Генеза ових земљишта на граниту одвија се најчешће тамо где се блокови ових стена пружају у хоризонталном правцу, па је распадање подлоге успорено, услед немогућности да коренов систем и вода као главни чиниоци распадања стена, прођу кроз вертикалне пукотине (којих овде нема) и омогућава интензивно распадање гранита. Овај тип земљишта на Церу и Видојевици одржао се местимично и то под специфичним условима, и ако је педогенеза одмакла у правцу даље еволуције.

Хумусни хоризонт, у већини случајева, лежи директно на стени а ређе на гранитном гросу. Моћност хумусног хоризонта овог земљишта креће се од 12-32 цм, што зависи од надморске висине, стања вегетације, нагиба и антропогеног утицаја. Земљиште је мање- више скелетно при чему се скелетни материјал јавља до саме површине. Његов садржај износи испод 12-14 цм, може достићи и 70-80 % и између комада скелетног материјала налази се ситна земља подложна дејству ерозије.

Боја А-хоризонта је мрка до мрко-смеђа или мрко-сива за разлику од рендзине која је црна. У каснијим фазама развоја може се појавити зачетак (Б)хоризонта и то кад се дубина земљишног слоја повећава. Боја му је отворено смеђа или сивкаста. У фазама прелази према смеђе киселом земљишту и посмеђивање је све више изражено.

Дебљина шумске простирке креће се од 4-5 цм и добро се разлаже у процесу образовања зрелог хумуса. Структура хумусног хоризонта је већином зрнаста и врло често недовољно изражена. По свом механичком саставу ово су обично песковите иловаче, ређе иловаче. У горњем делу хоризонта реакција средине је слабо кисела (рН у H_2O креће се од 5,2-6,1). Са повећањем дубине запажа се појачана ацидификација (рН у H_2O пада до 4,3). Степен zasiћености базама и вредности које означавају суму апсорбованих база су доста различите што је, свакако, поред осталог, у вези и са одговарајућом вегетацијом дотичне фитоценозе.

Садржај хранљивих материја (изузев фосфора), само је релативно висок, односно, недовољан је услед тога што има мало ситне земље. На хумусно-силикатном земљишту и нижим деловима јављају се храстове, а у вишим букове шуме.

Смеђе-кисело земљиште

Припада групи земљишта са А-(Б)-Ц грађом профила и за њу је карактеристична текстура (Б) хоризонта, која настаје аргилогенезом у дубљим деловима профила. Појава смеђе-киселог земљишта врло је карактеристична за Цер и Видојевицу где је по распрострањености и по разноврсности фитоценоза по којима се налази као и по заступљености на првом месту одмах иза смеђе илимеризованог земљишта.

Карактеристична својства смеђе киселог земљишта која их одвајају од гајњача су механички састав и ток еволуције. По механичком саставу ово су знатно лакша земљишта него гајњаче. У еволуционом смислу долазе у еволуционо генетичку серију земљишта која се развијају на силикатној подлози из хумусно-силикатног земљишта.

Најкарактеристичнији педогенетски процес у смеђим земљиштима је процес аргилогенезе који доводи до образовања (Б) хоризонта, а манифестује се у распадању и метаморфози органског и минералног дела земљишта што као крајњи продукт даје глину. Најтипичнију и најкарактеристичнију вегетацију овог земљишта чине букове шуме, а на јужним падинама нижих делова појављују се и ксеротермније храстове заједнице. Обзиром да су ово у главном дубока и средње дубока земљишта повољног механичког састава са доста добрим водно-ваздушним режимом, она пружају велике потенцијалне могућности те са гајњачом представљају најбоље шумско земљиште. По својој плодности чине некакав просек који задовољава највећи број шумских врста.

Смеђе кисело земљиште обично је лаког песковитог, ређе глиновитог састава, добро аерисано и релативно добрих водних особина. На површини налази се слој простирке дебљине 4-5 цм и нигде не прелази у слој полусировог или сировог хумуса. Испод A_0 хоризонта налази се хумусни хоризонт, мрке боје са смеђе сивом и жућкастом нијансом дубине 5-28 цм, ситно зрнасте структуре, ређе орашасте, полиедричне или недовољно изражене, а по текстури је песковита иловача, ређе иловача, растресита, киселе реакције (рН 4,6-5,9) ниског степена засићености базама (10-50%), садржи знатан проценат хумуса, обично је јако хумусан (3,5-14 %). Испод хумусног налази се (Б) хоризонт смеђе, жуто-смеђе, до мрко-смеђе боје, дебљине 12-520 цм. По саставу је растресита песковита иловача, реакција средине је кисела са ниским степеном засићености базама. У почетној фази развоја А хоризонт је глиновитији од (Б) хоризонта. У даљим фазама развоја интензивнији процес аргилогенезе доводи до повећања садржаја глине у (Б) хоризонту. Прелаз (Б)-Ц хоризонт је врло постепен и благ. У погледу плодности ова земљишта се показују релативно сиромашна у асимилативном калијуму а још виш у асимилативном фосфору док се садржај азота креће у границама средње вредности. У целини узевши ово су земљишта високих потенцијалних могућности и на њима се налазе састојине доброг квалитета.

Смеђе илимеризовано (лесивирано) земљиште

Ово је орографски условљен тип земљишта који заузима брежуљкасте терене изнад зоне псеудоглеја. Земљишта овог типа на Церу и Видојевици образовала су се еволуцијом из хумусно-силикатних земљишта А-Ц грађе профила и то преко смеђе- киселог земљишта са А-(Б)-Ц грађом профила. Његову геолошку подлогу чини углавном гранит. Међутим, овај тип земљишта није искључиво везан за одређену подлогу, већ се може јавити на скоро свим подлогама изузев на сасвим песковитим кварцним стенама или на јако глиновитим супстратима.

Морфологија профила смеђе лесивираног земљишта на Церу показује диференцираност хоризонта у профилу по механичком саставу, што значи да је процес лесивирања поодмакао јер диференцираност профила расте са интензивирањем процеса лесивирања (илимеризације).

Смеђе илимеризована земљишта су мало скелетна и најдубља земљишта на Церу и Видојевици после псеудоглеја, који се среће само местимично и то углавном у подножју планине.

Дубина смеђе лесивираних земљишта креће се од 50-150 цм, а шумска простирка је у танком слоју дебљине 2-3 цм и разлаже се у току једне или две године. Хумусни хоризонт је плитак 5-6 цм, већином је јако хумусан, са добро разложеним зрелим хумусом, сиво-смеђе до мрко-смеђе боје, орашасте структуре, по саставу је иловача. Реакција средине је кисела (рН у H_2O је 4,3-6,0) и степен засићености низак (20-60 %).

Прелаз у (Б) хоризонт је оштро изражен. Хоризонт је дубок и дели се на неколико подхоризоната. По структури је обична иловача, глиновита иловача или глина. Како овај хоризонт није јако збијен, нема услова за застој и процеђивање површинске воде. Овде долази само до повремених и краткотрајних јачег влажења (Б) хоризонта.

Процес илимеризације манифестује се релативно slabим премештањем глинених честица и слабијим диференцирањем профила по механичком саставу. Профил је дубљи него

код смеђе киселог земљишта као и дубина физиолошки активног слоја земљишта, јер је (Б) хоризонт пропустљив за продирање корена шумске вегетације те је стога овај тип земљишта повољнији за развој дендрофлоре од смеђе киселог земљишта. Ова земљишта су природна станишта храстових шума и врло повољна за њихов развој.

Псеудоглеј

Псеудоглеј је тип земљишта са АЗ-Б-Ц грађом профила. У ГЈ "Цер-Видојевица", псеудоглеј је констатован у подножју планине и на благим падинама, нарочито на северној и на североисточној страни планине, док га знатно мање има на јужној и југоисточној страни. Међу педогенетским факторима значајним за образовање псеудоглеја посебно треба истаћи климу, рељеф и матични супстрат. На подручју газдинске јединице где је алтернација сушног и влажног периода до извесног степена ублажена, постоје оптимални услови за развој псеудоглеја на коме се као климаатогена шума развија фитоценоза *Quercetum-Confertae cerris*, субасоцијација *Aculeatosum*. Појава храстових шума на псеудоглеју потпуно одговара јер на њему могу да се јављају и развијају само врсте са јаким кореновим системом, који може да пробије Б хоризонт и да поднесе киселу реакцију средине као и услове смењивања сувог и влажног периода током године.

На одговарајућим теренима педогенетски фактори иду у прилог условима потребним за образовање псеудоглеја те се стога јавља овај тип земљишта добро изражен, са издиференцираним А1-Аг-Бг хоризонтом. Хумусни хоризонт је дебео 11-22 цм, смеђесиве боје, слабијег хумуса (1,62-2,62 %), са типом зрелог хумуса, безструктурна или грудваста структура иловача или глиновита иловача, порозна и пропустљива, јако киселе до киселе реакције (рН 4,2-5,0), ниског степена засићености базама (7,26-25,47 %) слабо обезбеђена асимилативима. Испод њега је добро изражен Аг подхоризонт сиве боје, безструктурна тежа иловача, глиновита иловача или глина. Прошаран је рђастим пегама и мрљама гвожђа, зрна ортштајна су мека, неправилног облика, а често садржи и ситне конкреције гвожђа рђасте боје.

Хоризонт Б може бити издиференциран према боји и механичком саставу на неколико подхоризоната. Он постепено прелази према матичном супстрату преко Б-Ц хоризонта што је главна карактеризација са појавом кретања садржаја глине и њеним порастом у дубини профила.

У погледу физичких особина псеудоглеј нема добре водно-ваздушне особине. То су тешка и хладна земљишта са малом биолошком активношћу и релативно сиромашна хранљивим материјама. Као шумска земљишта она су добра и налазе се најчешће под храстовом шумом, те развијени жилни систем храста до извесне мере врши дренажу како Аг, тако и Бг хоризонта, стварајући пукотине у земљишту кроз које се оцеђује вода.

2.3. ХИДРОГРАФСКЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ

Имајући у виду напред изнету конфигурацију терена, односно врло изражену пластичност терена овог шумског комплекса логично би било очекивати да Цер-Видојевица треба да представља значајан хидрографски чвор и да обилује текућом водом.

Међутим, већина постојећих поточића, потока и река током лета пресушују те се начелно може рећи да је овај крај сиромашан водом. Оваква констатација је још драстичнија када се има у виду чињеница да је у последње време све чешћа појава да се постојећи извори каптирају и вода одводи у локална села. Ово свакако има за последицу неповољност водног режима биогеоценозе.

Обзиром на правац пружања главне вододелнице, сви потоци и реке у овом шумском комплексу који теку на југ и југозапад сливају се у Дрину, а они према северу у Саву.

Од значајних потока и река који припадају сливном подручју Дрине треба поменути следеће: Поток Буковац, Думци, Бела вода, Дуги поток, Слатина и Соколац, Увалски поток, Јошевица, реке Велика и мала Каменица, Хајдучки поток, Добра вода, Детињи поток, поток

Костола, Милинска река, Липова Вода (Липовац), поток Чавинац, река Церница и велики Плочник. Међу важније водотоке који гравитирају северу и чине сливно подручје реке Саве долазе: поток Милошевица, Косаревац, Рупље, Дринска река, поток Париповац, Манастирска река, Радовашничка река, Блажичка река, поток Јастребовац, Шупљи поток, Јелски поток, Равна река, Бела река, Чочин поток, поток Змајевац, Клокочиковац, Чанковац, Сандуковац, Гарави поток, Јокин поток и река Нечаја. Услед мале количине воде ови водотоци немеју ерозиони карактер.

Мали је број извора који имају стално воде. То су : Добра вода, Липова вода, Хајдучка вода и Чанак.

2.4. КЛИМА

Научним истраживањима је доказано да шума као средина са специфичним микроклиматом смањује средњу температуру тако да она у годишњем просеку износи 2-3 °С мање од температуре у непосредној околини. Такође је и количина падавина смањена као и брзина ветра. Међутим, треба рећи да и сама клима има знатан утицај на шуму у првом реду на динамику висинског и дебљинског прираста. Са друге стране појава шумских пожара често је везана за атмосферске услове као што су интензивна радијација, низак степен влажности, топли и суви ветрови, дуготрајне суше и слично.

Имајући све ово у виду, може се закључити колико је значајно познавање климатских услова у појединим шумским подручјима. На бази тога могуће је имати сигурну полазну основу за дугорочне прогнозе неповољних климатских услова која могу имати непожељне последице по шуму.

Да би одредили карактер климе једног ужег или ширег подручја неопходно је ближе сагледати основне параметре који је поближе дефинишу. Према подацима којима располажемо о температури и падавинама за шумски комплекс Цер-Видојевица може се закључити да овде влада средњеевропска клима донекле измењена утицајем континенталне климе.

Међутим, сасвим је извесно да су у клими Цера присутни и орографски утицаји који јој поред умерено континенталне климе дају извешан карактер планинске климе. Овај орографски утицај испољава се кроз правац пружања главног гребена односно главне експозиције: северне и јужне. На северу је ова планина отворена према Мачви и Посавини, подручја где се јасно осећају утицаји источне степске климе. Отуда влада мишљење да Цер својим положајем представља планину на прелазу од крајње источних делова наше земље, са карактеристикама сувље клима, ка западним са влажном климом. Овакав карактер климе имао је значајан утицај на педолошку и фитоценолошку изграђеност овог шумског комплекса.

За анализу климатских услова шумског комплекса "Цер-Видојевица" могу послужити подаци преузети из Метеоролошког годишњака РХМЗ, за климатолошку станицу у Лозници, за 2021 годину.

а) температура ваздуха (2021 године)

Табела 4 – температура ваздуха

Климат. станица	НВ	СРЕДЊЕ МЕСЕЧНЕ ВРЕДНОСТИ												Средња годишња
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
Лозница	121	3,9	6,1	6,2	9,8	16,2	22,6	24,8	22,5	17,9	10,2	7,4	4,4	12,6

На основу података приказаних у табели може се закључити:

- најхладнији је месец јануар са средњом температуром од 3,9°С,
- најтоплији је месец јул са средњом температуром од 24,8°С,
- средња годишња температура је 12,6°С.

Према подацима исте публикације екстремно ниске температуре у зимским месецима досежу до $-8,1^{\circ}\text{C}$, док екстремно високе температуре у летњим месецима досежу до $34,9^{\circ}\text{C}$. Минималне температуре у току зимског периода не представљају опасност за вегетацију пошто се биљке тада налазе у фази минималне физиолошке активности. Пролећни мразеви могу изазвати оштећења на биљкама, док су јесењи без опасности по вегетацију. Показало се да екстремно високе температуре у току јула и августа моги изазвати сушне периоде током којих може доћи до значајних оштећења на вегетацији, што се десило у периоду 2013-2014, када је услед појаве летњих суша дошло до стаблмичних и групимичних сушења састојина на значајној површини ове газдинске јединице.

б) падавине (период 2021 године)

Табела 5 – падавине

Кишом. станица	СРЕДЊЕ МЕСЕЧНЕ ВРЕДНОСТИ (мм)												Год. сума (мм)
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
Лозница	70,6	51,2	71,6	61,7	77,6	46,0	59,4	47,3	18,8	107,5	198,0	122,5	932,2

Према подацима кишомерне станице у плувиометријском режиму Подриња за 2021 годину издвајају се два максимума падавина у току године и то у периоду октобар-децембар, на самом крају године. Овакав распоред иначе није карактеристичан за обод Панонског басена, где се најмања количина падавина јавља у зимским месецима.

Укупна годишња сума падавина од 932 мм задовољава потребе шумске вегетације.

Годишњи распоред падавина је такође задовољавајући, што карактерише хумидну климу, којој припада ово подручје. У односу на падавине ово подручје је, генерално, ближе источној Босни него Посавини и Шумадији.

ц) ветрови

Преовлађујући ветрови на подручју Лознице јављају се из југозападног правца, а условљени су првенствено пољем ваздушног притиска. У просечној расподели после југозападног правца најчешћа су струјања са севера и северозапада, а најмању частину јављања имају ветрови из југоисточног правца. Најмањи проценат тишина имају пролећни месеци са минимумом у марту, а највећу учесталост тишина имају јесењи са максимумом у октобру.

Највећу учесталост јављања на подручју Шапца има северозападни ветар који је заступљен са 181%, а најмању јужни ветар са 39%. Учесталост тишина је доминантна и износи 266%. Северозападни ветрови се најчешће јављају у лето (197%), а најређе у јесен (149%). Највећа учесталост тишина је у августу (344%), а најмања у априлу (189%).

Највеће средње брзине ветрова јављају се у марту и априлу и износе 2,1 м/сек., а најмање у децембру. Пролеће се карактерише са највећом средњом вредношћу од 1,9 м/сек., а лето и јесен најмањом од 1,2 м/сек, док је у вегетационом периоду средња брзина 1,4 м/сек.

д) влажност ваздуха (период 2021. године)

Релативна влага се изражава у % и представља степен засићености ваздуха воденом паром. Важан је биоклиматски фактор јер показује потребу за водом и веома много утиче на

процесе транспирације биљака, затим испаравање земљишта и слободних водених површина. За релативну влагу ваздуха се редовно каже да стоји у обрнуто пропорционалном односу са температуром ваздуха што, у ствари, значи да је најмања у лето и зиму, а највећа у пролеће и јесен.

Табела 6 – влажност ваздуха

Релативна влажност ваздуха (%)													
I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Годишње амплитуде	
78	71	70	68	67	62	64	61	67	82	86	83	76	17

У наведеној општини постоји мање одступање, односно најмања релативна влажност је у мају и августу а затим у јулу, док највећу релативну влажност имају октобар и новембар.. Секундарни максимум настаје под утицајем главног максимума падавина на Јадранском приморју.

е) индекс суше (E..de Martone) (период 2008. године)

Састав и развој вегетације углавном зависи од количине падавина и температуре ваздуха. Уколико су падавине мање, а температуре више, долази до појаве суше. Степен аридности и хумидности једног подручја одређује се на основу индекса суше којег је увео E..de Martone, који у ствари представља функцију падавина и температуре ваздуха.

12 p

Im = ----- - месечни индекс суше
t+10

P

Ig = ----- - годишњи индекс суше
t+10

Сушни периоди, углавном, се јављају у месецу јулу, затим у августу и септембру. Ако сушни периоди који се јављају у јулу и августу потрају дуже, могу да изазову знатне штете по вегетацију, док сушни периоди који се јављају у септембру немају неки пресудан утицај на вегетацију, јер вегетативни период улази у завршну фазу. Треба напоменути да се при анализи обухваћених климатских елемената стекла приближна слика о клими овог подручја, јер су коришћени подаци места чије су висине знатно ниже од терена ове јединице. Зато се при реалном сагледавању локалне климе гј "Цер-Видојевица" морају узети у обзир корекције због рељефа, надморске висине, експозиције и нагиба терена. Анализа најзначајнијих климатских елемената и климе у целини показује да је потенцијална вредност овог подручја, са аспекта биљне производње, међу највећим у Србији.

2.5. ОПШТЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ ШУМСКИХ ЕКОСИСТЕМА

Под шумским екосистемом (биогеоценозом) подразумева се сваки део шуме једнородан по саставу, биљном покривачу, животињском свету који га насељава, микрофлори, геолошко-педолошким, хидролошким и атмосферским условима. Значи шумски екосистеми (биогеоценозе) представљају сложен и динамичан систем узајамно повезаних делова живе и неживе природе, који посредно и непосредно утичу једни на друге.

Друштвена заједница, обзиром на користи које пружа шума у смислу непосредне производње дрвета као целине, те заштитне и других опште корисних функција, треба да настоји да се стање шума непрекидно побољшава и унапређује. У процесу савременог планирања газдовања неопходно је добро познавати и шуму као целину и њене делове. Под шумском биогеоценозом подразумева се сваки део шуме једнородан по саставу и карактеру компонената које га чине, те по узајамном деловању и узајамним односима међу њима (једнородан по биљном покривачу, животињском свету који га насељава, микрофлори, геолошко-педолошким, хидролошким и атмосферским условима).

Прилагођеност врста одређеним ценозама резултат је дугог процеса у коме су пресудни утицај имали одређени фактори као што су борба за опстанак, међусобно прилагођавање врста у ценози и историјски фактори у развоју флоре и вегетације одређеног подручја.

Морфологија биљне заједнице-фитоценозе, обухвата сва питања која се односе на њен изглед, грађу и флористички састав. Биљне заједнице се карактеришу особинама које се могу запазити непосредно у природи, али се право стање у погледу флористичког састава, грађе и природних услова неке фитоценозе може добити само анализирањем већег броја њених састојина.

При истраживању шума мења се фитоценолошки метод, при чему се анализира флористички састав, грађа састојине и услови станишта, степен развоја, где се придаје велика пажња слојевима дрвећа, грмља и приземне флоре. На основу фактора влаге, топлоте и надморске висине на подручју ГЈ "Цер-Видојевица" издиференцирани су следећи комплекси:

2. комплекс (појас) ксеротермофилних сладуново-церових и других типова шума;
3. комплекс (појас) ксеромезофилних китњакових и грабових шума
4. комплекс (појас) мезофилних букових типова шума;

2.5.1. ВЕГЕТАЦИЈА-ШУМСКЕ ФИТОЦЕНОЗЕ

На развитак и садашње стање вегетације утицали су многи фактори, нарочито разноврсни облици рељефа, клима а пре свега човек. Под дејством свих тих фактора, а нарочито антропогеног фактора, вегетација овог краја временом је добила секундарни карактер, при чему су велике површине овог подручја претворене у оранице и пашњаке крчењем шума. По биљном и географском положају западна и северозападна Србија, припадају Панонској зони и то у западној половини сремско-српске подзоне. У овој подзони у нижим деловима, нарочито поред река, срећу се врба и топола, у средњим деловима храстове и церове шуме, у вишим букове шуме, док највише положаје заузимају четинари.

Шумска вегетација у овој газдинској јединици припада углавном појасу храстових и букових шума. Ово подручје се одликује условима повећане влажности, што представља еколошки оптимум за развиће букових шума, које на подручју ГЈ "Цер-Видојевица" преовлађују у великом проценту, као климатогено условљене на свим експозицијама и геолошким подлогама.

Храстове састојине везане су само за топле јужне експозиције и за специфична станишта, што нам говори да су оне орографски или едафски условљене.

Све састојине ове ГЈ су на основу еколошке припадности сврстане у комплексе, ценоеколошке групе и групе еколошких јединица.

2. Комплекс (појас) ксеротермофилних сладуново-церових и других типова шума

У оквиру овог комплекса заступљена је следећа ценоеколошка група:

- 21 - цено-еколошка група типова шума сладуна и цера (*Quercion frainetto*) на смеђим и лесивираним земљиштима.

У оквиру ове ценоеколошке групе јављају се следеће групе еколошких јединица:

- 212 - Типична шума сладуна и цера (*Quercetum frainetto-cerris typicum*) на смеђим и лесивираним земљиштима

Ове шуме представљају климатски тип екосистема који заузимају ниже и брежуљкасте терене до приближно 600м надморске висине, на различитим смеђим земљиштима (гајњачама, лесивираним гајњачама, киселим смеђим земљиштима). Састојине су претежно семеног порекла где су јасно издиференцирани спратови. Поред едификатора сладуна и цера јављају се и друге ксерофилне врсте као што су: *Sorbus torminalis*, *Fraxinus ornus*, *Pirus piraster*, *Tilia argentea*.

У спрату жбуња најчешће су присутни *Crataegus monogyna*, *Cornus mas*, *Rosa arvensis*, *Lonicera caprifolium*. Приземну флору чине *Lathyrus niger*, *Helleborus odoratus*, *Trifolium alpestre*, *Campanula persicifolia*, *Euphorbia cyparissias*, *Hypericum perforatum*, *Poa nemoralis*, *Galium aparinae*, *Veronica chamaedrys* и др.

- 214 - Шума сладуна и цера са китњаком (*Quercetum frainetto-cerris petraetosum*) на различитим смеђим и хумусно-силикатним земљиштима

Шуме сладуна и цера са китњаком представљају еколошку варијанту нешто већих надморских висина (400-600 м) као међупојас између климатогених сладуново-церових и орографски условљених заједница *Quercetum Montanum*. Земљиште је релативно плитко, скелетно и лаког механичког састава, те је станиште у овој еколошкој јединици едафски суво. У вези с тим је и производни потенцијал земљишта мали. Уз храстове (сладун, цер, китњак) као диференцијалне врсте издвајају се црни јасен и клен.

- 216 - Шума сладуна (*Quercetum frainetto*) на лесивираним и лесивираним киселим смеђим земљиштима

Шуме сладуна (без цера) описане су као климатогене заједнице. Налазе се углавном на нижим теренима (100-300м надморске висине). Матични супстрат чине језерски седоменти, а земљишта се карактеришу мање или више одмаклим процесима лесивирања.

У спрату дрвећа појављује се искључиво сладун који се веома добро обнавља вегетативно у нижим спратовима. У флористичком саставу, донекле сличним шуми сладуна и цера, истиче се веће присуство трава (Poaceae) и мање-више ацидофилне врсте као што су: *Rubus canescens*, *Hieracium* spp., *Genista avata*, *Festuca heterophylla*, *Veronica officinalis* и друге), које се могу означити као регионалне карактеристичне врсте. Осим типичне јасно се диференцира и субасоцијација са грабињем- *subass. Carpinetosum orientalis*.

У оквиру ове групе нису издвојене еколошке јединице.

3. Комплекс ксеромезофилних китњакових и грабових типова шума

У оквиру овог комплекса заступљене су следеће ценолошке групе:

- 31 - шума китњака и цера (*Quercion petraeae-cerris*) на различитим смеђим земљиштима

-32- шума граба (*Carpinion betuli illyrico-moesiacum*) на смеђим и лесивираним земљиштима.

У оквиру ових ценоеколошких група се јављају се следеће групе еколошких јединица:

- 311 - Шуме китњака (*Quercetum montanum*) на смеђим земљиштима

Ове шуме се најчешће јављају на надморским висинама од 400-800м и највиши делови појаса храстова се наслањају на појас планинских букових шума, у којима је китњак једини едификатор. Обично се јављају на силикатним подлогама, углавном на плитком до киселом силикатном смеђем земљишту у релативно повољним едафским и орографским условима. У

спрату дрвећа доминира китњак, а спорадично се јавља цер, буква, липа, граб, трешња, клен и црни јасен. У спрату жбуња заступљен је већи број врста од којих су најчешће: *Fraxinus ornus*, *Crataegus Monogyna*, *Pirus piraster*, *Acer campestre* и др. Спрат приземне флоре најчешће чине: *Poa nemoralis*, *Galium vernum*, *Veronica Chamaedrys*, *Hypericum perforatum*, *Festuca Montana* и др.

- 312 - Шума цера (*Quercetum cerris*) на серији земљишта на лесу са грађом А-S до А1-А3-V1-S.

Ова заједница у газдинској јединици "Цер-Видојевица" јавља се на малој површини између 300-400 м надморске висине, на доста стрмим падинама експонираним према југу. Геолошка подлога је кречњак на којем су инфилтриране мрље пешчара. У спрату дрвећа јавља се цер и сладун, мање црни јасен, а појединачно црни граб и брекиња.

У склопу жбуња, поред поменутих врста, често се јављају божиковина, дрен, глог, дивља крушка и клен. У склопу приземне флоре срећу се: *Hedera helix*, *Euphorbia amygdaloides*, *Glechoma hirsuta*, *Cytisus hirsutus* и др. Карактеристично је да је овај тип шуме овде састављен орографски и едафски и налази се у неповољним условима повећане влажности.

- 313 - Шума китњака и цера (*Quercetum petraeae-cerris*) на земљиштима на лесу, силикатним стенама и кречњацима.

Јавља се на великом распону надморских висина, од 200-500 м на топлим јужним експозицијама. У спрату дрвећа се осим едификатора јављају још црни јасен у мањем обиму, црни граб и брекиња појединачно. У спрату жбуња, поред поменутих врста, често се јављају божиковина, дрен, дивља крушка и др. У спрату приземне флоре срећу се: *Hedera helix*, *Salamintha officinalis*, *Euphorbia amygdaloides*, *Glechoma hirsuta*, *Galium cruciata*, *Cytisus hirsutus* и др. Смеђа земљишта у овој еколошкој јединици су скелетна, тј. погоршаних физичких особина, док су хемијске особине повољне. Лесивирано смеђе земљиште на кречњацима је дубине око 80 цм и има повољне производне могућности.

- 321- шуме китњака и граба (*Quercus-caprinetum moesiacum*) на смеђим и лесивираним смеђим земљиштима

Претежно граде доњи појас вегетације на благим падинама, обично северне и северо-источне експозиције, са дубоким земљиштем које припада типу смеђег лесивираног земљишта.

Заједница китњака и граба у овом подручју заступљена је на релативно малим површинама у виду мозаичког распореда па се у њеном флористичком саставу налазе и врсте из шума и сладуна и цера и шума китњака и букве. Но, и поред ових, мезијска шума китњака и граба представља изразито мезофилну фитоценозу услед склопа владајућих еколошких услова (јаче засенчене падине, повећана влажност дубоких лесивираних и смеђих земљишта). Састојине су мањим делом семеног порекла, а већим делом изданачког порекла.

Осим едификатора, у првом спрату су заступљени *Fraxinus ornus*, *Acer tataricum*, *Acer campestre* и *Prunus avium*.

У другом спрату, поред подмлатка наведених врста, јављају се и *Cornus sanguinea*, *Crataegus monogyna*.

У слоју приземне флоре присутне су врсте *Dactylis glomerata*, *Galium spp*, *Epimedium alpinum*, *Ruscus acuelatus*, *Asarum europeum*, *Pulmonaria officinalis*, *Asperula taurina*, *Cerex silvatica*, *Geranium robertianum* и др.

4.Комплекс мезофилних букових и буково-четинарских типова шума

У оквиру овог комплекса заступљене су ценолошке групе:

- 41 - брдска шума букве (*Fagenion moesiacaе submontanum*) на еутричним и киселим смеђим земљиштима

- 42 - планинска шума букве (*Fagenion moesiacaе submontanum*) на различитим смеђим земљиштима

- 44 - Шума букве и црног граба (*Ostrya-Fagenion moesiacaе*) на црницама до плитким смеђим земљиштима на кречњацима и серпентину

У оквиру ове ценоеколошке групе се јавља се следећа група еколошких јединица
- 411 - брдска шума букве (Fagetum moesiacaе submontanum) на кисело-смеђим и другим земљиштима.

Заједница брдске шуме букве у овом подручју не прекрива значајније површине и климатогено је условљена. Налази се на мањим надморским висинама у зони храстова, у дубљим увалама или речним долинама са јако засеченим стенама.

У флористичком погледу, ова заједница је богатија од планинских шума букве због услова станишта и окружења суседних састојина.

Земљишта су претежно развијена, дистрична и еутрична, смеђа и лесивирана, средње дубока до дубока. По својим еколошко-производним особинама ове шуме се одликују великим производним потенцијалом станишта. Ово су најчешће добро склопљене састојине у којима буква апсолутно доминира, а као примешане врсте јављају се *Carpinus betullus*, *Tilia argentea*, *Acer pseudoplatanus*, *Acer platanoides*, *Acer campestre*, *Ulmus montana*, *Sorbus torminalis*, *Prunus avium* и др. Спрат жбуња није посебно изражен. У њему се најчешће срећу *Sambucus nigra*, *Corylus avellana* и др.

- 421 - Планинска шума букве (Fagetum moesiacaе submontanum) на различитим смеђим земљиштима

Појас ових шума је климарегионалан и углавном се простире између 500-1200м надморске висине. Ово су најраспрострањеније монодоминантне састојине букве, на јако засењеним стаништима северних експозиција, са јаком сенком, врло повољним микроклиматским условима, на којима показују високу стабилност. Земљиште је кисело-смеђе, средње дубоко до дубоко, повољних физичко-хемијских особина, због чега припадају класи високе продуктивности.

У спрату дрвећа буква је апсолутно доминантна врста, а као примешане јављају се: *Acer pseudoplatanus*, *Acer platanoides*, *Acer campestre*, *Carpinus betulus*, *Ulmus montana*, *Tilia* sp., *Fraxinus excelsior* и др. Спрат жбуња је доста сиромашан и у њему се најчешће сусрећу: *Sambucus nigra*, *Daphne laureola*, *D. mesereum*, *Corylus avellana*. Слој приземне вегетације карактерише читав низ мезофилних својствених врста: *Salvia glutinosa*, *Athirium filix mas*, *Epilobium montanum*, *Asperula odorata*, *Allium ursinum* и др.

- 441 - Шума букве, црног граба и јавора (Aceri-Ostryo-Fagetum) на серији земљишта на кречњаку

Ова асоцијација заступљенија је у оквиру планинских али и брдских букових шума, на северним и северозападним падинама већих нагиба, и на истакнутим гребенима на кречњаку и доломиту у виду мањих оаза које су у окружењу чистих букових шума, најчешће на надморским висинама 400-900 м. Геолошку подлогу чине кречњаци, а земљишта под овом заједницом чине читаву серију од сирозема, скелетног до средње дубоког смеђег, која су еколошки доста сува што је условило појаву продирања већег броја дрвенастих врста, а посебно црног граба.

Асоцијација је флористички богата и у зависности од микростванишних услова често се смењују доминација букве у односу на црни граб, и обрнуто. Осим едификатроа у спрату дрвећа се јављају јавор, млеч, брест, бели јасен и др. Спрат жбуња чине *Sambucus nigra*, *Staphylea pinata*, *Plex aquifolium*, *Daphne mesereum*, док приземну флору чине мезофилне врсте букових шума: *Phyllitis scolopendrium*, *Cephalanthera alba*, *Veronica teucrium*, *Epipactis microphulla* и др.

Спрат приземне флоре карактеришу: *Dentarija bulbifera*, *Ajuga reptans*, *Asperuka odorata*, *Veronika chamaedrys*, *Geranium robertianum*, *Asurum europeum*, *Epimedium alpinum*, *Pulmonaria officinalis*, *Ruscus hypoglossum*, *Polystichum lobatum* и др.

У овој газдинској јединици присутни су шибљаци црног јасена. Они се налазе, углавном, на јужним експозицијама, на скелетним земљиштима великог нагиба (око 40%). Претстављају почетне фазе у развоју вегетације на лошим стаништима., али и регресивне фазе

развоја вегетације на овим деловима где је шума под утицајем човека. Обзиром на мали еколошко производни потенцијал ових станишта, они имају искључиво заштитни карактер.

2.6. ОПШТИ ФАКТОРИ ЗНАЧАЈНИ ЗА СТАЊЕ ШУМСКИХ ЕКОСИСТЕМА

Посматрајући све напред наведене показатеље значајне за стање шумских екосистема, могу се извести заједничке карактеристике и сагледати општи услови за развој и распрострањење шумских заједница. Подручје којем припада ова газдинска јединица (северо-запад Србије) орографски је прилично развијено са израженим рељефним облицима, почев од речних долина, преко побрђа до предгорја планина.

Спољашња граница газдинске јединице, доста је разуђена и готово целом својом дужином налаже на приватни посед. Надморска висина ове јединице се креће у распону од 90-687м, тако да је у класификационом смислу можемо сврстати у ниске планине. Рељеф је јако купиран, испресецаан стрмим потоцима и увалама. Према испитивањима Института за проучавање земљишта у Топчидеру, геолошку подлогу комплекса ГЈ "Цер-Видојевица" сачињавају гранодиорити, кристаласти шкриљци и филити, док се по ободима са свих страна јављају хлоритошистички шкриљци, а само местимично дијабаз рожњачке формације. Земљиште на испитиваном подручју формирано је на базичним и на киселим стенама, што је на овако релативно малој површини довело до појаве више земљишних творевина (дистрично смеђе или кисело смеђе земљиште, илимеризовано или лесивирано земљиште).

Подручје шумског комплекса "Цер-Видојевица" припада зони умерено континенталне климе и то зони топлије варијанте коју карактеришу нешто више зимске температуре, доста висока средња влажност, као и релативно средње количине падавина које варирају од године до године. Последњих пар година забележен је пораст летњих температура, број дана без падавина (сушни периоди) као и више зимске температуре, што је резултирало краћим задржавањем, тј. недовољним количинама влаге у земљишту. Учестале појаве сушења храстових састојина на овом подручју, претежно у последњој деценији, се везују за поменути промену режима падавина.

Средња годишња температура се креће око 11 степени, што показује да је ово подручје у климатском погледу једнолично.

Касни пролећни мразеви (од марта до маја) могу изазвати оштећења на биљкама, док рани јесењи мразеви (октобар-новембар) не представљају опасност по вегетацију јер су биљке у фази незнатне физиолошке активности.

Падавине (киша и снег) су такође у односу на вегетацију у повољном распореду У току године највише влаге дају земљишту у пролеће и јесен, што је значајно за закоренивање биљака током пролећне и сабијање земљишта током зимске садње.

Јачи ветрови олујног карактера нису забележени, тако да је опасност од ветролома и ветроизвала незнатна. Обзиром на добру склопљеност већине састојина ове газдинске јединице штете од ветролома и ветроизвала су незнатне.

У просторном погледу шуме ове газдинске јединице представљају јединствену целину.

Из напред наведеног може се закључити да се природни услови који владају на подручју газдинске јединице "Цер-Видојевица" могу сматрати задовољавајућим.

3. УТВРЂЕНЕ ФУНКЦИЈЕ ШУМА-НАМЕНЕ

Многобројна дејства шуме која имају трајан значај за људско друштво називамо функцијама шума.

Положај газдинске јединице, њена намена и значај који се придаје шуми, намећу потребу одређивања и усклађивања свих функција које ова газдинска јединица мора да оствари, односно свеобухватни, полуфункционални приступ планирању и газдовању шумама и сагледавање и разрешење конфликта функција које могу да се јаве.

3.1. ОСНОВНЕ ПОСТАВКЕ И КРИТЕРИЈУМИ ПРОСТОРНО-ФУНКЦИОНАЛНОГ РЕОНИРАЊА ШУМА И ШУМСКИХ СТАНИШТА У ГАЗДИНСКОЈ ЈЕДИНИЦИ

Однос човека према шуми у ранијим временима био је резултат бурног развоја производних снага друштва. Било је потребно ослобађати површине за подизање нових градова, индустријских објеката, за изградњу саобраћајница, за пољопривредну производњу итд. Овако брзи развој урбанизације и јачање техничке развијености друштва (подизање фабрика, хемијске индустрије, аутомобили...) довели су до наглог погоршања еколошких услова средине и загађивања ваздуха, воде и тла.

Шума као сложени екосистем представља најефикасније природно средство за отклањање штетних последица све бржег техничког развоја. Због тога друштвене функције шума у поређењу са њиховим природним функцијама морају добити све већи значај. Добра привредна шума истовремено врши на најбољи начин и остале своје функције. Основне поставке при просторно-функционалном реонирању шума и шумских станишта у оквиру ГЈ "Цер-Видојевица" поред одређивања основног производног типа састојина (стање, заступљеност врста, порекло, структурни облик и очуваност састојина) било је и сагледавање других могућности састојина, пре свега заштитна улога као и комплетност интерактивних односа на опште стање унутар шума, односно биогеоценозе. Сложеност шуме огледа се у томе, што се њен постанак, састав, пораст и развој непосредно повезани са одређеним и увек законитим, неопходним за њен живот различитим заједницама и симбиозом шумске вегетације са другим живим организмима у средини која их окружује тј. у одређеним климатским и земљишним условима. У оквиру основних поставки извршено је издвајање производних типова шумских заједница према конкретном стању и захтевима постављеним према производним типовима шума, као и другим опште корисним функцијама, где је у оквиру сваког производног типа предвиђен и одговарајући систем газдовања.

3.2. ФУНКЦИЈЕ ШУМА И НАМЕНА ПОВРШИНА У ГАЗДИНСКОЈ ЈЕДИНИЦИ

Многобројна дејства шуме која имају трајан значај за људско друштво називамо функцијама шуме. Условно се све функције шуме могу сврстати у три групе и то: производне, заштитне и социјалне.

Основне функције свих производних типова шума су повезане са основним захтевима који се огледају у:

- сталном и трајном повећању приноса и производње,
- максималној производњи дрвне масе,
- очувању и повећању вредности шуме,
- јачању и развијању опште корисних функција шуме.

Заштитне функције шума првенствено су усмерене на регулисање и заштиту воде и водног режима, лов-интензивно газдовање, пречишћавање отпадних вода, заштиту земљишта од ерозије, заштиту саобраћајница од снежних наноса, спречавање аерозагађења и радиоактивног зрачења, побољшање микроклиматских услова, смањење буке, стратегијске основе (општенародна одбрана) као и рекреационо туристичке функције. У оквиру ових декларативно наведених функција шума одређена је за сваки тип шума и намена површина.

У случају ГЈ "Цер-Видојевица" опредељујући моменат је предстојеће проглашење подручја на ком се јединица налази за Предео Изузетних Одлика, и третман који је прописан студијом о проглашењу. Поред досадашњих функција које су, мање више, у истом обиму и облику постојале у претходни уређајним раздобљима, и у оквиру којих су доминантне биле производне функције, у складу са новоурађеном поменутом студијом овим шумама су додељене и неколико нових, које ће у наредним раздобљима бити доминантне, и које ће детаљније бити анализираане и презентоване кроз наредна поглавља основе.

У оквиру горе наведених функција шума одређена је за сваки тип шуме и намена површина.

Према глобалној намени структура површина газдинске јединице је разврстана у оквиру:

- 11 - шуме и шумска станишта са производно-заштитном функцијом,
- 12 - шуме са приоритетном заштитном функцијом
- 20 – предео изузетних одлика

У оквиру ГЈ "Цер-Видојевица", имајући у виду стања станишта и састојина према основној намени, издвојене су следеће наменске целине:

- наменска целина 10 - производња техничког дрвета
- наменска целина 26 - заштита земљишта од ерозије
- наменска целина 82 – предео изузетних одлика – II степен заштите
- наменска целина 83 - предео изузетних одлика – III степен заштите

Газдинска класа је основна уређајна јединица за коју се планирају јединствени циљеви и мере будућег газдовања. Све шуме у оквиру једне газдинске класе морају имати једнаке станишне услове, слично затечено стање састојина и исту основну намену.

На основу одредби Правилника о садржини основа и програма газдовања шумама, годишњег извођачког плана и привременог годишњег плана газдовања приватним шумама, а водећи рачуна о условима станишта, критеријуми за образовање газдинских класа су: намена, облик гајења, врста дрвећа, начин сеча, дужина опходње, услови газдовања и сл.

У оквиру газдинске јединице "Цер-Видојевица" као основ за формирање газдинских класа узете су газдинске целине, категорије које обједињују више састојинских јединица, што је у складу са напред наведеним критеријумима, а поједностављује планирање у виду смањеног броја газдинских класа у односу на досадашњи начин планирања.

У односу на наменске целине и узгојни облик издвојене су следеће газдинске класе:

Наменска целина 10		
I Високе шуме		
1.	10.151.211	Висока шума лужњака на гајњачама и лесивираним до псеудоглејним земљиштима
2.	10.193.312	Висока шума цера, китњака, сладуна, граба, на серији земљишта на лесу са грађом А1 до А1-А3-В-С
3.	10.301.311	Висока шума китњака на смеђим земљиштима
4.	10.351.411	Висока (једнодобна) шума букве на киселим смеђим и другим земљиштима
II Изданачке шуме		
1.	10.175.321	Изданачка шума граба на смеђим и лесивирано-смеђим земљиштима
2.	10.176.321	Изданачка мешовита шума граба на смеђим и лесивирано-смеђим земљиштима
3.	10.195.312	Изданачка шума цера на серији земљишта на лесу са грађом А1 до А1-А3-В-С
4.	10.196.312	Изданачка мешовита шума цера на серији земљишта на лесу са грађом А1 до А1-А3-В-С
5.	10.214.216	Изданачка шума сладуна на лесивираним, и лесивираним киселим смеђим земљиштима
6.	10.215.212	Изданачка мешовита шума сладуна на смеђим лесивираним земљиштима
7.	10.287.311	Изданачка шума липа на смеђим земљиштима
8.	10.306.311	Изданачка шума китњака на смеђим земљиштима
9.	10.307.313	Изданачка мешовита шума китњака на земљиштима на лесу, силикатним стенама и кречњацима
10.	10.325.313	Изданачка шума багрема на земљиштима на лесу, силикатним стенама и кречњацима
III Вештачки подигнуте састојине		
1	10.469.311	ВПС осталих тврдих лишђара на смеђим земљиштима
2	10.470.411	ВПС смрче на киселим смеђим и другим земљиштима
3	10.475.311	ВПС црног бора на смеђим земљиштима
4	10.476.311	ВПС црног бора на смеђим земљиштима
5	10.477.311	ВПС белог бора на смеђим земљиштима
6	10.478.311	ВПС мешовита састојина белог бора на различитим смеђим земљиштима
7	10.479.311	ВПС осталих четинара на смеђим земљиштима
8	10.483.311	ВПС багрема на смеђим земљиштима
IV Девастиране састојине		
1.	10.216.216	Изданачка девастирана шума сладуна на лесивираним и лесивираним киселим смеђим земљиштима
2.	10.289.311	Изданачка девастирана шума липа на смеђим земљиштима
3.	10.308.311	Девастирана шума китњака на смеђим земљиштима
4.	10.362.411	Девастирана шума букве на киселим смеђим и другим земљиштима
5.	10.480.411	ВПС девастирана саст осталих лишђара киселим смеђим и другим земљиштима
6.	10.482.411	ВПС девастирана саст четинара на смеђим земљиштима
V Шикаре		
1.	10.266.441	Шикара на серији земљишта на кречњаку

Наменска целина 26		
I Девастиране састојине		
1	26.308.311	Девастирана шума китњака на смеђим земљиштима
IV Шикаре		
1	26.266.441	Шикара на серији земљишта на кречњаку

Наменска целина 82		
I Високе шуме		
1.	82.191.312	Висока шума цера на серији земљишта на лесу са грађом А1 до А1-А3-В-С
2.	82.193.312	Висока шума цера, китњака, сладуна, граба, на серији земљишта на лесу са грађом А1 до А1-А3-В-С
3.	82.194.312	Висока шума цера, букве, липе и граба на серији земљишта на лесу са грађом А1 до А1-А3-В-С
4.	82.281.311	Висока шума липа на смеђим земљиштима
5.	82.283.311	Висока шума липа, китњака и цера на смеђим земљиштима
6.	82.301.311	Висока шума китњака на смеђим земљиштима
7.	82.302.313	Висока шума китњака, цера и граба, на земљиштима на лесу, силикатним стенама и кречњацима
8.	82.303.313	Висока шума китњака, граба и липе, на земљиштима на лесу, силикатним стенама и кречњацима
9.	82.303.313	Висока шума китњака, букве, граба, липе, на земљиштима на лесу, силикатним стенама и кречњацима
10.	82.351.411	Висока (једнодобна) шума букве на киселим смеђим и другим земљиштима
11.	82.352.411	Висока (разнодобна) шума букве на киселим смеђим и другим земљиштима
12.	82.353.411	Висока шума букве китњака цера, и граба на киселим смеђим и другим земљиштима
13.	82.354.411	Висока шума букве, граба и лоипе на киселим смеђим и другим земљиштима
II Издавачке шуме		
1.	82.175.321	Издавачка шума граба на смеђим и лесивирано-смеђим земљиштима
2.	82.176.321	Издавачка мешовита шума граба на смеђим и лесивирано-смеђим земљиштима
3.	82.195.312	Издавачка шума цера на серији земљишта на лесу са грађом А1 до А1-А3-В-С
4.	82.196.312	Издавачка мешовита шума цера на серији земљишта на лесу са грађом А1 до А1-А3-В-С
5.	82.214.216	Издавачка шума сладуна на лесивираним, и лесивираним киселим смеђим земљиштима
6.	82.215.214	Издавачка мешовита шума сладуна на различитим смеђим и хумусно-силикатним земљиштима
7.	82.287.311	Издавачка шума липа на смеђим земљиштима
8.	82.306.311	Издавачка шума китњака на смеђим земљиштима
9.	82.307.311	Издавачка мешовита шума китњака на смеђим земљиштима
10.	82.325.313	Издавачка шума багрема на земљиштима на лесу, силикатним стенама и кречњацима
11.	82.360.411	Издавачка шума букве на киселим, смеђим и другим земљиштима
12.	82.361.411	Издавачка мешовита шума букве на киселим, смеђим и другим земљиштима
III Вештачки подигнуте састојине		
1	82.457.313	ВПС луђака на земљиштима на лесу, силикатним стенама и кречњацима
2.	82.459.312	ВПС цера на серији земљишта на лесу са грађом А1 до А1-А3-В-С
3.	82.465.311	ВПС китњака на смеђим земљиштима
4.	82.470.411	ВПС смрче на киселим смеђим и другим земљиштима
5.	82.471.411	ВПС мешовита смрче на киселим смеђим и другим земљиштима
6.	82.472.411	ВПС јеле на киселим смеђим и другим земљиштима
7.	82.475.411	ВПС црног бора на киселим смеђим и другим земљиштима
8.	82.476.411	ВПС мешовита црног бора на киселим смеђим и другим земљиштима
9.	82.477.411	ВПС белог бора на киселим смеђим и другим земљиштима
10.	82.479.411	ВПС осталих четинара на киселим смеђим и другим земљиштима
IV Девастиране састојине		
1	82.177.321	Девастирана шума граба на смеђим и лесивирано-смеђим земљиштима
2.	82.197.312	Девастирана шума цера на серији земљишта на лесу са грађом А1 до А1-А3-В-С
3.	82.308.311	Девастирана шума китњака на смеђим земљиштима
4.	82.329.313	Девастирана шума багрема на земљиштима на лесу, силикатним стенама и кречњацима
5.	82.362.411	Девастирана шума букве на киселим, смеђим и другим земљиштима
6.	82.482.411	ВПС девастирана саст четинара на смеђим земљиштима
IV Шикаре		
1	82.266.441	Шикара на серији земљишта на кречњаку

Наменска целина 83		
I Високе шуме		
1.	83.191.312	Висока шума цера на серији земљишта на лесу са грађом А1 до А1-А3-В-С
2.	83.193.312	Висока шума цера, китњака, сладуна, граба, на серији земљишта на лесу са грађом А1 до А1-А3-В-С
3.	83.194.312	Висока шума цера, букве, липе и граба на серији земљишта на лесу са грађом А1 до А1-А3-В-С
4.	83.212.214	Висока шума сладуна цера, и лужњака на различитим смеђим и хумусно-силикатним земљиштима
5.	83.213.214	Висока шума сладуна, цера и китњака на различитим смеђим и хумусно-силикатним земљиштима
6.	83.281.311	Висока шума липа на смеђим земљиштима
7.	83.283.311	Висока шума липа, китњака и цера на смеђим земљиштима
8.	83.301.311	Висока шума китњака на смеђим земљиштима
9.	83.302.313	Висока шума китњака, цера и граба, на земљиштима на лесу, силикатним стенама и кречњацима
10.	83.303.313	Висока шума китњака, граба и липе, на земљиштима на лесу, силикатним стенама и кречњацима
11.	83.304.311	Висока шума китњака, букве, граба и липе на смеђим земљиштима
12.	83.351.411	Висока (једнодобна) шума букве на киселим смеђим и другим земљиштима
13.	83.352.411	Висока (разнодобна) шума букве на киселим смеђим и другим земљиштима
14.	8.353.411	Висока шума букве китњака цера, и граба на киселим смеђим и другим земљиштима
15.	83.354.411	Висока шума букве, граба и лоипе на киселим смеђим и другим земљиштима
16.	83.360.411	Изданачка шума букве на киселим, смеђим и другим земљиштима
17.	83.361.411	Изданачка мешовита шума букве на киселим, смеђим и другим земљиштима
I Издавачке шуме		
1.	83.175.321	Изданачка шума граба на смеђим и лесивирано-смеђим земљиштима
2.	83.176.321	Изданачка мешовита шума граба на смеђим и лесивирано-смеђим земљиштима
3.	83.195.312	Изданачка шума цера на серији земљишта на лесу са грађом А1 до А1-А3-В-С
4.	83.195.312	Изданачка мешовита шума цера на серији земљишта на лесу са грађом А1 до А1-А3-В-С
5.	83.215.214	Изданачка мешовита шума сладуна на различитим смеђим и хумусно-силикатним земљиштима
6.	83.262.321	Изданачка грабића, црног граба, црног јасена и ОТЛ на смеђим и лесивирано-смеђим земљиштима
7.	83.270.311	Изданачка шума ОТЛ на смеђим земљиштима
8.	83.287.311	Изданачка шума липа на смеђим земљиштима
9.	83.288.311	Изданачка мешовита шума липа на смеђим земљиштима
10.	83.306.311	Изданачка шума китњака на смеђим земљиштима
11.	83.307.311	Изданачка мешовита шума китњака на смеђим земљиштима
12.	83.325.313	Изданачка шума багрема на земљиштима на лесу, силикатним стенама и кречњацима
II Вештачки подигнуте састојине		
1.	83.457.313	ВПС лужњака на земљиштима на лесу, силикатним стенама и кречњацима
2.	83.459.312	ВПС цера на серији земљишта на лесу са грађом А1 до А1-А3-В-С
3.	83.465.311	ВПС китњака на смеђим земљиштима
4.	83.469.311	ВПС осталих тврдих лишћара на смеђим земљиштима
5.	83.470.411	ВПС смрче на киселим смеђим и другим земљиштима
6.	83.471.411	ВПС мешовита смрче на киселим смеђим и другим земљиштима
7.	83.475.311	ВПС црног бора на киселим смеђим и другим земљиштима
8.	83.476.311	ВПС мешовита црног бора на киселим смеђим и другим земљиштима
9.	83.477.311	ВПС белог бора на киселим смеђим и другим земљиштима
10.	83.478.311	ВПС мешовита белог бора на киселим смеђим и другим земљиштима
11.	83.479.411	ВПС осталих четинара на киселим смеђим и другим земљиштима
IV Девастиране састојине		
1.	83.177.321	Девастирана шума граба на смеђим и лесивирано-смеђим земљиштима
2.	83.197.312	Девастирана шума цера на серији земљишта на лесу са грађом А1 до А1-А3-В-С
3.	83.216.216	Девастирана шума сладуна на лесивираним и лесивираним киселим смеђим земљиштима
4.	83.289.311	Девастирана шума липа на смеђим земљиштима
5.	83.308.311	Девастирана шума китњака на смеђим земљиштима
6.	83.329.313	Девастирана шума багрема на земљиштима на лесу, силикатним стенама и кречњацима
7.	83.362.411	Девастирана шума букве на киселим, смеђим и другим земљиштима
8.	83.482.411	ВПС девастирана саст четинара на смеђим земљиштима
IV Шикаре		
1	83.266.441	Шикара на серији земљишта на кречњаку
IV Шибљаци		
1	83.267.441	Шибљак на серији земљишта на кречњаку

На подручју газдинске јединице "Цер-Видојевица" издвојено је укупно 123 газдинске класе. Њихова заступљеност по наменским целинама, односно узгојном облику је следећа:

- највећи број газдинских класа налазимо у оквиру наменске целине 83 (предео изузетних облика – трећи степен) – 50. У оквиру тог броја високе шуме су сврстане у 17 газдинских класа, а изданачке у 12. Вештачки подигнуте састојинесврстане су у 11 газдинских класа. Девастиране састојине заступљене су са 10 газдинских класа.

- укупан број газдинских класа у оквиру наменске целине 82 предео изузетних облика – трећи степен), као друге по заступљености газдинских класа пшо броју, је 42, од чега су високе шуме заузимају 13 газдинских класа, иданачке шуме 12, вештачки подигнуте 10, а девастиране састојине 6. Шикаре су заступљене са 1 газдинском класом.

- укупан број газдинских класа у оквиру наменске целине 10 (производња техничког дрвета) је 29, од чега су високе шуме представљене са 4 газдинске класе, изданачке са 5, вештачки подигнуте 8, девастиране шуме са 6 газдинских класа.

- укупан број газдинских класа у оквиру наменске целине 26 (заштита земљишта од ерозије) је симбочичан – 2 газдинске класе, по једна у девастираним и у шикарама.

4. СТАЊЕ ШУМА И ШУМСКИХ СТАНИШТА

4.1. СТАЊЕ ШУМА ПО НАМЕНИ

4.1.1. СТАЊЕ ШУМА ПРЕМА ГЛОБАЛНОЈ НАМЕНИ

Табела 8 – стање шума по глобалној намени

Намена глобална	P ha	P %	V m3	V %	V/ha	Zv m3	Zv %	Zv/ha	%Zv/V
10	200,15	5	34.816	4	174	817,0	4	4,1	2,3
20	3.732,61	95	877.280	96	235	18136,6	96	4,9	2,1
ГЈ "ЦЕР-ВИДОЈЕВИЦА"	3.932,76	100	912.096	100	232	18.953,6	100	4,8	2,1

10 – Шуме и шумска станишта са производно-заштитном функцијом

20 – Предео изузетних одлика

Највећи део површине под шумом газдинске јединице "Цер-Видојевица", односно 95% површина, према новоурађеној студији ПИО Цер, одређен је као предео изузетних одлика, односно „ предео са значајним природним, био-еколошким, естетским и културним-историјским вредностима, које се током времена развијало као резултат интеракције природе, природних потенцијала подручја, и традиционалног начина живота локалног становништва“.

Преосталих 5 % површине сврстан је у шуме и шумска станишта са производно-заштитном функцијом, тј. шумску површину намењену производњи квалитетних дрвних сортимената и других шумских производа, уз испуњење и осталих опште корисних функција шума (заштитна, здравствена, рекреативно-туристичка, научно образовна, и др.)

4.1.2. СТАЊЕ ШУМА ПРЕМА ОСНОВНОЈ НАМЕНИ

Табела 9 – стање шума по основној намени

Намена основна	P ha	P %	V m3	V %	V/ha	Zv m3	Zv %	Zv/ha	%Zv/V
10 - производња техничког дрвета	192,22	5	34.657	4	180	809,0	4	4,4	2,1
26 - заштита земљишта од ерозије	7,93	0	159	0	20	8,0	0	1,0	5,0
82 - предео изузетних одлика II степен	1.025,63	26	261.305	29	255	5.099,1	27	5,0	2,0
82 - предео изузетних одлика III степен	2706,98	69	615.975	67	259	13.037	69	4,8	2,1
ГЈ "ЦЕР-ВИДОЈЕВИЦА"	3.932,76	100	912.096	100	233	18.953,6	100	4,8	2,1

10 – Производња техничког дрвета

26 – Заштита земљишта од ерозије

82 – Предео изузетних одлика, II степен

83 – Предео изузетних одлика, III степен

Стање шума по основној, у директној је вези са напред изнетим стањем по глобалној намени. Најважнију функцију за наредно, и уређајна раздобља која следе, добиле су новоуспостављене наменске целине 82 и 83, одређене за ту функцију студијом ПИО Цер. За ове

наменске целине студијом су прописани режими заштите. Преосталих 5 % површине сврстан је у шуме и шумска станишта са производно-заштитном функцијом, док наменска целина 26, односно заштита земљишта од ерозије има занемарљиво малу улогу у оквиру јединице.

4.2. СТАЊЕ ШУМА ПО ГАЗДИНСКИМ КЛАСАМА

Као што је више пута поменуто у претходним поглављима, већи део планине Цер, са планином Видојевицом као њеним огранком, студијом ПИО „Цер“ сврстан је у предео изузетних одлика. Из овог одређења је произашла и нова намена површина за ову газдинску јединицу, као и ново стање по газдинским класама у односу на претходна уређајна раздобља. Према новоформираној подели највећи број газдинских класа припада газдинским класама у оквиру наменских целина 82 и 83, односно зонама ПИО које су установљене студијом, док се стање на преосталом, мањем делу јединице, који је остао изван делова обухваћених студијом, није битније променило.

Најзначајније газдинске класе у овире поменутих наменских целина одраз је стања по врстама дрвећа и састојинској припадности, по ком у сваком смислу доминирају високе, једнодобне и разnodобне састојине букве. Тако за ову јединицу најзначајније газдинске класе припадају разnodобним састојинама букве, односно 83.352.411, са 576,86 ха, и 82.352.411 са 482,97 ха. Трећа по заступљености је 83.351.411, једнодобна састојина букве, са 390,86 ха.

Следи табела са приказом стања по газдинским класама, као и графички приказ расподеле по основним показатељима за три најзаступљеније газдинске класе.

Табела 10 – стање шума по газдинским класама

Газдинска класа	Pha	P %	Vm3	V%	V/ha	ZV m3	Zv%	Zv/ha	%Zv/V
10151211	0,48	3	163	4	340	3,2	5	6,7	2,0
10193312	1,36	9	539	13	396	7,3	12	5,4	1,4
10301311	5,11	32	419	10	82	8,3	13	1,6	2,0
10351411	8,84	55	2.978	72	337	43	69	4,9	1,4
10362411	0,22	1	14	0	64	0,6	1	2,7	4,3
Високе шуме тврдих лишћара	16,01	99	4.113	100	288	62,4	100	4,8	1,7
10289311	0,93	100	44	100	47	1,8	100	1,9	4,0
Високе шуме меких лишћара	0,93	1	44	0	47	1,8	0	1,9	4,1
УКУПНО ВИСОКЕ	16,94	9	4.157	12	285	64,2	12	4,8	1,7
10175321	1,08	1	0	0	0	0	0	0	0
10176321	0,46	1	69	7	150	1	0	2,2	1,4
10195312	0,52	1	183	18	352	2,9	1	5,6	1,6
10196312	11,45	14	3.493	0	202	73,3	17	6,4	2,5
10214216	2,17	3	395	39	182	8,2	2	3,8	2,1
10215212	24	30	6,6	1	221	126	30	5,3	1,9
10216216	0,53	1	22	2	42	0,9	0	1,7	4,1
10306311	10,14	13	2.748	0	189	53,1	13	5,2	1,9
10307313	20,59	25	6,567	1	201	136	32	6,6	2,1
10308311	1,11	1	67	7	233	2,5	1	2,3	3,7
10325313	8,82	11	203	20	211	6,8	2	0,8	3,3
10362411	0,97	1	45	4	46	10,8	3	11,1	24,0
Изданачке шуме тврдих лишћара	81,84	98	20.389	100	168	421,5	100	5,1	3,05

ГЈ "Цер-Видојевица" код-2511

Газдинска класа	Pha	P %	Vm3	V%	V/ha	ZV m3	Zv%	Zv/ha	%Zv/V
10287311	1,15	100	0	0	0	0	0	0,0	0,0
Изданацке шуме меких лишћара	1,15	2	0	0	0	0	0	0,0	0,0
УКУПНО ИЗДАНАЧКЕ	82,99	43	20.389	59	241	421,5	52	5,0	2,1
10470411	23,07	40	4	45	193	135	44	6	3,1
10475311	4,6	8	819	8	178	33,3	10	7,2	4,1
10476311	2,89	5	596	6	206	23,2	7	8	3,9
10477311	3,28	5	659	6	201	25,5	8	7,8	3,9
10478311	0,13	0	14	0	104	0,5	0	3,5	3,3
10479311	16,41	27	3295	32	202	85,8	27	5,4	2,7
10482311	9,03	15	282	3	31	15,4	5	1,7	5,4
ВПС четинара	59,41	93	9.977	53	95	319,2	55	5,4	5,6
10480411	2,21	80,00	0	0,0	0	0	0	0,0	0,0
10483311	0,52	20,00	134	100,0	258	4,1	100	7,9	3,1
ВПС меких лишћара	2,73	4	134	1	49	4,1	1	1,5	3,1
10469311	0,34	100	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0,0
ВПС тврних лишћара	0,34	1	0	0	0	0,0	0	0,0	0,0
УКУПНО ВПС	62,48	32	10.111	29	165	323,3	28	5,3	3,2
10266441	29,81	100	0	0	0	0,0	0	0,0	0,0
ШИКАРЕ	29,81	100	0	0	0	0,0	0	0,0	0,0
УКУПНО ШИКАРЕ	29,81	11	0	0	0	0,0	0	0,0	0,0
УКУПНО НЦ 10	192,22	5	34657	4	209	809,0	4	4,5	2,1
26308311	2,79	100	159	100	57	8,0	100	2,9	5,0
Изданацке шуме тврних лишћара	2,79	100	159	100	57	8,0	100	2,9	5,0
УКУПНО ИЗДАНАЧКЕ	2,79	35	159	100	57	8,0	100	2,9	5,0
26266441	5,14	100	0	0	0	0,0	0	0	0,0
ШИКАРЕ	5,14	100	0	0	0	0,0	0	0	0,0
УКУПНО ШИКАРЕ	5,14	65	0	0	0	0,0	0	0	0,0
УКУПНО НЦ 26	7,93	0	159	0	20	8,0	0	1,0	5,0
82191312	50,69	7	12.225	6	241	262,4	7	5,2	2,1
82193312	6,62	1	1.469	1	222	28,2	1	4,3	1,9
82194312	0,38	0	93	0	244	1,9	0	5,1	2,1
82301311	15,82	2	3.767	2	238	75,8	2	4,8	2,0
82302313	24,84	3	5.026	2	202	110,8	3	4,5	2,2
82303313	12,75	2	2.532	1	199	52,7	1	4,1	2,1
82304313	12,58	2	3.038	1	241	63,9	2	5,1	2,1
82351411	82,93	11	22.682	11	274	381,3	10	4,6	1,7
82352411	482,97	67	147.143	71	305	2.574,2	69	5,3	1,7
82353411	25,66	4	7.847	4	306	133,6	4	5,2	1,7
82354411	4,46	1	866	0	194	16,5	0	3,7	1,9
82197312	1,00	0	50	0	50	2,0	0	2,0	4,0
82308311	1,71	0	195	0	114	7,8	0	4,6	4,0
Високе шуме тврних лишћара	722,41	99	206.932	99	286	3.711,1	99	5,1	1,8
82281311	3,84	51	1.352	52,0	352	38,7	52	10,1	2,9
82283311	3,69	49	1.245	48,0	338	25,4	48	6,9	2,0
Високе шуме меких лишћара	7,53	1	2.598	1	345	64,1	1	8,5	2,5
УКУПНО ВИСОКЕ	729,94	71	209.530	80	287	3.775,2	80	5,2	1,8

ГЈ "Цер-Видојевица" код-2511

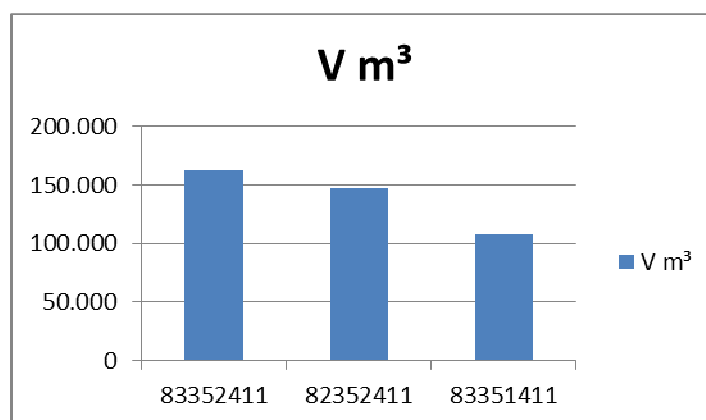
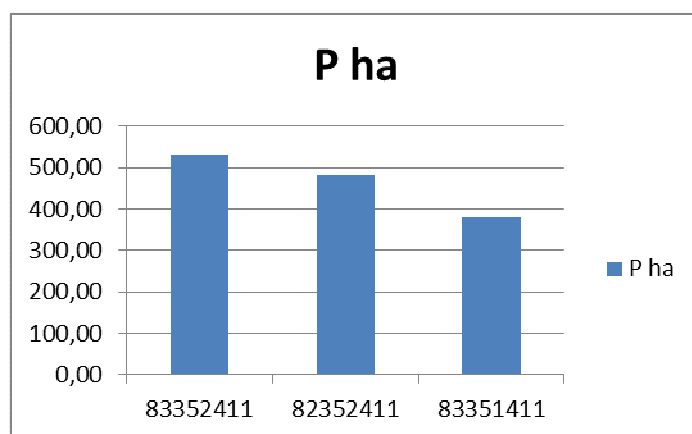
Газдинска класа	Pha	P %	Vm3	V%	V/ha	ZV m3	Zv%	Zv/ha	%Zv/V
82175321	3,45	2	224	1	65	3,4	0	1,0	1,5
82176321	0,91	0	62	0	69	1,2	0	1,4	2,0
82177321	1,35	1	98	0	73	29,5	3	21,9	30,0
82195312	1,13	1	202	1	179	4,3	0	3,8	2,1
82196312	2,12	1	366	1	173	7,7	1	3,6	2,1
82214216	1,52	1	372	1	245	7,2	1	4,7	1,9
82215214	8,18	4	1.878	5	230	40,3	4	4,9	2,1
82306311	72,41	35	14.231	35	197	327,5	35	4,5	2,3
82307313	47,83	23	10.655	27	223	246,2	26	5,1	2,3
82325313	19,36	9	1.418	4	73	52,5	6	2,7	3,7
82360411	32,97	16	8.855	22	269	159,2	17	4,8	1,8
82361411	9,25	4	1.467	4	159	29,8	3	3,2	2,0
82329313	0,83	0	35	0	42	6,0	1	7,3	17,3
82362411	4,85	2	333	1	69	18,3	2	3,8	5,5
Изданацке шуме тврних лишћара	206,16	97	40.198	96	195	933,0	96	4,5	2,3
82287311	5,95	100	1.511	100	254	41,5	100	7,0	2,7
Изданацке шуме меких лишћара	5,95	3	1.511	4,0	254	41,5	4	7,0	2,7
УКУПНО ИЗДАНАЧКЕ	212,11	21	41.709	16	197	974,5	20	4,6	2,3
82470411	13,20	22	2.170	24	164	71,5	22	5,4	3,3
82471411	0,34	1	16	0	47	0,8	0	2,2	4,8
82472411	1,15	2	141	2	122	4,5	1	3,9	3,2
82475311	21,65	36	3.962	44	183	138,6	42	6,4	3,5
82476311	2,67	4	561	6	210	34,3	10	12,8	6,1
82477311	8,67	14	1.136	13	131	36,9	11	4,3	3,3
82479411	2,48	4	681	7	275	24,9	8	10,0	3,7
82482411	9,70	16	419	5	43	15,6	5	1,6	3,7
ВПС четинара	59,86	92	9.086	90	152	327,0	94	5,5	3,6
82457313	0,44	9	132	13	300	3,2	14	7,2	2,4
82459312	2,46	50	523	53	213	12,3	54	5,0	2,4
82465311	2,03	41	325	33	160	6,9	31	3,4	2,1
ВПС тврних лишћара	4,93	8	980	10	199	22,4	6	4,5	2,3
УКУПНО ВПС	64,79	6	10.066	4	155	349,4	7	5,4	3,5
82266441	18,79	100	0,0	0,0	0	0,0	0	0,0	0,0
ШИКАРЕ	18,79	100	0	0	0	0	0	0,0	0,0
УКУПНО ШИКАРЕ	18,79	2	0	0	0	0	0	0,0	0,0
УКУПНО НЦ 82	1.025,63	26	261.305	29	255	5.099,1	27	5,0	2,0
83191312	23,88	2	5.853	2	245	119,4	2	5,0	2,0
83193312	91,28	7	22.277	6	244	490,9	7	5,4	2,2
83194312	8,19	1	2.008	1	245	42,6	1	5,2	2,1
83212214	2,54	0	556	0	219	11,3	0	4,5	2,0
83213214	8,06	1	1.457	0	181	31,5	0	3,9	2,2
83301311	40,72	3	7.712	2	192	175,1	2	4,4	2,3
83302313	60,61	5	11.909	3	196	253,0	4	4,2	2,1
83303313	16,41	1	3.303	1	201	74,8	1	4,6	2,3
83304313	9,87	1	2.275	1	230	42,0	1	4,3	1,8
83351411	390,86	30	110.573	31	283	1.962,8	29	5,0	1,8

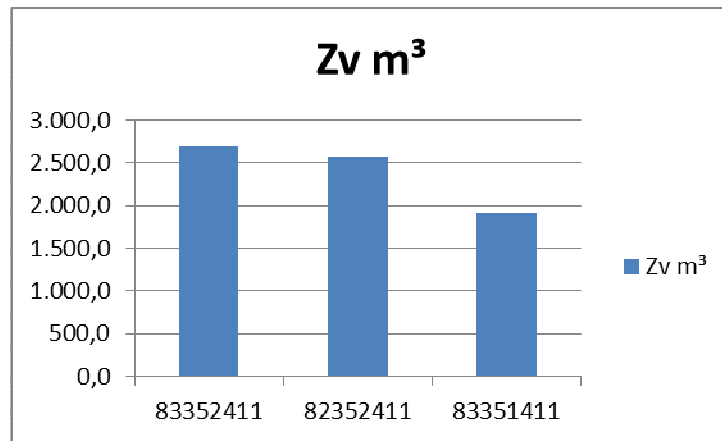
ГЈ "Цер-Видојевица" код-2511

Газдинска класа	Pha	P %	Vm3	V%	V/ha	ZV m3	Zv%	Zv/ha	%Zv/V
83352411	576,86	41	177.298	47	307	2940,3	41	5,1	1,7
83353411	17,88	1	3.464	1	194	70,0	1	3,9	2,0
83354411	37,29	3	9.266	3	248	149,2	2	4,0	1,6
83362411	47,26	4	3.513	1	74	553,5	8	11,7	15,8
83329313	3,21	0	107	0	33	11,5	0	3,6	10,7
83197312	1,61	0	98	0	61	3,9	0	2,4	4,0
83216216	2,78	0	148	0	53	5,9	0	2,1	4,0
83308311	4,78	0	323	0	68	12,7	0	2,7	3,9
Високе шуме тврдих лишћара	1.360,91	99	366.667	99	268	7.040,1	99	5,2	1,9
83281311	6,29	66	1.982	97	315	45,1	95	7,2	2,3
83283311	2,06	21	0	0	0	0,0	0	0,0	0,0
83289311	1,24	13	59	3	47	2,3	5	1,9	4,0
Високе шуме меких лишћара	9,59	1	2.041	1	213	47,4	1	4,9	2,3
УКУПНО ВИСОКЕ	1.370,50	51	368.708	59	268	7.087,5	54	5,2	1,9
83175321	21,11	2	1.724	1	82	26,6	1	1,3	1,5
83176321	8,25	1	683	0	83	11,6	0	1,4	1,7
83195312	9,33	1	1.492	1	160	35,0	1	3,8	2,3
83196312	41,85	4	10.103	5	241	205,0	5	4,9	2,0
83215214	76,19	8	16.729	8	220	357,1	8	4,7	2,1
83262321	7,48	1	0	0	0	0,0	0	0,0	0,0
83270311	3,03	0	0	0	0	0,0	0	0,0	0,0
83306311	216,13	21	45.668	22	210	1.059,08	24	4,9	2,3
83307313	274,32	30	60.865	33	223	1293,9	33	4,7	2,1
83325313	74,06	8	3.668	2	50	138,3	3	1,9	3,8
83360411	144,59	15	40.356	20	279	686,2	16	4,7	1,7
83361411	60,07	6	14.775	7	246	260,5	6	4,3	1,8
83362411	14,18	1	868	0	61	34,2	1	2,4	3,9
83177321	3,31	0	122	0	37	36,5	1	11,0	30,0
83197312	7,80	1	373	0	48	14,9	0	1,9	4,0
83216216	3,77	0	175	0	46	7,0	0	1,9	4,0
83308311	5,46	1	250	0	46	9,6	0	1,8	3,8
Изданацке шуме тврдих лишћара	974,14	99	197.961	100	204	4.186,7	100	4,3	2,1
83287311	3,90	78	605	98,0	214	18,0	100	6,3	3,0
83288311	0,79	22	11	2,0	14	0,4	0	0,5	3,8
Изданацке шуме меких лишћара	4,69	2	616	0	170	18,4	0	5,1	3,0
УКУПНО ИЗДАНАЧКЕ	978,83	36	198.577	32	204	4.205,1	32	4,3	2,1
83470411	47,03	19	10.338	22	218	350,6	20	7,4	3,4
83471411	3,19	1	806	2	253	29,3	2	9,2	3,6
83475311	115,98	50	25.972	57	224	899,7	54	7,8	3,5
83476311	9,45	4	1.729	4	183	55,7	3	5,9	3,2
83477311	23,99	10	4.139	9	173	143,1	9	6,0	3,5
83478311	4,57	2	453	1	99	14,8	1	3,2	3,3
83482411	27,44	12	1.350	3	49	144,7	9	5,3	10,7
83479411	4,26	2	1.247	3	293	43,2	3	10,1	3,5
83479311	0,10	0	48	0	480	3,7	0	37,0	7,7
ВПС четинара	236,01	88	46.083	96	195	1.684,9	97	7,1	3,7

ГЈ "Цер-Видојевица" код-2511

Газдинска класа	Pha	P %	Vm3	V%	V/ha	ZV m3	Zv%	Zv/ha	%Zv/V
83457313	0,42	1	95	4	225	2,7	4	6,3	2,8
83459312	4,44	14	1.052	40	237	22,5	38	5,1	2,1
83465311	25,19	81	1.462	56	58	34,3	57	1,4	2,3
83469411	1,00	3	0	0	0	0,0	0	0,0	0,0
ВПС тврних лишћара	31,05	12	2.609	4	84	59,5	3	1,9	2,3
УКУПНО ВПС	267,06	10	48.692	7	182	1.744,4	9	6,5	3,6
83266441	68,34	100	0,0	0	0	0	0	0,0	0,0
ШИКАРЕ	68,34	100	0	0	0	0	0	0,0	0,0
УКУПНО ШИКАРЕ	68,34	3	0	0	0	0	0	0,0	0,0
83267441	22,25	100	0	0	0	0,0	0	0,0	0,0
ШИБЉАЦИ	22,25	100	0	0	0	0	0	0,0	0,0
УКУПНО ШИБЉАЦИ	22,25	1	0	0	0	0	0	0,0	0,0
УКУПНО НЦ 83	2.706,98	69	615.975	67	226	13.037,1	69	4,8	2,1
УКУПНО ГЈ "ЦЕР-ВИДОЈЕВИЦА"	3.932,76	100	912.096	100	232	18.953,6	100	4,8	2,1

4.3. СТАЊЕ ШУМА ПО ПОРЕКЛУ И ОЧУВАНОСТИ ПО ГАЗДИНСКИМ КЛАСАМА

Табела 11 – стање шума по пореклу и очуваности по газдинским класама

Газдинска класа	P (ha)	P %	V	V %	V/ha	Zv	Zv %	Zv/ha	Zv/V %
10 151 211	0,48	7	163	7	339	3,2	7	6,8	0,8
10 193 312	1,36	20	539	20	396	7,3	20	5,4	0,5
10 301 311	1,50	22	355	23	237	7,7	21	5,1	0,8
10 351 411	3,31	50	1.289	49	389	18,4	48	5,4	6,2
Високе шуме тврних лишћара очуване	6,65	63	2.436	71	327	36,6	69	5,3	1,6
10 301 311	5,11	57	419	25	82	8,3	32	1,6	1,9
10 351 411	4,03	43	1.244	75	311	17,2	68	4,2	1,4
Високе шуме тврних лишћара разређене	9,14	37	1.663	28	222	25,5	31	4,0	1,8
10 362 411	0,22	100	14	100	65	0,6	100	2,6	4,0
Високе шуме тврних лишћара девастиране	0,22	0	14	1	65	0,6	0	2,7	4,3
Укупно високе шуме тврних лишћара	16,01	99	4.112,7	100	288	62,5	100	4,8	1,7
10 289 311	0,93	100	44	100	47	1,8	100	1,9	4,0
Високе шуме меких лишћара девастиране	0,93	100	44	100	47	1,8	100	1,9	4,0
Укупно високе шуме меких лишћара	0,93	0	44	0	47	1,8	0	1,9	4,0
УКУПНО ВИСОКЕ	16,94	9	4.157	12	285	64,2	12	4,8	1,7
10 175 321	0,94	1	0	0	0	0,0	0	0,0	0
10 176 321	0,46	1	69	0	149	1,0	0	2,2	1,5
10 195 312	0,52	1	183	1	351	2,9	1	5,5	1,6
10 196 312	11,45	13	3.493	16	305	73,3	16	6,4	2,1
10 214 216	2,17	2	395	2	182	8,2	2	3,8	2,1
10 215 212	24,00	28	6.600	30	275	126,0	28	5,2	1,9
10 306 311	16,41	19	4.305	19	262	87,3	19	5,3	2,0
10 307 313	22,29	26	6.836	31	307	142,0	32	6,4	2,1
10 325 313	8,82	10	203	1	23	6,8	2	0,8	3,4
Изданацке шуме тврних лишћара очуване	87,06	97	2.2082	99	1.855	447,5	99	35,7	2,0
10 175 321	0,14	100	0	100	0	0,0	100	0,0	0
Изданацке шуме тврних лишћара разређене	0,14	0	0	0	0	0	0	0,0	0

ГЈ "Цер-Видојевица" код-2511

Газдинска класа	P (ha)	P %	V	V %	V/ha	Zv	Zv %	Zv/ha	Zv/V %
10 216 216	0,53	20	22	17	42	0,9	6	1,7	4,0
10 308 311	1,11	43	67	51	61	2,5	18	2,3	3,7
10 362 411	0,97	37	44	33	45	10,7	76	11,1	24,5
Изданачке шуме тврдих лишћара девастиране	2,61	3	133	1	51	14,1	1	5,4	10,8
Укупно изданачке шуме тврдих лишћара	81,84	98	20.389	100	247	421,7	100	5,1	2,1
10 287 311	1,15	100	0	0	0	0	0	0,0	0
Изданачке шуме меких лишћара очуване	1,15	100	0	0	0	0	0	0,0	0
Укупно изданачке шуме меких лишћара	1,15	2	0	0	0	0	0	0,0	0
УКУПНО ИЗДАНАЧКЕ	82,99	43	20.389	59	241	421,5	52	5,0	2,1
10 483 311	0,52	100	134	100	258	4,1	100	7,9	3,1
ВПС меких лишћара разређене	0,52	24	134	100	258	4,1	100	7,9	3,1
10 480 411	2,21	100	0	0	0	0,0	0	0,0	0,0
ВПС меких лишћара девастиране	2,21	76	0	0	0	0,0	0	0,0	0,0
Укупно ВПС меких лишћара	2,73	4	134	1	49	4,1	1	1,5	3,1
10 469 311	0,34	100	0	0	0	0,0		0,0	0,0
ВПС тврдих лишћара разређене	0,34	0	0	0	0	0	0	0,0	0,0
Укупно ВПС тврдих лишћара	0,34	1	0	0	0	0	0	0,0	0,0
10 470 411	24,28	48	4.769	47	196	148,8	47	6,1	3,1
10 475 311	4,32	8	774	8	179	32,2	10	7,5	4,2
10 476 311	2,89	6	596	6	206	23,2	7	8,0	3,9
10 477 311	3,28	6	659	7	201	25,5	8	7,8	3,9
10 478 311	0,13	0	14	0	104	0,5	0	3,5	3,3
10 479 311	16,23	32	3.298	33	203	88,3	28	5,4	2,7
ВПС четинара очуване	51,13	84	10.109	96	198	318,6	95	6,2	3,2
10 470 411	0,45	45	0	0	0	0,0	0	0,0	0
10 475 311	0,28	28	46	50	164	1,0	45	3,7	2,2
10 479 311	0,28	28	46	50	163	1,2	55	4,4	2,7
ВПС четинара разређене	1,01	1	92	1	91	2,2	1	2,2	2,5
10 482 311	9,03	100	282	100	31	15,4	100	1,7	5,4
ВПС четинара девастиране	9,03	15	282	3	31	15,4	4	1,7	5,5
Укупно ВПС четинара	59,41	95	9.976	99	171	319,2	99	5,5	3,2
УКУПНО ВПС	62,48	32	10.111	29	165	323,33	28	5,3	3,2
10 266 441	29,81	0	0	0	0	0,0	0	0,0	0
Шикаре	29,81	0	0	0	0	0,0	0	0,0	0
Укупно шикаре	29,81	11	0	0	0	0,0	0	0,0	0
УКУПНО НЦ 10	192,22	7	34.657	6	209	809,0	6	4,5	2,1
26 308 311	2,79	100	159	100	57	8,0	100	2,9	5,0
Изданачке шуме тврдих лишћара девастиране	2,79	100	159	100	57	8,0	100	2,9	5,0
Укупно изданачке тврдих лишћара	2,79	100	159	100	57	8,0	100	2,9	5,0
УКУНО ИЗДАНАЧКЕ	2,79	35	159	100	57	8,0	100	2,9	5
26 266 441	5,14	100	0	0	0	0,0	0	0,0	0
Шикаре	5,14	100	0	0	0	0,0	0	0	0
УКУПНО ШИКАРЕ	5,14	65	0	0	0	0,0	0	0	0

ГЈ "Цер-Видојевица" код-2511

Газдинска класа	P (ha)	P %	V	V %	V/ha	Zv	Zv %	Zv/ha	Zv/V %
УКУПНО НЦ 26	7,93	0	159	0	20	8,0	0	1	5
82 191 312	48,47	7	11.960	6	247	257,0	7	5,3	2,1
82 193 312	6,62	1	1.469	1	222	28,2	1	4,3	1,9
82 194 312	0,38	0	93	0	244	1,9	0	5,1	2,1
82 301 311	12,95	2	3.298	2	255	64,7	2	5,0	2,0
82 302 313	24,84	4	5.026	3	202	110,8	3	4,5	2,2
82 303 313	12,75	2	2.532	1	199	52,7	1	4,1	2,1
82 304 313	12,58	2	3.038	2	241	63,9	2	5,1	2,1
82 351 411	62,56	9	17.696	9	283	303,3	8	4,8	1,7
82 352 411	482,97	70	147.143	74	305	2.574,2	72	5,3	1,7
82 353 411	20,69	3	6.237	3	301	107,1	3	5,2	1,7
82 354 411	4,46	1	866	0	194	16,5	0	3,7	1,9
Високе шуме тврних лишћара очуване	689,27	95	199.357	96	289	3.580,4	96	5,2	1,8
82 191 312	2,22	7	265	4	119	5,4	4	2,4	2,0
82 301 311	2,87	10	469	6	164	11,2	9	3,9	2,4
82 351 411	20,37	67	4.987	68	245	78,0	64	3,8	1,6
82 353 411	4,97	17	1610	22	324	26,4	22	5,3	1,6
Високе шуме тврних лишћара разређене	30,43	4	7.330	3	241	120,9	3	4,0	1,6
82 197 312	1,00	13	50	9	50	2,0	7	2,0	4,0
82 308 311	1,71	23	195	34	114	7,8	28	4,6	4,0
82 362 411	4,85	64	333	58	69	18,3	65	3,8	5,5
Високе шуме тврних лишћара девастиране	7,56	1	578	1	77	28,1	1	3,7	4,9
Укупно високе шуме тврних лишћара	722,41	99	206.932	99	286	3711,1	99	5,1	1,8
82 281 311	3,84	51	1352	52	352	38,7	60	10,1	2,9
82 283 311	3,69	49	1245	48	337	25,4	40	6,9	2,0
Високе шуме меких лишћара очуване	7,53	100	2.598	100	345	64,1	100	8,5	2,5
Укупно високе шуме меких лишћара	7,53	1	2.598	1	345	64,1	1	8,5	2,5
УКУПНО ВИСОКЕ ШУМЕ	729,94	71	209.531	80	287	3.775,1	80	5,2	1,8
82 175 321	0,16	0	0	0	0	0	0	0,0	0,0
82 176 321	0,75	0	52	0	70	1,0	0	1,3	1,9
82 195 312	1,13	1	202	1	179	4,3	0	3,8	2,1
82 214 216	1,52	1	372	1	245	7,2	1	4,7	1,9
82 215 214	8,18	4	1.878	5	230	40,3	5	4,9	2,1
82 306 311	72,41	38	14.231	36	197	327,5	38	4,5	2,3
82 307 313	47,83	25	10.655	27	223	246,2	28	5,1	2,3
82 325 313	19,36	10	1.418	4	73	52,5	6	2,7	3,7
82 360 411	32,97	17	8.855	23	269	159,2	18	4,8	1,8
82 361 411	8,25	4	1391	4	169	28,3	3	3,4	2,0
Изданачке шуме тврних лишћара очуване	192,56	93	39.055	97	203	866,3	96	4,5	2,2
82 175 321	3,29	50	224	33	68	3,4	27	1,0	1,5
82 176 321	0,16	2	10	1	63	0,2	2	1,5	2,4
82 196 312	2,12	32	366	54	173	7,7	60	3,6	2,1
82 361 411	1,00	15	76	11	76	1,4	11	1,4	1,9

ГЈ "Цер-Видојевица" код-2511

Газдинска класа	P (ha)	P %	V	V %	V/ha	Zv	Zv %	Zv/ha	Zv/V %
Изданачке шуме тврдих лишћара разређене	6,57	6	677	2	103	12,8	1	1,9	1,9
82 177 321	1,35	62	98		73	29,5	83	21,9	2,5
82 329 313	0,83	38	35		42	6,0	17	7,3	2,8
Изданачке шуме тврдих лишћара девастиране	2,18	1	133	1	61	35,6	3	16,3	2,7
Укупно изданачке шуме тврдих лишћара	206,16	97	40.198	96	195	933,0	96	4,5	2,3
82 287 311	5,95	100	1511	100	254	41,5	100	7,0	2,7
Изданачке шуме меких лишћара очуване	5,95	100	1511	100	254	41,5	100	7,0	2,7
Укупно изданачке шуме меких лишћара	5,95	100	1511	100	254	41,5	100	7,0	2,7
УКУПНО ИЗДАНАЧКЕ	212,11	21	41.709	16	197	974,5	20	4,6	2,3
82 457 313	0,44	9	132	13	300	3,2	14	7,2	2,4
82 459 312	2,46	50	523	53	213	12,3	55	5,0	2,4
82 465 311	2,03	41	325	33	160	6,9	31	3,4	2,1
ВПС тврдих лишћара очуване	4,93	100	980	100	199	22,4	100	4,5	2,3
Укупно ВПС тврдих лишћара	4,93	8	980	10	199	22,4	6	4,5	2,3
82 470 411	9,19	22	1767	23	192	58,6	21	6,4	3,3
82 472 411	0,66	2	93	1	141	3,3	1	5,0	3,5
82 475 311	19,70	46	3.776	48	192	132,7	46	6,7	3,5
82 476 311	2,67	6	561	7	210	34,3	12	12,8	6,1
82 477 311	8,67	20	1.136	14	131	36,9	13	4,3	3,3
82 479 411	1,69	4	503	6	298	20,0	7	11,8	4,0
ВПС четинара очуване	42,58	63	7837	86	184	285,8	87	6,7	3,6
82 470 411	4,01	53	403	48	100	12,8	50	3,2	3,2
82 471 411	0,34	4	16	2	47	0,8	3	2,2	4,8
82 472 411	0,49	6	47	6	97	1,2	5	2,5	2,6
82 475 311	1,95	26	186	22	95	5,8	23	3,0	3,1
82 479 411	0,79	10	178	21	226	4,9	19	6,2	2,8
ВПС четинара разређене	7,58	11	831	9	110	25,6	10	3,4	3,1
82 482 411	9,70	100	419	100	43	15,6	100	1,6	3,7
ВПС четинара девастиране	9,70	26	419	1	43	15,60	3	1,6	3,7
Укупно ВПС четинара	59,86	92	9.086	90	152	327,0	94	5,5	3,6
УКУПНО ВПС	64,79	6	10.066	4	155	349,4	7	5,4	3,5
82 266 441	18,79	100	0	0	0	0,0	0	0,0	0
Шикаре	18,79	2	0	0	0	0,0	0	0,0	0
УКУПНО НЦ 82	1025,63	27	261.305	29	255	5.099,2	27	5,0	2,0
83 191 312	22,17	2	5.608	2	253	115,1	2	5,2	2,1
83 193 312	86,66	8	21.689	7	250	479,5	8	5,5	2,2
83 194 312	8,19	1	2.008	1	245	42,6	1	5,2	2,1
83 212 214	2,54	0	556	0	219	11,3	0	4,5	2,0
83 213 214	8,06	1	1457	0	181	31,5	1	3,9	2,2
83 301 311	33,90	3	6.508	2	192	150,0	3	4,4	2,3
83 302 313	79,22	7	16.371	5	207	350,8	6	4,4	2,1
83 303 313	11,74	1	2854	1	243	64,4	1	5,5	2,3
83 304 313	9,87	1	2.275	1	230	42,0	1	4,3	1,8

ГЈ "Цер-Видојевица" код-2511

Газдинска класа	P (ha)	P %	V	V %	V/ha	Zv	Zv %	Zv/ha	Zv/V %
83 351 411	327,54	29	94.199	29	288	1.701,2	29	5,2	1,8
83 352 411	518,05	45	160.193	50	309	2.652,1	46	5,1	1,7
83 353 411	17,88	2	3.464	1	194	70,0	1	3,9	2,0
83 354 411	13,70	1	4.360	1	318	67,2	1	4,9	1,5
Високе шуме тврних лишћара очуване	1139,52	89	321.541	94	282	5.777,6	93	5,1	1,8
83 191 312	1,71	2	244	1	143	4,3	1	2,5	1,8
83 193 312	4,62	5	588	3	127	11,4	3	2,5	1,9
83 302 313	1,42	1	172	1	121	3,3	1	2,3	1,9
83 303 313	4,67	5	449	2	96	10,4	3	2,2	2,3
83 351 411	52,84	52	13.386	60	253	212,3	58	4,0	1,6
83 352 411	12,88	13	2631	12	204	44,2	12	3,4	1,7
83 354 411	23,59	23	4.906	22	208	82,0	22	3,5	1,7
Високе шуме тврних лишћара разр.	101,73	8	22.376	5	220	367,9	5	3,6	1,6
83 197 312	1,61	3	97	2	61	3,9	1	2,4	4,0
83 216 216	2,78	5	148	4	53	5,9	1	2,1	4,0
83 308 311	4,78	8	323	8	68	12,7	2	2,7	3,9
83 362 411	47,26	84	3.513	86	74	553,5	96	11,7	15,8
Високе шуме тврних лишћара девастиране	56,43	3	4.082	1	72	576,1	2	2,8	14,1
Укупно високе шуме тврних лишћара	1.360,91	99	366.667	99	268	7.040,1	99	5,2	1,9
83 281 311	6,29	75	1982	100	315	45,1	100	7,2	2,3
83 283 311	2,06	25	0	0	0	0,0	0	0,0	0,0
Високе шуме меких лишћара очуване	8,35	87	1982	97	237	45,1	95	5,4	2,3
83 289 311	1,24	100	59	100	47	2,3	100	1,9	4,0
Високе шуме меких лишћара девастиране	1,24	13	59	3	48	2,3	5	1,9	3,9
Укупно високе шуме меких лишћара	9,59	1	2041	1	213	47,4	1	4,9	2,3
УКУПНО ВИСОКЕ	1.370,50	51	368.708	59	268	7.087,5	54	5,2	1,9
83 175 321	14,23	2	959	1	67	14,5	0	1,0	1,5
83 176 321	5,03	1	476	0	95	8,0	0	1,6	1,7
83 195 312	8,51	1	1415	1	166	33,4	1	3,9	2,4
83 196 312	41,85	5	10.103	5	241	205,0	5	4,9	2,0
83 215 214	69,98	8	16.132	9	231	340,0	9	4,9	2,1
83 262 321	7,48	1	0	0	0	0,0	0	0,0	0,0
83 270 311	3,03	0	0	0	0	0,0	0	0,0	0,0
83 306 311	203,82	23	43.234	23	212	1.000,1	26	4,9	2,3
83 307 313	258,34	29	59.483	31	230	1.259,7	32	4,9	2,1
83 325 313	70,39	8	3107	2	44	117,8	3	1,7	3,8
83 360 411	140,50	16	40.017	21	285	679,0	17	4,8	1,7
83 361 411	60,07	7	14.775	8	246	260,5	7	4,3	1,8
Издавачке шуме тврних лишћара очуване	883,23	89	189.701	94	215	3.918,0	92	4,4	2,1
83 175 321	6,88	15	765	17	111	12,1	11	1,8	1,6
83 176 321	3,22	7	207	5	64	3,6	3	1,1	1,7
83 195 312	0,82	2	77	2	94	1,6	1	2,0	2,1
83 215 214	6,21	14	596	13	96	17,1	15	2,8	2,9
83 306 311	6,04	13	878	19	145	24,7	22	4,1	2,8
83 307 313	14,28	32	1.113	25	78	28,5	25	2,0	2,6

ГЈ "Цер-Видојевица" код-2511

Газдинска класа	P (ha)	P %	V	V %	V/ha	Zv	Zv %	Zv/ha	Zv/V %
83 325 313	3,67	8	561	12	153	20,4	18	5,6	3,6
83 360 411	4,09	9	340	7	83	7,1	6	1,7	2,1
Изданачке шуме тврдих лишћара разређене	45,21	6	4.537	6	100	115,2	4	2,5	2,5
83 177 321	3,31	9	122	6	37	36,5	32	11,0	30,0
83 197 312	7,80	21	373	20	48	14,9	13	1,9	4,0
83 216 216	3,77	10	175	9	46	7,0	6	1,9	4,0
83 308 311	5,46	14	252	13	46	9,6	8	1,8	3,8
83 329 313	3,21	9	107	6	33	11,5	10	3,6	10,7
83 362 411	14,18	38	868	46	61	34,2	30	2,4	3,9
Изданачке шуме тврдих лишћара девастиране	37,73	5	1.896	2	50	113,7	4	3,0	6,0
Укупно изданачке шуме тврдих лишћара	974,14	99	197.960	100	204	4.186,7	100	4,3	2,1
83 287 311	2,83	91	605	100	214	18,0	100	6,3	3,0
83 288 311	0,27	9	0	0	0	0,0	0	0,0	0,0
Изданачке шуме меких лишћара очуване	3,10	85	605	98	195	18,0	98	5,8	3,0
83 288 311	0,52	100	11	100	21	0,4	100	0,8	3,8
Изданачке шуме меких лишћара разређене	0,52	15	11	2	21	0,4	2	0,8	3,8
Укупно изданачке шуме меких лишћара	4,69	1	616	0	170	18,4	0	5,1	3,0
УКУПНО ИЗДАНАЧКЕ	978,83	36	198.577	32	204	4.205,1	32	4,3	2,1
83 457 313	0,42	1	95	4	225	2,7	4	6,3	2,8
83 459 312	4,44	14	1.052	40	237	22,5	38	5,1	2,1
83 465 311	25,19	81	1.462	56	58	34,3	58	1,4	2,3
83 469 411	1,00	3	0	0	0	0,0	0	0,0	0,0
ВПС тврдих лишћара очуване	31,05	100	2.609	100	84	59,5	100	1,9	2,3
Укупно ВПС тврдих лишћара	31,05	12	2.609	4	84	59,5	3	1,9	2,3
83 470 411	44,56	24	9811	23	220	334,8	23	7,5	3,4
83 471 411	3,19	2	806	2	253	29,3	2	9,2	3,6
83 475 311	109,70	58	24.934	60	227	870,7	60	7,9	3,5
83 476 311	9,45	5	1.729	4	183	55,7	4	5,9	3,2
83 477 311	17,68	9	3.573	9	202	122,9	8	6,9	3,4
83 478 311	0,17	0	11	0	68	0,6	0	3,5	5,2
83 479 411	3,85	2	1.050	3	273	37,0	3	9,6	3,5
ВПС четинара очуване	188,60	80	41.915	92	222	1.451,0	87	7,7	3,5
83 470 411	0,81	4	69	3	85	2,6	4	3,2	3,8
83 475 311	6,28	34	1037	45	165	29,0	40	4,6	2,8
83 477 311	6,31	35	567	25	90	20,3	28	3,2	3,6
83 478 311	4,40	24	441	19	100	14,2	20	3,2	3,2
83 479 411	0,41	2	197	9	480	6,2	9	15,0	3,1
ВПС четинара разређене	18,21	8	2.311	5	127	72,3	4	4,0	3,1
83 482 411	27,44	100	1350	100	49	144,7	100	5,3	10,7
ВПС четинара девастиране	27,44	12	1.350	3	49	144,7	9	5,3	10,7
Укупно ВПС четинара	236,01	88	46.083	96	195	1.684,9	97	7,1	3,7
83 266 441	68,34	100	0	0	0	0,0	0	0,0	0
Шикаре	68,34	3	0	0	0	0	0	0,0	0
83 267 441	22,25	100	0	0	0	0,0	0	0,0	0

Газдинска класа	P (ha)	P %	V	V %	V/ha	Zv	Zv %	Zv/ha	Zv/V %
Шибљаци	22,25	1	0	0	0	0	0	0,0	0
УКУПНО НЦ 83	2.706,98	67	615.975	65	226	13.037,1	67	4,8	2,1
УКУПНО ГЈ	3.932,76	100	912.096	100	233	18.953,6	100	4,8	2,1

Рекапитулација по пореклу и очуваности

По пореклу									
Порекло састојине	P ha	P %	V m ³	V %	V/ha	Zv m ³	Zv %	Zv/ha	%Zv/V
Високе шуме меких лишћара очуване	15,88	1	4580	1	288	109,2	1	6,9	2,4
Високе шуме меких лишћара девастиране	2,17	0	102	0	47	4,1	0	1,9	4,0
Високе шуме тврних лишћара очуване	1878,63	89	537194	92	286	9621,4	88	5,1	1,8
Високе шуме тврних лишћара разређене	161,34	8	36182	6	224	605,9	6	3,8	1,7
Високе шуме тврних лишћара девастиране	64,21	3	4675	1	73	604,8	6	9,4	12,9
Укупно високе	2.122,23	54	582.732	64	275	10.945,3	58	5,2	1,9
Изданачке шуме меких лишћара очуване	11,27	1	2116	1	188	59,5	1	5,3	2,8
Изданачке шуме меких лишћара разређене	0,52	0	11	0	21	0,4	0	0,8	3,8
Изданачке шуме тврних лишћара очуване	1162,85	91	250833	96	216	5231,8	94	4,5	2,1
Изданачке шуме тврних лишћара разређене	51,92	4	5213	2	100	128,0	2	2,5	2,5
Изданачке шуме тврних лишћара девастиране	45,31	4	2322	1	51	171,3	3	3,8	7,4
Укупно изданачке	1271,87	32	260.496	29	205	5.591,0	29	4,4	2,1
ВПС четинара очуване	282,31	72	59860	87	212	2055,4	85	7,3	3,4
ВПС четинара разређене	26,80	7	3233	5	121	100,1	4	3,7	3,1
ВПС четинара девастиране	46,17	12	2052	3	44	175,7	7	3,8	8,6
ВПС меких лишћара очуване	0,34	0	0	0	0	0,0	0	0,0	0,0
ВПС тврних лишћара очуване	35,98	9	3589	5	100	81,9	3	2,3	2,3
ВПС тврних лишћара разређене	0,52	0	134	0	258	4,1	0	7,9	3,1
ВПС тврних лишћара девастиране	2,21	1	0	0	0	0,0	0	0,0	0,0
Укупно ВПС	394,33	10	68.868	7	175	2.417,2	13	6,1	3,5
Шибљак	22,25	1	0	0	0	0,0	0	0,0	0,0
Шикара	122,08	3	0	0	0	0,0	0	0,0	0,0
УКУПНО ГЈ ЦЕР-ВИДОЈЕВИЦА	3.932,76	100	912.096	0	232	18.953,5	100	4,8	2,1
По очуваности									
Укупно очуване	3.387,26	86	858.172	94	253	17.159,1	91	5,1	2,0
Укупно разређене	241,10	6	44.774	5	186	838,5	4	3,5	1,9
Укупно девастиране	160,07	4	9151	1	57	955,9	5	6,0	10,4
Укупно шикаре	122,08	3	0	0	0	0	0	0,0	0,0
Укупно шибљаци	22,25	1	0	0	0	0	0	0,0	0,0
УКУПНО ГЈ ЦЕР-ВИДОЈЕВИЦА	3.932,76	100	912.096	100	232	18.953,5	100	4,8	2,1

Када је у питању порекло састојина уочљиво је да се ова јединица, због своје географске припадности брдском подручју, односно нижим положајима, што најчешће значи и близину насеља и изражен утицај локалног становништва у прошлости, одликује значајним учешћем изданачких састојина, иако у укупној површини, и по свим осталим параметрима, доминирају високе. Такође је уочљиво и значајно учешће вештачки подигнутих састојина, што

сведочи о бројним вештачким пошумљавањима у претходним деценијама, а у циљу мелиорације деградираних, или салбо продуктивних састојина на овом подручју.

Очуваност јединице је на задовољавајућем нивоу, уз минимално учешће деградационих облика, и уз реалне могућности за поправку стања новим мелиорацијама у наступајућим раздобљима.

4.4. СТАЊЕ ШУМА ПО СМЕСИ

Разноликост станишних услова у оквиру којих се распростире ова газдинска јединица, као и вештачке интервенције спроведене у прошлости (уношење врста) опредељују ову јединицу као изузетно хетерогену у погледу састава врста које је насељавају. Стога и стање по мешовитости, приказано у табелама, указује на изразиту доминацију мешовитих састојина, у распону 62-64 % у односу на основне показатеље.

Како мешовитост посматрамо као пожељну карактеристику са више различитих аспеката стање по овом параметру се за ову јединицу може оценити као изузетно задовољавајуће.

Табела 12 – стање шума по мешовитости

Газдинска класа	P	P%	V	V %	V/ha	Zv	Zv %	Zv/ha	%Zv/V
10 151 211	0,37	5	125	1	339	2,5	1	6,8	2,0
10 351 411	8,84	95	2.978	33	319	43,1	32	4,9	1,5
10 362 411	0,22	0	14	0	65	0,6	0	2,6	4,0
Високе шуме тврђих лишћара - чисте	9,43	63	3.118	72	326	46,2	70	5,3	1,6
10 151 211	0,11	2	37	4	6,6	0,11	6	0,7	6,6
10 193 312	1,36	21	539	54	5,4	1,36	52	7,3	5,4
10 301 311	5,11	76	419	42	1,6	5,11	42	8,3	1,6
Високе шуме тврђих лишћара - мешовите	6,58	35	995	27	165	16,3	28	7,2	1,6
10 289 311	0,93	100	44	100	47	1,8	100	1,9	4,0
Високе шуме меких лишћара - мешовите	0,93	2	44	1	47	1,8	2	1,9	4,0
УКУПНО ВИСОКЕ ШУМЕ	16,94	9	4.157	12	285	64,2	12	4,8	1,7
10 175 321	0,87	7	0	0	0	0,0	0	0,0	0,0
10 195 312	0,52	4	183	30	351	2,9	18	5,5	1,6
10 214 216	1,56	13	174	29	112	4,4	28	2,8	2,5
10 216 216	0,53	4	22	4	42	0,9	6	1,7	4,0
10 308 311	0,30	2	11	2	37	0,4	3	1,5	4,0
10 325 313	8,02	67	203	34	25	6,8	43	0,9	3,4
10 362 411	0,22	2	9	2	42	0,4	2	1,7	4,0
Изданачке шуме тврђих лишћара - чисте	12,02	13	602	3	50	15,8	3	1,3	2,6
10 175 321	0,21	0	0	0	0	0,0	0	0,0	0,0
10 176 321	0,46	1	69	0	149	1,0	0	2,2	1,5
10 196 312	11,45	15	3493	16	305	73,3	16	6,4	2,1
10 214 216	0,61	1	221	1	361	3,8	1	6,2	1,7
10 215 212	24,00	31	6.600	31	275	126,0	28	5,2	1,9
10 306 311	16,41	21	4.305	20	262	87,3	20	5,3	2,0
10 307 313	22,29	29	6.836	32	307	142,0	32	6,4	2,1
10 308 311	0,81	1	56	0	69	2,1	0	2,5	3,6
10 325 313	0,80	1	0	0	0	0,0	0	0,0	0,0
10 362 411	0,75	1	35	0	46	10,4	2	13,8	30,0
Изданачке шуме тврђих лишћара - мешовите	77,79	84	21.613	97	278	445,7	97	5,7	2,1
10 287 311	2,22	100	0	0	0	0,0	0	0,0	0,0
Изданачке шуме меких лишћара - мешовите	2,22	3	0	0	0	0,0	0	0,0	0,0
УКУПНО ИЗДАНАЧКЕ ШУМЕ	82,99	43	20.389	59	241	421,5	52	5,0	2,1
10 480 411	0,33	39	0	0	0	0,0	0	0,0	0,0
10 483 311	0,52	61	134	100	258	4,1	100	7,9	3,1
ВПС тврђих лишћара - чисте	0,85	1	134	2	158	4,1	0	4,9	3,1
10 480 411	1,88	100	0	100	0	0,0	100	0,0	0,0
ВПС тврђих лишћара - мешовите	1,88	3	0	0	0	0,0	0	0,0	0,0
10 469 311	0,34	100	0	0	0	0,0	0	0,0	0,0
ВПС меких лишћара - мешовите	0,34	0	0	0	0	0,0	0	0,0	0,0
10 470 411	22,93	52	4258	51	186	134,0	53	5,8	3,1

ГЈ "Цер-Видојевица" код-2511

Газдинска класа	P	P%	V	V %	V/ha	Zv	Zv %	Zv/ha	%Zv/V
10 475 311	4,17	9	698	8	167	27,5	11	6,6	3,9
10 479 311	16,51	38	3343	40	202	89,5	35	5,4	2,7
10 482 311	0,23	1	16	0	68	4,7	2	20,5	30,0
ВПС четинара - чисте	43,84	68	8315	78	190	255,7	75	5,8	3,1
10 470 411	1,80	10	511	24	284	14,8	19	8,2	2,9
10 475 311	0,43	2	122	6	283	5,8	7	13,5	4,8
10 476 311	2,89	17	596	28	206	23,2	28	8,0	3,9
10 477 311	3,28	19	659	30	201	25,5	32	7,8	3,9
10 478 311	0,13	1	14	1	104	0,5	1	3,5	3,3
10 482 311	8,80	51	267	12	30	10,7	13	1,2	4,0
ВПС четинара - мешовите	17,33	4	2.168	20	125	80,5	25	4,6	3,7
УКУПНО ВПС	62,48	32	10.111	29	165	323,3	28	5,3	3,2
10 266 441	29,81	100	0	100	0	0,0	100	0,0	0,0
Шикаре	29,81	11	0	0	0	0,0	0	0,0	0,0
Укупно НЦ 10	266,25	7	55.662	6	209	1.184,8	6	4,4	2,1
26 308 311	2,79	100	159	100	57	8,0	100	2,9	5,0
Изданацке шуме тврних лишћара - мешовите	2,79	35	159	100	57	8,0	100	2,9	5,0
26 266 441	5,14	100	0	0	0	0,0	0	0,0	0,0
Шикаре	5,14	65	0	0	0	0,0	0	0,0	0,0
Укупно НЦ 26	7,93	0	159	0	0	8,0	0	1,0	5,0
82 191 312	10,89	4	3314	4	304	70,0	5	6,4	2,1
82 301 311	4,64	2	923	1	199	20,9	1	4,5	2,3
82 308 311	1,24	0	163	0	131	6,5	0	5,2	4,0
82 351 411	53,21	18	13.741	16	258	230,1	15	4,3	1,7
82 352 411	230,88	76	69.629	79	302	1.205,5	78	5,2	1,7
82 362 411	1,29	0	92	0	71	8,7	1	6,7	9,4
Високе шуме тврних лишћара - чисте	302,15	41	87.861	42	291	1.541,6	41	5,1	1,8
82 191 312	39,80	9	8911	7	224	192,4	9	4,8	2,2
82 193 312	6,62	2	1.469	1	222	28,2	1	4,3	1,9
82 194 312	0,38	0	93	0	244	1,9	0	5,1	2,1
82 197 312	1,00	0	50	0	50	2,0	0	2,0	4,0
82 301 311	11,18	3	2.845	2	254	54,9	3	4,9	1,9
82 302 313	24,84	6	5.026	4	202	110,8	5	4,5	2,2
82 303 313	12,75	3	2.532	2	199	52,7	2	4,1	2,1
82 304 313	12,58	3	3.038	3	241	63,9	3	5,1	2,1
82 308 311	0,47	0	32	0	69	1,3	0	2,8	4,0
82 351 411	29,72	7	8.942	7	301	151,2	7	5,1	1,7
82 352 411	252,09	59	77.515	65	307	1.368,7	63	5,4	1,8
82 353 411	25,66	6	7.847	7	306	133,6	6	5,2	1,7
82 354 411	4,46	1	866	1	194	16,5	1	3,7	1,9
82 362 411	3,56	1	241	0	68	9,6	0	2,7	4,0
Високе шуме тврних лишћара - мешовите	425,11	58	119.405	57	281	2187,8	58	5,1	1,8
82 281 311	3,84	51	1.352	52	352	38,7	60	10,1	2,9
82 283 311	3,69	49	1.245	48	338	25,4	40	6,9	2,0
Високе шуме меких лишћара - мешовите	7,53	1	2.598	1	345	64,1	1	8,5	2,5
УКУПНО ВИСОКЕ ШУМЕ	734,79	72	209.863	80	379,5	3.793,5	74	5,2	1,8
82 175 321	2,10	4	166	19	79	2,4	1	1,1	1,4
82 177 321	1,35	3	98	11	73	29,5	14	21,9	30,0
82 195 312	1,13	2	202	23	179	4,3	2	3,8	2,1
82 214 216	1,52	3	372	43	245	7,2	3	4,7	1,9
82 306 311	16,75	35	3.245	376	194	74,9	35	4,5	2,3
82 307 313	1,70	4	406	47	239	9,2	4	5,4	2,3
82 325 313	10,23	22	437	51	43	17,1	8	1,7	3,9
82 329 313	0,83	2	35	4	42	6,0	3	7,3	17,3
82 360 411	11,71	25	3.663	425	313	62,7	29	5,4	1,7
Изданацке шуме тврних лишћара - чисте	47,32	23	8624	21	182	213,3	22	4,5	2,5
82 175 321	1,35	1	58	0	43	1,0	0	0,8	1,8
82 176 321	0,91	1	62	0	69	1,2	0	1,4	2,0
82 196 312	2,12	1	366	1	173	7,7	1	3,6	2,1
82 215 214	8,18	5	1878	6	230	40,3	6	4,9	2,1
82 306 311	55,66	35	10.986	35	197	252,5	36	4,5	2,3
82 307 313	46,13	29	10.250	33	222	237,0	34	5,1	2,3
82 325 313	9,13	6	982	3	108	35,4	5	3,9	3,6
82 360 411	21,26	14	5.191	17	244	96,5	14	4,5	1,9
82 361 411	9,25	6	1.467	5	159	29,8	4	3,2	2,0
Изданацке шуме тврних лишћара - мешовите	153,99	74	31.241	76	203	701,4	73	4,6	2,2
82 287 311	5,95	100	1511	100	254	41,5	100	7,0	2,7
Изданацке шуме меких лишћара - мешовите	5,95	3	1511	3	254	41,5	5	7,0	2,7
УКУПНО ИЗДАНАЧКЕ ШУМЕ	207,26	20	41.376	16	200	956,2	19	4,6	2,3
82 459 312	0,56	11	88	9	157	2,1	9	3,7	2,4
82 457 313	0,44	9	132	13	300	3,2	14	7,2	2,4

Газдинска класа	P	P%	V	V %	V/ha	Zv	Zv %	Zv/ha	%Zv/V
82 459 312	1,90	39	435	44	229	10,2	46	5,4	2,4
82 465 311	2,03	41	325	33	160	6,9	31	3,4	2,1
ВПС тврних лишћара - мешовите	4,93	8	980	10	199	22,4	6	4,5	2,3
82 470 411	6,05	31	1129	33	187	38,7	30	6,4	3,4
82 472 411	0,66	3	93	3	141	3,3	3	5,0	3,5
82 475 311	6,26	32	1391	41	222	51,9	43	8,3	3,7
82 477 311	1,87	9	220	6	117	10,8	8	5,8	4,9
82 479 411	1,77	9	445	13	252	15,5	12	8,7	3,5
82 482 411	3,12	16	125	4	40	4,5	4	1,4	3,6
ВПС четинара - чисте	19,73	30	3.403	34	172	124,6	36	6,3	3,7
82 470 411	7,15	18	1041	18	146	32,8	16	4,6	3,1
82 471 411	0,34	1	16	0	47	0,8	0	2,2	4,8
82 472 411	0,49	1	47	1	97	1,2	1	2,5	2,6
82 475 311	15,39	38	2.571	45	167	86,7	43	5,6	3,4
82 476 311	2,67	7	561	10	210	34,3	17	12,8	6,1
82 477 311	6,80	17	917	16	135	26,2	13	3,8	2,9
82 479 411	0,71	2	236	4	332	9,4	5	13,3	4,0
82 482 411	6,58	16	294	5	45	11,1	6	1,7	3,8
ВПС четинара - мешовите	40,13	62	5.683	56	142	202,4	58	5,0	3,6
УКУПНО ВПС	64,79	6	10.066	4	155	349,4	4	5,4	3,5
82 266 441	18,79	100	0	0	0	0,0	0	0,0	0,0
Шикаре	18,79	2	0	0	0	0,0	0	0,0	0,0
Укупно НЦ 82	1025,63	27	261.305	29	255	5.099,1	27	5,0	0,0
83 191 312	9,27	2	2095	1	226	45,9	1	5,0	2,2
83 301 311	6,74	1	945	1	140	22,6	1	3,4	2,4
83 351 411	190,21	31	51.020	29	268	967,4	31	5,1	1,9
83 352 411	366,21	60	118.230	68	323	1.909,5	61	5,2	1,6
83 354 411	1,43	0	166	0	116	2,8	0	1,9	1,7
83 362 411	32,19	5	2.306	1	72	197,8	6	6,1	8,6
Високе шуме тврних лишћара - чисте	606,05	46	17.4762	50	288	3.146,0	46	5,2	1,8
83 191 312	14,61	2	3758	2	257	73,5	2	5,0	2,0
83 193 312	91,28	13	22.277	13	244	490,9	14	5,4	2,2
83 194 312	8,19	1	2008	1	245	42,6	1	5,2	2,1
83 197 312	1,61	0	97	0	61	3,9	0	2,4	4,0
83 212 214	2,54	0	556	0	219	11,3	0	4,5	2,0
83 213 214	8,06	1	1457	1	181	31,5	1	3,9	2,2
83 216 216	2,78	0	148	0	53	5,9	0	2,1	4,0
83 301 311	27,16	4	5.563	3	205	127,3	4	4,7	2,3
83 302 313	80,64	12	16.543	9	205	354,1	10	4,4	2,1
83 303 313	16,41	2	3.303	2	201	74,8	2	4,6	2,3
83 304 313	9,87	1	2.275	1	230	42,0	1	4,3	1,8
83 308 311	4,78	1	323	0	68	12,7	0	2,7	3,9
83 351 411	190,17	27	56.566	32	297	946,1	26	5,0	1,7
83 352 411	164,72	24	44.593	25	271	786,8	22	4,8	1,8
83 353 411	17,88	3	3.464	2	194	70,0	2	3,9	2,0
83 354 411	35,86	5	9.100	5	254	146,4	4	4,1	1,6
83 362 411	15,07	2	1.207	1	80	355,8	10	23,6	29,5
83 281 311	6,29	1	1.982	1	315	45,1	1	7,2	2,3
83 283 311	2,06	0	0	0	0	0,0	0	0,0	0,0
Високе шуме тврних лишћара - мешовите	699,98	53	175219	50	250	3620,7	54	5,2	2,1
83 289 311	1,24	100	59	100	47	2,3	100	1,9	4,0
Високе шуме меких лишћара - мешовите	1,24	1	59	0	47	2,3	0	1,9	3,9
УКУПНО ВИСОКЕ ШУМЕ	1.370,50	50	360.708	59	268	7.087,50	53	5,2	1,9
83 175 321	11,82	8	521	3	44	6,4	1	0,5	1,2
83 177 321	3,31	2	122	1	37	36,5	8	11,0	30,0
83 195 312	1,31	1	192	1	147	4,5	1	3,4	2,3
83 216 216	3,77	2	175	1	46	7,0	2	1,9	4,0
83 262 321	7,48	5	0	0	0	0,0	0	0,0	0,0
83 270 311	3,03	2	0	0	0	0,0	0	0,0	0,0
83 306 311	18,96	12	3.986	22	210	96,6	22	5,1	2,4
83 308 311	0,95	1	45	0	47	1,8	0	1,9	4,0
83 325 313	64,52	42	2.686	15	42	100,0	23	1,5	3,7
83 329 313	3,21	2	107	1	33	11,5	3	3,6	10,7
83 360 411	34,66	23	10.599	58	306	175,4	40	5,1	1,7
Издавачке шуме тврних лишћара - чисте	153,02	16	18.432	9	120	439,6	11	2,9	2,4
83 175 321	9,29	1	1203	1	130	20,2	1	2,2	1,7
83 176 321	8,25	1	683	0	83	11,6	0	1,4	1,7
83 195 312	8,02	1	1300	1	162	30,5	1	3,8	2,3
83 196 312	41,85	5	10.103	6	241	205,0	6	4,9	2,0
83 197 312	7,80	1	373	0	48	14,9	0	1,9	4,0
83 215 214	76,19	9	16.729	9	220	357,1	10	4,7	2,1

ГЈ "Цер-Видојевица" код-2511

Газдинска класа	P	P%	V	V %	V/ha	Zv	Zv %	Zv/ha	%Zv/V
83 306 311	190,90	23	40.126	23	210	928,2	25	4,9	2,3
83 307 313	272,62	34	60.597	34	222	1.288,2	35	4,7	2,1
83 308 311	4,51	1	208	0	46	7,9	0	1,7	3,8
83 325 313	9,54	1	982	1	103	38,3	1	4,0	3,9
83 360 411	109,93	14	29757	17	271	510,7	14	4,6	1,7
83 361 411	60,07	7	14775	8	246	260,5	7	4,3	1,8
83 362 411	14,18	2	868	0	61	34,2	1	2,4	3,9
Изданацке шуме тврдих лишћара - мешовите	813,15	84	17.7702	90	219	3.707,3	89	4,6	2,1
83 287 311	2,83	78	605		214	18,0	98	6,3	3,0
83 288 311	0,79	22	11		14	0,4	2	0,5	3,8
Изданацке шуме меких лишћара - мешовите	3,62	0	616	1	170	18,4	0	5,1	3,0
УКУПНО ИЗДАНАЧКЕ ШУМЕ	978,83	37	198.577	33	203	4.205,1	33	4,3	2,1
83 457 313	0,42	3	95	22	225	2,7	22	6,3	2,8
83 465 311	11,34	89	342	78	30	9,3	77	0,8	2,7
83 469 411	1,00	8	0	0	0	0,0	0	0,0	0,0
ВПС тврдих лишћара чисте	12,76	5	437	1	34	11,9	1	0,9	2,7
83 459 312	4,44	24	1.052	48	237	22,5	48	5,1	2,1
83 465 311	13,85	76	1.119	52	81	25,0	52	1,8	2,2
ВПС тврдих лишћара мешовите	18,29	7	2.172	5	119	47,5	3	2,6	2,2
83 470 411	33,28	31	7191	34	216	240,9	32	7,2	3,4
83 475 311	53,67	50	12.149	57	226	440,2	58	8,2	3,6
83 477 311	8,88	8	1.330	6	150	50,9	7	5,7	3,8
83 479 411	1,52	1	371	2	244	15,1	2	9,9	4,1
83 482 411	10,31	10	324	2	31	15,6	2	1,5	4,8
ВПС четинара чисте	107,66	41	21.366	44	198	762,7	44	7,1	3,6
83 470 411	12,09	10	2689	11	222	96,5	11	8,0	3,6
83 471 411	3,19	3	806	3	253	29,3	3	9,2	3,6
83 475 311	62,31	49	13.822	57	222	459,5	51	7,4	3,3
83 476 311	9,45	7	1.729	7	183	55,7	6	5,9	3,2
83 477 311	15,11	12	2.809	12	186	92,2	10	6,1	3,3
83 478 311	4,57	4	453	2	99	14,8	2	3,2	3,3
83 479 411	2,74	2	876	4	320	28,0	3	10,2	3,2
83 482 411	17,13	13	1.026	4	60	129,1	14	7,5	12,6
ВПС четинара мешовите	126,59	47	24.210	50	191	905,2	52	7,2	3,7
УКУПНО ВПС	269,06	10	48.692	8	182	1.744,4	14	6,5	3,6
83 266 441	68,34	100	0	100	0	0,0	0	0,0	0,0
Шикаре	68,34	3	0	0	0	0,0	0	0,0	0,0
83 267 441	22,25	100	0	100	0	0,0	0	0,0	0,0
Шибљаци	22,25	1	0	0	0	0,0	0	0,0	0,0
УКУПНО НЦ 83	2.706,98	67	651.975	65	226	13.037,1	67	4,8	2,1
УКУПНО ГЈ	3.932,76	100	912.096	100	232	18.953,4	100	4,8	2,1

Рекапитулација по мешовитости

ПОРЕКЛО САСТОЈИНА	P	P %	V	V %	V/ha	Iv	Zv %	Zv/ha	%Zv/V
Високе шуме чисте	958,95	45	279186	48	291	4954,1	45	5,2	1,8
Високе шуме мешовите	1163,28	55	303546	52	261	5991,1	55	5,2	2,0
УКУПНО ВИСОКЕ ШУМЕ	2.122,23	54	58.2732	64	275	10.945,2	58	5,2	1,9
Изданацке шуме чисте	212,36	17	27659	11	130	668,7	12	3,1	2,4
Изданацке шуме мешовите	1059,51	83	232842	89	220	4922,3	88	4,6	2,1
УКУПНО ИЗДАНАЧКЕ	1271,87	32	26.0501	29	205	5591,0	29	4,4	2,1
ВПС чисте	185,40	47	33743	49	182	1161,2	48	6,3	3,4
ВПС мешовите	208,93	53	35125	51	168	1256,0	52	6,0	3,6
УКУПНО ВПС	394,33	10	68.868	7	175	2.417,2	13	6,1	3,5
Шикаре	122,08	3	0	0	0	0,0	0	0,0	0,0
Шибљаци	22,25	1	0	0	0	0,0	0	0,0	0,0
УКУПНО ГЈ	3.932,76	100	912.096	100	232	18.953,4	100	4,8	2,1
По мешовитости									
УКУПНО ЧИСТЕ	1.356,71	34	340.588	37	251	6.784,0	36	5,0	2,0
УКУПНО МЕШОВИТЕ	2.431,72	62	571.508	63	235	12.169,4	64	5,0	2,1
УКУПНО ШИКАРЕ	122,08	3	0	0	0	0,0	0	0,0	0,0
УКУПНО ШИБЉАЦИ	22,25	1	0	0	0	0,0	0	0,0	0,0
УКУПНО ГЈ	3.932,76	100	912.096	100	232	18.953,4	100	4,8	2,1

4.5. СТАЊЕ ШУМА ПО ВРСТАМА ДРВЕЋА

Географско-климатски услови у којима се распростире ова газдинска јединица, са прелазима из брдског у планинско подручје, као и вештачке интервенције у прошлости, у виду пошумљавања и уношења врста, условили су и изразиту хетерогеност врста што се може видети из табеле која следи.

Табела 13 – стање шума по врстама дрвећа

Врста	V m ³	%	Zv m ³
ОМЛ	11	0	0,2
Лужњак	153	0	3,0
Граб	1.134	3	21,5
Цер	7.721	22	136,3
К. липа	207	1	6,4
Сладун	5.699	16	119,8
ОТЛ	135	0	5,1
Ц. јасен	1	0	0,0
Китњак	6.410	18	135,7
Буква	2.892	8	51,5
Млеч	20	0	0,4
Смрча	4.451	13	139,7
Црни Бор	1.393	4	56,4
Бели бор	729	2	28,7
Багрем	331	1	10,8
Дуглазија	3.195	9	80,0
Боровац	169	0	13,4
Ариш	6	0	0,4
НЦ 10	34.657	4	809,4
Цер	40	25	2,0
Китњак	119	75	5,9
НЦ 26	159	0	8,0
ОМЛ	123	0	2,1
Лужњак	213	0	3,9
Граб	4.238	2	99,2
Цер	20.360	8	405,5
К липа	13.798	5	360,7
Сладун	3.331	1	71,1
Трешња	643	0	11,2
ОТЛ	1.818	1	53,5
Ц јасен	117	0	1,6
Ц граб	38	0	1,6
Китњак	36.191	14	791,2
Јасика	49	0	1,0
Бреза	11	0	0,3
Буква	170.140	65	2.919,4
Млеч	157	0	3,4
Јавор	382	0	9,4
Јела	132	0	4,3
Смрча	2.294	1	79,5
Црни бор	3.895	1	152,4
Бели Бор	1.113	0	39,6
Багрем	1.588	1	63,6
Дуглазија	625	0	21,9

ГЈ "Цер-Видојевица" код-2511

Врста	V m ³	%	Zv m ³
Боровац	50	0	2,7
НЦ 82	261.305	29	5.099,1
ОМЛ	102	0	1,9
Лужњак	95	0	2,7
Граб	19.926	3	370,0
Цер	55.407	9	1.035,2
К липа	16.679	3	445,3
Сладун	19.424	3	434,8
Трешња	2.193	0	36,8
ОТЛ	3.862	1	135,3
Ц јасен	776	0	10,9
Ц граб	356	0	10,4
Китњак	118.269	19	2.726,5
Јасика	39	0	0,9
Бреза	75	0	2,1
Буква	329.890	54	6.028,4
Млеч	332	0	7,8
Јавор	867	0	18,8
Јела	22	0	0,6
Смрча	10.781	2	373,0
Црни бор	26.467	4	953,9
Бели Ббор	4.319	1	164,2
Багрем	4.429	1	168,4
Дуглазија	1.170	0	40,8
Боровац	490	0	68,3
Ариш	6	0	0,3
НЦ 83	615.975	67	13.037,1
ГЈ укупно:	912.096	100	18953,6
ОМЛ	102	0	1,9
Лужњак	95	0	2,7
Граб	19.926	2	370,0
Цер	55.407	6	1.035,2
К липа	16.679	2	445,3
Сладун	19.423	2	434,8
Трешња	2.836	0	47,9
ОТЛ	5.816	0	193,9
Ц јасен	893	0	12,5
Ц граб	395	0	12,0
Китњак	160.989	18	3.659,3
Јасика	88	0	1,8
Бреза	85	0	2,4
Буква	502.921	55	8.999,3
Млеч	509	0	11,5
Јавор	1.249	0	28,2
Јела	155	0	4,8
Смрча	17.526	2	592,2
Црни бор	31.755	4	1.162,7
Бели бор	6.160	0	232,6
Багрем	6.349	0	242,9
Дуглазија	4.990	0	142,7
Боровац	709	0	84,5
Ариш	12	0	0,7
Укупно ГЈ:	912.096	100	18.953,5

Као и већина других газдинских јединица и ГЈ „Цер-Видојевица“ се одликује доминацијом букве као врсте, са 55 % у укупној запремини. Ипак треба поменути хрестове, који на овом подручју такође имају значајнију улогу, посебно китњак, са 18 %. Међу

четинарским врстама издваја се једино црни бор, са 4 %, док су остале врсте у приближно истом, мањем проценту, распоређене у табели.

4.6. СТАЊЕ ШУМА ПО ДЕБЉИНСКОЈ СТРУКТУРИ

Табела 14 – стање шума по дебљинској структури

Газдинска класа	P ha	V	Vs(<10)	Vs(10-20)	Vs(20-30)	Vs(30-40)	Vs(40-50)	Vs(50-60)	Vs(60-70)	Vs(70-80)	Vs(80-90)	Vs(>90)	Zv
10 151 211	0,48	162,5	0,0	45,6	166,5	349,4	88,7	26,4	0,0	0,0	0,0	0,0	3,2
10 193 312	1,36	538,9	0,0	0,6	2,7	40,0	122,9	137,5	56,7	27,3	8,5	0,0	7,3
10 301 311	5,11	419	0,0	34,9	68,0	194,7	123,7	23,6	0,0	34,5	0,0	0,0	8,3
10 351 411	8,84	2980,0	0,0	35,7	88,3	340,2	426,3	727,9	197,7	27,2	0,0	0,0	92,5
10 362 411	0,22	14,3	0,0	0,0	64,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,6
Високе шуме тврдих лишћара	16,01	4.112,7	0,0	150,6	448,1	1.025,6	855,5	1.005,4	400,9	151,5	27,8	0,0	62,5
10 289 311	0,93	43,9	0,0	13,7	33,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,8
Високе шуме меких лишћара	0,93	43,9	0,0	13,7	33,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,8
10 175 321	1,08	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
10 176 321	0,46	68,8	4,6	80,1	47,7	61,5	38,5	26,8	19,6	0,0	0,0	0,0	1,0
10 195 312	0,52	182,7	1,8	12,7	14,2	74,1	197,6	50,8	0,0	0,0	0,0	0,0	2,9
10 196 312	11,45	3492,7	0,4	12,0	125,4	160,6	6,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	73,3
10 214 216	2,17	394,8	0,0	79,8	132,9	139,2	121,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	8,2
10 215 212	24,00	6599,5	2,0	95,3	515,6	612,2	336,4	91,0	30,9	0,0	0,0	0,0	126,0
10 216 216	0,53	22,1	0,0	0,0	41,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,9
10 306 311	16,41	4304,6	1,1	47,7	137,2	270,1	299,8	44,4	0,0	0,0	0,0	0,0	87,3
10 307 313	22,29	6836,1	3,8	24,0	141,0	297,2	203,4	52,1	16,3	0,0	0,0	0,0	142,0
10 308 311	1,11	67,4	0,0	61,6	45,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,5
10 325 313	8,82	202,7	6,6	103,8	50,2	121,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	6,8
10 362 411	0,97	43,7	0,0	44,8	43,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	10,7
Изданацке шуме трдних лишћара	81,84	20.389,2	20,3	561,6	1.294,1	1.736,8	1.203,5	265,1	66,9	0,0	0,0	0,0	421,7
10 287 311	1,15	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Изданацке шуме меких лишћара	1,15	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
10 480 411	2,21	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
10 483 311	0,52	134,4	0,0	17,0	213,6	27,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	4,1
ВПС тврдих лишћара	2,73	134,4	0,0	17,0	213,6	27,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	4,1
10 469 311	0,34	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ВПС меких лишћара	0,34	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
10 470 411	24,73	4768,7	0,0	522,0	864,4	606,4	112,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	148,8
10 475 311	4,60	819,5	0,0	194,7	594,9	345,6	240,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	33,3
10 476 311	2,89	596,4	0,0	70,6	124,2	11,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	23,2
10 477 311	3,28	659,1	0,0	98,6	102,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	25,5
10 478 311	0,13	13,5	0,0	9,5	59,6	21,7	13,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,5
10 479 311	16,51	3343,2	0,0	66,5	548,2	958,6	689,9	127,5	33,4	0,0	0,0	0,0	89,5
10 482 311	9,03	282,3	0,0	64,7	68,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	15,4
ВПС четинара	59,41	9.976,6	0,0	1.026,6	2.362,1	1944,0	1.056,0	127,5	33,4	0,0	0,0	0,0	319,2
10 266 441	29,81	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Шикаре	29,81	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

ГЈ "Цер-Видојевица" код-2511

Газдинска класа	P ha	V	Vs(<10)	Vs(10-20)	Vs(20-30)	Vs(30-40)	Vs(40-50)	Vs(50-60)	Vs(60-70)	Vs(70-80)	Vs(80-90)	Vs(>90)	Zv
NC 10	192,22	34.657	20,3	1769,5	4.351,4	4.734,2	3.115,0	1.398,1	501,1	151,5	27,8		809,0
26 266 441	5,14	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Шикаре	5,14	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
26 308 311	2,79	159,3	0,0	57,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	8,0
Изданацке шуме меких лишћара	2,79	159,3	0,0	57,1	0	0	0	0	0	0	0	0	8,0
NC 26	7,93	159,3	0	57,1	0	0	0	0	0	0	0	0	8
82 191 312	50,69	12225,0	0,0	401,8	1529,5	1615,7	268,5	133,9	74,2	61,4	0,0	0,0	262,4
82 193 312	6,62	1468,6	0,0	187,0	513,8	348,8	153,8	95,8	95,6	0,0	113,4	0,0	28,2
82 194 312	0,38	92,6	0,0	3,4	142,3	97,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,9
82 197 312	1,00	50,3	0,0	105,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,0
82 301 311	15,82	3767,2	0,0	119,2	664,6	803,6	464,5	118,4	37,1	14,8	0,0	0,0	75,8
82 302 313	24,84	5025,7	0,0	76,3	228,3	178,3	111,6	88,0	15,5	0,0	61,8	0,0	110,8
82 303 313	12,75	2531,7	0,0	63,4	129,9	219,1	95,0	65,9	25,5	9,2	0,0	0,0	52,7
82 304 313	12,58	3038,1	0,0	65,2	155,4	327,5	120,1	52,6	0,0	0,0	0,0	0,0	63,9
82 308 311	1,71	194,9	0,0	68,9	131,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	7,8
82 351 411	82,93	22682,5	0,0	172,6	909,4	1587,5	925,5	537,2	405,3	103,1	52,0	27,9	381,3
82 352 411	482,97	147143,4	0,0	467,7	1171,6	2248,5	2370,4	1919,0	1332,7	569,7	138,8	54,2	2574,2
82 353 411	25,66	7846,7	0,0	48,3	143,2	322,0	316,5	170,0	144,3	26,3	0,0	0,0	133,6
82 354 411	4,46	865,9	0,0	25,6	46,5	33,3	49,5	13,6	25,6	0,0	0,0	0,0	16,5
82 362 411	4,85	333,2	0,0	73,7	199,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	18,3
Високе шуме тврних лишћара	727,26	207.265,5	0,0	1878,9	5.964,5	7782,3	4.875,3	3.194,3	2.155,8	784,4	365,9	82,1	3729,4
82 281 311	3,84	1352,3	0,0	69,0	166,1	172,5	57,2	10,5	35,1	27,3	0,0	0,0	38,7
82 283 311	3,69	1245,4	0,0	11,2	15,8	89,5	78,7	108,5	0,0	33,7	0,0	0,0	25,4
Високе шуме меких лишћара	7,53	2.597,6	0,0	80,2	181,9	262,0	135,9	119,0	35,1	61,0	0,0	0,0	64,1
82 175 321	3,45	224,0	0,0	51,3	64,0	13,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	3,4
82 176 321	0,91	62,3	0,0	72,0	60,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,2
82 177 321	1,35	98,5	0,0	0,0	0,0	73,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	29,5
82 195 312	1,13	202,4	0,5	24,8	217,7	114,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	4,3
82 196 312	2,12	366,4	0,0	24,5	60,4	87,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	7,7
82 214 216	1,52	371,9	2,4	9,1	90,3	112,6	30,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	7,2
82 215 214	8,18	1877,8	1,1	38,4	216,5	311,1	34,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	40,3
82 306 311	72,41	1.4231,1	7,0	208,6	818,7	887,8	355,4	69,2	0,0	0,0	0,0	0,0	327,5
82 307 313	47,83	10.655,4	20,0	342,8	979,9	981,9	397,0	35,2	25,1	0,0	0,0	0,0	246,2
82 325 313	19,36	1.418,4	11,1	396,7	307,3	86,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	52,5
82 329 313	0,83	34,8	0,0	41,4	42,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	6,0
82 360 411	32,97	8.854,7	1,4	135,8	800,9	1.228,5	446,8	72,8	71,6	0,0	0,0	0,0	159,2
82 361 411	9,25	1467,4	1,1	68,2	311,0	305,3	318,6	25,2	0,0	0,0	0,0	0,0	29,8
Изданацке шуме трдних лишћара	201,31	39.865,1	44,5	1.413,6	3.969,5	4.202,0	1582,6	202,4	96,7	0,0	0,0	0,0	914,7
82 287 311	5,95	1510,9	0,0	66,1	208,0	259,1	12,5	25,9	0,0	0,0	0,0	0,0	41,5
Изданацке шуме меких лишћара	5,95	1510,9	0,0	66,1	208,0	259,1	12,5	25,9	0,0	0,0	0,0	0,0	41,5
82 457 313	0,44	132,1	0,0	21,3	119,0	116,3	11,9	31,6	0,0	0,0	0,0	0,0	3,2
82 459 312	2,46	523,0	0,0	62,8	206,5	116,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	12,3
82 465 311	2,03	325,0	0,0	26,5	71,9	64,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	6,9
ВПС тврних лишћара	4,93	980,1	0,0	110,6	397,5	297,5	11,9	31,6	0,0	0,0	0,0	0,0	22,4
82 470 411	13,20	2170,4	0,0	1.099,9	1.136,2	384,6	54,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	71,5
82 471 411	0,34	15,9	0,0	33,0	13,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,8
82 472 411	1,15	140,6	0,0	128,0	109,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	4,5
82 475 311	21,65	3.962,0	0,0	602,1	2.018,7	1449,8	330,3	133,5	0,0	0,0	0,0	0,0	138,6

ГЈ "Цер-Видојевица" код-2511

Газдинска класа	P ha	V	Vs(<10)	Vs(10-20)	Vs(20-30)	Vs(30-40)	Vs(40-50)	Vs(50-60)	Vs(60-70)	Vs(70-80)	Vs(80-90)	Vs(>90)	Zv
82 476 311	2,67	561,0	0,0	225,8	234,8	70,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	34,3
82 477 311	8,67	1.136,3	0,0	274,3	432,3	199,1	14,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	36,9
82 479 411	2,48	681,1	0,0	37,0	450,7	771,9	225,4	113,0	0,0	0,0	0,0	0,0	24,9
82 482 411	9,70	418,8	0,0	347,9	73,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	15,6
ВПС меких лишћара	59,86	9.086,0	0,0	2.748,0	4469,9	2.875,5	624,2	246,5	0,0	0,0	0,0	0,0	327,0
82 266 441	18,79	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Шикаре	18,79	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
NC 82	2.051,26	522.610,6	89,1	12.594,8	30.382,5	31.357,0	14.484,6	7.639,6	4.575,1	1.690,9	731,9	164,2	10198,2
83 191 312	23,88	5852,9	0,0	258,2	704,7	776,6	259,7	194,8	116,0	76,2	0,0	0,0	119,4
83 193 312	91,28	22276,7	0,0	370,2	1649,4	1196,3	441,6	306,4	103,7	22,9	0,0	0,0	490,9
83 194 312	8,19	2007,7	0,0	19,6	240,0	179,7	45,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	42,6
83 197 312	1,61	97,5	0,0	132,9	46,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	3,9
83 212 214	2,54	555,6	0,0	17,2	21,1	118,4	41,2	20,8	0,0	0,0	0,0	0,0	11,3
83 213 214	8,06	1457,1	0,0	13,0	24,6	100,7	12,6	20,5	9,4	0,0	0,0	0,0	31,5
83 216 216	2,78	147,9	0,0	53,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	5,9
83 301 311	33,90	6508,0	0,0	361,7	1047,4	1324,9	568,7	124,7	59,1	89,7	0,0	0,0	150,0
83 302 313	80,64	16542,7	0,0	381,4	974,8	1140,6	700,0	387,7	92,7	34,5	0,0	0,0	354,1
83 303 313	16,41	3302,8	0,0	77,5	135,0	212,5	114,4	22,1	99,4	39,8	0,0	0,0	74,8
83 304 313	9,87	2274,7	0,0	41,7	149,0	156,8	180,1	68,3	10,0	11,5	0,0	0,0	42,0
83 308 311	4,78	323,2	0,0	80,9	36,8	85,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	12,7
83 351 411	380,38	107585,2	0,0	574,3	2462,2	4203,1	4445,2	3011,5	1780,6	608,0	205,2	0,0	1913,4
83 352 411	530,93	162823,2	0,0	600,7	1659,2	2921,2	2912,2	2357,7	1840,9	734,5	234,2	0,0	2696,4
83 353 411	17,88	3464,2	0,0	62,7	264,3	255,9	77,4	28,7	69,8	18,0	0,0	0,0	70,0
83 354 411	37,29	9266,2	0,0	64,7	148,4	453,1	368,5	307,6	213,0	16,8	42,6	0,0	149,2
83 362 411	47,26	3513,1	0,0	54,0	572,1	166,8	91,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	553,5
Високе шуме тврних лишћара	1.360,91	366.666,5	0,0	3.163,9	10.134,8	13.291,6	10.258,9	6.851,0	4.394,6	1.651,9	482,0	0,0	7.040,1
83 281 311	6,29	1982,1	0,0	17,0	155,8	213,2	115,0	0,0	49,5	0,0	0,0	0,0	45,1
83 283 311	2,06	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
83 289 311	1,24	58,5	0,0	13,7	33,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,3
Високе шуме мекних лишћара	9,59	2040,6	0,0	30,7	189,3	213,2	115,0	0,0	49,5	0,0	0,0	0,0	47,4
83 175 321	21,11	1724,2	9,9	223,4	626,0	169,3	84,3	81,9	0,0	0,0	0,0	0,0	26,6
83 176 321	8,25	683,4	2,1	98,3	239,6	106,9	72,8	153,9	0,0	0,0	0,0	0,0	11,6
83 177 321	3,31	121,6	0,0	36,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	36,5
83 195 312	9,33	1.492,3	4,2	122,2	501,4	242,8	66,0	53,3	0,0	0,0	0,0	0,0	35,0
83 196 312	41,85	10.102,6	2,0	99,8	511,8	698,5	263,9	69,0	0,0	0,0	0,0	0,0	205,0
83 197 312	7,80	372,6	0,0	83,3	19,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	14,9
83 215 214	76,19	16.728,7	9,5	318,9	1.000,4	849,3	319,7	68,6	0,0	0,0	0,0	0,0	357,1
83 216 216	3,77	175,1	0,0	0,0	91,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	7,0
83 262 321	7,48	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
83 270 311	3,03	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
83 306 311	209,86	44.111,8	30,9	426,2	1.949,2	2.211,0	717,6	213,2	16,7	13,5	0,0	0,0	1024,8
83 307 313	272,62	60.596,6	21,3	650,6	2465,7	3.249,3	1.366,3	601,9	125,8	0,0	0,0	0,0	1288,2
83 308 311	5,46	252,4	0,0	67,1	142,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	9,6
83 325 313	74,06	3.667,8	81,2	1.133,9	1.342,3	393,7	60,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	138,3
83 329 313	3,21	107,2	0,0	25,4	79,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	11,5
83 360 411	144,59	40.356,3	5,3	327,9	1.062,4	2.268,3	1.431,4	787,2	231,5	21,6	0,0	0,0	686,2
83 361 411	60,07	14.774,8	2,9	163,0	481,1	819,6	589,6	317,9	75,4	12,0	0,0	0,0	260,5
83 362 411	14,18	867,6	0,0	83,4	71,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	34,2

ГЈ "Цер-Видојевица" код-2511

Газдинска класа	P ha	V	Vs(<10)	Vs(10-20)	Vs(20-30)	Vs(30-40)	Vs(40-50)	Vs(50-60)	Vs(60-70)	Vs(70-80)	Vs(80-90)	Vs(>90)	Zv
Изданацке шуме трдих лишћара	974,14	197.960,7	169,2	3.860,3	10.583,8	11.008,7	4.971,8	2.346,8	498,9	47,1	0,0	0,0	45.186,
83 287 311	2,83	605,0	0,5	49,2	203,5	132,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	18,0
83 288 311	0,79	10,9	0,0	20,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,4
Изданацке шуме меких лишћара	4,69	615,9	0,5	70,2	203,5	132,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	18,4
83 457 313	0,42	94,7	0,0	87,2	117,2	21,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,7
83 459 312	4,44	1052,2	0,0	49,2	100,3	253,9	101,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	22,5
83 465 311	25,19	1461,7	0,0	112,8	415,6	451,9	56,3	22,6	0,0	0,0	0,0	0,0	34,3
83 469 411	1,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ВПС тврних лишћара	31,05	2.608,6	0,0	249,3	633,2	726,7	157,7	22,6	0,0	0,0	0,0	0,0	59,5
83 470 411	45,37	9.880,3	0,0	3.622,9	3.666,1	491,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	337,4
83 471 411	3,19	806,0	0,0	137,9	114,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	29,3
83 475 311	115,98	2.5971,5	0,0	2.691,0	8.514,5	9.323,1	2.289,6	345,4	54,0	0,0	0,0	0,0	899,7
83 476 311	9,45	1.729,0	0,0	219,1	593,4	447,5	192,0	57,8	0,0	0,0	0,0	0,0	55,7
83 477 311	23,99	4.139,4	0,0	808,3	1.838,5	338,0	150,7	70,7	0,0	0,0	0,0	0,0	143,1
83 478 311	4,57	452,8	0,0	50,8	95,9	21,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	14,8
83 479 411	4,26	1246,8	0,0	164,2	558,2	612,0	624,3	82,6	0,0	0,0	0,0	0,0	43,2
83 482 411	27,44	1350,5	0,0	741,3	558,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	144,7
ВПС четинара	236,01	46.082,5	0,0	8.435,4	15.940,3	11.232,8	3.256,6	556,4	54,0	0,0	0,0	0,0	1684,9
83 266 441	68,34	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Шикаре	68,34	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
83 267 441	22,25	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Шибљаци	22,25	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
NC 83	2.706,98	615.975,2	339,3	31.619,5	75.369,6	73.210,3	37.519,8	19.553,6	9.944,6	3.398,1	964,0	0	1.3037,
УКУПНО ГЈ	3.932,76	912.096,3	234,5	23.933,7	57.227,4	57.017,9	29.117,2	14.994,7	7.736,2	2.696,0	875,7	82,1	18.953,

Високе шуме тврних лишћара

Распоред дрвне запремине по дебљини	V m³	%
Танак материјал (до 30 цм)	113.352	20
Средње јак материјал (31-50 цм)	263.088	46
Јак материјал (преко 50 цм)	196.976	34
Укупно:	573.416	100

Изданацке шуме тврних лишћара

Распоред дрвне запремине по дебљини	V m³	%
Танак материјал (до 30 цм)	95.249	36
Средње јак материјал (31-50 цм)	148.278	56
Јак материјал (преко 50 цм)	19.535	7
Укупно:	263.062	100

ВПС четинара

Распоред дрвне запремине по дебљини	V m³	%
Танак материјал (до 30 цм)	43.256	66
Средње јак материјал (31-50 цм)	20.654	32
Јак материјал (преко 50 цм)	1.235	2

Укупно:	65.145	100
----------------	---------------	------------

ГЈ		
Распоред дрвне запремине по дебљини	V m³	%
Танак материјал (до 30 цм)	257.186	28
Средње јак материјал (31-50 цм)	436.290	48
Јак материјал (преко 50 цм)	218.625	24
Укупно:	912.101	100

У табелама у којима је приказана дебљинска структура уочљива је доминација средње јаког материјала, за доминирајуће састојинске облике, односно високе и изданачке састојине тврдих лишћара, које као такве одређују и стање јединице у целини. Овакав распоред је очекиван у фази развоја у којој се налази већина састојина ове газдинске јединице.

Код вештачки подигнутих састојина можемо уочити потпуно другачију ситуацију, уз изразиту доминацију танког материјала, односно доминације млађих састојина, што је резултат пошумљавања необраслих површина, или мелиорација девастираних састојина у протеклим раздобљима.

У општем случају дебљинска структура јединице указује на хитност планирања и извођења сеча, јер доминација најјачег материјала може значити и пад квалитета условљен процесима старости. Стога се однос јаког и средње јаког материјала у овој јединици може сматрати повољним.

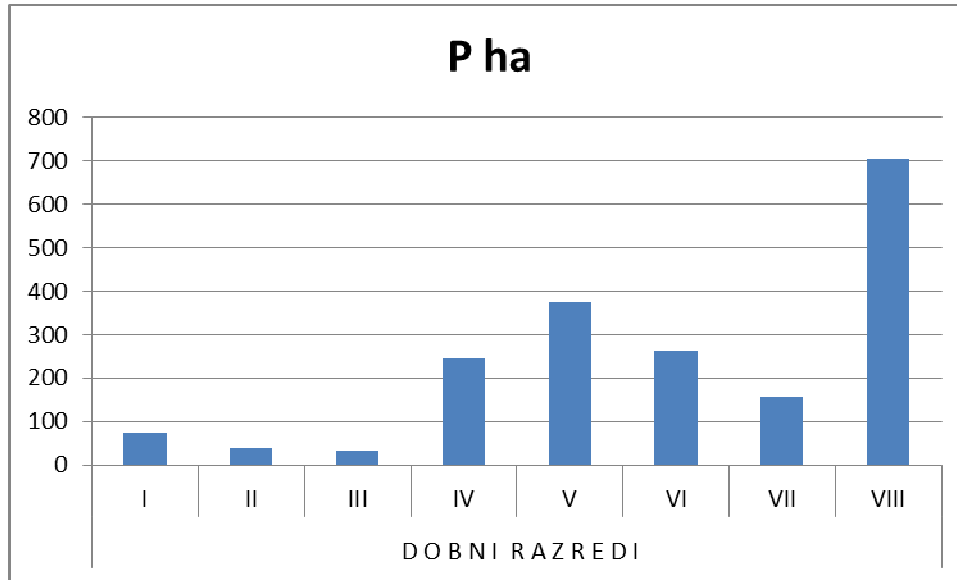
4.7. СТАЊЕ САСТОЈИНА ПО СТАРОСТИ (ДОБНИ РАЗРЕДИ)

За ову газдинску јединицу, посматрану у целини може се констатовати ненормалан размер добних разреда.

Свеукупно гледано, ненормалност се испољава у доминацији најстаријих и, у нешто мањој мери средњих, а недостатку најмлађих добних разреда. Оваква слика најизраженија је код доминантних састојинских облика, односно код високих и изданаčkih састојина тврдих лишћара, што у највећој мери одређује и стање старости газдинске јединице у целини.

Приметно је да најстарији добни разреди покривају највећу површину јединице, што је битно утицало на извесна опредељења и на целокупан концепт при изради планова газдовања. Ту се првенствено мисли на принцип трајности приноса, који није могао бити испоштован баш због поменуте површине, која је наметнула хитност да се у наступајућем раздобљу форсирају процеси обнове. Уколико би се у постојећој ситуацији принцип трајности приноса прихватио као примаран, велике површине најстаријих састојина би морале бити изостављене из планова обнављања, чиме би у наредним раздобљима јавили различити проблеми. Пре свега дошло би до нагомилавања запремине најстаријих састојина што би нужно било праћено падом квалитета, при чему би се довео у питање и опстанак природног подмлатка услед засене престарелих стабала. Стога је заузет став да је потребно умерено и опрезно тежити поправци стања, поштујући најважније принципе планирања и газдовања.

Следи најпре хистограм који приказује распоред површина под добним разредима за газдинску јединицу, и табеларни прикази по наменским целинама, пореклу састојина и газдинским класама.

Табела 15 – стање шума по старости

- Високе шуме тврних лишћара

Газдинска класа	Свега		I		II	III	IV	V	VI	VII	VIII
			Обрасло слабо	Обрасло добро							
	P	0,48	0	0	0	0	0	0,48	0	0	0
10 151 211	V	162,5	0	0	0	0	0	162,5	0	0	0
	Zv	3,2	0	0	0	0	0	3,2	0	0	0
	P	0,52	0	0	0	0	0	0	0	0	0,52
10 193 312	V	182,7	0	0	0	0	0	0	0	0	182,7
	Zv	2,9	0	0	0	0	0	0	0	0	2,9
	P	5,11	0	0	0	0	0	0	5,11	,00	,00
10 301 311	V	418,9	0	0	0	0	0	0	418,9	,0	,0
	Zv	8,3	0	0	0	0	0	0	8,3	,0	,0
	P	8,84	0	0	0	0	0	0	8,84	,00	,00
10 351 411	V	2978,1	0	0	0	0	0	0	2978,1	,0	,0
	Zv	43,1	,0	0	,0	,0	0	,0	43,1	,0	,0
Укупно	P	14,95	0	0	0	0	0	0,48	13,95	0	0,52
	V	3742,2	0	0	0	0	0	162,5	3397	0	182,7
	Zv	57,5	0	0	0	0	0	3,2	51,4	0	2,9

- Издавачке шуме тврних лишћара

Газдинска класа	Свега		I		II	III	IV	V	VI	VII	VIII
			Обрасло слабо	Обрасло добро							
	P	1,08	0	0	1,08	0	0	0	0	0	0
10 175 321	V	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Zv	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	P	0,46	0	0	0	0,09	0	0	0	0	0,37
10 176 321	V	68,8	0	0	0	11,1	0	0	0	0	57,7
	Zv	1	0	0	0	0,3	0	0	0	0	0,7
	P	0,52	0	0	0	0	0	0	0	0	0,52
10 195 321	V	182,7	0	0	0	0	0	0	0	0	182,7
	Zv	2,9	0	0	0	0	0	0	0	0	2,9
	P	11,45	0	0	0	0	0	0	0	0	11,45
10 196 321	V	3492,7	0	0	0	0	0	0	0	0	3492,7
	Zv	73,3	0	0	0	0	0	0	0	0	73,3
	P	2,17	0	0	0	0	0	0	0	1,56	0,61
10 214 216	V	394,8	0	0	0	0	0	0	0	174,3	220,5
	Zv	8,2	0	0	0	0	0	0	0	4,4	3,8
	P	24	0	0	0	0	0	0	0	0	24
10 215 212	V	6599,5	0	0	0	0	0	0	0	0	6599,5
	Zv	126	0	0	0	0	0	0	0	0	126
	P	10,14	,00	,00	,00	,00	,00	,00	,00	,00	10,14
10 306 311	V	2747,6	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	2747,6

ГЈ "Цер-Видојевица" код-2511

Газдинска класа	Свега		I		II	III	IV	V	VI	VII	VIII
			Обрасло слабо	Обрасло добро							
	Zv	53,1	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	53,1
	P	22,29	0	0	0	0	0	0	0	0	22,29
10 307 313	V	6836,1	0	0	0	0	0	0	0	0	6836,1
	Zv	142	0	0	0	0	0	0	0	0	142
	P	8,82	0	3,38	4,09	0	0,49	0	0	0,86	0
10 325 313	V	202,7	0	0	0	0	53,1	0	0	149,6	0
	Zv	6,8	0	0	0	0	2,6	0	0	4,2	0
Укупно	P	80,93	0	3,38	5,17	0,09	0,49	0	0	2,42	69,38
	V	20525	0	0	0	11,1	53,1	0	0	323,9	20137
	Zv	413,3	0	0	0	0,3	2,6	0	0	8,6	401,8

- Издавачке шуме меких лишћара

Газдинска класа	Свега		I		II	III	IV	V	VI	VII	VIII
			Обрасло слабо	Обрасло добро							
	P	1,15	,00	1,15	,00	,00	,00	,00	,00	,00	,00
10 287 311	V	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0
	Zv	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0
	P	1,15	,00	1,15	,00	,00	,00	,00	,00	,00	,00
10 287 311	V	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0
	Zv	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0

- ВПС четинара

Газдинска класа	Свега		I		II	III	IV	V	VI	VII	VIII
			Обрасло слабо	Обрасло добро							
	P	23,07	,45	8,8	,00	,00	10,87	2,95	,00	,00	,00
10 470 411	V	4310,7	,0	,0	,0	,0	3488,5	822,2	,0	,0	,0
	Zv	135,6	,0	,0	,0	,0	108,7	26,9	,0	,0	,0
	P	4,6	0	0	0	0	0,74	0,43	3,43	0	0
10 475 411	V	819,5	0	0	0	0	111,6	121,5	586,4	0	0
	Zv	33,3	0	0	0	0	4,8	5,8	22,6	0	0
	P	2,89	0	0	0	0	0	2,89	0	0	0
10 476 311	V	596,4	0	0	0	0	0	596,4	0	0	0
	Zv	23,2	0	0	0	0	0	23,2	0	0	0
	P	3,28	0	0	0	0	3,28	0	0	0	0
10 477 311	V	659,1	0	0	0	0	659,1	0	0	0	0
	Zv	25,5	0	0	0	0	25,5	0	0	0	0
	P	0,13	0	0	0	0	0,13	0	0	0	0
10 478 311	V	13,5	0	0	0	0	13,5	0	0	0	0
	Zv	0,5	0	0	0	0	0,5	0	0	0	0
	P	16,41	,00	4,5	,00	,00	,00	,47	11,08	,00	,36
10 479 311	V	3295,1	,0	,0	,0	,0	,0	81,3	3102	,0	111,9
	Zv	85,8	,0	,0	,0	,0	,0	2,8	76,1	,0	6,9
Укупно	P	50,38	0,45	13,3	0	0	15,02	6,74	14,51	0	0,46
	V	9694,3	0	0	0	0	4272,7	1621,4	3688,4	0	160
	Zv	303,9	0	0	0	0	139,5	58,7	98,7	0	10,6

- Високе шуме тврдих лишћара

Газдинска класа	Свега		I		II	III	IV	V	VI	VII	VIII
			Обрасло слабо	Обрасло добро							
	P	50,69	0	0	0	0	29,22	20,13	1,34	0	0
82 191 312	V	12225	0	0	0	0	6559,3	5416,1	249,5	0	0
	Zv	262,4	0	0	0	0	141,8	116,4	4,1	0	0
	P	6,62	0	0	0	0	0,7	5,21	0,71	0	0
82 193 312	V	1468,6	0	0	0	0	105,8	1141,3	221,4	0	0
	Zv	28,2	0	0	0	0	2,7	22,4	3,2	0	0
	P	0,38	0	0	0	0	0,38	0	0	0	0
82 194 312	V	92,6	0	0	0	0	92,6	0	0	0	0
	Zv	1,9	0	0	0	0	1,9	0	0	0	0
	P	15,82	0	0	0	0	1,79	6,65	7,38	0	0
82 301 311	V	3767,2	0	0	0	0	535,8	1225,1	2006,3	0	0
	Zv	75,8	0	0	0	0	13,4	28,5	33,9	0	0
	P	24,84	0	0	0	0	19,87	4,97	0	0	0
82 302 313	V	5025,7	0	0	0	0	4193,1	832,5	0	0	0
	Zv	110,8	0	0	0	0	91,5	19,2	0	0	0
	P	12,75	0	0	0	0	0	10,64	2,11	0	0
82 303 313	V	2531,7	0	0	0	0	0	2039,5	492,2	0	0
	Zv	52,7	0	0	0	0	0	42,6	10,1	0	0
	P	12,58	0	0	0	0	0	12,58	0	0	0
82 304 313	V	3038,1	0	0	0	0	0	3038,1	0	0	0
	Zv	63,9	0	0	0	0	0	63,9	0	0	0
	P	82,93	0	2,43	0	0,78	2,48	51,49	25,75	0	0
82 351 411	V	22683	0	0	0	89,4	608,8	15191	6793,4	0	0
	Zv	381,3	0	0	0	2,2	11,7	262,3	105,1	0	0

ГЈ "Цер-Видојевица" код-2511

Газдинска класа	Свега		I		II	III	IV	V	VI	VII	VIII
			Обрасло слабо	Обрасло добро							
	P	25,66	0	0	0	0	0	20,69	4,97	0	0
82 353 411	V	7846,7	0	0	0	0	0	6237,2	1609,5	0	0
	Zv	133,6	0	0	0	0	0	107,1	26,4	0	0
	P	4,46	0	0	0	4,46	0	0	0	0	0
82 354 311	V	865,9	0	0	0	865,9	0	0	0	0	0
	Zv	16,5	0	0	0	16,5	0	0	0	0	0
Укупно	P	236,73	0	2,43	0	5,24	54,44	132,36	42,26	0	0
	V	59544	0	0	0	955,3	12095	35121	11372	0	0
	Zv	1127,1	0	0	0	18,7	263	662,4	182,8	0	0

- Високе шуме меких лишћара

Газдинска класа	Свега		I		II	III	IV	V	VI	VII	VIII
			Обрасло слабо	Обрасло добро							
	P	3,84	0	0	0	0	0	3,09	0,75	0	0
82 281 311	V	1352,3	0	0	0	0	0	1253,2	99	0	0
	Zv	38,7	0	0	0	0	0	35,4	3,3	0	0
	P	3,69	0	0	0	0	0	0	0	3,69	0
82 283 311	V	1245,4	0	0	0	0	0	0	0	1245,4	0
	Zv	25,4	0	0	0	0	0	0	0	25,4	0
Укупно	P	7,53	0	0	0	0	0	3,09	0,75	3,69	0
	V	2597,7	0	0	0	0	0	1253,2	99	1245,4	0
	Zv	64,1	0	0	0	0	0	35,4	3,3	25,4	0

- Издавачке шуме тврних лишћара

Газдинска класа	Свега		I		II	III	IV	V	VI	VII	VIII
			Обрасло слабо	Обрасло добро							
	P	3,45	0	0,16	0	1,35	0	0	0	0	1,94
82 175 321	V	224	0	0	0	58,4	0	0	0	0	165,6
	Zv	3,4	0	0	0	1	0	0	0	0	2,4
	P	0,91	0	0	0	0	0,75	0	0,16	0	0
82 176 321	V	62,3	0	0	0	0	52,3	0	10	0	0
	Zv	1,2	0	0	0	0	1	0	0,2	0	0
	P	1,13	0	0	0	0	0	0	0	0	1,13
82 195 312	V	202,4	0	0	0	0	0	0	0	0	202,4
	Zv	4,3	0	0	0	0	0	0	0	0	4,3
	P	2,12	0	0	0	0	0	0	0	2,12	0
82 196 312	V	366,4	0	0	0	0	0	0	0	366,4	0
	Zv	7,7	0	0	0	0	0	0	0	7,7	0
	P	1,52	0	0	0	0	0	0	0	0	1,52
82 214 216	V	371,9	0	0	0	0	0	0	0	0	371,9
	Zv	7,2	0	0	0	0	0	0	0	0	7,2
	P	8,18	0	0	0	0	0	0	0	0	8,18
82 215 214	V	1877,8	0	0	0	0	0	0	0	0	1877,8
	Zv	40,3	0	0	0	0	0	0	0	0	40,3
	P	72,41	0	0	0	0	0	0	0	3,38	69,03
82 306 311	V	14231	0	0	0	0	0	0	0	808,5	13423
	Zv	327,5	0	0	0	0	0	0	0	19,9	307,6
	P	47,83	0	0	0	0	0	1,33	0	2,79	43,71
82 307 313	V	10655	0	0	0	0	0	157	0	349,2	10149
	Zv	246,2	0	0	0	0	0	5,9	0	9,6	230,7
	P	19,36	0	4,65	1,65	0,17	4,48	8,41	0	0	0
82 325 313	V	1418,4	0	0	8,8	0	459,9	949,8	0	0	0
	Zv	52,5	0	0	0,5	0	17,8	34,2	0	0	0
	P	32,97	0	0	0	0	0	0	2,38	6,02	24,57
82 360 411	V	8854,7	0	0	0	0	0	0	721,7	1029,5	7103,5
	Zv	159,2	0	0	0	0	0	0	13	20,7	125,5
	P	9,25	0	0	0	0	0	0	3,05	0,67	5,53
82 361 411	V	1467,4	0	0	0	0	0	0	469,2	176,9	821,3
	Zv	29,8	0	0	0	0	0	0	10,1	3,3	16,4
Укупно	P	199,13	0	4,81	1,65	1,52	5,23	9,74	5,59	14,98	155,61
	V	39732	0	0	8,8	58,4	512,2	1106,8	1200,9	2730,5	34114
	Zv	879,3	0	0	0,5	1	18,8	40,1	23,3	61,2	734,4

- ВПС тврних лишћара

Газдинска класа	Свега		I		II	III	IV	V	VI	VII	VIII
			Обрасло слабо	Обрасло добро							
	P	0,44	0	0	0	0	0	0,44	0	0	0
82 457 313	V	132,1	0	0	0	0	0	132,1	0	0	0
	Zv	3,2	0	0	0	0	0	3,2	0	0	0
	P	2,46	0	0	0	0	0	0	0	2,46	0
82 459 312	V	523	0	0	0	0	0	0	0	523	0
	Zv	12,3	0	0	0	0	0	0	0	12,3	0
	P	2,03	0	0,04	0	0	0	0	1,99	0	0

ГЈ "Цер-Видојевица" код-2511

Газдинска класа	Свега		I		II	III	IV	V	VI	VII	VIII
			Обрасло слабо	Обрасло добро							
82 465	V	325	0	0	0	0	0	0	325	0	0
	Zv	6,9	0	0	0	0	0	0	6,9	0	0
Укупно	P	4,93	0	0,04	0	0	0	0,44	1,99	2,46	0
	V	980,1	0	0	0	0	0	132,1	325	523	0
	Zv	22,4	0	0	0	0	0	3,2	6,9	12,3	0

Газдинска класа	Свега		I		II	III	IV	V	VI	VII	VIII
			Обрасло слабо	Обрасло добро							
82 470 411	P	13,2	0	0	0	0	9	4,2	0	0	0
	V	2170,4	0	0	0	0	1649,8	520,7	0	0	0
	Zv	71,5	0	0	0	0	55,4	16	0	0	0
82 471 411	P	0,34	0	0	0	0	0,34	0	0	0	0
	V	15,9	0	0	0	0	15,9	0	0	0	0
	Zv	0,8	0	0	0	0	0,8	0	0	0	0
82 472 411	P	1,15	0	0	0	0	0,66	0,49	0	0	0
	V	140,6	0	0	0	0	93,2	47,4	0	0	0
	Zv	4,5	0	0	0	0	3,3	1,2	0	0	0
82 475 311	P	21,65	0	0	0	0	2,88	8,91	3,83	6,03	0
	V	3962	0	0	0	0	339,3	1206	1060,2	1356,4	0
	Zv	138,6	0	0	0	0	17	48,6	29,6	43,4	0
82 476 311	P	2,67	0	0	0	0	0	2,67	0	0	0
	V	561	0	0	0	0	0	561	0	0	0
	Zv	34,3	0	0	0	0	0	34,3	0	0	0
82 477 311	P	8,67	0	0	0	0	1,98	6,16	0	0,53	0
	V	1136,3	0	0	0	0	232,4	833,5	0	70,4	0
	Zv	36,9	0	0	0	0	4,3	30,4	0	2,2	0
82 479 411	P	2,48	0	0	0	0	0	0,65	1,75	0	0,08
	V	681,1	0	0	0	0	0	199,5	464,4	0	17,1
	Zv	24,9	0	0	0	0	0	7,6	16,2	0	1,1
Укупно	P	50,16	0	0	0	0	14,86	23,08	5,58	6,56	0,08
	V	8667,3	0	0	0	0	2330,6	3368,1	1524,6	1426,8	17,1
	Zv	311,5	0	0	0	0	80,8	138,1	45,8	45,6	1,1

- Високе шуме тврдих лишћара

Газдинска класа	Свега		I		II	III	IV	V	VI	VII	VIII
			Обрасло слабо	Обрасло добро							
83 191 312	P	23,88	0	0	0	1,24	20,86	0,62	1,16	0	0
	V	5852,9	0	0	0	267,5	5119,6	292,5	173,3	0	0
	Zv	119,4	0	0	0	7,4	104,9	4,3	2,7	0	0
83 193 312	P	91,28	0	0	0	0	61,26	25,99	4,03	0	0
	V	22277	0	0	0	0	15126	6660,8	489,8	0	0
	Zv	490,9	0	0	0	0	344,8	136,4	9,7	0	0
83 194 312	P	8,19	0	0	0	0	4,34	3,85	0	0	0
	V	2007,7	0	0	0	0	1237,4	770,3	0	0	0
	Zv	42,6	0	0	0	0	24,9	17,7	0	0	0
83 212 214	P	2,54	0	0	0	0	2,54	0	0	0	0
	V	555,6	0	0	0	0	555,6	0	0	0	0
	Zv	11,3	0	0	0	0	11,3	0	0	0	0
83 213 214	P	8,06	0	0	0	0	8,06	0	0	0	0
	V	1457,1	0	0	0	0	1457,1	0	0	0	0
	Zv	31,5	0	0	0	0	31,5	0	0	0	0
83 301 311	P	40,72	,00	,93	1,01	,00	18,33	18,68	1,77	,00	,00
	V	7712,6	,0	,0	338	,0	3538,8	3461	374,9	,0	,0
	Zv	175,1	,0	,0	5	,0	84,8	77	8,4	,0	,0
83 302 313	P	60,61	0	2,57	0	0	20,97	25,83	11,24	0	0
	V	11909	0	0	0	0	4408,3	4705,8	2794,8	0	0
	Zv	253	0	0	0	0	92,6	109,4	51	0	0
83 303 313	P	16,41	0	0	0	0	4,67	10,59	1,15	0	0
	V	3302,8	0	0	0	0	448,8	2421,5	432,4	0	0
	Zv	74,8	0	0	0	0	10,4	55,3	9,1	0	0
83 304 313	P	9,87	0	0	0	0	0	3,04	6,83	0	0
	V	2274,7	0	0	0	0	0	439	1835,8	0	0
	Zv	42	0	0	0	0	0	12	30	0	0
83 351 411	P	390,86	,00	29,39	,00	2,58	36,62	179,57	142,7	,00	,00
	V	110573	,0	,0	,0	305	7150,1	54321	48797	,0	,0
	Zv	1962,8	,0	,0	,0	7,1	148,3	1044,4	763	,0	,0
83 353 411	P	17,88	0	0	0	0	4,26	13,62	0	0	0
	V	3464,2	0	0	0	0	761,7	2702,5	0	0	0
	Zv	70	0	0	0	0	16	53,9	0	0	0
83 354 411	P	37,29	0	0	0	0	0	10,21	21,97	5,11	0
	V	9266,2	0	0	0	0	0	2670,5	5198,8	1397	0
	Zv	149,2	0	0	0	0	0	46,1	83	20	0
Укупно	P	707,59	0	32,89	1,01	3,82	181,91	292	190,85	5,11	0
	V	180652	0	0	338	572,5	39804	78445	60097	1397	0
	Zv	3422,6	0	0	5	14,5	869,5	1556,5	956,9	20	0

- Високе шуме меких лишћара

Газдинска класа	Свега		I		II	III	IV	V	VI	VII	VIII
			Обрасло слабо	Обрасло добро							
	P	6,29	0	0	0	0	0	0	0	6,29	0
83 281 311	V	1982,1	0	0	0	0	0	0	0	1982,1	0
	Zv	45,1	0	0	0	0	0	0	0	45,1	0
	P	2,06	0	0	2,06	0	0	0	0	0	0
83 283 311	V	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Zv	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	P	8,35	0	0	2,06	0	0	0	0	6,29	0
Укупно	V	1982,1	0	0	0	0	0	0	0	1982,1	0
	Zv	45,1	0	0	0	0	0	0	0	45,1	0

- Изданацке шуме тврдих лишћара

Газдинска класа	Свега		I		II	III	IV	V	VI	VII	VIII
			Обрасло слабо	Обрасло добро							
	P	21,11	0	1,4	6,55	1,22	1,12	1,61	4,09	0	5,12
83 175 321	V	1724,2	0	0	0	0	134,9	146	498,7	0	944,6
	Zv	26,6	0	0	0	0	2,4	2,2	8,5	0	13,6
	P	8,25	0	0	2,49	0	1,15	0,86	0	3,75	0
83 176 321	V	683,4	0	0	0	0	174,5	154,9	0	354	0
	Zv	11,6	0	0	0	0	3,3	2,4	0	5,9	0
	P	9,33	0	0	0	0	0	0,82	0	5,71	2,8
83 195 312	V	1492,3	0	0	0	0	0	77	0	819,6	595,7
	Zv	35	0	0	0	0	0	1,6	0	20,2	13,2
	P	41,85	0	0	0	0	0	0	0	0	41,85
83 196 312	V	10103	0	0	0	0	0	0	0	0	10103
	Zv	205	0	0	0	0	0	0	0	0	205
	P	76,19	0	0	0	0	0,44	0	3,49	19,7	52,56
83 215 214	V	16729	0	0	0	0	32,4	0	154,4	4264,5	12277
	Zv	357,1	0	0	0	0	1,1	0	4	91,3	260,6
	P	7,48	0	0	7,48	0	0	0	0	0	0
83 262 321	V	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Zv	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	P	3,03	0	0	3,03	0	0	0	0	0	0
83 270 311	V	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Zv	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	P	216,13	,00	,00	,00	,00	,00	,00	12,05	35,06	169,02
83 306 311	V	45669	,0	,0	,0	,0	,0	,0	2119,4	7398,6	36151
	Zv	1059	,0	,0	,0	,0	,0	,0	49,9	185,7	823,4
	P	292,65	0	0	0	0	0	25,95	14,77	20,25	231,68
83 307 313	V	65231	0	0	0	0	0	6056	1564,9	4273,2	53336
	Zv	1389,4	0	0	0	0	0	124,4	38,5	103,3	1123,2
	P	74,06	0	15,61	14,2	21,33	8,89	5,11	5,65	3,03	0,24
83 325 313	V	3667,8	0	0	10	802,1	1344,6	371,7	636,8	485,6	17
	Zv	138,3	0	0	0,6	33,1	51,4	14,5	22,9	15	0,8
	P	144,59	0	0	0,87	0,86	0	0	3,82	0	139,04
83 360 411	V	40356	0	0	0	134,8	0	0	807,6	0	39414
	Zv	686,2	0	0	0	2,8	0	0	17,7	0	665,7
	P	60,07	0	0	0	0	0	0	0	5,16	54,91
83 361 411	V	14775	0	0	0	0	0	0	0	1188,6	13586
	Zv	260,5	0	0	0	0	0	0	0	21,6	238,9
	P	954,74	0	17,01	34,62	23,41	11,6	34,35	43,87	92,66	697,22
Укупно	V	200429	0	0	10	936,9	1686,4	6805,6	5781,8	18784	166424
	Zv	4168,7	0	0	0,6	35,9	58,2	145,1	141,5	443	3344,4

- Изданацке шуме меких лишћара

Газдинска класа	Свега		I		II	III	IV	V	VI	VII	VIII
			Обрасло слабо	Обрасло добро							
	P	3,9	,00	1,07	,00	,76	,00	2,07	,00	,00	,00
83 287 311	V	605	,0	,0	,0	111,9	,0	493,1	,0	,0	,0
	Zv	18	,0	,0	,0	3,3	,0	14,7	,0	,0	,0
	P	0,79	0	0	0,27	0,52	0	0	0	0	0
83 288 311	V	10,9	0	0	0	10,9	0	0	0	0	0
	Zv	0,4	0	0	0	0,4	0	0	0	0	0
	P	4,69	0	1,07	0,27	1,28	0	2,07	0	0	0
Укупно	V	615,9	0	0	0	122,8	0	493,1	0	0	0
	Zv	18,4	0	0	0	3,7	0	14,7	0	0	0

- ВПС тврних лишћара

Газдинска класа	Свега		I		II	III	IV	V	VI	VII	VIII
			Обрасло слабо	Обрасло добро							
	P	0,42	0	0	0	0	0	0	0	0,42	0
83 457 313	V	94,7	0	0	0	0	0	0	0	94,7	0
	Zv	2,7	0	0	0	0	0	0	0	2,7	0
	P	4,44	0	0	0	0	0	0	0	4,44	0
83 459 312	V	1052,2	0	0	0	0	0	0	0	1052,2	0
	Zv	22,5	0	0	0	0	0	0	0	22,5	0
	P	25,19	0	16,76	0	0	0	0	5,36	3,07	0
83 465 311	V	1461,7	0	0	0	0	0	0	770,1	691,6	0
	Zv	34,3	0	0	0	0	0	0	20,1	14,2	0
	P	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0
83 469 411	V	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Zv	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	P	31,05	0	17,76	0	0	0	0	5,36	7,93	0
Укупно	V	2608,6	0	0	0	0	0	0	770,1	1838,5	0
	Zv	59,5	0	0	0	0	0	0	20,1	39,4	0

- ВПС четинара

Газдинска класа	Свега		I		II	III	IV	V	VI	VII	VIII
			Обрасло слабо	Обрасло добро							
	P	47,03	,00	3,49	,07	1,34	27,04	15,09	,00	,00	,00
83 470 411	V	10338	,0	,0	,0	619,6	5967,9	3750,9	,0	,0	,0
	Zv	350,6	,0	,0	,0	17,6	211,2	121,8	,0	,0	,0
	P	3,19	0	0	0	0	0	3,19	0	0	0
83 471 411	V	806	0	0	0	0	0	806	0	0	0
	Zv	29,3	0	0	0	0	0	29,3	0	0	0
	P	115,98	0	2,3	0	2,68	13,55	32,35	14,21	40,49	10,4
83 475 311	V	25972	0	0	0	116,6	2605,7	6759,2	3627,7	10349	2513,8
	Zv	899,7	0	0	0	6,9	138,4	271,6	118,3	287,6	77
	P	9,45	0	0	0	0	0,52	2,2	5	0	1,73
83 476 311	V	1729	0	0	0	0	91,2	344,8	875,1	0	417,8
	Zv	55,7	0	0	0	0	3,4	12,2	30,3	0	9,9
	P	23,99	0	0	0	0	11,36	12,63	0	0	0
83 477 311	V	4139,4	0	0	0	0	1872,7	2266,8	0	0	0
	Zv	143,1	0	0	0	0	72,7	70,4	0	0	0
	P	4,57	0	0	0	0	0	0,17	0	4,4	0
83 478 311	V	452,8	0	0	0	0	0	11,5	0	441,3	0
	Zv	14,8	0	0	0	0	0	0,6	0	14,2	0
	P	,10	,00	,00	,00	,00	,00	,00	,00	,00	,10
83 479 411	V	48,1	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	48,1
	Zv	3,7	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	3,7
	P	204,31	0	5,79	0,07	4,02	52,47	65,63	19,21	44,89	12,23
Укупно	V	43485	0	0	0	736,2	10538	13939	4502,8	10790	2979,7
	Zv	1496,9	0	0	0	24,5	425,7	505,9	148,6	301,8	90,6

4.8. СТАЊЕ ВЕШТАЧКИ ПОДИГНУТИХ САСТОЈИНА

На подручју ове јединице у прошлости су вршена пошумљавања на значајним површинама, највећим делом у функцији мелиорација деградираних или слабо продуктивних шума. При томе су узете у обзир биолошке карактеристике појединачних врста дрвећа, и карактеристике станишта, према којима су одређене врсте за пошумљавање на одабраним локалитетима. Као резултат тога данас су присутне различите врсте дрвећа унете вештачким путем, различитих старости, распоређене у више различитих еколошких припадности.

Од укупне површине вештачки подигнутих састојина ове газдинске јединице, која износи 394,30 ха, површину од 354,37 ха (90 %) заузимају вештачки подигнуте састојине које су прерасле старосну границу од 20 год, изнад које се све

вештачки подигнуте састојине третирају као шуме, тј. сматрају прилагођеним на станишне услове и спремним за природну обнову. Међу овим састојинама доминирају састојине црног бора, са 139,93 ха у оквиру различитих наменских целина, док такође значајну улогу има смрча, са 55,01 ха. Међу осталим врстама у нешто већем присуству, док све остале имају мању улогу.

У протеклом раздобљу, у односу на претходна, при одабиру врста за вештачка пошумљавања дат је већи значај аутохтоним врстама, што је видљиво у табели која се односи на вештачки подигнуте састојине до 20 година старости. Тако међу овим састојинама састојинама, посматрајући јединицу у целини, односно збирно у оквиру све три главне наменске целине, у готово истој површини јављају се вештачки подигнуте састојине четинара, са 19,61 ха и вештачки подигнуте састојине тврдих лишћара, са 19,97 ха. Овакав принцип, поштујући смернице и политику на вишем, можемо рећи националном нивоу, највећим делом ће бити поштован и у наступајућем раздобљу.

Табела 16 – стање вештачки подигнутих састојина

Порекло састојине	P	P %	V	V %	Zv	Zv %	Zv/V %
- до 20 год							
10 469 311	0,34	100	0,0	0	0,0	0	0
Укупно ВПС меких лишћара	0,34	2	0,0	0	0,0	0	0
10 470 411	9,25	67	0,0	0	0,0	0	0
10 479 311	4,50	33	0,0	0	0,0	0	0
Укупно ВПС четинара	13,75	84		0	0,0	0	0
10 480 411	2,21	100	0,0	0	0,0	0	0
Укупно ВПС тврдих лишћара	2,21	14	0,0	0	0,0	0	0
УКУПНО НЦ 10	16,30	41	0,0	0	0,0	0	0
82 465 311	0,04	100	0,0	0	0,0	0	0
Укупно ВПС тврдих лишћара	0,04	100	0,0	0	0,0	0	0
УКУПНО НЦ 82	0,04	0	0,0	0	0,0	0	0
83 465 311	16,76	94	0,0	0	0,0	0	0
83 469 411	1,00	6	0,0	0	0,0	0	0
Укупно ВПС тврдих лишћара	17,76	75	0,0	0	0,0	0	0
83 470 411	3,56	61	0,0	0	0,0	0	0
83 475 311	2,30	39	0,0	0	0,0	0	0
Укупно ВПС четинара	5,86	25	0,0	0	0,0	0	0
УКУПНО НЦ 83	23,62	39	0	0	0	0	0
УКУПНО ВПС ДО 20 г.	39,96	10	0	0	0	0	0
- преко 20 год							
10 470 411	15,48	32	4768,7	45	148,8	44	3,1
10 475 311	4,60	10	819,5	8	33,3	10	4,1
10 476 311	2,89	6	596,4	6	23,2	7	3,9
10 477 311	3,28	7	659,1	6	25,5	8	3,9
10 478 311	0,13	0	13,5	0	0,5	0	3,3
10 479 311	12,01	25	3343,2	32	89,5	27	2,7
10 482 311	9,03	19	282,3	3	15,4	5	5,4
Укупно ВПС четинара	47,42	99	10482,8	99	336,2	99	3,2
10 483 311	0,52	100	134,4	100	4,1	100	3,1
Укупно ВПС тврдих лишћара	0,52	1	134,4	1	4,1	1	3,1
УКУПНО НЦ 10	47,94	13	10617,2	15	340,3	14	3,2
82 457 313	0,44	9	132,1	13	3,2	14	2,4
82 459 312	2,46	50	523,0	53	12,3	55	2,4
82 465 311	1,99	41	325,0	33	6,9	31	2,1
Укупно ВПС тврдих лишћара	4,89	8	980,1	10	22,4	6	2,3
82 470 411	13,20	22	2170,4	24	71,5	22	3,3
82 471 411	0,34	1	15,9	0	0,8	0	4,8
82 472 411	1,15	2	140,6	2	4,5	1	3,2
82 475 311	21,65	36	3962,0	44	138,6	42	3,5
82 476 311	2,67	4	561,0	6	34,3	10	6,1
82 477 311	8,67	14	1136,3	13	36,9	11	3,3
82 479 411	2,48	4	681,1	7	24,9	8	3,7
82 482 411	9,70	16	418,8	5	15,6	5	3,7

Порекло састојине	P	P %	V	V %	Zv	Zv %	Zv/V %
Укупно ВПС четинара	59,86	92	9086,0	90	327,0	94	3,6
УКУПНО НЦ 82	64,75	18	10066,1	15	349,4	16	3,5
83 457 313	0,42	3	94,7	4	2,7	4	2,8
83 459 312	4,44	33	1052,2	40	22,5	38	2,1
83 465 311	8,43	63	1461,7	56	34,3	58	2,3
Укупно ВПС тврних лишћара	13,29	5	2608,6	5	59,5	3	2,3
83 470 411	41,81	18	9880,3	22	337,4	20	3,4
83 471 411	3,19	1	806,0	2	29,3	2	3,6
83 475 311	113,68	50	25971,5	57	899,7	54	3,5
83 476 311	9,45	4	1729,0	4	55,7	3	3,2
83 477 311	23,99	11	4139,4	9	143,1	9	3,5
83 478 311	4,57	2	452,8	1	14,8	1	3,3
83 479 411	4,26	2	1246,8	3	43,2	3	3,5
83 482 411	27,44	12	1350,5	3	144,7	9	10,7
Укупно ВПС четинара	228,39	95	45576,3	95	1668,0	97	3,7
УКУПНО НЦ 83	241,68	69	48184,8	70	1727,4	70	3,6
УКУПНО ВПС ПРЕКО 20 г.	354,37	90	68868,1	100	2417,2	100	3,5
УКУПНО ВПС	394,33	100	68868,0	100	2417,2	100	3,5

4.9. СТАЊЕ САСТОЈИНА ПРЕМА СТЕПЕНУ УГРОЖЕНОСТИ ОД ПОЖАРА

Табела 17 – стање шума према степену угрожености од пожара

СТЕПЕН УГРОЖЕНОСТИ ОД ПОЖАРА	P(ha)	%
1-Састојине и културе борова и ариша	197,88	5
2-Састојине и килтуре јеле, смрче и осталих четинара	157,4	4
3-Мешовите састојине четинара и лишћара	0	0
4-Састојине хрстова, граба и багрема	1461,19	36
5-Састојине букве и осталих лишћара	1971,56	49
6-Шикаре, шибљаци и чистине	273,07	7
УКУПНО ГЈ"ТОРНИЧКА БОБИЈА"	4.061,10	100

Подаци приказани у табели указују на задовољавајуће стање када је у питању безбедност јединице у смислу опасности од избијања и ширења пожара. Такође треба поменути и развијену мрежу комуникација, и приступачност јединице, као предуслове за брзу интервенцију одговарајућих служби у случају његовог избијања.

Ипак не треба заборавити чињеницу да су шумски пожари непредвидиви и да се брзо шире када се створе услови, првенствено у време летњих месеци. Стога су су током ризичног периода неопходне мере праћења и контроле, посебно узимајући у обзир чињеницу да је ова јединица популарна дестинација за излетнике.

4.10. СТАЊЕ НЕОБРАСЛИХ ПОВРШИНА

Необрасле површине покривају 3% ове газдинске јединице, од којих се највећи део односи на земљиште за остале сврхе. У оквиру ове категорије сусрећемо различите врсте земљишта, од којих се величином површине издвајају само путеви, и у нешто мањој мери далеководи.

Плодне површине, односно оне које би могле доћи у обзир за вештачка пошумљавања, немају већи значај, јер су највећи необрасли делови јединице већ пошумљани у претходним раздобљима.

Укупна необрасла површина од 3 % се сматра оптималном за шумски комплекс.

Табела 18 – стање необраслих површина

ВРСТА ЗЕМЉИШТА	Pha	%
Шумско земљиште	12,24	95
Пашњак	0,64	5
Укупно плодно земљиште	13,64	11
Каменолом	1,26	46
Камењар	1,20	44
Бара	0,10	4
Забарено земљиште	0,18	7
Укупно неплодно земљиште	2,74	2
Просека	1,04	1
Ливада	10,21	9
Пут	68,27	61
Одељак за крупну дивљач	5,18	5
Зграде и други објекти	3,44	3
Далековод	24,35	22
Земљиште за остале сврхе	0,23	0
Укупно земљиште за остале сврхе	112,72	87
Укупно необрасле површине	129,10	100
Заузеће	0,15	0
УКУПНО	129,25	3
УКУПНО ГЈ"Цер-Видојевица"	4.061,10	100

4.11. ЗДРАВСТВЕНО СТАЊЕ САСТОЈИНА

Када се говори о здравственом стању потребно је посебно анализирати две најважније групе састојина, које имају највећи утицај на свеукупно стање, у сваком погледу, односно букове и храстове састојине, као и, засебно, стање вештачки подигнутих састојина.

Стање букових састојина ове јединице је на подручје ове јединице на подручју ове газдинске јединице је на већем делу задовољавајуће. Појаве деградације састојина, у виду сушења или негативних дејстава абиотичке природе (снеголоми, ветроломи) су у протеклим годинама биле присутне на мањем делу јединице, али су применом одговарајућих мера успешно саниране. У целини се може рећи да је здравствено стање букових састојина задовољавајуће.

Међутим, када је реч о састојинама храстова, неизоставно је поменути и анализирати присутне и изражене појаве сушења. Њихово стање се у том смислу, на подручју ове јединице мора посматрати парцијално, пре свега у односу на надморску висину и географски положај. Док је на вишим положајима, у зони главног гребена Цера, и на надморским висинама преко 400м, стање углавном задовољавајуће, уз местимичне и уобичајене појаве сушења, дотле је на

нижим положајима и на јужним експозицијама, у брдској зони храстових шума, на подручју Видојевице, ова појава узела маха у забрињавајућим размерама. Овај проблем је присутан одавно, може се рећи више од две деценије, и може се посматрати у контексту проблема сушења шума на ширем подручју Србије, и у окружењу. Уочено да је на подручју ове газдинске јединице овај процес интензивирао у току неколико протеклих уређајних раздобља. Појаве сушења су постале сталне и непрекидне, и у све већој мери добијајући групимични карактер. Узроци нису до краја расветљени али се у највећој мери приписују смањеној количини падавина услед евидентно промењених климатских прилика на ширем подручју Србије, и аналогно томе смањеној количини влаге у земљишту. Резултат су разређене и закоровљене састојине на делу јединице, са великим бројем сувих и суховрхих стабала, и јаким спратом пратећих врста - граба, липе и црног јасена. Као једина мера борбе неопходне су сталне санитарне интервенције и у наредном раздобљу.

Стање вештачки подигнутих састојина је на већем делу стабилно, изузимајући поједине делове на којима је дошло до деградационих процеса и потпуног пропадања. Ове појаве нарушавања здравственог стања су у највећој мери испољене кроз дејство чинилаца абиотичке природе, као што су снеголоми, ветроломи и снегоизвале. Како су ове појаве присутне на мањим површинама и у мањем степену, у наредном уређајном раздобљу је могућа њихова успешна санација, о чему постоје и одговарајући планови и смернице.

Уопште узевши, за највећи део јединице се може констатовати задовољавајуће здравствено стање, уз потребу сталног праћења и спровођења свих прописаних планова и мера, као и превентивних мера у циљу одржања и унапређења постојећег стања.

4.12. ОСТАЛИ ПРОИЗВОДИ ШУМА И ШУМСКОГ ЗЕМЉИШТА

4.12.1. ГЉИВЕ, ПЛОДОВИ, ЛЕКОВИТО БИЉЕ

У досадашњем периоду на подручју ГЈ "Цер-Видојевица" није постојала традиција и организовано прикупљање споредних шумских производа.

Микроклиматски услови станишта ове газдинске јединице погодују развићу шумских печурака, као битних чланова екосистема. Међу бројним представницима ове системске класе сусрећу се и познате јестиве врсте типичне за ове састојине: лисичарка, вргањ, млечница, сунчаница и др. И поред овога, организованог сакупљања и откупа нема услед чега су изостали и подаци о бројности и количини појединих врста. Поред богатства печуркама, ова газдинска јединица одликује се и богатством шумских плодова (шипурак, купина и др.) и разноврсним лековитим биљем (хајдучка трава, мајчина душица, кантарион и др.)

4.12.2. ФОНД И СТАЊЕ ДИВЉАЧИ

На основу члана 34. став 2. Закона о дивљачи и ловству („Службени гласник РС”, број 18/10), Министар пољопривреде, шумарства и водопривреде доноси

РЕШЕЊЕ

О УСТАНОВЉЕЊУ ЛОВИШТА У ЛОВНИМ ПОДРУЧЈИМА

- Објављено у „Службеном гласнику РС”, број 157/20

од 28. децембра 2020. године

На основу поменутог решења, у западном ловном подручју установљено је

1) ловиште „Цер” у укупној површини од 5.300,53 ха:

(1) ловиште „Цер” се утврђује као: у погледу коришћења простора - отворено ловиште, по намени - остало ловиште, а по надморској висини и конфигурацији терена - брдско ловиште,

(2) ловостајем заштићене врсте дивљачи које се налазе у ловишту „Цер” у време установљавања ловишта су: срна (*Capreolus capreolus*), јелен (европски) обичан (*Cervus elaphus*), дивља свиња (*Sus scrofa*), зец (*Lepus europaeus*), дивља мачка (*Felis silvestris*), куна белица (*Martes foina*), куна златица (*Martes martes*), јазавац (*Meles meles*), сиви пух (*Glis glis*), веверица (*Sciurus vulgaris*), ракунолики пас (*Nyctereutes procyonoides*), ласица (*Mustela nivalis*), мрки твор (*Mustela putorius*), дивља патка глувара (*Anas platyrhynchos*), шумска шљука (*Scolopax rusticola*), дивљи голуб гривнаш (*Columba palumbus*), гугутка (*Streptopelia decaocto*), грлица (*Streptopelia turtur*), препелица (*Coturnix coturnix*), пољска јаребица (*Perdix perdix*), фазан (*Phasianus sp.*), сојка (*Garrulus glandarius*), гачац (*Corvus frugilegus*), јастреб кокошар (*Accipiter gentilis*), сива врана (*Corvus cornix*), сврака (*Pica pica*), шакал (*Canis aureus*), лисица (*Vulpes vulpes*),

(3) трајно заштићене врсте дивљачи које се налазе у ловишту „Цер” у време установљавања ловишта су: видра (*Lutra lutra*);

Корисник ловишта је ЈП „Србијашуме“ са седиштем у Београду (Булевар Михајла Пупина бр. 113). Корисник газдује ловиштем преко свог дела предузећа, односно ШГ „Борања“ Лозница. Ловиште „Цер“ је установљено као: у погледу коришћења простора - отворено ловиште, по намени - остало ловиште, а по надморској висини и конфигурацији терена - брдско ловиште. Ловиштем се газдује на основу Ловне Основе, која је донета за период 01.04.2021 – 31.03.2033. а на основу решења бр. 324-01-00096/2021-10 од 31.03.2022 год.

Од укупне површине ловишта која износи 5.300,53 ха, укупна ловна површина је 4.606,34 ха, а неловна 694,19 ха.

Структура површина ловишта према начину коришћења представљена је у табели.

Табела 19 – Структура површина у ловишту

Намена површина	Површина (ха)
Гола земљишта	1,77
Листопадне шуме	5.089,50
Пољопривредна земљишта	13,91
Травнате површине	9,09
Вештачке површине	2,46
Жбуње	58,64
Зимзелене шуме	125,16
Укупно	5.300,53

Ловне површине за гајене врсте дивљачи

Табела 20 – ловне површине у ловишту

Гајена врста дивљачи	Ловно-продуктивна површина (ha)
Јелен европски	4.580
Срна	2.250
Дивља свиња	4.580

Ловно-продуктивна површина за срну је умањена због насељавања јелена европског у отворени део ловишта. Срна се у конкурентским односима са јеленом европским повлачи са шумских станишта, како због поремећеног мира, тако и због немогућности приступа природној храни у конкуренцији са јеленом.

Ограђени део ловишта површине 126 ha формиран је 2020. године и њему се узгаја дивља свиња.

У табелама које следе дато је приказ бројног стања дивљачи у ловишту, према последњем пролећном бројању.

Бројно стање јелена обичног на дан 31.03.2022. године

Старост	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Σ
♂	9	6	4	3	3	2	2	2	1	1	1	1	35
♀	9	7	5	4	3	2	2	2	1	1	1	1	38
УКУПНО	18	13	9	7	6	4	4	4	2	2	2	2	73

Бројно стање дивље свиње на дан 31.03.2022. године

Старост	1	2	3	4	5	6	Σ
♂	18	14	12	10	4	2	60
♀	18	14	12	10	4	2	60
УКУПНО	36	28	24	20	8	4	120

Бројно стање срнеће дивљачи на дан 31.03.2022. године

Старост	1	2	3	4	5	6	Σ
♂	12	10	8	8	5	3	46
♀	12	10	8	8	5	3	46
УКУПНО	24	20	16	16	10	6	92

Бројно стање дивље свиње на дан 31.03.2022. године – ограђени део ловишта

Старост	1	2	3	4	5	6	Σ
♂	1	2	6	0	0	3	12
♀	1	2	6	10	4	0	23
УКУПНО	2	4	12	10	4	3	35

Последња од приказаних табела односи се на ограђени део ловишта, намењен узгоју и одстрелу дивље свиње. Овај део ловишта обухвата делове, или цела одељења, на потезу 47-53. При формирању објекта, односно при постављању ограде, дошло је до физичког раздвајања одсека истих састојина, што би, при редовним приликама, било праћено издвајањем засебне наменске целине, са одговарајућом функцијом. Међутим ови делови су у целини већ припали зонама одређеним студијом ПИО Цер, обавезујућим документом установљеним на вишем новоу планирања, којем морају бити подређене све друге намене и функције унутар одабраног опсега, што је и одредило третман овог објекта приликом прикупљања и обраде теренских података. Стога је у табеларном делу цео комплекс шума унутар ограде сврстан у наменску целину 83, и нису видљиве функције које се односе на лов и узгој дивљачи. Сходно томе и планови сеча у овом оквиру су урађени по истим принципима као и за све преостале делове, без посебних ограничења и специфичности. Међутим ипак је, имајући у виду квалитативно другачију ситуацију на терену, и узимајући у обзир техничке аспекте, који би у одређеним моментима могли захтевати и одређена решења при извођењу радова и реализацији планова, одлучено је да се ова ситуација ипак на неки начин прикаже у Основи, те да се делови свих одсека, који су оградом одвојени од матичних, одвоје као засебни, што је приликом теренских радова пропраћено њиховим издвајањем и премером.

Следи приказ одсека који припадају ограђеном делу ловишта и, потом, табеларни приказ структуре површина и састојина унутар истог.

- одељење 47, одсеци a, b, c, d, e, h,
- одељење 48, одсеци a, b, c, d, f,
- одељење 49, одсеци b, d, e, f, g, h, i, j, k, l,
- одељење 50, одсеци c, d, e, f, h,
- одељење 51, одсеци a, b, c, d, g, h, k,
- одељење 52, одсеци a, b, c, d, e, f, g,
- одељење 53, одсеци a, i.

Табела 21 – структура површина у ограђеном делу ловишта

Структура		Р ha
Г.Кл	82 175 321 - изданацка шума граба	0,15
Г.Кл	83 191 312 - висока шума цера	1,40
Г.Кл	83 193 312 - висока шума цера, китњака, граба	5,25
Г.Кл	83 301 311 - висока шума китњака	0,98
Г.Кл	83 302 313 - висока шума китњака, цера и граба	1,29
Г.Кл	83 303 313 - висока шума китњака, граба, липе	4,67
Г.Кл	83 307 313 - изданацка шума китњака	7,05
Г.Кл	83 308 311 - девастирана шума китњака	1,61
Г.Кл	83 351 411 - висока једнодобна састојина букве	34,54
Г.Кл	83 352 411 - висока разнодобна састојина букве	5,89
Г.Кл	83 353 411 - висока шума букве, китњака, цера, граба	12,18
Г.Кл	83 354 411 - висока шума букве, граба, липе	6,13
Г.Кл	83 360 411 - изданацка шума букве	0,62
Г.Кл	83 362 411 - девастирана шума букве	15,43
Г.Кл	83 457 313 - ВПС лужњака	0,42
Г.Кл	83 465 311 - ВПС китњака	5,08
Г.Кл	82 475 311 - ВПС црног бора	0,98
Г.Кл	83 475 311 - ВПС црног бора	12,53

Структура		Р ha
Г.Кл	83 477 311 - ВПС белог бора	0,70
Г.Кл	83 470 411 - ВПС смрче	0,65
Г.Кл	83 482 411 - ВПС четинара девастирана	0,88
—	Одељак за крупну дивљач (прихватилиште)	5,18
—	Друге необрасле површине	2,39
Укупно:		126,00

4.13. ПРЕГЛЕД ВРСТА ЗАШТИЋЕНИХ УРЕДБОМ О ЗАШТИТИ ПРИРОДНИХ РЕТКОСТИ, КОНВЕНЦИЈОМ О МЕЂУНАРОДНОМ ПРОМЕТУ УГРОЖЕНИХ ВРСТА ДИВЉЕ ФАУНЕ И ФЛОРЕ – СITES КОНВЕНЦИЈОМ, ПРАВИЛНИКОМ О ПРОГЛАШЕЊУ И ЗАШТИТИ СТРОГО ЗАШТИЋЕНИХ ДИВЉИХ ВРСТА БИЉАКА, ЖИВОТИЊА И ГЉИВА (сл. гл. РС, 5/2010)

Табела 22 – преглед заштићених врста

Р. бр.	Назив	Статус* (C/U/CU)	Присуство - локација	Предлог мера заштите
1	Веверица <i>Sciurus vulgaris</i>	U	На територији целе јединице	Дефинисано чл. 7 Правилника о проглашењу и заштити... 5/2010
2	Слепи миш - љиљак <i>Myotis nattereri</i>	C		
3	Буљина - сова ушара <i>Bubo bubo</i>	C		
4	Кртица <i>Talpa europaea</i>	U		
5	Детлић <i>Dendrocopus major</i>	U		
6	Кукавица <i>Cuculus conorus</i>	U		
7	Сеница <i>Parus montanus</i>	U		
8	Врабац <i>Passer Domesticus</i>	U		
9	Јеленак <i>Lucanus cervus</i>	U		
10	Стрижибуба <i>Cerambyx cerdo</i>	U		
11	Висибаба <i>Galantus nivalis</i>	C		
12	Ласица <i>Mustela nivalis</i>	U		
13	Даждевњак <i>Salamandra salamandra</i>	U		
14	Шарка <i>Vipera berus</i>	U		
15	Речни рак <i>Astacus astacus</i>	U		

* С – Конвенција о међународном промету угрожених врста дивље фауне и флоре – СИТЕС конвенција ("СЛ. лист СРЈ", међународни уговори 11/01)

U - "Уредба о заштити природних реткости ("СЛ. гласник РС" 50/93)

4.14. ШУМЕ ВИСОКИХ ЗАШТИТНИХ ВРЕДНОСТИ

У оквиру спровођења процеса сертификације шума у ЈП "Србијашуме" једна од обавеза је и израда Прегледа шума високих заштитних вредности.

Шуме ГЈ "Цер-Видојевица" сврстане су у једну категорију од укупно шест категорија које је дефинисао FSC стандард:

НСV-4- Подручја која пружају основне природне користи у критичним ситуацијама:

- 26-заштита земљишта од ерозије - 7,96 ха
- 82-предео изузетних одлика -II степен заштите -1025,63 ха
- 83-предео изузетних одлика -III степен заштите -2632.95 ха

УКУПНО: -3666.54 ха

Начин газдовања у шумама одређеним као НCV шума не мења се у односу на тренутни начин газдовања. Разлика је једино у томе да се прате атрибути карактеристични за те шуме и да се активности газдовања шумама морају одржавати и побољшавати карактеристике које их дефинишу.

4.15. ОПШТИ ОСВРТ НА ЗАТЕЧЕНО СТАЊЕ

Из приказа стања шума ове газдинске јединице могу се извести одговарајући закључци.

Најбитније је поменути промену намене на највећем делу површине јединице. Предстојеће проглашење подручја планине за Предео Изузетних одлика наметло је обавезу да се, према смерницама студије о проглашењу, делови јединице сврстају у одговарајуће наменске целине, што подразумева нови третман састојине и газдовање под нешто измењеним околностима, али без битнијих промена и утицаја на прописане планове, а што је детаљно садржано у поменутој студији.

И детаљније анализе иду у прилог овим констатацијама. Доминација састојина високог – генеративног порекла, пре свега букових, које су један од најпожељнијих састојинских облика у шумском газдовању уопште, а које на овом подручју постижу високе просечне вредности дрвне запремине, затим и високо учешће вештачки подигнутих састојина, које су се великом већином прилагодиле и опстале на овом подручју, са такође задовољавајућим вредностима основних параметара, опредељује ову јединицу као једну од најзначајнијих у систему у сваком погледу. Посебно узимајући у обзир и њене општекорисне ефекте, односно туристичке потенцијале.

Такође треба поменути и чешћу појаву природног подмлатка, пре свега у буковим састојинама, које дају наду да би у наредним раздобљима, уз правилне интервенције, могло доћи до успешне обнове на значајним деловима јединице, што је у овој основи пропраћено одговарајућим плановима за наступајуће раздобље.

Ипак, поменуте појаве деградације, првенствено храстових састојина, условљене дејствима биточке и абиотичке природе, иако се нису битније одразиле на стабилност јединице, намећу опрез и стално прећење стања и благовремене одговарајуће интервенције.

И поред позитивне оцене свеукупног стања, треба се осврнути на неке неповољне показатеље који се тичу саме структуре састојина, а имају пресудан утицај на њихов будући развој. Ту се мисли на старосну структуру јединице, односно размер добних разреда, која

показују извесне неправилности и намеће потребу прецизног дугорочног планирања, које треба да води његовој постепеној поправци, уз тежњу на постизање оптималног.

За успешно спровођење планова, које је пресудно за унапређење затеченог стања, односно бољу контролу и санацију угрожених делова, неопходни су извесни технички услови, у чему најважнију улогу игра путна мрежа. Стање путне мреже је углавном задовољавајуће, и близу оптималног, уз потребу изградње још неколико нових путева којима би се повезали сви преостали, слабије отворени делови јединице. Уз то остаје обавеза редовног одржавања постојеће путне мреже.

Коначан закључак за састојине ове јединице је да оне у задовољавајућој мери користе потенцијале станишта, и да се стање генерално може оценити као задовољавајуће.

5. СТАЊЕ ШУМСКИХ САОБРАЋАЈНИЦА

Отвореност шумског комплекса јавним и шумским саобраћајницама битан је предуслов интензивног газдовања шумама, односно реализације планираних шумско-узгојних радова у оквиру одређеног шумског комплекса.

Да би се сагледала и оценила развијеност мреже комуникација на подручју газдинске јединице "Цер-Видојевица" неопходно је анализирати њену спољашњу и унутрашњу отвореност.

5.1. СПОЉАШЊА ОТВОРЕНОСТ ШУМСКОГ КОМПЛЕКСА САОБРАЋАЈНИЦАМА

Саобраћајне прилике подручја на ком се налази ова газдинска јединица се могу сматрати повољним. Јединицу са свих страна, на мањој или већој удаљености, окружују јавни и локални путеви, који омогућују несметан транспорт сортимената до крајњих потрошача. У том погледу најзначајнији је магистрални пут Шабац – Лозница, који се пружа са западне стране јединице, на нешто мање од километар удаљености од њених крајњих северо-западних делова.

Такође, на овом делу је незаобилазно поменути железничку пругу Зворник – Шабац – Рума, која се највећим својим делом пружа паралелно са поменутим путним правцем. На овој саобраћајници значајна тачка је Железничка станица "Лешница", где се врши утовар и транспорт дрвних сортимената Шумске управе "Шабац", највећим делом пореклом из шума ове газдинске јединице.

За источну страну овог шумског комплекса значајна саобраћајница, у непосредној близини, је асфалтни пут Шабац-Крупањ. Али се као најбитнији путни правац за ову јединицу може сматрати асфалтни пут од Текериша, преко села Трбосиље, Милина, Јошева, и Јадранска Лешница, који се са његове јужне стране, у дужини од преко 20 км протеже до Лешнице, варошице где је смештена целокупна механизација шумске управе. Ова саобраћајница, која се пружа готово паралелно са главним правцем пружања јединице, са њене јужне и мањим делом западне стране практично затвара полукруг око ње, на максималној удаљености од 2,5 км од њене спољашње границе. На западној страни је на једном мањем делу и тангира, у дужини од око 1,5 км.

На северној страни најзначајнији локални путни правац је асфалтни пут од Прњавора, који преко села Чокешина, где прелази у макадамски, и даље, кроз новоформираног комплекс манастирских шума, и део комплекса државних шума "Цер Видојевица", завршава на главном гребену Цера.

Североисточна страна комплекса се не одликује значајнијом развијеношћу путне мреже, и овде се једино могу поменути асфалтни пут Радовашница (манастир) – Шабац, и макадамски пут Бела Река – Липолист, који немају већег значаја за газдовање и извоз сортимената из ове газдинске јединице.

5.2. УНУТРАШЊА ОТВОРЕНОСТ ШУМСКОГ КОМПЛЕКСА САОБРАЋАЈНИЦАМА

Ова газдинска јединица одликује се развијеном мрежом шумских путева и влака, који отварају готово све њене делове. Стање и отвореност комплекса државних шума "Цер Видојевица" се може сагледати у следећој табели.

Табела 23 – стање саобраћајница

ГЈ	Назив пута	Одељења која отвара	Дужина пута кроз ГЈ по категор.			Укупно
			I	III	IV	
1	Луке-Кумовац-Липове.Воде-Текериш	4-113, 134,139,140-145	2,7	19,4		22,1
2	Крушка-Кумовац	153, 154		1,0		1,0
3	ГЈ Цер-Видојевица-одељ.110-Бркинац-Церница	99,100,101,102,103,105,109,110		5,1		5,1
4	Бела Река – Цер	149,151,157,158		1,0		1,0
5	Кумовац – Оштра Коса	51-54,73,74,77-80		2,3		2,3
6	Ћупријица-Милина	76,84-86		1,9		1,9
7	Липове Воде - Лисина - Манастирска коса	121-126,128-133,135-137,143-155		3,5	1,1	4,6
8	Водице-Коњуша	113		0,9		0,9
9	Луке - Пејића брдо	9,10,11,12		2,4		2,4
10	Солишта	2,169,171,172,174,176,178		3,0		3,0
11	Доњи Добрић - Шљокуша	7,8,10,11,15,16,20,178		2,9		2,9
12	Гроб незн. Јунака - Парлог	17-20, 22-24		3,1		3,1
13	Мала Видојевица - Ћетениште	27-35		0,7	1,0	1,7
14	Врањевац -Церичка коса-Веселиновача	40-44,46-49		3,1		3,1
15	Козји Рбат	64,66,68-70			2,4	2,4
16	Милина - Хајдучки поток	75,69,70,72		1,1		1,1
17	Крстови - пожариште	89, 90, 91		1,1		1,1
18	Бркинац-ГЈ Цер-Видојевица-одељ.96-98	96-98			1,1	1,1
19	Брезовача - Веселиновача	47,48,49,50,52-54		4,0		4,0
20	Брезовача-Парлог	60, 61		2,9		2,9
21.	Прокоп – Јадранска Лешница	39, 40		0,3		0,3
22.	Бесегач – Детињи поток	89-98		5,6		5,6
23.	Церичка коса-ГЈ Цер Вид-одељ.210, 209	161,163,164			1,2	1,2
24.	Чанак – Манастирска коса	140,143-155		5,6	1,0	6,6
25.	Јагаинац, одељ. 123/125 - Водице	113-125		4,6		4,6
			2,7	72,3	7,8	85,7

Комплексе ове газдинске јединице се може сматрати добро отвореним и повезаним са околним комуникацијама. Илуструјући то послужићемо се подацима приказаним у горњој табели, према којој јединица располаже са 84,5 км шумских путева, односно густином мреже од 21,10 км / 1000 ха, што ову јединицу представља као једну од најбоље отворених у газдинству.

Ипак оцењено је да би проширење мреже за још један нови пут довело до потпуног отварања појединих делова и оптималне густине мреже, о чему ће бити речи у наредним поглављима.

Такође, потребно је указати на потребу интервенција на извесним деловима путне мреже. Иако је ниво очуваности путне мреже задовољавајући на највећем делу, присутне су извесне појаве оштећења на неким, такође значајним деловима, што намеће потребу извесних интервенција у наступајућем раздобљу о чему ће се детаљније говорити у поглављима везаним за планове.

6. АНАЛИЗА И ОЦЕНА ГАЗДОВАЊА У ПРЕТХОДНОМ УРЕЂАЈНОМ ПЕРИОДУ

Газдинска јединица "Цер-Видојевица" први пут је као засебна издвојена 1962 године. Израду прве Основе извршила је пројектна служба Шумског газдинства "Борања" из Лознице.

Ово уређивање је за ову газдинску јединицу седмо по реду, односно четврто откако ШГ "Борања", Лозница, послује у саставу ЈП "Србијашуме" Београд. Прикупљање података на терену и њихова канцеларијска обрада извршени су према одредбама Закона о шумама, Правилника о садржини основа и програма газдовања шумама, годишњег извођачког плана и привременог годишњег плана газдовања приватним шумама и осталих законских прописа. Таксациони радови извршени су током лета 2021 године по јединственој методологији за премер шума Републике Србије.

Претходно уређивање јединице извршено је 2011 године. Након овог уређивања задржана је подела на 178 одељења. Због умањења укупне површине јединице просечна површина одељења, која је у претходном уређивању износила 23,17 ха, је умањена, и износи 22,82 ха.

5.1. ПРОМЕНА ШУМСКОГ ФОНДА

5.1.1. ПРОМЕНА ШУМСКОГ ФОНДА ПО ПОВРШИНИ

Садашња укупна површина јединице представља збир површина катастарских парцела по листовима непокретности преузетим у Службама за катастар непокретности из Шапца и Лознице.

Табела 24 – промена шумског фонда по површини

Година	Укупна површина	Шуме	Шумске културе	Шумско земљиште	Неплодно земљиште	Остало земљиште	Заузеће
	ха	ха	ха	ха	ха	ха	ха
2011	4124,79	3954,72	5,45	63,79	5,22	94,71	0,90
2021	4061,10	3892,80	39,96	12,88	2,74	112,57	0,15
разлика +/-	- 63,69	-61,92	+34,51	-50,91	-2,48	+17,86	-0,75

У напред приказаној табели уочавају се разлике у површинама у односу на претходно уређивање газдинске јединице.

Укупна површина газдинске јединице, као што се може видети у табели, умањена је за 63,69 ха. Умањење је последица сређивања имовинско-правног стања на деловима поседа, а по основу повраћаја парцела физичким лицима. У табели је видљиво да се враћени делови државног поседа готово у целости одне на категорију шума, чија укупна површина је умањена за 61,92 ха.

На другој страни уочљиво је повећање површине под шумским културама, за 34,51 ха, што је резултат реализованих планова пошумљавања у току уређајног раздобља. Истовремено приметно је значајно умањење површине шумског земљишта, за 50,15 ха, што је резултат пошумљавања необраслих површина, или природног обрастања ових површина, и њиховог сврставања у категорију шума.

Извесно увећање, за 17,86 ха, је присутно у категорији осталог земљишта, што је пришло из промене досадашњег третмана појединих категорија земљишта.

5.1.2. ПРОМЕНА ШУМСКОГ ФОНДА ПО ЗАПРЕМИНИ И ЗАПРЕМИНСКОМ ПРИРАСТУ

Табела 25 – промена шумског фонда по запремини и запреминском прирасту

Врста дрвећа	Претходно стање		Укупан оств. принос	Враћено	Очекивана запремина 2022	Укупна запремина утврђена премером	Разлика запремине 2022 - 2012	Zv m ³
	V m ³	Zv m ³						
ОМЛ	150	0,1	30	0	121	235	-114	4,2
Лужњак	244	5,8	63	0	240	461	-222	9,6
Граб	27.722	681,9	3.229	626	30.686	25.303	5383	490,8
Цер	91.111	2.197,9	12.213	0	100.876	83.530	17347	1.579,0
Ср. Липа	2.222	49,8		0	2.720		2720	
Кр. липа	24.262	664,1	2.905	2.339	25.659	30.684	-5025	812,4
Сладун	28.090	784,7	3.048	717	32.172	28.453	3719	625,7
Трешња	2.347	0,0	127	0	2.220	2.836	-616	47,9
ОТЛ	8.400	314,1	892	0	10.649	5.816	4834	193,9
Црни јасен	359	12,5		0	483	893	-410	12,5
Церни граб	7	0,4		0	10	395	-384	12,0
Китњак	171.853	4.312,3	25.738	5.568	183.670	160.989	22681	3.659,3
Јасика	214	5,7	13	0	258	88	170	1,8
Бреза	318	8,7		0	406	85	320	2,4
Буква	586.064	12.263,1	111.590	5.589	591.516	502.921	88595	8.999,3
П. брест	102	2,1		0	123		123	
Бели јасен	13	0,4		0	17		17	
Млеч	800	15,8		0	959	509	450	11,5
Јавор	111	2,7	56	0	82	1.249	-1167	28,2
Клен	67	1,6		0	83		83	
Багрем	4.658	198,3	4.652	0	1.989	6.349	-4359	242,9
Јела	270	9,7	9	0	358	155	203	4,8
Смрча	25.012	1.060,2	2.493	910	32.211	17.526	14685	592,2
Црни бор	33.679	1.481,6	3.607	250	44.638	31.755	12883	1.162,7
Бели бор	9.984	485,7	599	0	14.242	6.160	8082	232,6
Дуглазија	4.217	166,9	1.253	0	4.633	4.990	-356	142,7
Боровац	6.355	449,6	5.738	592	4.521	709	3812	84,5
Ариш	210	0,8		0	219	12	207	0,7
ГЈ:	1.028.845	25.176,4	178.255	16.591	1.085.763	912.096	-173667	18.953,5

Разлика запремине добијене дендрометријским премером, и запремине добијене билансирањем података, као што видимо у табели, показује мањак од 173.667 м³, или 16 % у односу на очекивану запремину.

Пад очекиване запремине се делом може објаснити умањењем површине поседа, и дрвном запремином и запреминским прирастом који су такође претрпели умањење у тоом процесу. Као други разлог може се сматрати деградација састојина на деловима јединице, узрокована климатским променама у току периода јаке суше 2012 и 2013 године, током којих је ова јединица, због велике површине храстових састојина које одраније показују тенденције сушења, била једна од најугроженијих у целом систему. Масовнија сушења и деградација узрокована другим факторима (снеголоми, снегоизвале) учени су и на деловима вештачки подигнутих састојина. Површина девастираних састојина увећана је за око 40 ха у односу на претходно раздобље, што представља површину која је за себе везала значајан део недостајуће дрвне запремине.

И поред овог губитка свеукупно стање јединице се није значајније променило, захваљајући другим, очуваним деловима, пре свега букових састојинама, које одраније

показују задовољавајућу стабилност, и у којима се у прошлости нису у значајнијој мери испољавали негативни ботички и абиотички негативни ефекти.

5.2.ОДНОС ПЛАНИРАНИХ И ОСТВАРЕНИХ РАДОВА У ДОСАДАШЊЕМ ПЕРИОДУ

5.2.1. ДОСАДАШЊИ РАДОВИ НА ОБНОВИ И ГАЈЕЊУ ШУМА

У табели која следи приказана је реализација планираних радова на гајењу шума.

Табела 26 – реализација плана гајења шума

Врста рада	Планирано (ха)	Остварено (ха)	%
1.Сакупљање режијског отпада	31,18	28,96	93
2. Комплетна припрема терена за пошумљавање (127)	59,94	28,96	48
3. Вештачко пошумљавање голети (313)	28,76	33,54	100
4. Вештачко пошумљавање садњом (317)	6,97	18,4	100
5. Поп. веш. подигнутих култура садњом (414)	11,99	42,99	100
6.Сеча избојака ручно (513)	119,88	112,68	94
7.Уклањање корова ручно (515)	146,16	34,10	23
8.Окопавање и прашење у културама (518)	120,06	98,51	82
9.Чишћење у младим културама(527)	4,40	2,34	53
10. Обнављање чистим сечама	24,21	26,04	100
11.Обнављ. прир. путем опл. сечама (311)	493,54	435,90	88
12.Обнова багрема вегетативним путем (328)	29,05	20,5	71
13.Обнављање групимично оплодним сечама (329)	521,96	558,08	100
14. Осветљавање подмладка ручно (511)	9,10	7,40	81
15.Чишћење у младим природним састојинама (526)	45,04	19,68	44
16.прореде у меким лишћарима (531)	9,41	9,41	100
17.Прореде у вештачки подигнутим шумама (532)	366,07	366,07	100
18. Прореде у изданачким шумама (533)	885,52	885,52	100
19.Прореде у високим шумама (534)	928,99	928,99	100
20.Санитарне прореде(535)	181,85	1511,64	831
УКУПНО ГЈ "ЦЕР-ВИДОЈЕВИЦА"	4024,08	5169,71	100

Ова газдинска јединица је, у смислу извршења планираних радова, један од примера правилног планирања и извршења. Коментар горње табеле је сувишан јер је видљиво да је, изузев неколико видова радова на којима је изостао планирани учинак, готово све што је планирано успешно извршено, у наким случајевима и вишеструко у односу на планирано. Остаје потреба да се и у наредном раздобљу на исти начин води рачуна о планираним радовима и њиховом извршењу.

5.2.3. ДОСАДАШЊИ РАДОВИ НА КОРИШЋЕЊУ ШУМА

Констатације напред изнете, везане за извршење радова на гајењу, у потпуности се могу пренети и на радове на коришћењу. Отвореност јединице, повезаност са важним комуникацијама, окружење, близина насеља, уз правилно планирање и благовремено извршење радова, резултирали су стопостотним извршењем планираних сеча на целој површини јединице. Такође је потребно наставити са оваквим Остаје потреба да се и у наредном раздобљу на исти начин води рачуна о планираним радовима и њиховом извршењу.

Табела 27 – реализација планова коришћења

Врста дрвећа	Укупно план.	Главне сече				Проредне сече				Укупно оств.	%
		План	Оств.	%	Ха	План	Оств.	%	Ха		
ОМЛ	21	6	30	100		15	0	0		30	100
Лужњак	25	0	0	0		25	63	100		63	252
Граб	3.432	1.575	1.091	69		1.856	2.138	100		3.229	94
Цер	11.461	1.853	1.805	97		9.607	10408	100		12.213	100
К. Липа	3.340	2.159	1.604	74		1.181	1.301	100		2.905	87
Сладун	3.251	527	443	84		2.724	2.605	96		3.048	94
Трешња	85	2	34	100		83	93	100		127	100
ОГЛ	346	54	284	100		291	608	100		892	100
Китњак	22.900	7.004	5388	77		15.896	20350	100		25.738	100
Бреза	78	0	0	0		78	0	0		0	0
Јасика	29	29	0	0		0	5	0		5	17
Буква	108.473	75.454	71.282	94		33.019	40.316	100		111.598	100
Ц јасен	24	16	0	0		9	0	0		0	0
Б јасен	1	0	0	0		1	0	0		0	0
Млеч	54	48	0	0		6	0	0		0	0
Јавор	7	7	47	100		0	9	0		56	100
Клен	2	2	0	0		0	0	0		0	0
Јела	26	0	0	0		26	9	35		9	35
Смрча	3.353	687	471	69		2.665	2.022	76		2.493	74
Црни бор	3.705	62	71	100		3.636	3536	97		3.607	97
Беки бор	1.047	0	7	0		1.046	592	57		599	58
Багрем	4.725	4.644	4.652	100		81	0	0		4.652	98
Дуглазија	1.087	467	626	100		620	627	100		1.253	100
Боровац	7.812	7.755	5.582	72		57	156	100		5.738	74
Ариш	29	0	0	0		29	0	0		0	0
Укупно ГЈ	175.313	102.351	93.417	91	683,43	72951	84.838	100	2.370,02	178255	100

5.2.3. ДОСАДАШЊИ РАДОВИ НА ЗАШТИТИ ШУМА

На подручју ГЈ "Цер-Видојевица" у протеклом уређајном периоду спроведене су следеће мере на заштити шума:

- санитарне сече у оквиру редовног газдовања, којима се редовно уклањају оштећена и болесна стабла,
- уништавање губаревих легала механичким путем у циљу спречавања каламитета,
- редовна контрола бројности поткорњака у виду свакогодишњег постављања ловних стабала у периоду фебруар-март,
- редовна успостава шумског реда након извршених сеча.
- заштита шума од пожара (одржавање путева и влака у оперативном стању, појачана осматрачка служба).

5.2.4. ДОСАДАШЊИ РАДОВИ НА ИЗГРАДЊИ И ОДРЖАВАЊУ ШУМСКИХ САОБРАЋАЈНИЦА И ДРУГИХ ОБЈЕКТА

У току протеклог уређајног раздобља изграђено је неколико нових путних праваца, у укупној дужини од 12,5 км, и то:

- Бесегач – Детињи поток, у дужини од 5,6 км
- Крстови – Пожариште, у дужини од 1,1 км
- Церичка Коса – ГЈ „Цер-Видојевица“ – одељ. 210, 209 у дужини од 1,2 км
- Јагаинац – од. 129/125 – Водице, у дужини од 4,6 км

Поред тога вршена је делимична реконструкција неколико постојећих путних праваца, у дужини од 21,2 км, и то:

- Липова Вода – Чанак, у дужини од 5,6 км
- Луке Лешница Кумовац Липове Воде у дужини од 15,6 км

Поред тога на целокупној дужини путне мреже вршено је редовно одржавање, уз мање интервенције, по потреби.

5.2.5. ОПШТИ ОСВРТ НА ДОСАДАШЊЕ ГАЗДОВАЊЕ-ОЦЕНА УТИЦАЈА НА САДАШЊЕ СТАЊЕ

Површина јединице је умањена за значајан део површине, у процесу сређивања имовинско-правног стања са приватним лицима.

Билансирањем података новог и претходног премера је констатовано умањење укупне запремине јединице. И поред овог губитка свеукупно стање јединице се није значајније променило, захваљајући другим, очуваним деловима, пре свега букових састојинама, које одраније показују задовољавајућу стабилност, и у којима се у прошлости нису у значајнијој мери испољавали негативни ботички и абиотички негативни ефекти. Томе у прилог иде и планирани етат јединице, који је у овом уређивању јединице повећан у односу на претходни.

Реализација санитарних сеча показала се успешном на појединим деловима, на којима је мерама санације стање поправљено. Треба, међутим, имати у виду да је процес сушења и даље у току и да су и у наредном периоду неопходне мере праћења и правовремене санације.

Извршење планираних радова на гајењу и коришћењу шума се у потпуности може сматрати задовољавајућим, као и радови на реконструкцији на деловима путне мреже. реализација планиране изградње против-пожарних пруга.

Сумирајући напред изнетом, стање ове јединице се, захваљајући правилном планирању и извођењу радова, може сматрати задовољавајућим. потребу изнаћи одговарајућа решења.

7. ЦИЉЕВИ И МЕРЕ ЗА ОСТВАРЕЊЕ ЦИЉЕВА ГАЗДОВАЊА

7.1. ЦИЉЕВИ

7.1.1. ОПШТИ ЦИЉЕВИ

На основу утврђеног стања шума, станишних и састојинских прилика, анализе досадашњег газдовања и намене појединих делова одређују се општи посебни циљеви газдовања, а на основу њих и поступак са шумом у наредном уређајном раздобљу.

Општи циљеви газдовања шумама односе се на све шуме ове газдинске јединице и имају дугорочни карактер, а своде се на:

- унапређење свеукупног стања шума,
- заштита и повећање опште корисних функција шума,
- заштита водотока,
- очување и повећање вредности дрвне запремине и прираста,
- повећање квалитета и вредности шума,
- очување разнодобне структуре,
- економичност и рентабилност.

7.1.2. ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ

За газдовање шумама је нарочито је важно правилно одредити посебне циљеве, односно конкретне циљеве за шуме газдинске јединице. Одређивању посених циљева газдовања шумама предходи анализа стања шума и основних функција шуме, а које значајно утичу на одређивање посебних циљева.

ГЈ "Цер-Видојевица" спада у ред најзначајнијих јединица у погледу квалитета и услова за развој високих састојина букве. Једна је од носилаца производње и пословања у систему ШГ „Борања“, и као таква намеће и посебне циљеве и планове који ће водити очувању таквог стања, као и његовом унапређењу. Посебни циљеви проистичу из општих циљва, стања, потреба и намене шума ове газдинске јединице, а одређују се по наменским целинама за ово уређајно раздобље.

Наменска целина 10. (Производња техничког дрвета)

За шуме високог узгојног облика ове н.ц. одређују се следећи посебни циљеви:

- максимална производња техничког дрвета најбољег квалитета,
- повећање дрвне запремине и запреминског прираста,
- очување и поправак разнодобне структуре,
- поправак старосне структуре,
- поправак дебљинске структуре,
- поправак здравственог стања.

За природне шуме тврдох и меких лишћара изданачког порекла ове н.ц. одређују се следећи посебни циљеви:

-обзиром на велико учешће састојина изданачког порекла, основни циљ за ове састојине је поправак стања по пореклу, односно превођење истих у високи узгојни облик (конверзија и реконструкција)

За вештачки подигнуте шуме четинара ове н.ц. одређују се следећи посебни циљеви:

- поправак здравственог стања,
- поправак дебљинске структуре,
- максимална производња техничког дрвета најбољег квалитета,
- повећање дрвне запремине и запреминског прираста,

За изданачке шуме багрема ове н.ц. одређују се следећи посебни циљеви:

-основни циљ за састојине багрема су да се редовним мерама газдовања проведе максимална количина дрвне запремине и обнови нова квалитетна млада састојина.

-Наменска целина 26. (Заштита земљишта од ерозије)

За све шуме ове наменске целине приоритетни циљ је:

- максимална заштита земљишта од ерозије
- остали циљеви су исти као за н.ц. 10.

Наменске целине 82;83. Предео изузетних одлика- II и III степена заштите:

За све шуме ове наменске целине приоритетни циљ је:

- максимална заштита природних, естетских и културно-историјских вредности.
- остали циљеви су исти као за н.ц. 10.

7.2. МЕРЕ ЗА ПОСТИЗАЊЕ ЦИЉЕВА ГАЗДОВАЊА ШУМАМА

Ради остваривања општих и посебних циљева газдовања шумама утврђују се и мере које треба да усмере развој шума у жељеном правцу, а које ће обезбедити најбоље коришћење производних потенцијала станишта и стварање квалитетних састојина високог и изданачког узгојног облика оних врста дрвећа које имају највећу вредност, како са еколошког, тако и са економског аспекта.

7.2.1. УЗГОЈНЕ МЕРЕ

Узгојне мере обухватају:

1. Избор система газдовања

У складу са конкретним станишним и састојинским приликама и досадашњим газдовањем у газдинској јединици ГЈ "Цер-Видојевица" примењује се састојински облик газдовања (у свим газдинским класама изузев оних које спадају у категорију девастираних). Овај систем газдовања се примењује у једнодобним и приближно једнодобним састојинама без обзира на порекло (високе, изданачке, вештачки подигнуте састојине).

- Састојинско газдовање оплодним сечама кратког подмладног раздобља од 20 година примењиваће се у:

- чистим и мешовитим високим природним састојинама тврдих лишћара,
- изданачким природним састојинама тврдих лишћара:
- вештачки подигнутим састојинама лишћара и четинара
- **Састојинско газдовање оплодним сечама дугог периода за обнављање** примењиваће се у
- високим разнодобним састојинама букве.:
- **Састојинско газдовање – чиста сеча** примењиваће се у
- вештачки подигнутим састојинама багрема и изданачким шумама багрема,
- високим природним састојинама меких лишћара, изданачким природним састојинама меких лишћара,
- у лошим девастираним високим, изданачким и вештачким састојинама.

2. Избор узгојног и структурног облика

Основни узгојни облик у газдовању шумама, коме дугорочно треба тежити, је високи облик гајења. На подручју ове газдинске јединице кроз претходна уређајна раздобља постигнут

је и стабилизован овај узгојни облик, док је ниски облик гајења преостао на мањем делу површине.

Један од крајњих циљева за ову газдинску јединицу је, између осталог, и привођење високом облику гајења на целокупној њеној површини, уз унапређење стања у постојећим високим састојинама. Ниски облик гајења је задржаван само у састојинама багрема, у којима су због биолошких својстава ове врсте неизводљиви други облици гајења.

Посебно и веома значајно питање везано за ову газдинску јединицу је газдовање високим састојинама букве, које представљају у економском и газдинском смислу њен најзначајнији део. Полазећи од биоэколошких карактеристика букве као врсте, а на основу стварних станишних и састојинских прилика, приликом инвентаризације су поред досадашњих једнодобних, на значајној површини евидентирани и издвојене и разnodобне састојине букве. Ова газдинска јединица, због своје ширине и различитости услова, пружа погодне услове за постојање и једног и другог структурног облика, те у наступајућем и свим наредним уређајним раздобљима треба и једном и другом поклонити потребну пажњу, и у оквиру другог подржавати и унапређивати затечено стање. На подручју Видојевице, где свеукупни станишни услови погодују развоју искључиво једнодобних састојина букве, а што се показало и потврдило обрадом прикупљених података, као циљ се поставља одржавање искључиво овог структурног облика. На средњим деловима Цера су, међутим, у значајнијем обиму евидентирани разnodобне састојине. На делу букових састојина, на којима се до сада газдовало као једнодобним, констатовани су одговарајући услови, и уочена тенденција изградње разnodобне структуре, те су у том смислу овим деловима прлагођене узгојне и уређајне мере. У наредном раздобљу ће се, према затеченим условима и стању, наставити у том правцу.

3. Избор врсте дрвећа

Код избора врста дрвећа треба давати апсолутну предност аутохтоним врстама у односу на алохтоне. Станишне прилике, односно еколошка припадност локалитета на коме се подиже нова шума, треба да буде основна одредница код одабира врста. Једино у ситуацијама када је већ дошло до деградације станишта, па аутохтоне врсте не би имале задовољавајућу производност, предност треба давати алохтоним врстама. На територији ове газдинске јединице, обзиром на задовољавајућу очуваност њених станишта, избор је пао на аутохтоне врсте племенитих лишћара, међу којима посебно треба истаћи липу. Ова врста је приликом прикупљања таксационих података евидентирана као пратећа врста у готово свим састојинским облицима, што представља предуслове за њен опстанак и успешан развој.

Треба се, међутим, осврнути на још једну значајну чињеницу везану за избор врста дрвећа за будућа пошумљавања. На делу јединице (доњи делови Видојевице) где су 60-их брзорастућим врстама четинара вршена пошумљавања ширих размера, по свим досадашњим показатељима се издвојила дуглазија, врста која је у значајној мери искористила услове станишта, постигавши високе вредности запремине и запреминског прираста током овог периода. Такође, у смислу пословно-финансијских ефеката, забележен је сталан и сигуран пласман, и потражња за овом четинарском врстом, веома цењеном у грађевинарству. Стога је, уз липу, ова врста уврштена у план пошумљавања чистина, мелиорација деградираних шума, и пошумљавања у функцији обнове састојина боровца на делу планиране површине. Ове две врсте су, на овом делу јединице, једна другој замишљене као алтернатива у случају недостатка садница једне или друге.

Поред наведених врста планом пошумљавања предвиђене су још племенити лишћари (трешња и јавор) и китњак, а од четинарских врста црни бор.

Као алтернативне врсте планираним, у случају немогућности набавке планираних, могу се користити све врсте садржане у плану гајења, као и све врсте које насељавају ове просторе, уколико њихове саднице постоје на тржишту. Изузетак су инвазивне врсте, које треба искључити као потенцијалне за уношење, како је то и то прописано студијом ПИО Цер.

4. Избор начина сече

Избор начина сече-обнове у директној је корелацији са претходно постављеним циљевима, односно одабраним системом газдовања, узгојним и структурним обликом, стањем састојина, условима станишта и наменом комплекса.

Начин обнављања везан је у првом реду за билошке особине дрвећа које изграђују састојине као и за станишне услове у којима се те састојине налазе.

За шуме ГЈ "Цер-Видојевица" одређују се следећи начини сеча обнављања и коришћења:

- Опходне сече кратког подмладног раздобља од 20 година примењиваће се у:

- чистим и мешовитим високим природним састојинама тврдих лишћара,
- изданачким природним састојинама тврдих лишћара:
- вештачки подигнутим састојинама лишћара и четинара
- **Опходне сече дугог периода за обнављање** примењиваће се у
- високим разнодобним састојинама букве,
- **Чисте сече** примењиваће се у
- вештачки подигнутим састојинама багрема и изданачким шумама багрема,
- високим природним састојинама меких лишћара, изданачким природним састојинама меких лишћара,
- у лошим девастираним високим, изданачким и вештачким састојинама

5. Избор начина неге

Избор начина неге условљен је затеченим стањем састојина у односу на старост и развојну фазу, структуру, врсту дрвећа, очуваност и узгојни поступак.

Полазећи од ових поставки утврђују се следеће мере неге шума:

- **Сеча избојака и уклањање корова ручно**
- **Окопавање и прашење у шумским културама**
- **Чишћење у младим природним састојинама и културама**
- **Прореди у меким лишћарима**
- **Прореди у вештачки подигнутим састојинама**
- **Прореди у изданачким шумама**
- **Прореди у високим шумама**
- **Прореди као мере неге** ће се примењивати у свим газдинским класама, осим у газдинским класама вештачки подигнутих и изданачких састојина багрема, као и оних састојина које спадају у категорију газређених и девастираних.

7.3.2. УРЕЂАЈНЕ МЕРЕ

Мере уређајне природе значајне за ГЈ "Цер-Видојевица" су:

- избор дужине трајања опходње и дужине подмладног раздобља,
- избор пречника сечиве зрелости
- избор уравнотежене запремине
- избор реконструкционог и конверзионог раздобља,
- избор оптималног односа обрасле и необрасле површине.

а) избор дужине трајања опходње и дужине подмладног раздобља

Опходња за поједине врсте дрвећа је оријентационо утврђена, имајући у виду билошке особине врста, особине станишта и пројектоване циљеве газдовања и износи:

- за високе једнодобне чисте и мешовите састојине букве одређује се опходња од 120 година и дужина подмладног раздобља од 20 година;
- за високе разnodобне чисте и мешовите састојине букве одређује се оријентациона опходња од 120 година, посебно подмладно раздобље од 20 година и опште подмладно раздобље од 60 година;
- за високе чисте и мешовите састојине граба одређује се опходња од 80 година и дужина подмладног раздобља од 20 година;
- за високе састојине чисте и мешовите састојине цера одређује се опходња од 100 година и дужина подмладног раздобља од 20 година;
- за високе састојине чисте и мешовите састојине сладуна одређује се опходња од 100 година и дужина подмладног раздобља од 20 година;
- за високе чисте и мешовите састојине састојине липе одређује се опходња од 60 година
- за високе чисте и мешовите састојине састојине китњака и лужњака одређује се опходња од 100 година и дужина подмладног раздобља од 20 година;
- за изданачке чисте и мешовите састојине граба одређује се опходња од 80 година;
- за изданачке чисте и мешовите састојине цера одређује се опходња од 80 година;
- за изданачке чисте и мешовите састојине сладуна одређује се опходња од 80 година;
- за изданачке чисте и мешовите састојине липе одређује се опходња од 80 година;
- за изданачке чисте и мешовите састојине китњака одређује се опходња од 80 година;
- за изданачке и вештачки подигнуте састојине багрема одређује се опходња од 30 година
- за изданачке чисте и мешовите састојине букве одређује се опходња од 80 година;
- за вештачки подигнуте састојине цера и лужњака одређује се опходња од 100 година и подмладно раздобље од 20 година;
- за вештачки подигнуте састојине китњака одређује се опходња од 100 година и дужина подмладног раздобља од 20 година;
- за вештачки подигнуте састојине отл одређује се опходња од 100 година и дужина подмладног раздобља од 20 година;
- за вештачки подигнуте састојине смрче и јеле одређује се опходња од 80 година
- за вештачки подигнуте састојине борова одређује се опходња од 80 година
- за вештачки подигнуте састојине дуглазије одређује се опходња од 60 година
- за вештачки подигнуте састојине боровца одређује се опходња од 40 година

б) Избор пречника сечиве зрелости

Од пречника сечиве зрелости зависи структура састојина и оптимална запремина којој тежимо. За високе разnodобне чисте и мешовите састојине букве одређује се пречник сечиве зрелости од 55 цм.

в) Избор уравнотежене запремине

Примењујући резултате истраживања на сличним стаништима од стране више аутора (Милојковић, Милин, Клепац, Матић) оцењено је да одговорају следеће уравнотежене запремине:

- за високе разnodобне чисте и мешовите састојине букве
буква на бољим стаништима	360 м ³ /ха
буква на средње добрим стаништима	310 м ³ /ха
буква на лошијим стаништима	270 м ³ /ха

Ово је привремена оцена те питање уравнотежене запремине у овим газдинским класама треба детаљније проучити и дати јаснију оцену (у будућем Плану развоја шумског подручја).

в) Избор реконструкционог и конверзионог раздобља

Укупна површина девастираних састојина на подручју ГЈ "Цер-Видојевица" износи 160,07 ха. Од ове површине је у наредном уређајном раздобљу планирана је реконструкција на површини од 6,54 ха. Установљено је реконструкционо раздобље од 80 година из чега произилази да је нормална површина за реконструкцију у једном уређајном раздобљу 20,00 ха. Међутим, у току наступајућег уређајног раздобља на територији ове јединице, због плана пошумљавања зрелих састојина дуглазије боровца и липе, на 18,73 ха, нису планиране реконструкције већег обима.

Имајући у виду стање изданаčkih састојина у овој газдинској јединици (квалитет, распоред по добним разредима, структурне карактеристике, биеколошке карактеристике врста које их изграђују) установљава се опште конверзионо раздобље од **20-80** година, као период у коме ће се све састојине, у којима је то могуће, природним путем превести у високи узгојни облик.

г) Избор оптималног односа обрасле и необрасле површине

Укупна површина државних шума и шумског земљишта у овој газдинској јединици износи **4.061,10 ха**, од чега је обрасло 3.932,76 ха (97,0%). Од укупно необрасле површине (128,34 ха), на шумско земљиште отпада 12,88 ха, на неплодно 2,74 ха, на земљиште за остале сврхе отпада 112,57 ха, као и на заузећа 0,15 ха. Пошумљавање необраслих површина у овом уређајном раздобљу је предвиђено на површини од 1,58 ха. Предвиђени обим пошумљавања је везан за категорију шумског земљишта. Поштујући начело да је унутар шумског комплекса потребно одржавати трајно један део необраслих површина, за ову јединицу процењен у висини 3-4% укупне површине, није планирана значајна површина за пошумљавање чистина.

7.4. ПЛАНОВИ ГАЗДОВАЊА ШУМАМА

На основу утврђеног стања шума, утврђених дугорочних и краткорочних циљева газдовања шумама, утврђених узгојних, уређајних и других мера израђују се планови будућег газдовања.

7.4.1. ПЛАН ГАЈЕЊА ШУМА

Основне концепције плана гајења шума, па сходно томе и врста и обим шумско-узгојних радова, темеље се на следећим одредбама:

- постојећем производном потенцијалу шумских станишта,
- стању шума и потребним узгојним мерама којима се затечено стање може побољшати,
- постављеним циљевима газдовања,
- реалним могућностима (финансијским, техничким, кадровским и др.) шумског газдинства,
- очекиваној финансијској помоћи из буџета Републике Србије.

Сви планирани радови у газдинској јединици "Цер-Видојевица" приказани су у следећој табели.

Табела 28 – план гајења шума

Врста рада	Радна површина (ха)
1.Сакупљање режијског отпада (120)	25,27
2. Комплетна припрема терена за пошумљавање (127)	26,85
3. Обновљање природним путем оплодним сечама (311)	410,95
4.Вештачко пошумљавање голети и обешумљених површина (313)	1,58
5. Вештачко пошумљавање садњом (317)	25,27
6.Обнова багрема вегетативним путем(328)	34,06
7.Обнављање групично оплодним сечама(329)	1.039,94
8. Попуњавање вештачки подигнутих култура садњом(414)	5,37
9.Сеча избојака ручно(513)	50,54
9.Уклањање корова ручно(515)	117,42
10.Окопавање и прашење у културама(518)	65,42
11. Чишћење у младим природним садницама(526)	103,99
12.Чишћење у младим културама(527)	37,75
13.Прореди у вештачки подигнутим шумама(532)	259,17
14. Прореди у изданачким шумама(533)	854,92
15Прореди у високим шумама(534)	452,56
УКУПНО ГЈ "ЦЕР-ВИДОЈЕВИЦА"	3.511,06

Укупан план гајења шума за ГЈ "Цер-Видојевица" износи 3511,06 ха радне површине.

Сви наведени радови ће се финансирати из сопствених извора и средстава из буџета Републике Србије.

7.4.1.1. ПЛАН ПОДИЗАЊА НОВИХ ШУМА

Табела 29 – планови подизања нових шума

Газдинска Класа	Врста рада					Укупно (ха)
	Пошумљавање чистина (ха)	Реконструкције (ха)	Сакупљање режијског отпада (ха)	Комплетна припрема терена за пошумљавање (ха)	Попуњавање В.П.С. (ха)	
83.362.411		4.72	4.72	4.72	0.94	15.10
83.482.411		1.82	1.82	1.82	0.36	5.82
Чистине(311)	0.64	-	-	0.64	0.13	1.41
Чистине(411)	0.94	-	-	0.94	0.19	2.07
Σ Н.Ц. 83	1.58	6.54	6.54	8.12	1.62	24.40
Σ ГЈ	1.58	6.54	6.54	8.12	1.62	24.40

Укупан план подизања нових шума износи 24.40 ха радне површине. Од тога вештачко пошумљавање голети (тј. пошумљавање чистина) планирано је на радној површини од 1,58 ха, док су реконструкције (тј. вештачко пошумљавање садњом након извршених реконструкционих сеча) планиране су на радној површини од 6,54 ха. Приликом ових радова обавиће се комплетна припрема терена за пошумљавање на површини од 8,12ха, док ће се на површинама на којима су планирани реконструкциони радови обавити и сакупљање режијског отпада (6,54ха).

Попуњавање вештачки подигнутих састојина је планирано на радној површини од 1,62 ха (планирано 20 % на површинама предвиђеним за пошумљавање (голети) и реконструкцију у овом уређајном раздобљу). За овај план, а сходно законским прописима, планиране су пионирске врсте ради бржег заустављања ерозионих процеса.

7.4.1.2. ПЛАН ОБНАВЉАЊА ШУМА

Табела 30 – план обнављања шума

Газдинска класа	Врста рада							
	Обнова багрема (ха)	Обнављање чистим сечама (ха)	Сакупљање режијског отпада (ха)	Комплетна припрема терена за пошумљавање (ха)	Обнављање оплодним сечама (ха)	Обнављање групимично оплодним сечама(ха)	Попуњавање В.П.С. (ха)	Укупно (ха)
10.215.212	-	-	-	-	16.42	-	-	16.42
10.351.411	-	-	-	-	12.62	-	-	12.62
10.325.313	1.35	-	-	-	-	-	-	1.35
10.483.311	0.52	-	-	-	-	-	-	0.52
10.479.311	-	11.72	11.82	11.82	-	-	2.36	37.82
ΣН.Ц. 10	1.87	11.72	11.82	11.82	29.04	-	2.36	68.63
82.301.311	-	-	-	-	7.38	-	-	7.38
82.303.313	-	-	-	-	2.11	-	-	2.11
82.307.313	-	-	-	-	8.07	-	-	8.07
82.325.313	10.74	-	-	-	-	-	-	10.74
82.351.411	-	-	-	-	18.09	-	-	18.09
82.352.411	-	-	-	-	-	514.58	-	514.58
82.353.411	-	-	-	-	3.38	-	-	3.38
82.479.411	-	-	-	-	0.27	-	-	0.27
ΣН.Ц. 82	10.74	-	-	-	39.30	514.58	-	564.62
83.193.312	-	-	-	-	1.50	-	-	1.50
83.281.311	-	4.31	4.31	4.31	-	-	0.86	13.79
83.302.313	-	-	-	-	15.08	-	-	15.08
83.303.313	-	-	-	-	10.59	-	-	10.59
83.304.313	-	-	-	-	1.27	-	-	1.27
83.306.311	-	-	-	-	13.89	-	-	13.89
83.307.313	-	-	-	-	60.84	-	-	60.84
83.325.313	21.45	-	-	-	-	-	-	21.45
83.351.411	-	-	-	-	183.71	-	-	183.71
83.352.411	-	-	-	-	-	525.36	-	525.36
83.354.411	-	-	-	-	9.71	-	-	9.71
83.360.411	-	-	-	-	32.24	-	-	32.24
83.361.411	-	-	-	-	13.78	-	-	13.78
83.479.411	-	2.44	2.34	2.34	-	-	0.47	7.49
83.482.411	-	0.26	0.26	0.26	-	-	0.06	0.84
ΣН.Ц. 83	21.45	7.01	6.91	6.91	342.61	525.36	1.39	911.54
Σ ГЈ	34.06	18.73	18.73	18.73	410.95	1.039.94	3.75	1.544.89

Укупан план обнављања шума износи 1.544,89 ха радне површине. Од тога обнављање багрема вегетативним путем као видом његовог природног обнављања планирано је на радној површини од 34,06 ха. Обнављање чистим сечама (зреле састојине боровца, дуглазије, липе) планирано је на радној површини од 18,73 ха, приликом ових радова обавиће се сакупљање режијског отпада (18,73 ха) и комплетна припрема терена за пошумљавање (18,73 ха).

Попуњавање вештачки подигнутих састојина је планирано на радној површини од 3,75ха (планирано 20 % на површинама предвиђеним за пошумљавање после чистих сеча обнављања зрелих састојина боровца дуглазије и липе у овом уређајном раздобљу.

Обнављање оплодним сечама кратког периода за подмлађивање (припремни, припремно-оплодни, оплодни, оплодно-завршни и завршни сек) планирано је на радној површини од 410,95 ха, док је обнављање оплодним сечама дугог периода за подмлађивање (групимично оплодним сечама) планирано на радној површини од 1039,94 ха у газдинским класама наведеним у претходној табели.

7.4.1.3. ПЛАН РАСАДНИЧКЕ ПРОИЗВОДЊЕ

Табела 31 – план расадничке производње

Газдинска класа	Површина (ха)	Врста дрвећа				Укупно (ком)
		Кр. липа	Смрча	Цр Бор	Дуглазија	
10.479.311	14.20	840	16800	-	17520	35160
Σ Н.Ц. 10	14.20	840	16.800	-	17.520	35.160
83281.311	5.17	12930	-	-	-	12.930
83.362.411	5.66	14160	-	-	-	14.160
83.479.411	2.80	630	4410	-	2280	7.320
83.482.411	2.49	-	780	5.460	-	6.240
Σ Н.Ц. 83	16.12	27.720	5190	5.460	2280	40.650
Чистина-311	0.77	-	1.920	-	-	1.920
Чистина-411	1.13	-	2.820	-	-	2.820
Σ ГЈ	32.22	28.560	26.730	5460	19.800	80.550

Планом расадничке производње предвиђен је број, врста и старост садница: за пошумљавање површина после извршених реконструкционих сеча, чистих сеча обнављања, и попуњавања вештачки подигнутих састојина. Укупна потреба за садницама износи 80.550 комада. За ову ГЈ планира се набављање садног материјала из најближег расадничког објекта од семена познатог порекла и провенијенције и то: за пошумљавање после извршених реконструкционих сеча и чистих сеча обнављања саднице 1+2, 2+2 и 2+3, за попуњавање вештачки подигнутих састојина саднице 1+2 и 2+2. Врсте дрвећа предвиђене овим планом су племенити лишћари, (липа), а од четинара предвиђени су црни бор, смрча и дуглазија.

Као алтернатива планираним садницама за пошумљавање може се користити било која од врста садница садржаних у плану гајења.

7.4.1.4. ПЛАН НЕГЕ ШУМА

Табела 32 – план неге шума

Газ.кл.	Врста рада								Σ(ха)
	513	515	518	526	527	532	533	534	
10196312	-	-	-	-	-	-	11.45	-	11.45
10214216	-	-	-	-	-	-	1.56	-	1.56
10215212	-	-	-	-	-	-	5.36	-	5.36
10301311	-	-	-	-	-	-	-	1.5	1.5
10306311	-	-	-	-	-	-	16.41	-	16.41
10307313	-	-	-	-	-	-	20.59	-	20.59
10352421	-	1.58	-	3.16	-	-	-	-	4.74
10469311	-	-	-	-	0.34	-	-	-	0.34
10470411	-	7.23	7.23	-	9.25	15.48	-	-	39.19
10475311	-	-	-	-	-	3.58	-	-	3.58

ГЈ "Цер-Видојевица" код-2511

Газ.кл.	Врста рада								Σ(ха)
	513	515	518	526	527	532	533	534	
10476311	-	-	-	-	-	2.89	-	-	2.89
10477311	-	-	-	-	-	3.28	-	-	3.28
10479311	23.64	23.64	23.64	-	4.50	0.19	-	-	75.61
ΣИЦ 10	23.64	32.45	30.87	3.16	14.09	25.42	55.37	1.5	186.5
82191312	-	-	-	-	-	-	-	45.12	45.12
82193312	-	-	-	-	-	-	-	5.57	5.57
82195312	-	-	-	-	-	-	0.34	-	0.34
82194312	-	-	-	-	-	-	-	0.38	0.38
82212216	-	-	-	-	-	-	1.52	-	1.52
82215215	-	-	-	-	-	-	8.18	-	8.18
82281311	-	-	-	-	-	-	-	3.84	3.84
82283311	-	-	-	-	-	-	-	3.69	3.69
82287311	-	-	-	-	-	-	2.34	-	2.34
82301311	-	-	-	-	-	-	-	5.57	5.57
82302313	-	-	-	-	-	-	-	23.34	23.34
82303313	-	-	-	-	-	-	-	10.64	10.64
82304313	-	-	-	-	-	-	-	12.58	12.58
82306311	-	-	-	-	-	-	65.39	-	65.39
82307313	-	-	-	-	-	-	37.5	-	37.5
82351411	-	-	-	-	-	-	-	37.19	37.19
82352411	-	24.15	-	48.30	-	-	-	-	72.45
82353411	-	-	-	-	-	-	-	17.31	17.31
82354411	-	-	-	-	-	-	-	4.46	4.46
82360411	-	-	-	-	-	-	31.44	-	31.44
82361411	-	-	-	-	-	-	4.28	-	4.28
82457313	-	-	-	-	-	0.44	-	-	0.44
82459312	-	-	-	-	-	2.46	-	-	2.46
82465311	-	-	-	-	0.04	1.99	-	-	2.03
82470411	-	-	-	-	-	9.19	-	-	9.19
82472411	-	-	-	-	-	0.66	-	-	0.66
82475311	-	-	-	-	-	18.42	-	-	18.42
82476311	-	-	-	-	-	2.67	-	-	2.67
82477311	-	-	-	-	-	8.67	-	-	8.67
82479411	-	-	-	-	-	1.09	-	-	1.09
ΣИЦ 82	-	24.15	-	48.30	0.04	45.59	150.99	169.69	438.76
83175321	-	-	-	-	-	-	2.98	-	2.98
83176321	-	-	-	-	-	-	2.54	-	2.54
83191312	-	-	-	-	-	-	-	19.88	19.88
83193212	-	-	-	-	-	-	-	80.80	80.80
83194312	-	-	-	-	-	-	-	8.19	8.19
83195312	-	-	-	-	-	-	7.20	-	7.20
83196312	-	-	-	-	-	-	41.85	-	41.85
83212214	-	-	-	-	-	-	-	2.54	2.54
83215214	-	-	-	-	-	-	69.98	-	69.98
83281311	8.62	8.62	8.62	-	-	-	-	1.98	27.84
83287311	-	-	-	-	-	-	2.83	-	2.83
83301311	-	-	-	-	-	-	-	27.37	27.37
83302313	-	-	-	-	-	-	-	49.97	49.97

Газ.кл.	Врста рада								Σ(ха)
	513	515	518	526	527	532	533	534	
83304313	-	-	-	-	-	-	-	3.04	3.04
83306311	-	-	-	-	-	-	188.54	-	188.54
83307313	-	-	-	-	-	-	193.95	-	193.95
83351411	-	-	-	-	-	-	-	79.73	79.73
83652411	-	26.27	-	52.53	-	-	-	-	78.80
83354411	-	-	-	-	-	-	-	7.87	7.87
83360411	-	-	-	-	-	-	97.35	-	97.35
83361411	-	-	-	-	-	-	41.34	-	41.34
83362411	9.44	9.44	9.44	-	-	-	-	-	28.32
83457313	-	-	-	-	-	0.42	-	-	0.42
83459312	-	-	-	-	-	4.44	-	-	4.44
83465311	-	-	-	-	16.76	8.43	-	-	25.19
83469411	-	1.00	1.00	-	1.00	-	-	-	3.00
83470411	-	3.49	3.49	-	3.56	40.56	-	-	51.1
83471411	-	-	-	-	-	3.19	-	-	3.19
83475311	-	-	-	-	2.30	104.28	-	-	106.58
83476311	-	-	-	-	-	8.30	-	-	8.30
83477311	-	-	-	-	-	17.51	-	-	17.51
83478311	-	-	-	-	-	0.17	-	-	0.17
83479411	4.68	4.68	4.68	-	-	0.86	-	-	14.9
83482411	4.16	4.16	4.16	-	-	-	-	-	12.48
ΣИЦ 83	26.90	57.66	31.39	52.53	23.62	188.16	648.56	281.37	1310.19
Чистине-311	-	1.28	1.28	-	-	-	-	-	2.56
Чистине-411	-	1.88	1.88	-	-	-	-	-	3.76
ΣЧистине	-	3.16	3.16	-	-	-	-	-	6.32
ΣГЈ	50.54	117.42	65.42	103.99	37.75	259.17	854.92	452.56	1941.77

513- сеча избојака ручно,
515- уклањање корова ручно,
518- окопавање и прашење у културама,
526- чишћење у младим природним састојинама,
527- чишћење у младим културама,
532- прореде у вештачки подигнутим састојинама,
533- прореде у изданацким шумама,
534- прореде у високим шумама,
535 узгојно-санитарне прореде.

Укупан план неге шума износи 1939,63 ха радне површине. Од тога сеча избојака ручно (513) је планирана на радној површини од 50,54 ха и то у културама које ће бити подигнуте у овом уређајном раздобљу након извршених реконструкционих сеча, уклањање корова ручно (515) је планирано на радној површини од 117,42 ха и то у културама које ће бити подигнуте у овом планском периоду, у већ подигнутим културама старости до три године, окопавање и прашење у културама (518) је планирано на радној површини од 65,42 ха и то у новоподигнутим културама као и у разређеним културама старости до пет година где ће предходно бити извршено попуњавање, чишћење у младим природним састојинама (526) је планирано на радној површини од 103,99 ха, чишћење у младим културама (527) је планирано на радној површини од 37,35 ха и то у склопљеним културама старости 6-15 година, док су прореде (у вештачки подигнутим састојинама-532, у изданацким шумама-533, у високим

шумама-534) планиране на 1566,65 ха радне површине и основни им је циљ нега састојина у смислу побољшања затеченог састојинског стања.

7.4.2. ПЛАН ЗАШТИТЕ ШУМА

"Корисници и сопственици шума дужни су да предузимају мере ради заштите шума од пожара, других елементарних непогода, биљних болести, штеточина и других штета као и мере неге шумских засада."

Корисник је дужан да донесе план заштите шума од пожара у коме се утврђују превентивне и друге мере за заштиту шума од пожара.

У општој и посебној основи и Програму газдовања шумама, утврђују се шуме које се сматрају нарочито угроженим од пожара и других штета и прописују се мере за њихово уклањање (Чл. 65 Закона о шумама).

Корисници шума су дужни да брину о обезбеђивању и успостављању шумског реда.

"Под шумским редом подразумева се стање у шуми које обезбеђује услове за њено одржавање, обнављање и унапређивање, а нарочито: заштита од пожара, биљних болести и штеточина, заштита земљишта под шумом од настанка и развијања ерозивних процеса због сече или уклањања дрвета из шуме и заштита подмлатка".

Ако се поремети шумски ред, корисник и сопственик шуме дужан је да у најкраћем могућем року и на прописан начин успостави шумски ред".

Забрањена је употреба отворене ватре сем лицима која се из оправданих разлога задржавају у шуми, али на строго одређеном месту.

Не може се вршити примарна прерада дрвета ако то дрво није жигосано шумским жигом односно обележено на други прописан начин и ако за то дрво није издата пропратница, односно отпремница.

Ради чувања шума корисник организује службу чувања шума.

Планове о заштити шума доноси корисник шума на основу прописа, опште и посебне основе, а путем годишњих планова за цело газдинство интегрално.

У циљу коришћења превентивних мера корисник је дужан да их доследно спроводи за све шуме а оне се састоје у следећем:

- строга примена важећих законских прописа,
- забрана неконтролисаног ложења ватре у шуми,
- одржавање реда пре и после сече,
- на прилазним путевима поставити знакове упозорења,

организовати дежурства у току сушног периода на најкритичнијим местима,

- организовати квалификовану службу за дејство против пожара и биљних болести и штеточина и свих узрочника шумских штета,

- на време обезбедити потребна техничка средства и опрему,

- упознати путем средстава информисања колике могу да буду материјалне и еколошке штете,

- сарађивати са општинским органима ради ефикасног организовања акција,

- за заштиту шума, превентивне мере и набавку потребних техничких средстава и опреме, треба обезбедити потребна финансијска средства у годишњим производно-финансијским плановима, из сопствених извора и из републишких фондова.

Табела 33 – план заштите шума

	Врста рада	Јединичне мере	План
1.	Заштита шума		
	Мониторинг зд.ст.	ха	4061.10
	Постав.феромона (смрчев поткорњ.)	ком.	60
	Постав.феромона (боров поткорњ.)	ком.	40
2	Заштита шума од пожара		
	Активна дежурства	р. дана	153 р.д

7.4.2.1. ПЛАН ЗАШТИТЕ ШУМА ОД ПОЖАРА

Законом о шумама (Сл. гл. РС, бр.30 од 7. маја 2010. године; измена закона "Сл. гл. РС", бр. 93/12; измена закона "Сл. гл. РС", бр. 89/15; измена закона "Сл. гл. РС", бр. 95/18), корисник је дужан да донесе план заштите шума од пожара, за период од 5 година у коме се утврђују превентивне и друге мере за заштиту шума од пожара. Корисник шума дужан је да план донесе најкасније шест месеци од дана доношења плана развоја и чију сагласност даје Министарство.

ШГ "Борања" Лозница као корисник шума донело је Општи план заштите шума од пожара по шумским управама и газдинским јединицама.

План садржи:

I Мере борбе против потенцијалних изазивача шумских пожара

II Мере биолошко-техничке заштите шума

Ове мере обухватају:

1. Подизање мешовитих засада
2. Подизање биолошких противпожарних пруга при пошумњавању и мелиорацијама
3. Накнадно пробијање противпожарних пруга
4. Изградња и одржавање противпожарних пруга
5. Снабдевање водом за гашење пожара
6. Обезбеђивање излетишта
7. Планирање опреме и средстава за гашење пожара

Наведена поглавља детаљно су обрађена у Плану, који је у целини прихваћен овом основом па је на овом месту дат само извод из Плана.

Из стања састојина према степену угрожености од пожара, вегетација шумског комплекса "Цер-Видојевица" својим највећим делом припада **V, VI и IV** степену угрожености од пожара (36;49%;7%) површине. Али узимајући у обзир значајан проценат састојина у оквиру **I и II** степена угрожености од пожара (9%), мере превентивне заштите се морају стално спроводити како је прописано у Општем плану заштите шума од пожара за ШУ и ГЈ. На основу тога број активних дежурстава износи 153 дана годишње. Отвореност овог комплекса шумским путевима (21,10 м/ха) као и шумским влакама је изузетно задовољавајућа и готово оптимална, а у наредном уређајном периоду се планира њено проширење и реконструкција једног броја путних праваца, као и одржавање целокупне мреже, што ће допринети бољој и већој ефикасности на заштити шума.

Газдинска јединица је богата водотоковима и извориштима односно снабдевена је водом за гашење пожара.

7.4.3. ОДРЕЂИВАЊЕ ПРИНОСА-ЕТАТА

Принос-етат представља одређену политику у шумарству помоћу које се плански и организовано предвиђа обим коришћења дрвне запремине или површине шума, а који обезбеђује брже или спорије поправљање стања шумског фонда и јачање његове производне и приносне снаге.

Планом предвиђени обим сеча не сме да достигне висину, која би значила даље погоршање стања шума или чак и њихову девастацију. Напротив, планским предвиђањем обима сече, треба да се омогући постепено постизање оптималног дрвног фонда по ха и по количини и по структури, који обезбеђује пуно коришћење потенцијалних производних снага одређених станишта.

Планирани обим сеча проистиче углавном из конкретног стања шума и постављених циљева газдовања.

Калкулација етата

Све једнодобне састојине у оквиру једне газдинске класе сврстане су у зависности од старости у одређене добне разреде. Број добних разреда зависи од висине опходње и ширине добних разреда.

За сваку састојину одређена је висина етата, а калкулација је вршена за наредно уређајно раздобље, с тим да је предвиђена величина етата сврстана у полураздобља (код главних сеча у једнодобним шумама), водећи рачуна о зрелости састојина за сечу. Код главних сеча у разнододобним шумама није вршено разврставање по полураздобљима.

а) Калкулација етата-високе разнодобне шуме опходне сече – дугог подмладног раздобља

Етат главних сеча у овим шумама је калкулисан по Мелардовом обрасцу:

$$P = V/n/3 + 1/2V*t + 1/qMt'$$

Где је: V-запремина јаког материјала

n-број година опходње или старост у којој стабла достижу просечне сечиве зрелости

t-процент прираста јаког материјала

M-запремина средње јаког материјала

t'-процент прираста средње јаког материјала

q-део процента прираста средње јаког материјала-t'-који се може искористити у виду прореда, а може износити око 1/3 t

Овако добијен етат за газдинску класу расподељен је по одсецима узимајући у обзир станишне и састојинске специфичности сваког од њих.

Проредни етет у овим шумама је калкулисан на основу конкретног стања сваке састојине (бонитет, оброст) и креће се у границама између 1/3 и 2/3 десетогодишњег запреминског прираста.

б) Калкулација етата -високе шуме опходне сече - кратког подмладног раздобља

У једнодобним састојинама етат главних сеча је калкулисан по методу умереног састојинског газдовања у зависности од врсте сека који је планиран.

Припремни сек је планиран у дозревајућим састојинама потпуног склопа у циљу припреме стабала за обилно плодношење и припреме земљишта за прихват семена.

Припремно-опходно секом обухваћене су високе дозревајуће састојине букве у којима ће се на делу састојина изводити припремни сек, док ће се у делу састојина изводити опходни сек по већ наведеним корацима за ове секове.

Оплодним секом обухваћене су зреле разређене састојине које према општем и здравственом стању, испуњавају услове за обилно плодоношење и давање квалитетног подмлатка који ће попунити површине одсека на којима подмлатка тренутно нема.

Оплодно-завршним секом обухваћене су високе зреле састојине букве у којима ће се на делу састојина (успешно подмлађени делови састојина) изводити завршни сек, док ће се у делу састојина (на којима је подмладак изостао или је редак) изводити оплодни сек.

Завршни сек планиран је у састојинама где је евидентиран густ подмладак на преко 90% површине одсека, који је достигао жељени квалитет и димензије (преко 1м) и кога је за несметан развој потребно ослободити заштите матичне састојине.

Приликом калкулације етата по запремини рачунало се са целокупном запремином само у случају завршног сека, док се у највећем броју случајева рачунало са 30-40% запремине (секови припремно-оплодног карактера).

При калкулацији етата проредних сеча примењена је метода коришћења дела текућег запреминоског прираста у зависности од старости и затеченог стања састојина.

Јачина захвата по запремини зависила је од биолошких момената, стања конкретне састојине, као и услова средине и циљева будућег газдовања.

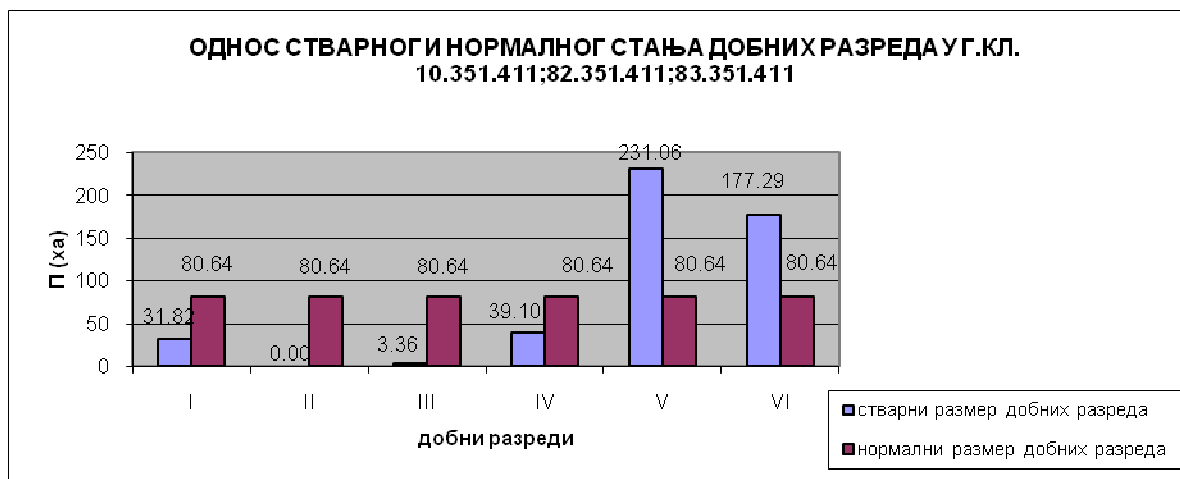
Привремени план сеча у газдинској јединици "Цер-Видојевица"

10.351.411;82.351.411;83.351.411-Висока (једнодобна) састојина букве

Опходња= 120 год. Ан=80,64 ха

Добни разреди							Укупна површи. шуме	НАПОМЕНА
I 0-20 година	II 21-40 година	III 41-60 година	IV 61-80 година	V 81-100 година	VI 101-120 година	Укупна површи. шуме		
хектара								
31.82	0	3.36	39.10	231.06	177.29	482.63	СТВАРНО СТАЊЕ	
80.64	80.64	80.64	80.64	80.64	80.64	482.63	НОРМАЛНО СТАЊЕ	
				150.42	96.65		ВИШАК	
48.82	80.64	77.28	41.54				МАЂАК	

У приказаној табели за газдинске класе 10.351.421;82.351.411;83.351.411 дат је преглед и динамика превођења стварног стања, у стање нормалног размера добних разреда, кроз наступајуће и наредна уређајна раздобља, а која неће угрозити трајност приноса. Из табеле закључујемо да је за трајање једне опходње могуће довести састојине до приближно правилног односа, са занемарљивим одступањима.

Газдинске класе 10.351.421;82.351.411;83.351.411.-висока (једнодобна) састојина букве карактерише ненормално стање стварног размера добних разреда са вишком површина у (V;VI-ом) добном разреду, и мањком површина у (I;II;III; IVI-ом) добном разреду.

У првој фази, још приликом прикупљања теренских података, састојине се према степену зрелости за сечу групишу у три групе:

1. Одлучно зреле за сечу

- Презреле и престареле састојине из чијег физичког стања произилази потреба што скоријег коришћења,

- Остале састојине које су прешле опходњу, дакле зреле за сечу према степену зрелости.

- Састојине у којима је у претходном периоду (раздобљу) уведено подмлађивање, које треба продужити и завршити.

2. зреле за сечу:

- Састојине лошег узраста, оштећене у јачој мери, слабог обраста и недовољног прираста без обзира на њихову старост и врсту дрвећа,

- Састојине које не одговарају станишту па их треба заменити другом врстом дрвећа већег или или вреднијег прираста,

- остале потребне сече.

3. Састојине на граници сечиве зрелости:

- састојине које у току следећег привредног раздобља веома вероватно могу постићи зрелост за сечу.

На основу овако груписаних састојина ради се привремени план сеча по површини. У другој фази калкулације приноса привремени план сеча упоређује се са нормалним размером добних разреда, тј. са идеалном површином обнављања у овом уређајном периоду. На основу ова два показатеља врши се калкулисање узгојних потреба (обнављања) и постизање нормалног размера добних разреда, тј. обезбеђивање умереније или строжије трајности приноса, са што мање привредних жртава, уз истовремено обезбеђење осталих функција шума. Регулатор трајности приноса код умереног састојинског газдовања је површина, тј. идеална (нормална) површина доброг разреда.

Као што се види метод умереног састојинског газдовања даје велику слободу при калкулацији приноса, односно боље прилагођавање стању састојина и узгојним потребама, тј. састојине које и нису достигле зрелост за сечу (али су слабог квалитета и обраста) могу се предвидети за сечу обнављања, али зато састојине које су достигле зрелост за сечу (али су доброг здравственог стања и обраста) могу и даље остати да прирашћују (продужава им се опходња), али то не угрожава трајност приноса.

У газдинској јединици "Цер-Видојевица" састојине су према зрелости за сечу груписане у следеће групе:

За газдинске класе 10.351.421;82.351.411;83.351.411.-висока (једнодобна) састојина букве

-I група - Састојине одлучно зреле за сечу (оплодно- завршни и завршни сек) на 20,50 ха.

-II група - Састојине зреле за сечу (припремно-оплодни и оплодни сек) на 46.51 ха.

-III група - Састојине на граници зрелости за сечу на 2,24 ха.

Табела 34 – привремени план сеча

Одлучно зреле за сечу				Зреле за сечу				На граници сечиве зрелости			
Од/од.	П(ха)	Зап.	Зап. При.	Од/од.	П(ха)	Зап.	Зап. При.	Од/од.	П(ха)	Зап.	Зап. При.
3/б	2.72	994.7	14.2	2/а	6.45	1443.1	28.6	6/б	1.27	235	4.1
5/д	2.08	455.7	5.8	4/а	6.33	1796.2	36.8	8/б	4.67	1534.2	24.9

Одлучно зреле за сечу				Зреле за сечу				На граници сечиве зрелости			
Од/од.	П(ха)	Зап.	Зап. При.	Од/од.	П(ха)	Зап.	Зап. При.	Од/од.	П(ха)	Зап.	Зап. При.
24/а	18.46	4439.4	97.3	6/д	1.49	342.1	4.9	25/а	13.89	3253.7	78.2
42/а	6.65	2227.2	36.3	8/а	9.04	2277.9	49.8	25/б	3.72	1727.3	25.8
51/а	10.19	3080.1	55.5	9/ц	6.74	2353.4	41.2	26/б	4.64	1333.1	23.6
63/ц	1.5	325.7	5.9	20/м	1.53	391.9	7.1	32/а	1.8	259.5	4.8
63/д	5.76	2293.1	34.2	29/б	5.15	1610.2	28.3	39/ц	4	981.4	14.2
71/а	0.27	79.4	3.1	36/б	12.3	4932.8	79.5	47/ц	7.75	3038.3	45.7
147/б	7.38	2491.7	34.9	38/б	9.71	3166.5	48	49/и	5.92	1422.2	23.3
154/б	7.81	2346.9	39.3	39/а	2.19	741.1	11.1	60/б	10.59	2421.5	55.3
157/ц	6	1212.7	20.9	40/д	12.51	4569	68.8	86/б	2.11	492.2	10.1
163/б	3.75	1169.6	20.1	43/а	5.13	2068.3	27.3	100/ц	1.74	383.7	6.3
171/д	1.15	225.5	3.7	44/б	6.46	2294	31.4	120/д	3.38	775.2	13.5
176/а	6.32	1782.5	28.7	49/е	8.27	3189.4	42.2	140/б	0.43	128.2	2.5
				71/б	6.95	1878.1	31.4	141/ц	12.35	3326.2	64.9
				72/а	5.55	1022.2	18.9	153/а	7.84	2324.4	39
				93/м	1.48	392.7	6.3	155/б	3.41	835.5	13.4
				100/б	9.53	2330.1	50	160/и	3.35	989.4	15.9
				106/а	13.14	3709.7	64.2	161/а	10.79	2920.5	62.9
				115/д	6.36	1969.3	29.9	165/б	5.24	983.8	20.5
				121/ц	14.66	5657.2	86.9	170/а	9.7	2962.6	51.4
				123/е	7.28	2380.1	36.1	172/б	5.41	1911.9	28.3
				155/ц	14.88	5487.5	97.4	174/б	8.07	2180.9	46.3
				160/г	2.09	739.8	11.7				
				167/б	9.83	2927.5	58.8				
Укупно	80.04	23124.2	399.9		185.05	59670.1	996.6		132.07	36420.7	674.9

При планирању обима, места и времена реализације овога плана значајнији елементи били су:

- присуство подмладка односно да ли је започет или не процес природног помлађивања,
- уједначеност петогодишњег коришћења,
- просторни распоред, као и узгојне потребе осталих одсека у овој газдинској јединици.

Одлучно зреле за сечу су оне састојине код којих је процес обнављања већ при крају и неопходно је да се сече спроведу што пре да се не би кашњењем сеча направила штета у подмлађеној састојини. У овим састојинама на површини од 80,04 ха се спроводи комбиновано оплодно-завршни и завршни сек. Известан део зрелих састојина није ушао у план сеча због неповољних услова терена (велики нагиби преко 30 степени), као и због неповољних услова подмлађивања.

Састојине зреле за сечу су оне састојине у којима је процес обнављања у току или треба да се због састојинских услова започне, и у њима се спроводне мере наставка процеса обнављања.

У овим састојинама на површини од 185,05 ха спроводи се оплодни сек и на мањем делу површине комбинација припремно-оплодног сека.

Састојине на граници сечиве зрелости (дозревајуће састојине букве) у којима је процес обнављања започет где год су то станишни и састојински услови дозволили. У овим састојинама на површини од 132,07 ха спроводи се припремнисек.

Определујући се између постизања строге трајности приноса (постизања нормалног размера добних разреда) и узгојних потреба (хитности обнављања), а познавајући стање састојина, мишљења смо да предност треба дати процесу обнављања састојина.

У овом уређајном раздобљу обим коришћења је повећан како би се спречило нагомилавање површина под дозревајућим шумама, а ради предупредивања негативних појава које са тим иду (погоршање здравственог стања и пад квалитативне структуре дрвне запремине).

При калкулацији етата проредних сеча примењена је метода коришћења дела текућег запреминског прираста у зависности од старости и затеченог стања састојина.

Јачина захвата по запремини зависила је од биолошких момената, стања конкретне састојине, као и услова средине и циљева будућег газдовања.

ц) Калкулација етата - изданачке шуме

Главна сеча-реконструкција (чиста сеча)-калкулисана је по формули:

$E(10)=V+5Zv$, док је проредна сеча калкулисана од $1/3$ до $2/3Zv$ у зависности од запремине конкретне састојине:

- $1/3 Zv$ за око 100 m^3 по ха-за млађе састојине,
- $1/2 Zv$ за око 150 m^3 по ха-за средњедобне састојине,
- $2/3 Zv$ за око 200 m^3 по ха-за старије састојине.

д) Калкулација етата - шуме багрема

Принос главних сеча у шумама багрема калкулисан је по формули:

$E(10) = F/U \times 10$, односно $E(10) = V + 5 Zv$

е) Калкулација етата - шумске културе

Код култура су планиране проредне сече и то у оним које су старије од 20 година. У културама старости од 5-15 година, планирано је чишћење као вид рада, а у културама старијим од 15 година које нису прешле таксациону границу у оквиру гајења планиране су прореде од $5 \text{ m}^3/\text{ха}$.

За старије културе:

- 21-30 године, које су прешле таксациону границу, узима се $1/3 Zv$ за V око 100 m^3 по ха,
- 31-40 година узима се $1/2 Zv$ за V око 200 m^3 по ха,
- 50-60 година узима се $2/3 Zv$ за V око 220 m^3 по ха.

Што се тиче самог принципа калкулације важи исто што је наведено и код калкулације етата изданачких састојина у којима су планиране чисте сече.

7.4.4. ПЛАН КОРИШЋЕЊА ШУМА

На основу станишних услова и затеченог стања састојина, а у односу на циљеве газдовања све састојине у овој газдинској јединици смо сврстали:

1. састојине за редовно газдовање,
2. састојине за реконструкцију,
3. састојине предвиђене за прелазно газдовање,
4. састојине без газдинских интервенција (третмана)

На основу система газдовања утврђене су следеће врсте сеча:

1. проредне сече у једнодобним и разnodобним високим састојинама, изданачким састојинама и вештачки подигнутим састојинама, (селективне прореде)
2. чишћење у вештачки подигнутим састојинама и младим природно обновљеним састојинама,
3. сече обнављања-оплодна сеча кратког периода за обнову (припремни, припремно-оплодни, оплодно-завршни, оплодни и завршни сек) и групимично оплодна сеча (дугог периода за обнову)
4. чисте сече-у вештачки подигнутим састојинама багрема, у вештачким састојинама боровца, дуглазије и липе предвиђеним за обнову чистим сечама и вештачки подигнутим девастираним састојинама предвиђеним за реконструкцију.

7.4.4.1. ТАБЕЛА ПЛАНА СЕЧА ОБНАВЉАЊА ШУМА

У план коришћења шума, с обзиром на затечену састојинску ситуацију, улазе све састојине које су у наредном уређајном раздобљу предвиђене за природно обнављање, тј. оне састојине у којима ће се спроводити групимично оплодне сече у разнодобним састојинама, оплодне сече у високим једнодобним састојинама, индиректна конверзија у изданацким састојинама (припремни, припремно-оплодни, оплодно-завршни, оплодни и завршни сек и састојине у којима ће се вршити чисте сече.

Табела 35 – план сеча обнове

Газдинска класа	Површина (ха)	Групимично оплодна сеча (м3)	Припремни сек оплодне сече (м3)	Припремно-оплодни сек оплодне сече (м3)	Оплодни сек оплодне сече (м3)	Оплодно завршни сек оплодне сече (м3)	Завршни сек оплодне сече (м3)	Обнова багрема вегетативним путем и чисте сече (м3)
10.215.212	16.42	-	289.3	-	1742.5	-	-	-
10.325.313	1.35	-	-	-	-	-	-	199.0
10.351.411	12.62	-	-	-	384.6	2105.5	-	-
10.479.311	11.82	-	-	-	-	-	-	3297.3
10.483.311	0.52	-	-	-	-	-	-	125.3
Наменска целина 10	74.34		289.3	-	2127.1	2105.5		1568.8
82.301.311	7.38	-	32.8	354.4	-	-	-	-
82.303.313	2.11	-	103.4	-	-	-	-	-
82.307.313	8.07	-	648.1	-	-	-	-	-
82.325.313	10.74	-	-	-	-	-	-	1216.7
82.351.411	18.09		573.6	-	708.0	822.8	-	-
82.352.411	482.97	27250.7	-	-	-	-	-	-
82.353.411	3.38	-	216.1	-	-	-	-	-
82.479.411	0.27	-	-	-	-	-	79.4	-
Наменска целина 82	533.01	27250.7	1574.0	354.4	708.0	822.8	79.4	1216.7
83.193.312	1.50	-	-	-		171.3	-	-
83.281.311	4.31	-	-	-	-	-	-	1650.3
83.302.313	15.08	-	-	641.9	318.0	-	-	-
83.303.313	10.59	-	711.3	-	-	-	-	-
83.304.313	1.27	-	70.0	-	-	-	-	-
83.306.311	13.89	-	810.9	-	-	-	-	-
83.307.313	60.84	-	1699.8	841.8	1064.0	2554.1	-	-
83.325.313	21.45	-	-	-	-	-	-	3086.7
83.351.411	183.71	-	4958.2	-	15490.1	4553.1	-	-
83.352.411	559.97	33135.1	-	-	-	-	-	-
83.354.411	9.71	-	-	-	988.9	-	-	-
83.360.411	32.24	-	198.9	-	1781.1	2628.0	-	-
83.361.411	13.78	-	312.6	-	681.3	-	-	-

Газдинска класа	Површина (ха)	Групимично оплодна сеча (м3)	Припремни сек оплодне сече (м3)	Припремно-оплодни сек оплодне сече (м3)	Оплодни сек оплодне сече (м3)	Оплодно завршни сек оплодне сече (м3)	Завршни сек оплодне сече (м3)	Обнова багрема вегетативним путем и чисте сече (м3)
83.362.411	4.72	-	-	-	-	-	-	216.2
83.479.411	2.34	-	-	-	-	-	-	721.5
83.482.411	2.08	-	-	-	-	-	-	85.5
Наменска целина 83	934.48	33135.1	8761.7	1483.7	20323.4	9906.5	-	5760.2

ГЈ "Цер-Видојевица"	Укупно	Групимично оплодна сеча (м3)	Припремни сек оплодне сече (м3)	Припремно-оплодни сек оплодне сече (м3)	Оплодни сек оплодне сече (м3)	Оплодно завршни сек оплодне сече (м3)	Завршни сек оплодне сече (м3)	Обнова багрема вегетативним путем и чисте сече (м3)
Површина (ха)	1.510.22	1.039.94	132.08	25.52	173.31	79.77	0.27	59.33
Етап (м3)	119.556.5	60.422.5	10.625.1	1.838.0	23.158.4	1.2834.7	79.4	10.598.4

Укупна површина предвиђена планом сеча обнављања износи 1510,22 ха, са укупним етатом од 119556,5 м3. Од тога групимично оплодним сечама биће реализовано 60422,5 м3 на површини од 1039.94 ха, оплодним сечама кратког периода за обнову (припремни, припремно-оплодни, оплодно-завршни, оплодни и завршни сек) биће реализовано 48535,6 м3 на површини од 410,95 ха. док ће се чисте сече и обнова багрема вегетативним путем обавити на површини од 59,33 ха и укупним етатом од 10598,4 м3.

7.4.4.2. ПЛАН СЕЧА ОБНАВЉАЊА ЗА ЈЕДНОДОБНЕ ШУМЕ - ГЛАВНИ ПРИНОС - ПО ГАЗДИНСКИМ КЛАСАМА

Табела 35 – план сеча обнове за једнодобне шуме

газдинска класа	ПРИНОС							
	I полураздобље				II полураздобље			
	површина ха	запремина м3	прираст м3	принос м3	површина ха	запремина м3	прираст м3	принос м3
10479311	3,74	1.033.2	21.2	974.8	7.98	2.274.5	66.8	2.274.4
Чиста сеча	3,74	1.033.2	21.2	974.8	7.98	2.274.5	66.8	2.274.4
10215212	-	-	-	-	3.35	989.4	15.9	289.5
Припремни сек	-	-	-	-	3.35	989.4	15.9	289.5
10215212	-	-	-	-	13.07	4149.6	78	1.742.5
10351411	-	-	-	-	2.09	739.9	11.7	384.6
Оплодни сек	-	-	-	-	15.16	4.889.5	89.7	2127.1
10351411	-	-	-	-	10.53	3341.7	53.5	2.105.5

газдинска класа	ПРИНОС							
	I полураздобље				II полураздобље			
	површина ha	запремина m3	прираст m3	принос m3	површина ha	запремина m3	прираст m3	принос m3
Оплодно завр. сек	-	-	-	-	10.53	3.341.7	53.5	2.105.5
Оплодна сеча	3.35	989.4	15.9	289.5	25.69	8.231.2	143.2	4.232.6
10325313	0.86	149.6	4.2	149.6	0.49	53.1	2.6	49.4
10483311	0.52	134.4	4.1	125.3	-	-	-	-
Обн. багр. вег. пут	1.38	284	8.3	274.9	0.49	53.1	2.6	49.4
Нц.10	5.22	1.317.2	29.5	1297.8	37.51	11.548.2	228.5	6.845.9
823012311	-	-	-	-	0.43	128.2	2.5	32.8
82303313	2.11	492.2	10.1	103.4	-	-	-	-
82307313	8.07	2.180.9	46.3	648.1	-	-	-	-
82351411	-	-	-	-	5.41	1911.9	28.3	573.6
82353411	-	-	-	-	3.38	778.2	13.5	216.1
Припремни сек	10.18	2.673.1	56.4	751.5	9.22	2818.3	44.3	822.5
82301311	6.95	1.878.1	31.4	354.4	-	-	-	-
Прип-опл сек	6.95	1.878.1	31.4	354.4	-	-	-	-
82351411	6.36	1.960.3	29.9	708	-	-	-	-
Оплодни сек	6.36	1.960.3	29.9	708	-	-	-	-
82351411	6.32	1.782.5	28.7	822.8	-	-	-	-
Оплодно завр. сек	6.32	1782.5	28.7	822.8				
82479411	0.27	79.4	3.1	79.4	-	-	-	-
Завршни сек	0.27	79.4	3.1	79.4	-	-	-	-
Оплодна сеча	30.08	8.373.4	149.5	2.716.9	9.22	2.818.3	44.3	822.5
82325313	4.42	598.2	20.5	598.6	6.32	616.9	24.2	618.1
Обн. багр. вег. пут	4.42	598.2	20.5	598.6	6.32	616.9	24.2	618.1
Нц.82	34.50	8.971.6	170	3.314.7	15.54	3.435.2	68.5	1.440.6
83281311	4.31	1.650.2	35.4	1.650.3	-	-	-	-
83362411	4.72	216.4	8.7	216.2	-	-	-	-
83479411	0.10	48,1	3,7	48,1	2.34	722.6	23.1	721.5
83482411	1.82	76.8	3.3	76.9	0.26	8.6	1.7	8.6
Чиста сеча	10.85	1.943.4	47.4	1.943.4	2.6	731.2	24.8	730.1
83303313	10.59	2.421.5	55.3	711.3	-	-	-	-
83304313	1.27	235	4.1	70	-	-	-	-
83306311	13.89	3.253.7	78.2	810.9	-	-	-	-
83607313	23.51	5.732.2	108.7	1.699.8	-	-	-	-
83651411	4.67	1.534.2	24.9	460.2	46.19	15689.9	254.6	4498
83360411	3.41	835.5	13.4	198.9	-	-	-	-
83361411	4.00	981.4	14.2	235.8	1.8	259.5	4.8	76.8
Припремни сек	61.34	1.4993.5	298.8	4.186.9	47.99	15.949.4	259.4	4574.8
83302313	-	-	-	-	9.53	2330.1	50	641.9
83307313	9.04	2.277.9	49.8	841.8	-	-	-	-
Прип-опл сек	9.04	2.277.9	49.8	841.8	9.53	2330.1	50.0	641.9
83302313	5.55	1.022.2	18.9	318	-	-	-	-
83307313	9.83	2.927.5	58.8	1064	-	-	-	-
83351411	39.97	13.469.8	219.8	5.872.6	66.32	23.398.4	360	9.617.5
83354411	9.71	3166.5	48	988.9	0	0	0	0
83360411	-	-	-	-	12.43	3.990.3	64.4	1.781.1
83361411	-	-	-	-	7.98	1835	35.7	681.3

газдинска класа	ПРИНОС							
	I полураздобље				II полураздобље			
	површина ха	запремина м3	прираст м3	принос м3	површина ха	запремина м3	прираст м3	принос м3
Оплодни сек	65.06	20.586	345.5	8.243.5	86.73	29.223.7	460.1	12.079.9
83193312	1.50	325.7	5.9	171.3	-	-	-	-
83307313	0	0	0	0	18.46	4439.4	97.3	2554.1
83351411	15.95	5.373.2	89.7	2.676.1	10.61	3173	44.4	1877
83360411	-	-	-	-	16.40	4.609.5	77.3	2628
Оплодно завр. сек	17.45	5.698.9	95.6	2.847.4	45.47	12.221.9	219.0	7.059.1
Оплодна сеча	152.89	43.556.3	789.7	16.119.6	189.72	59.725.1	988.5	24.355.7
83325313	14.03	1.511.1	53.3	2.038.1	7.42	1.151.5	44.3	1048.6
Обн. багр. вег. пут	14.03	.1511.1	53.3	2.038.1	7.42	1.151.5	44.3	1048.6
Нц.83	177.77	4.7010.8	890.4	20.101.1	199.74	61.607.8	1057.6	26.134.4
ГЈ "Цер-Видој."	217.49	57.308.5	1.089.9	24.713.4	252.79	76.587.7	1.354.5	34.420.7

-ПО ВРСТАМА ДРВЕЊА

врсте дрвећа	ПРИНОС							
	I полураздобље				II полураздобље			
	површина ха	запремина м3	прираст м3	принос м3	површина ха	запремина м3	прираст м3	принос м3
ОМЛ		19.4	0.3	19.4				
Граб		2,518.7	37.6	643.2		1,572.5	25.7	334.3
Цер		2,853.9	47.0	904.9		5,098.1	87.6	2,111.7
Кр.липа		3,662.5	89.1	1,828.2		660.1	14.8	268.4
Сладун		970.8	18.4	336.8		3,914.1	80.4	1,784.7
Трешња		270.8	4.6	63.8		88.7	0.9	0
ОТЛ		498.5	14.1	69.5		135.3	4.8	12.4
Ц.Јасен		64.9	0.8	12.4		4.6	0.1	1.9
Китњак		16,408.3	334.8	5,260.2		5,981.9	134.5	2,159.1
Буква		26,518.2	435.0	11,586.2		54,303.4	844.5	23,144.9
Јавор		56.8	1.5	41.8		242.7	5.1	109.8
Багрем		2,249.8	78.5	2,767.8		1,671.2	66.6	1,579.2
Лишћари		56047.4	1061.7	23534.1		73672.5	1265.0	31506.6
Ц.Бор		78.9	2.6	51.1		8.2	0.2	8.1
Дуглазија		935.6	12.7	935.6		2,826.6	85.0	2,826.5
Боровац		201.6	12.9	192.6		80.4	4.3	79.5
Четинари		1261.1	28.2	1179.3		2915.2	89.5	2914.1
ГЈ "Цер-Вид"	217.49	57308.5	1089.9	24713.4	252.79	76587.7	1354.5	34420.7

Планом сеча обнављања за једнодобне шуме обухваћене су састојине у којима треба започети процес природног обнављања (дозревајуће и зреле) и састојине у којима ће се вршити чисте сече (вештачки подигнуте састојине багрема-вегетативни обнављање багрема, вештачки подигнуте девастиране састојине предвиђене за реконструкцију и вештачки подигнуте састојине боровца дуглазије предвиђене за обнову чистим сечама). План обнављања у једнодобним шумама биће реализован на укупној површини од 470,28 ха са етатом од 59134,1 м3 и то у два полураздобља.

У плану главних приноса, посматрајући врсте дрвећа, највеће учешће има буква са укупно 34731,2 м3 етата у оба полураздобља што представља 59% главног приноса у

једнодобним шумама. На другом месту се налази багрем са 4347,1 и учешћем од 7 % у главном приносу ових шума.

Према члану 46. Правилника о садржини основа и програма газдовања шумама, годишњег извођачког плана и привременог годишњег плана газдовања приватним шумама реализација планираног главног приноса у одсеку по површинама је обавезна, а по запремини може да одступи +/-10%, осим у случају реализације приноса завршним секом оплодне сече, као и чистом сечом.

7.4.4.3. ПЛАН СЕЧА ОБНАВЉАЊА ЗА РАЗНОДОБНЕ ШУМЕ - ГЛАВНИ ПРИНОС -ПО ГАЗДИНСКИМ КЛАСАМА

Табела 35 – план сеча обнове за разнодобне шуме

газдинска класа	површина ха	запремина на 1 ха	прираст на 1 ха	ПРИНОС		интензитет сече
				по 1 ха	на целој пов.	
82.352.411	482.97	304.7	5.3	56.5	27287.4	19
Нц.82	482.97	304.7	5.3	56.5	27287.4	19
83.352.411	556.97	308.3	5.1	59.2	33135.1	19
Нц.83	556.97	308.3	5.1	59.2	33135.1	19
ГЈ "Цер-Вид"	1039.94	307.5	5.2	58.1	60422.5	19

-ПО ВРСТАМА ДРВЕЋА

површина ха	врста дрвећа	запремина на 1 ха	прираст на 1 ха	ПРИНОС		интензитет сече
				по 1 ха	на целој пов.	
	Граб	4.1	0.1	0.5	560.8	13
	Цер	3.5	0.1	0.2	251.5	7
	Кр.липа	10.2	0.3	1.1	1,121.9	11
	ОТЛ	1.3	0.0	0.0	46.5	3
	Китњак	7.4	0.1	0.5	527.1	7
	Буква	279.1	4.6	55.7	57,904.5	20
	Млеч	0.4	0.0	0.0	10.1	2
	Лишћари	307.5	5.2	58.1	60,422.5	19
1039.94	ГЈ "Цер-Вид"	307.5	5.2	58.1	60,422.5	19

У овај план укључене су разнодобне шуме букве (10352-411;82352-411;83352-411) у којима ће се обављати групично оплодне сече. Ове сече ће бити обављене на површини од 1039,94 ха и њима ће бити реализовано 60422,5 м³. Највеће учешће у овом приносу од врста има буква са 57904,5 м³, што чини 96 % укупног приноса у овим шумама, док је учешће осталих врста занемарљиво.

Према члану 46. Правилника о садржини основа и програма газдовања шумама, годишњег извођачког плана и привременог годишњег плана газдовања приватним шумама

реализација планираног главног приноса у одсеку по површинама је обавезна, а по запремини може да одступи +/- 10%, осим у случају реализације приноса завршним секом оплодне сече, као и чистом сечом.

7.4.4.4. ПЛАН ПРОРЕДНИХ СЕЧА ШУМА – ПРЕТХОДНИ ПРИНОС ПО ГАЗДИНСКИМ КЛАСАМА

Табела 36 – план проредних сеча

Газдинска класа	Површина ха	Запремина по1 ха	Прираст по1 ха	Сеча		интензитет прореде
				по 1ха	на цел пов.	
10 196 312	11,45	305	6,4	53,6	614	18
10 214 216	1,56	111,7	2,8	14,5	23	13
10 215 212	5,36	201,8	4	33,1	178	16
10 306 311	10,14	271	5,2	51,9	526	19
10 307 313	20,59	319	6,6	54	1.112	17
10 470 411	13,82	311,9	9,8	49	677	16
10 475 311	3,58	184,9	7,7	25,4	91	14
10 476 311	2,89	206,4	8	30	87	15
10 477 311	3,28	201	7,8	28,1	92	14
10 479 311	0,19	187,3	8,1	28,2	5	15
Нам. Целина 10	72,86	275,8	6,8	31,5	3.405	16
82 191 312	45,12	250,9	5,4	39,3	1.775	16
82 193 312	5,57	215,4	4,3	29,8	166	14
82 194 312	0,38	243,6	5,1	34,1	13	14
82 195 312	0,34	177	3,8	27,1	9	15
82 214 216	1,52	244,7	4,7	36,6	56	15
82 215 214	8,18	229,6	4,9	35	286	15
82 281 311	3,84	352,2	10,1	58,1	223	17
82 283 311	3,69	337,5	6,9	54,6	201	16
82 287 311	2,34	434,7	11,1	64,8	152	15
82 301 311	5,57	231,9	5,5	34	189	15
82 302 313	23,34	200,3	4,5	29,6	691	15
82 303 313	10,64	191,7	4	24,2	257	13
82 304 313	12,58	241,5	5,1	35,2	442	15
82 306 311	65,39	197	4,5	29,5	1.930	15
82 307 313	37,5	212,2	5	30	1.125	14
82 351 411	37,19	281,2	5,1	43,9	1.632	16
82 353 411	17,31	315,5	5,4	52,2	903	17
82 354 411	4,46	194,1	3,7	29,1	130	15
82 360 411	31,44	276,4	5	45,4	1.426	16
82 361 411	4,28	184,5	3,6	25,6	110	14
82 457 313	0,44	300,2	7,2	31,4	14	10
82 459 312	2,46	212,6	5	31,2	77	15
82 465 311	1,99	163,3	3,5	24,5	49	15
82 470 411	9,19	192,3	6,4	27,2	250	14
82 472 411	0,66	141,2	5	19,2	12	14
82 475 311	18,42	183	6,4	23,9	440	13
82 476 311	2,67	210,1	12,8	29,2	78	14
82 477 311	8,67	131,1	4,3	18,7	162	14
82 479 411	1,09	326,5	12,7	53,2	58	16

Газдинска класа	Површина ха	Запремина по1 ха	Прираст по1 ха	Сеча		интензитет прореде
				по 1ха	на цел пов.	
Нам. Целина 82	366,27	231,9	5,2	35,1	12.856	15
83 175 321	2,98	239,7	3,5	38,2	114	16
83 176 321	2,54	187,6	3,2	26	66	14
83 191 312	19,88	249,5	5,2	36,2	720	15
83 193 312	80,8	241,5	5,5	38,3	3.097	16
83 194 312	8,19	245,1	5,2	39,1	321	16
83 195 312	7,2	169,8	4	24,9	179	15
83 196 312	41,85	241,4	4,9	37,9	1.588	16
83 212 214	2,54	218,7	4,5	31,4	80	14
83 215 214	69,98	230,5	4,9	37	2.586	16
83 281 311	1,98	167,6	4,9	25,1	50	15
83 287 311	2,83	213,8	6,3	32,3	91	15
83 301 311	28,87	193,1	4,6	27,8	801	14
83 302 313	49,97	202,8	4,6	27,2	1.361	13
83 304 313	3,04	144,4	4	17	52	12
83 306 311	194,81	212,1	4,9	31,1	6077	15
83 307 313	193,95	223,5	4,8	34,5	6.688	15
83 351 411	79,73	292,8	7,1	46,6	3.717	16
83 353 411	7,87	210,6	4,3	29,1	229	14
83 360 411	97,35	287,2	4,9	46,4	4.519	16
83 361 411	41,34	255,4	4,5	41,3	1.706	16
83 457 313	0,42	225,4	6,3	37,7	16	17
83 459 312	4,44	237	5,1	33	147	14
83 465 311	8,43	173,4	4,1	23,6	199	14
83 470 411	42,22	241,2	8,2	35,4	1.493	15
83 471 411	3,19	252,7	9,2	40,4	129	16
83 475 311	104,28	237,6	8,3	33,8	3.527	14
83 476 311	8,3	181,9	6	25,6	213	14
83 477 311	17,51	203,1	7	31,3	549	15
83 478 311	0,17	67,5	3,5	13,1	2	19
83 479 411	0,86	199,2	9,2	27,6	24	14
Нам. Целина 83	1127,52	234,5	5,5	35,8	40.341	15
ГЈ "Цер-Вид"	1566,65	236,1	5,5	36,1	56.601	15

У зависности од стања састојина, структурних прилика, досадашњег газдинског поступка, степена обраслости и намене површина, урађен је план проредних сеча за наредни уређајни период. При калкулацији приноса водило се рачуна о следећим моментима:

- времену извођења и интензитету досадашњих шумско-узгојних радова,
- утицају досадашег неговања на затечено стање,
- пореклу састојина као и стању запремине и запреминског прираста.

Планом проредних сеча у овом уређајном раздобљу планирано је за сечу 56.601 или 32% од укупно планираног етата. У оквиру проредних сеча планиране су селективне прореде. Највеће учешће у овом приносу заузима газдинска класе 82307313;83307313-изданачка мешовита шума китњака са етатом од 7.813,3 (14%).

Према члану 46. Правилника о садржини основа и програма газдовања шумама, годишњег извођачког плана и привременог годишњег плана газдовања приватним шумама, реализација планираног претходног приноса (у одсеку-састојини) по површини је обавезна, а по запремини може да одступи +/- 10%.

ПО ВРСТАМА ДРВЕЋА

Површина ха	Врста дрвећа	Запреми на по1 ха	Прираст По1 ха	Сеча		интензитет прореде
				по 1ха	на целој пов.	
	ОМЛ	0.1		0.0	16.2	8
	Лужњак	0.2		0.0	47.3	15
	Граб	7.9	0.1	1.0	1.592.2	13
	Цер	41.0	0.8	6.5	10.188.9	16
	Кр.липа	8.0	0.2	1.1	1.665.4	13
	Сладун	13.8	0.3	2.1	3.336.7	15
	Трешња	1.0	0.0		0	0
	ОТЛ	2.0	0.1	0.1	175.7	6
	Ц.Јасен	0.4		0.0	23.4	4
	Ц.Граб	0.2	0.0		3.7	1
	Китњак	73.3	1.7	11.5	18.067.5	16
	Јасика	0.0			1.7	15
	Бреза	0.0				0
	Буква	54.3	1.1	8.8	13.820.5	16
	Млеч	0.0				0
	Јавор	0.3	0.0	0.0	46.5	12
	Багрем	0.6	0.0	0.1	102.3	11
	Лишћари	203.1	4.3	31.2	49.088.0	15
	Јела	0.1		0.0	13.8	14
	Смрча	10.6	0.4	1.6	2.486.6	15
	Ц.Бор	18.5	0.7	2.6	4.122.5	14
	Б.Бор	3.3	0.1	0.5	780.0	15
	Дуглазија	0.4	0.0	0.1	87.4	15
	Боровац	0.1	0.0	0.0	20.7	14
	Ариш	0.0			1.7	15
	Четинари	33	1.2	4.8	7.512.7	15
1566.65	ГЈ "Цер-Вид"	236.1	5.5	36.1	56.600.7	15

Планом проредних сеча у овом уређајном раздобљу планирано је за сечу 56.600,7 м³ или 32 % од укупно планираног етата. У оквиру проредних сеча планиране су селективне прореде. Процентуално учешће врста код прореда је следеће: китњак са етатом од 18.067,5 м³ (32%), буква са етатом од 13.820,5 м³ (24%), код лишћарских врста, црни и бели бор са етатом од 4.902,5 (9%), смрча са етатом од 2.486,6 м³ (4%) код четинара. Учешће осталих врста је доста мање.

Према члану 46. Правилника о садржини основа и програма газдовања шумама, годишњег извођачког плана и привременог годишњег плана газдовања приватним шумама, реализација планираног претходног приноса (у одсеку–састојини) по површини је обавезна, а по запремини може да одступи +/- 10%.

7.4.5.УКУПАН ПРИНОС ОД СЕЧА ШУМА

Табела 37– укупан принос од сече шума

Врста дрвећа	Прореди	Главне сече	Укупно
ОМЛ	16.2	19.4	35.6
Лужњак	47.3	0	47.3
Граб	1.592.2	1.538.3	3130.5
Цер	10.188.9	3.268.1	13457
Кр.липа	1.665.4	3.218.5	4883.9
Сладун	3.336.7	2.121.5	5458.2
Трешња	0	63.8	63.8
ОТЛ	175.7	128.4	304.1
Ц.Јасен	23.4	14.3	37.7
Ц.Граб	3.7	0	3.7
Китњак	18.067.5	7.946.4	26013.9
Јасика	1.7	0	1.7
Бреза	0	0	0
Буква	13.820.5	92.635.6	106456.1
Млеч	0	10.1	10.1
Јавор	46.5	151.6	198.1
Багрем	102.3	4347	4449.3
Лишћари	49.088.0	115.463.2	164.551.2
Јела	13.8	0	13.8
Смрча	2486.6	0	2486.6
Ц.Бор	4122.5	59.2	4181.7
Б.Бор	780	0	780
Дуглазија	87.4	3762.1	3849.5
Боровац	20.7	272.1	292.8
Ариш	1.7	0	1.7
Четинари	7.512.7	4.093.4	11.606.1
ГЈ "Цер-Вид"	56.600.7	119.556.6	176.157.3

Укупан план сеча шума у ГЈ "Цер-Видојевица" износи 176.157,3 м³, што представља јачину захвата од 19% по запремини и 93% по текућем запреминском прирасту. Овакав захват може се сматрати умереним, а резултат је затеченог стања шума, узгојних потреба и установљених функција шума.

Од укупно планираног приноса, највећи део приноса биће реализован кроз главне сече (67%), што је последица затечене дебљинске структуре као и свеукупног стања састојина ове газдинске јединице. Проредне сече у укупно планираном приносу учествују са 33%.

7.4.6. ПЛАН КОРИШЋЕЊА ОСТАЛИХ ШУМСКИХ ПРОИЗВОДА

У оквиру свог пословања ШГ "Борања" Лозница доноси годишње планове за коришћење споредних шумских производа. Ови планови се не раздвајају по газдинским јединицама па се стога и газдинска јединица "Цер-Видојевица" уклапа у општи план по ком је је за наредни уређајни период планирана производња шумских печурака, које ће се откупљивати, зависно од врсте, у свежем стању, суве или у саламури. На овом подручју најзаступљеније су лисичарка, медведара, сунчаница и млечница.

Што се тиче лековитог биља, шумских плодова, печурака, пужева и др., организованог сакупљања од стране шумског газдинства нема, већ ће одговарајуће стручне службе шумског газдинства вршити контролу сакупљања поменутих као и контролу поседовања дозвола за ову врсту делатности.

7.4.7. ПЛАН УНАПРЕЂЕЊА СТАЊА ЛОВНЕ ДИВЉАЧИ

Подручје газдинске јединице „Цер-Видојевица“ део је ловишта „Цер“, за које постоји Ловна основа како је то поменуто у поглављу које се односи на лов и стање дивљачи. У основи постоје детаљни планови газдовања ловиштем, како за отворени тако и за ограђени део ловишта, са планом узгоја, одстрела, исхране, динамиком развоја дивљачи, и свим осталим неопходним подацима на којима се заснива газдовање ловиштима, прописаним одговарајућим правилницима. Стога се у овој основи газдовања шума неће детаљније разматрати планови газдовања ловиштем, уз напомену да се исти прихватају и сматрају усклађеним са газдовањем шумама.

7.4.8. ПЛАН ИЗГРАДЊЕ И ОДРЖАВАЊА ШУМСКИХ САОБРАЋАЈНИЦА

У циљу проширења путне мреже у наступајућем раздобљу у плану је изградња једног новог путног правца, у дужини од 3,3 км. Овај пут би био у функцији отварања комплекса на јужној страни, и повезао би одељења 103-112. Његовом изградњом практично би се повезали сви делови газдинске јединице и била би постигнута оптимална отвореност.

Поред тога у плану је реконструкција неколико путних праваца, који су у протеклом периоду претрпели оштећења на деловима, или на целокупној дужини трасе.

За преостале делове постоји законска обавеза редовног одржавања, при чему је, у циљу превентивног деловања, као и у циљу ефикаснијег и успешнијег извођења радова, поред редовног предвиђено и инвестиционо одржавање, које подразумева и сложеније интервенције, по потреби, у виду обнове или замене основних елемената (одводни канали, цевасте пропусти).

У табели која следи приказана је спецификација радова по појединачним путним правцима.

Табела 38 – план изградње и одржавања шумских саобраћајница

	Назив пута	Деоница	Изградња	Реконстр.	Инвестиционо и текуће од.
1	Луке-Кумовац-Липове.Воде-Текериш	16+100 - 22+100		6,0	
2	Крушка-Кумовац	0+000 - 1+000		1,0	
3	ГЈ Цер-Видојевица-одељ.110-Бркинац-Церница	0+000 - 5+100		5,1	
4	Бела Река – Цер	0+000 - 1+000			1,0
5	Кумовац – Оштра Коса	0+000 - 2+300			2,3
6	Ћупријица-Милина	0+000 - 1+900			1,9
7	Липове Воде - Лисина - Манастирска коса	0+000 - 4+600		4,6	

	Назив пута	Деоница	Изградња	Реконстр.	Инвестиционо и текуће од.
8	Водице-Коњуша	0+000 - 0+900			0,9
9	Луке - Пејића брдо	0+000 - 2+400			2,4
10	Солишта	0+000 - 3+000		3,0	
11	Доњи Добрић - Шљокуша	0+000 - 2+900		2,9	
12	Гроб незн. Јунака - Парлог	0+000 - 3+100			3,1
13	Мала Видојевица - Ћетениште	0+000 - 1+700			1,7
14	Врањевац -Церичка коса-Веселиновача	0+000 - 3+100			3,1
15	Козји Рбат	0+000 - 2+400			2,4
16	Милина - Хајдучки поток	0+000 - 1+100			1,1
17	Крстови - пожариште	0+000 - 1+100			1,1
18	Бркинац-ГЈ Цер-Видојевица-одељ.96-98	0+000 - 1+100			1,1
19	Брезовача - Веселиновача	0+000 - 4+000			4,0
20	Брезовача-Парлог	0+000 - 3+300			2,9
21	Прокоп - Јадранска лешница	0+000 - 0+400			4,0
22	Бесегач - Детињи поток	0+000 - 5+600			5,6
23	Церичка коса-ГЈ Цер Вид-одељ.210, 209	0+000 - 1+200			1,2
24	Чанак – Манастирска коса	0+000 – 6+600			6,6
25	Јагаинац – од 123/125 - Водице	0+000 – 4+600			4,6
25	Чавинац - Ливадица	0+000 – 3+000	3,3		
			3,3	22,6	39,1

7.4.9. ПЛАН УРЕЂИВАЊА ШУМА

На основу "Закона о шумама (Сл. гл. РС, бр.30 од 7. маја 2010. године; измена закона "Сл. гл. РС", бр. 93/12; измена закона "Сл. гл. РС", бр. 89/15; измена закона "Сл. гл. РС", бр. 95/18) шумама у државној својини које су обухваћене шумским подручјем газдује се на основу плана развоја шумског подручја и основе газдовања шумама"; Основе и програм газдовања шумама доносе се за време од 10 година".

Сходно томе важност ове основе је од **01.01.2023.-31.12.2032.** године и примењиваће се од дана давања сагласности од стране **Министарства пољопривреде и заштите животне средине.**

За израду нове основе треба почети са прикупљањем теренских података у лето 2031. године, како би се њеном израдом у 2032. години обезбедио континуитет планирања.

8. УПУСТВА И СМЕРНИЦЕ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ПЛАНОВА

Да би се постављени циљеви газдовања шумама могли што успешније реализовати, нужно је да све фазе газдовања буду подређене овим задацима, почев од оснивања нових шума на необраслим шумским земљиштима, неге и гајења шума, преко заштите и коришћења шума све до транспорта дрвета и продаје.

8.1. СМЕРНИЦЕ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ПЛАНА ГАЈЕЊА

У следећем табеларном прегледу дат је преглед узгојних мера по узгојним групама, односно основним фазама развоја састојина.

8.2. СМЕРНИЦЕ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ПЛАНА НЕГЕ ШУМА

Нега шума се спроводи кроз узгојне радове који се изводе у састојини од момента њеног настанка до времена извођења сеча обнове, а дели се на следеће фазе:

- окопавање и прашење
- сеча изданака и избојака
- попуњавање
- осветљавање
- чишћење
- кресање грана
- прореди

Окопавање и прашење, попуњавање, сеча изданака и избојака и осветљавање спроводе се у фази подмлатка. Чишћење и кресање грана спроводе се у фази касног младика. Прве прореди спроводе се у средњедобним и дозревајућим састојинама, а на најбољим стаништима и у фази касног младика. Следи кратак опис радова по наведеним фазама.

- **Окопавање** – спроводи се у вештачки подигнутим састојинама до пет година старости где се ручно или машински уклања коровска вегетација која омета развој подмлатка

- **Прашење** – изводи се на незакоровљеном или слабо закоровљеном земљишту са циљем да се разрахли површински слој земљишта и спречи губитак влаге из земљишта.

- **Сеча изданака и избојака** – изводи се у културама старости до 15 година (до склапања круна) којом се врши механичко или хемијско уклањање изданака и избојака конкурентске самоникле (аутохтоне) вегетације.

- **Попуњавање** – спроводи се и у природно обновљеним састојинама, и у шумским културама. У природно обновљеним састојинама спроводи се тамо где после завршеног процеса природно обнављање није успело на површини већој од 20% површине, односно где се јављају необновљене површине веће од 20-30 ари. У шумским културама са попуњавањем се почиње у другој години живота, и то по правилу само онда када је проценат угинулих биљака већи од 20%. Али ако се покаже да се биљке нису примиле у већем броју на појединим местима, где је дошло до појаве „крпа“, попуњавање се врши и ако је укупан проценат угинулих биљака мањи од 10%.

- **Осветљавање** – спроводи се у фази подмлатка (раног и касног) у циљу стварања услова за неометан раст главних врста (буква, храст...) у висину, да би главне врсте надвисиле зељасту вегетацију, која их у овим фазама развоја могу значајно угрозити.

- **Чишћење** – овом мером се спроводи негативна селекција, којом се уклањају јединке непожељних врста, лоше јединке главне врсте, како би се форсирало природно чишћење стабала од доњих грана, и природно диференцирање и позиционирање најбољих стабала у простору сходно потребном међусобном растојању.

- **Прореди** – спроводи се у средњедобним и дозревајућим састојинама и узгојним групама у разнодобним састојинама. У зависности од структуре састојине (једнодобне, разнодобне, културе и плантаже) као и од састојинске ситуације, разликује се неколико основних водова прореди.

У једнодобним састојинама спроводи се се **висока селективна прореди**. У средњедобним састојинама врши се избор и обележавање стабала будућности. Минимално растојање између стабала будућности зависи од броја изабраних стабала и циљног пречника, а износи 12 до 14 м (на лошијим бонитетима 10 до 12 м, или 8 до 10 м). У овој фази доминантна стабла су достигла висину од 17 до 25 м, и имају дебло чисто 8 до 10 м. У почетној фази се уклања 3 до 5 најјачих конкурената. Прореди су јачег захвата да би се уклонили сви конкуренти стаблима будућности.

Након 70-80 година старости, до почетка природног обнављања, смањује се број улазака у састојину, и интензитет захвата. Проредна сеча планира се ако се утврди да постоје стабла која ометају нормалан раст и развој изабраним стаблима (већи број стабала од оптималног, густ склоп, лоше здравствено стање, итд.)

У дозревајућим састојинама стабла будућности су, ако су успешно издвојен и однегована у претходној фази, јасно уочљива и добро развијена. У овој фази уклања се једно, или 0,5 стабала-конкурента.

У састојинама где нема довољно квалитетних, равномерно распоређених стабала, него су стабла будућности у мањим групама, неравномерно распоређеним по површини састојине, спроводи се **висока групична селективна прореди**, при којој се одабирају и обележавају 2 до 4 стабла на растојању минимално 3 м, која чине групу. Уклањају се конкуренти стаблима будућности, а у деловима између група уклањају се само болесна стабла. И код овог вида прореди мора се водити рачуна о укупном броју стабала будућности по хектару, који зависи од циљног пречника.

У састојинама у којима је дејством биотичких или абиотичких фактора дошло до нарушавања здравственог стања примењује се **санитарна прореди**. Санитарна прореди планира се у састојинама у којима су оштећења претежно стаблимичног карактера, и уклањају се искључиво стабла која су претрпела оштећења. Уколико су у састојини присутна сушења већих група стабала, планирање иде у правцу чисте сече и реконструкције.

8.3. СМЕРНИЦЕ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ПЛАНА ОБНОВЕ ШУМА

8.3.1. ОПЛОДНА СЕЧА КРАТКОГ ПЕРИОДА ЗА ОБНАВЉАЊЕ

Планира се и спроводи у високим једнодобним састојинама букве, и високим састојинама хаста, и то кроз три основна сека: припремни, оплодни и завршни, или комбинацијом наведених (припремно-оплодни, оплодно-завршни) или накнадним сековима.

На подручју ове јединице, на основу затеченог стања, уз претходну детаљну анализу и сагледавање потреба и приоритета, планирани су оплодни, завршни, и оплодно-завршни сек.

- **Оплодни сек** – Изводи се у години (јесен, зима) пуног уroda семена, или наредне године након извршеног припремног сека, или одређених радова у виду припреме станишта за прихват семена. Веома је важно да се утврди квалитет семена, посебно код букве. Ако се изводи једну или две године након обилног уroda неопходно је проверити клијавост буквице, односно да ли се појавио поник на читавој површини, и да ли је задовољавајући број по метру квадратном (оптимално је 3 до 5 комада). Циљ је да се читава површина оплодим квалитетним семеном, да се обезбеде најбољи састојински услови у погледу светлости, влаге и топлоте, и да се подмладак

заштити од негативних утицаја и климатских чинилаца. Уклањају се стабла конкурентних врста, лаког семена, лошег стања, и стабла са јако развијеном крошњом. Обавезно се уклања подраст – подстојни спрат. Спроводи се у време мировања вегетације (јесен/зима) у години пуног уroda и наредне две године. Склоп се своди на око 0,5. Оптималан број стабала која останају у састојини након извршеног оплодног сека је 60-80 (100)/ха. Интензитет захвата је 45-50% по запремини. Стање подмлађености се прати, и ако је подмлађеност више од 80%, а подмладак висине око 0,5 м, спроводи се завршни сек и почиње са негом подмлатка.

- **Оплодно-завршни сек** – планира се у зрелим састојинама које нису подмлађене на читавој површини, него се подмладак јавља у мањим групама (на укупно 30-60% површине састојине). Тада се завршни сек изводи на површинама које су добро подмлађене. На осталим површинама изводи се оплодни сек у години пуног уroda. Интензитет је изнад 50% по запремини, и изнад 100% по запреминском прирасту. Спроводи се у време мировања вегетације. Циљ је да се заврши обнављање на читавој површини састојине.

8.3.2. ОПЛОДНА СЕЧА ДУГОГ ПЕРИОДА ЗА ОБНАВЉАЊЕ

Планира се и спроводи у високим разнодбним састојинама букве. Сеча обнове почиње стварањем подмладних језгара, која се потом проширују путем опложне сече, све док се не обнови читаво састојина. Величина иницијалних језгара се креће 15 до 30 ари, и на њима се спроводи опложна сеча у две фазе.

Прва фаза стварања подмладних језгара је иста код групимичне пребирне и групимично опложне сече дугог подмладног раздобља, каква је овде одабрана. Разлике настају касније, где се при групимично пребирној сечи подмладна језгра не проширују већ увек стварају нова, док се при одабраној групимично опложној сечи иницијална језгра проширују и тако подмлади читаво састојина. Овде треба разликовати опште и посебно подмладно раздобље. Посебно подмладно раздобље се односи на групу-подмладно језгро и оно најчешће за букву на овим стаништима износи 20 година. Битно је да се после припремне сече интензитета 60-70% при пуном обрасту и створеног подмладка, он ослободи засене заосталих семењака када подмладак достигне висину 0,70-1,00м. Дужина посебног подмладног раздобља зависи од биолошко-еколошких особина букве, у првом реду од учесталости њеног плодоношења и ритма њеног висинског раста у периоду подмлатка. Опште подмладно раздобље односи се на време потребно да се започне и доврши обнављање читаве састојине, имајући у виду друштвене потребе и значај осталих функција шума. При одабраним општим подмладним раздобљима од 40, 50 и 60 година, проширивање иницијалних подмладних језгара ће се вршити брже или спорије, како би се у предвиђеном времену извршило обнављање читавих састојина.

Укупна површина иницијалних подмладних језгара у добро обраслим зрелим састојинама, захвата око $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{5}$, или $\frac{1}{6}$ укупне површине (за подмладна раздобља 40, 50 и 60 година), а одговарајућа површина се сваких 10 година укључује у обнављање проширењем иницијалних подмладних језгара. Увидом у стање највећег дела разнодобних састојина ове газдинске јединице процењено је да се величина иницијалних језгара креће око 10 % њихове површине, што је узето у обзир при изради плана узгојних радова који се односе на чишћење младих природних састојина након извршене сече. Треба нагласити да при извршењу ових радова може доћи до одступања од планиране површине, тј. да су они условног карактера, а у зависности од стања и бројности подмлатка и састојинских услова.

На површинама укљученим у обнављање проводи се одговарајућа фаза опложне сече, а на осталим површинама најнужнија интервенција углавном санитарног карактера.

Најбоље је иницијална језгра постављати на косама и гребенима, јер је овде најлакше регулисати осветљавање и обезбедити брзо обнављање.

У састојинама где је већ раније започет процес обнављања, треба овај процес пратити и даље наставити, најпре ослобађањем свих добро подмлађених делова без обзира на њихову величину, а затим даљим проширивањем ових подмлађених делова док се не обнови читав састојина. Пошто је овде већ прошао један део општег подмладног раздобља, треба у краћем року довршити процес обнављања оваквих састојина (сразмерно односу подмлађеног и неподмлађеног дела).

8.3.3. ВЕШТАЧКО ОБНАВЉАЊЕ САСТОЈИНА

Припрема терена се врши одмах након извршене сече и извоза сортимената. У припрему терена убрајамо све оне активности којима поправљамо станишне услове за сетви и садњу. Припрема садржи следеће радове:

- Успостава шумског реда
- Сеча грмља
- Уклањање коровске вегетације
- Рахљење тла
- Ограђивање подмлађење површине (заштита од дивљачи и стоке)
- Постављање штитника око новозасађених биљака (заштита од дивљачи и стоке)

При избору врсте за садњу пресудне су биолошке карактеристике саме врсте, као и услови станишта, клима, геолошка подлога, земљиште, рељеф, утицај човека.

Време садње је обавезно период мировања вегетације, док земљиште још није смрзнуто, у касну јесен или рано пролеће

Биљке се саде у правилном или неправилном распореду. Правилан распоред може бити правоугаони, троугласти, четвороугаони, шестоугаони. Предност правилног распоред је једноставније неговање у будућности. Неправилан распоред се примењује тамо где се због услова станиште не може применити правилан распоред, најчешће на плитким, скелетним стаништима.

8.3.4. ПОШУМЉАВАЊЕ ГОЛЕТИ И ОБЕШУМЉЕНИХ ПОВРШИНА

У циљу повећања шумовитости, један део необраслих површина планира се за подизање нових шума. Планирање се, као и при реконструкцији, односно супституцији, базира на претходној анализи услова и могућности извођења радова, а у циљу успеха садње, односно опстанка садница и њиховог успешног развоја.

Фазе рада, и техника извођења углавном се поклапају са извођењем радова на реконструкцији. Разлику налазимо само у фази припрема, при којима је пошумљавање чистина и обешумљених површина мање захтевно јер не подразумева сечу старе састојине и сакупљање режијског отпада. Припрема се своди само на уклањање корова и евентуално сечу жбуња уколико је присутно на површини.

И у каснијим фазама неге радови се изводе лакше и успешније јер не изискују сечу избојака матичне састојине.

8.3.5. ОБНОВА БАГРЕМА ВЕГЕТАТИВНИМ ПУТЕМ

Пошто се багрем одликује необично јаком избојном снагом и брзим растом, обнављање ове врсте је могуће извођењем чистих сеча када изданци избијају из пања, жиле срчанице и бочног жиља. Приликом извођења ових чистих сеча треба водити рачуна да се стабло сече што ниже,

односно да се остављају што мањи пањеви, по могућству да пресек буде у нивоу земље, како би се обезбедио бољи квалитет стабала друге генерације.

8.4.СМЕРНИЦЕ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ РАДОВА НА ЗАШТИТИ ШУМА

Основни задатак заштите шума је да се у газдовању шумама елиминирају у што већој мери штетни фактори. У том смислу газдовање се мора обавити стручно укључујући предузимање превентивних мера заштите.

Савремени захтеви превентивне заштите шума су:

- на станишту превентивно осигурати врсту којој то станиште одговара,
- искључити подизање монокултура (посебно четинара),
- у свим приликама где то услови станишта омогућују подизати гајити разнодобне и мешовите састојине,
- чисте састојине свих врста дрвећа, уколико то прилике станишта омогућавају, преводити у мешовите и разнодобне,
- благовремено увођење и доследно спровођење свих мера неге, којима се постижу многобројни позитивни ефекти по земљиште (могуће побољшање хумификације и настанак земљишта повољних физичких, хемијских и биолошких особина), и састојину (настанком јачих круна већег асимилационог и природног потенцијала, настају и стабла и састојине веће виталности, као повољнијег односа висине и дебљине односно мањег степена виталности, те према томе и отпорности на све негативне утицаје из спољне средине ветра, леда и снега).
- строго успоставити шумски ред у ужем и ширем смислу. Под шумски редом у ширем смислу подразумева се одржавање повољнијег здравственог стања шума, које се постиже благовременим и радикалним извођењем санитарних сеча, односно уклањањем сушица, "умирућих стабала", извала, ветролома, као и свих стабала за које се може оценити да су умањене виталности. У суштини, санитарне сече и мере неге су најефикаснији начин превентивног деловања на заштити шума. Најстрожијим спровођењем (увођењем и одржавањем) шумског реда у ужем смислу, под којим се подразумева увођење шумског реда после сече (слагање отпатка-грањевине и сл. на прописан начин), прекраћивањем високих пањева, корења пањева и дебљих жила, обрадом извала цепањем жила ради спречавања образовања карпофила, третирањем здравих пањева биоопрепаратима или бораксом, итд.

Превентивне мере могу бити успешне само уколико се биљне болести или штетни инсекти на време открију, што је једноставан стручни посао, али који захтева извештајну службу и оспособљеност стучног кадра да утврди стање (дијагнозу) и процени даљи развој (прогнозу), као и све евентуалне мере сузбијања.

У циљу заштите од пожара:

- поставити табле упозорења о опасностима од пожара,
- доследно спроводити законске прописе од пожара,
- осигурати надзорну службу и контролу кретања могућих изазивача пожара (чобани, туристи),
- осигурати сталну превентивну службу у сезони највеће угрожености од пожара,
- смањити на најмању меру површине ливада које се не косе,
- васпитним деловањем преко средстава информисања деловати на јавност у целини у смислу повећања свести о великој опасности од шумских пожара.

У циљу смањења оштећења од шумске паше и стоке:

- обележити површине на којима је паша дозвољена односно забрањена,
- утврдити прогонске путеве до испаша и појила,

-осигурати контролу пашарења.

Заштита од снега, леда и јаких ветрова се најпотпуније обезбеђује неговањем састојина, а од јаких ветрова још и обликовањем разнодобних састојина прилагођених појединачних стабала или групе стабала за опстанак на слободном положају, као и обликовањем и заштитног плашта (ивице) шуме.

Мере непосредне заштите:

-Сузбијање поткорњака изводити помоћу феромонских клопки. Популација губара пратити и по потреби, ако дође до градације променити неки од савремених инсектицида, имајући у виду потребу обезбеђења сагласности од Завода за заштиту природе.

-Сва оштећења стабала (засецањем, мезгрењем, ложењем ватре у шупњинама и уз приданке, и сл.) је тешко сузбити. Једино је могуће на тај начин оштећена стабла уклонити сечом.

-За гашење пожара неопходно је планом о заштити од пожара имати припремљено, обучено и спремно језгро, односно групе за гашење са посебно оспособљеним вођством групе (инжењери, техничари, предрадници и сл.). Група за гашење пожара мора бити опремљена одговарајућом опремом, која је по количини и структури утврђена планом заштите и сузбијања пожара.

8.5. СМЕРНИЦЕ КОРИШЋЕЊА ШУМА

8.5.1. ПРИПРЕМА ПРОИЗВОДЊЕ

Припрема производње у условима у економским шумама, као и у шумама са посебном наменом, добија већи и сложенији значај. Познато је да је добра припрема производње гарант успешног тока производног процеса, као и остварења резултата који су пројектовани.

Припрему производње у коришћењу шума чине: пројектовање и изградња секундарне мреже шуских комуникација, дефинисање гравитационих и радних поља и транспортних граница, избор технолошке и транспортне шеме и сл. Завршни документ који је резултат припреме извођачки пројекат. Овај документ има карактер пројекта, којим се стварају услови за реализацију газдинских мера утврђених Основом газдовања шумама. Њиме се, поред реченог, утврђује сечива дрвна запремина и њена структура, нормативи за све фазе рада, транспортне дистанце, величина финансијских средстава која се улаже у инфраструктуре објекте и др.

Основа за пројектовање технологије коришћењу шума је дознака стабала за сечу. На основу података дознаке, установава се количина дрвне запремине, њена структура, утврђују се основни елементи за норму сече и израде, а добијају се и други значајни подаци, под условом да се прикупљање података у току дознаке ради тако да је у потпуности у функцији планирања.

На основу реченог, произилази да се припремом производње, уз одговарајућа пројектовања, стварају услови за стручно и професионално реализовање свих задатака и газдинских мера предвиђених старијим планским документима. Из тих разлога је нужно да се овакви плански документи раде тимски, од стране специјалиста за поједине области. Ово се нарочито односи на извођачке планове који се раде за објекте чија функција није превасходно економска.

8.5.2. НАЧИН СЕЧЕ У САСТОЈИНАМА

За реализацију пројектованих узгојних мера сечом примењују се различите методе. Њихов избор условљава велики број фактора. Међу њима карактер и функција шума играју прворазредну

улогу. Не образлажући засебно сваки од технолошких метода сече указаће се на основне карактеристике метода чија се примена препоручује на подручју ове газдинске јединице.

Такође ће се истаћи разлози који су определили избор ових метода. Обзиром на истакнуте карактеристике и намену шума ове газдинске јединице, као и висок ниво захтева за заштитом преосталих стабала у састојини у току сече и прве фазе транспорта, као и потребе за заштитом подмлатка и земљишта, избор технолошких метода се значајно сужава.

За услове газдовања шумама ове газдинске јединице предлаже се примена класичног сортиментног метода и метода делова стабала. Сваки од ових метода треба применити у адекватним теренским и састојинским ситуацијама, као и у зависности од узгојног захвата који се изводи.

Сваки од предложених метода има предности, али и недостатака у односу на друге технолошке методе. Предложени су због тога што ће у условима овог подручја њихова примена, укупно узевши, дати најповољније могуће ефекте. Метод делова дебала треба примењивати у току извођења проредних сеча, како у природним шумама тако и у вештачки подигнутим засадима. Такође, овај метод треба применити при реализацији свих сеча у фази обнове, изузев завршног сека. Сортиментни метод треба применити у свим састојинским ситуацијама у којима је изражена потреба за заштитом у било ком облику.

Начин сече на терену одређује реверни инжењер, у складу са станишним и састојинским условима.

8.5.2.1. ДЕБЛОВНИ МЕТОД

У основи овог метода је привлачење дебла до главног стоваришта, где се потом обавља израда сортимената. Овакав начин има предности, које се огледају у већој продуктивности рада, већој искоришћености дрвне запремине, као и ефикаснијем коришћењу средства рада на пословима прве фазе транспорта сортимената. Овај метод није препоручљив при извођењу пребирних сеча.

Привлачење се углавном обавља зглобним шумским тракторима. Средња транспортна дистанца зависи од услова рада (нагиб терена, сечива запремина, густина секундарне мреже путева, и сл.) Гранична дистанца за економичну примену зглобног трактора износи од 300 до 400м.

Овај метод је ретко примењив у редовним сечама, сем у случају чисте сече, када се транспорт дебловине обавља специјалним шумским тракторима. Дебље гране после сече остају у шуми и оод њих се израђује просторно дрво.

Дебловни метод се такође примењује у првим проредима, када се после сече и израде тањи материјал слаже у снопове, а затим привлачи по систему сабирног ужета до влаке. Како се ради о мањим запреминама товара, адаптирани пољопривредни трактор је оптимално средство рада са економског и технолошког аспекта.

8.5.2.2. МЕТОД ДЕЛОВА ДЕБЛА

Овај метод је једна од варијанти дебловног метода. Примена метода делова дебала се предлаже из разлога свођења јединичних трошкова производње на најмању могућу меру. Ово се постиже максималним рационалисањем трошкова у првој фази транспорта. Наиме, привлачењем делова дебала из шуме до привременог стоваришта, унификује се прва фаза транспорта. Истим транспортним средством се привлаче све категорије дрвета, изузев дрвета од грана (око 10% укупне количине), које ће се израђивати и транспортовати на класичан начин.

Метод делова дебала, као метод који треба претежно примењивати при сечама на овом подручју, како у заштитним тако и у шумама које су изван режима заштите, треба у потребној мери прилагодити и условима повећаних захтева за заштитом. Приликом израде делова дебала, односно приликом претходног кројења, делови дебала не смеју прелазити дужине веће од 8 метара. На тај начин ће се причинити само неизбежне штете не преосталим стаблима, подмлатку и земљишту.

Ово ограничење ће као резултат имати унеколико више трошкова по јединици производа у односу на уобичајено претходно кројење, али ће истовремено број и степен оштећења бити значајно смањен. Но и поред релативно малих дужина делова дебала, што би се могло окарактерисати као изванредан недостатак у односу на уобичајени начин рада, задржаће се све предности које овај метод има у односу на друге. Ово се најпре односи на већ речену унификацију средстава у првој фази транспорта.

Приликом израде извођачких пројеката, при подели сечишта на транспортна и радна поља, обавезно је утврђивање општег смера пада стабала. Приликом реализације извођачког пројекта, свако одступање од општег смера пада стабала, мора бити верификовано од одговорног руководиоца сечишта. Ово је само један од елемената технолошке дисциплине, чије је поштовање нужан предуслов за успешну примену пројектоване технологије.

Приликом израде делова дебала, нужно се морају обрубити њихова чела на оној страни за коју ће се у првој фази транспотра качити ужетом тракторског витла. Ово подразумева и раздвајање чела делова ради њиховог лакшег мимоилажења у току привлачења од места израде, до места на коме ће бити формиран тракторски товар. Необрубљени обли сортименти оштећују жиле преосталих стабала, као и стабала у приданку, затим подмладак и земљиште. Поред тога и режим вуче је неповољнији, јер је повећан утрошак времена на обрубљивању у току радне операције обраде облог дрвета.

У реализацији проредних сеча у природним шумама, као и у вештачки подигнутим засадима, предлаже се такође примена метода делова дебала

Сва стабла се секу и обарају строго по унапред одређеном општем смеру обарања стабала. Могу бити обарана тањим или дебљим крајем према сабирној линији, што зависи од димензија стабала, састојинских услова и нагиба терена. Приликом сече стабала на сабирним линијама, нужно је све пањеве одсећи тако ниско, да не буду сметња приликом привлачења.

При примени овог метода у проређивању, појављује се нова радна операција. То је радна операција ручно прикупљање дебала. Том радном операцијом, секач и његов помоћник прикупе, вучом по земљи или ношењем, све делове дебала на трасу сабирне линије. При томе користе специјална клешта или куку за ову намену. Да ли ће се делови дебала привлачити или износити зависи од димензија или масе комада. Све делове дебала треба сложити у снопове на рубове сабирних линија у симетричном распореду. Снопове треба слагати тако да се приликом привлачења по систему сабирног ужета, сви они крећу по резултујућој путањи која иде средином сабирне линије.

Приликом слагања снопова, делове дебала у једном снопу треба слагати или тањим или дебљим крајем напред. У противном ће се приликом привлачења појединачни комади извлачити, што може правити додатне проблеме. Такође делове дебала треба слагати на краћу облицу подметнуту под предњи крај снопа, на удаљености од око пола метра од његовог чела. На тај начин ће се значајно олакшати везивање товара приликом привлачења, а и покретање товара ће бити знатно олакшано. Ово због тога што ће се уместо отпора трења клизања товара о подлогу у почетку вуче појавити трење котрљања. У току слагања снопова њихове задње крајеве треба окретати од сабирне линије, па чак оставити једним делом изван ње, да би се избегло запињање товара једног о други у току привлачења.

8.5.2.3. СОРТИМЕНТНИ МЕТОД

Овај метод подразумева израду сортимената у шуми, код пања. Овај технолошки метод, како је већ речено, треба примењивати у састојинским ситуацијама у којима постоји потреба за наглашенијим нивоом заштите по било ком основу. Ово се пре свега односи на тзв. завршене сече при сечама обнављања.

При примени овог метода, такође се у потпуности мора вршити усмерена сеча. Сви сортименти из категорије техничког облог дрвета се морају обрубити на оној страни за коју ће у првој фази транспорта бити качени. Њихова се чела такође морају раздвојити ради лакшег мимоилажења у току привлачења.

Наравно, не треба наглашавати да је при аплицирању и у току извођења оба технолошка метода сече и израде, потребно предузети све мере да се избегне настајање оних штета, које спадају у категорију избеживих. Ово ће бити могуће само ако се доследно извршавају сви технолошки захвати, уз пуну примену технолошке и радне дисциплине.

Обзиром да ће радове на коришћењу шума изводити трећа лица као услуге, нужно је извршити адекватну организацију у оквиру ШГ "Борања" да се кроз перманентну и комплетну контроку осигура потребна заштита преосталих стабала, подмлатка и земљишта у току извођења радова.

8.5.3. ПРИВЛАЧЕЊЕ И ТРАНСПОРТ ДРВЕТА

Код оба предложена технолошка метода сече и израде, кључна фаза рада је прва фаза транспорта. То је и разлог што сеча и обарање стабала морају бити у пуној мери у функцији привлачења. Сва стабла треба обарати усмерено, тако да се после њиховог кресања и потребног пререзивања, делови дебала што је могуће лакше, углавном ручно и уз одговарајућа оруђа, привуку до ткз. сабирних линија. По сабирним линијама ће се ужетом витла, а по систему сабирног ужета, товари привући до трактора, а затим трактором до привременог стоваришта.

За сабирне линије треба користити постојеће, адекватно орјентисане "светлосне коридоре". Са ових, будућих сабирних линија треба, према потреби, уклонити понеко стабло које представља сметњу привлачењу. Тамо где се немогу уочити овакве, од природе формиране трасе, треба их обележити (трасирати) у потребном броју и на потребном растојању и са њих уклонити сва стабла. Наравно, овај поступак не треба проводити шематизовано, већ слободније. Уколико се на планираној траси сабирне линије нађе нека вреднија група стабала или неко стабло будућности, целисходно је трасу сабирне линије померити метар или два у једну или другу страну и на тај начин сачувати стабла.

Овим поступком се не уводи шематизација у проређивање, већ се стварају услови за примену механизованих средстава у првој фази транспорта.

Обзиром да се просецањем сабирних линија само стварају претпоставке за механизовано привлачење, а да су ширине сабирних линија свега око 2 метра, оне ће се веома брзо затворити.

Тако се при примени оваквог технолошког метода може говорити о потпуном уважавању свих биолошко еколошких захтева уз ефикасно и економски профитабилно проређивање.

Сабирне линије се под одговарајућим углом уливају у тракторске влаке. Угао уливања сабирних линија у тракторску влаку, условљен је састојинским условима и нагибом терена.

Веома је значајно да он буде одговарајући, јер ће се на тај начин избећи запињања и уклештења приликом извлачења товара са сабирне линије на влаку.

Мрежу транспортних влака треба развијати, тако да се омогући потпуна примена механизације у првој фази транспорта. Она, како је већ речено, зависи од могућности привлачења тракторским витлом на влаку. Без обзира на густину, влаке морају имати одговарајуће техничке

елементе, који ће бити у функцији заштитр шумских екосистема са једне стране и у функцији ефикасног коришћења шума са друге стране.

Најзначајнији технички елемент о коме се мора приликом трасирања влака водити рачуна је уздужни нагиб. Он је значајан са аспекта вуче, али је нарочито важан са аспекта ерозије. На подручју ове газдинске јединице, уздужни нагиб влака не сме прелазити 10%. Изузетно, на краћим деоницама, којима се влаком одваја од камионског пута, овај нагиб може бити максимум 15%. На овај начин би се обезбедила заштита од ерозије, а истовремено обезбедили повољни услови вуче.

Оптима густина примарне мреже шумских комуникација условљена је, поред осталог и трошковима привлачења дрвног материјала по влакама. Из тих разлога би у програмима отварања свих газдинских јединица требало тежити да средња дистанца привлачења по влакама не буде већа од 700 метара. Ово одговара густини влака од око 15м/ха.

Што се тиче густине мреже тракторских влака она би у условима обостраног привлачења тракторским витлом, уз услов да максимални дохват ужета тракторског витла буде 50 м, требало да износи оптималних 100м/ха, а у условима једностраног привлачењ 200 м/ха.

8.5.4.ВРЕМЕ ИЗВОЂЕЊА РАДОВА

Време сече се одређује Основом газдовања.

У састојинама у којима се спроводе опходне сече – опходни, накнадни и завршни сек, сече се врше у периоду од 01.09 текуће године, до почетка вегетације наредне. Под почетком вегетације подразумева се почетак листања главне врсте, односно врста дрвећа у састојини.

8.6. СМЕРНИЦЕ ЗА ИЗГРАДЊУ И ОДРЖАВАЊЕ ШУМСКИХ САОБРАЋАЈНИЦА

Несметано газдовање шумама подразумева и потребан ниво отворености шумског комплекса, односно постојање правилно пројектоване мреже шумских комуникација, као и њено редовно одржавање и унапређење. Потребна густина мреже комуникација зависи од карактеристика самог шумског комплекса којим се газдује, односно начина газдовања и намене површина. Развој и проширење мреже комуникација одвија се до постизања оптималне отворености, односно у моменту када се достигне густина саобраћајница која је довољна да задовољи све потребе редовног пословања и газдовања, односно послова гајења, заштите и коришћења шума. Под оптималном густином шумских саобраћајница подразумева се она отвореност при којој се реализацијом планираних радова остварује максималан финансијски ефекат.

Густина мреже шумских саобраћајницаза ову газдинску јединицу, која тренутно износи 11,31км/ 1000 ха се не сматра задовољавајућом. Шумски путеви су присутни на деловима јединице који су обухваћени плановима, и на којима се у претходном периоду редовно газдовање обављало без већих проблема. У плановима ове Основе предвиђена је изградња два нова путна правца, на различитим деловима јединице, и услед различитих потреба. На преосталим деловима путне мреже потребна је реконструкција неколико путних праваца, док су остали у задовољавајућем стању, и могу се одржавати мањим интервенцијама из домена редовног одржавања.

Поред шумских путева, на подручју јединице су присутне против-пожарне пруге, које такође спадају у домен шумских саобраћајница. Њихово затечено стање је задовољавајуће, али је неопходно њихово текуће одржавање, како би се одржавале у оперативном стању.

Следи спецификација радова на путној мрежи.

- Изградња нових путева: 3.300 м
- Потпуна реконструкција: 22.600 м
- Текуће одржавање: 39,100 м

- **Изградња нових путева** – анализом прилика и могућности предложена је изградња два нова путна правца, у укупној дужини од 3,3 км. За исте је урађен идејни пројекат.

- **Потпуна реконструкција** представља по обиму најзначајнији посао у плановима везаним за путну мрежу. Неколико најважнијих путних праваца за ову јединицу захтева потпуну реконструкцију на целокупној дужини, што укупно износи 22,6 км.

Изградња нових, и реконструкција оштећених путева финансирају се делом из Буџетског фонда за шуме Републике Србије.

Изградња нових, и реконструкција постојећих путева одвија се по одређеним фазама и одређеним стандардима. Радови на ће се извести у току наступајућег уређајног раздобља, и то онда када се за то стекну сви неопходни законски и технички услови.

Извођењу радова претходи израда Главног пројекта шумског пута, који садржи техничку документацију са свим неопходним подацима и прорачунима. Садржај техничке документације Главног пројекта шумског пута прецизиран је чланом 7 **Правилника о ближим условима, као и начину доделе и коришћења средстава Буџетског фонда за шуме Републике Србије и Буджетског фонда за шуме Аутономне покрајине (сл.гл.РС бр.17/2013) и Изменама правилника (сл.гл.РС бр.20/2016)**. Које податке мора садржати Техничка документација Главног пројекта новог шумског пута прецизирано је следећим тачкама члана 7:

- тачка 2) – опис пројектованог шумског пута са ближим подацима о локацији, намени коришћења пута и осталим битним елементима везаним за газдовање шумама и површинама земљишта, укључујући и потребе становништва за изградњу предвиђеног пута;

- тачка 3) – категоризацију и карактеристике шумског пута;

- тачка 4) – дужину пројектованог шумског пута, планирану динамику градње и почетка коришћења изграђеног пута;

- тачка 5) – приказ отворености шума шумског подручја са вертикалном представом терена у размери 1 : 25.000, и 1 : 50.000;

- тачка 7) – технички извештај;

- тачка 8) – ситуација размере 1 : 1.000;

- тачка 9) – уздужни профил размере 1:100, и 1:1000;

- тачка 10) – попречне профиле размере 1:100, и 1:1000;

- тачка 11) – главни пројекат моста на шумском путу распона преко 5 м, а типске пројекте за мостове (плочасте пропусте) распона до 5 м;

- тачка 12) - осигурање темена и репера;

- тачка 13) – геореферентне тачке (почетак и крај трасе пута, као и најмање две карактеристичне тачке на сваки километар пута);

- тачка 14) – предмер радова и предрачун трошкова;

- тачка 15) – калкулацију трошкова изградње шумског пута укупно, и по 1 км дужном, са структуром извора финансирања;

- тачка 16) – техничке и конструктивне карактеристике пута

Последња наведена, **тачка 16**, садржи најконкретнија упутства која одређују коначан изглед и карактеристике будућих путева.

Елементи садржани у тачци 16, односно техничке и конструктивне карактеристике, које се односе на наведене путне правце, су следеће:

1) Минимална ширина коловоза: 5 м

- 2) Минимална ширина банкина: 1 м
- 3) Минимална дебљина коловоза: 30 цм
- 4) Цевасти пропуст одговарајућег пречника, у зависности од предвиђене количине воде, на свим конкавним преломома нивелете
- 5) Уздужни нагиб пута до $\pm 10\%$
- 6) Попречни нагиб пута до $\pm 5\%$
- 7) Радијус хоризонталних кривина: минимум 20 м, у серпентинама 12 м
- 8) Мимоилазнице (ширина): 20 м
- 9) Максимално растојање између мимоилазница: 300 м
- 10) Окретнице: по једна на сваком од путева, полупречника 10 м
- 11) Одводни канали и пропуссти: са ископом $0,33 \text{ м}^3 / 1 \text{ м}'$.

- **Текуће одржавање** - део је законске обавезе шумског газдинства, и своди се на стално праћење стања, нарочито после обилнијих падавина, и правовремених интервенција у смислу насипања одговарајућим каменим агрегатима, као и поправки мањих оштећења. Посебна пажња се мора посветити одржавању одводних канала, односно редовном чишћењу и одржавању њихових прописаних димензија. Ови послови се финансирају из сопствених средстава.

- **Инвестиционо одржавање** - планирано је на деловима путне мреже где стање не изискује потпуну реконструкцију, и где би се, уз додатне интервенције на основним елементима пута, у виду делимичног проширења трасе и изградње пропуста, стање могло довести до задовољавајућег. Овај вид рада подразумева проширена улагања, која се врше из сопствених извора, истих из којих се врши и редовно одржавање путне мреже.

8.7. СМЕРНИЦЕ ЗА ИДЕНТИФИКАЦИЈУ И УПРАВЉАЊЕ ШУМАМА ВИСОКЕ ЗАШТИТНЕ ВРЕДНОСТИ

- ИДЕНТИФИКАЦИЈА ШУМА ВИСОКЕ ЗАШТИТНЕ ВРЕДНОСТИ

Шуме високе заштитне вредности прво су дефинисане од стране Савета за управљање шумама у циљу сертификације шума, али се практична употреба овог концепта све више користи и за заштиту, планирање и управљање природним ресурсима.

Шуме садрже економске, еколошке и социјалне вредности које могу бити значајне на глобалном, регионалном или локалном нивоу, али када се нека од тих вредности сматра изузетно важном, шума се може дефинисати као шума високе заштитне вредности.

Шума високе заштитне вредности (High Conservation Value Forests-**HCVF** или **HCV** шуме) третира се као категорија шуме са посебном наменом и условима газдовања, као и посебним вредностима које поседује на одређеним локалитетима. Активности газдовања у **HCV** шумама морају одржавати или побољшавати карактеристике које их дефинишу.

Forest Stewardship Council (FSC) је дефинисао следећих шест категорија високе заштитне вредности:

Табела 39 – преглед категорија **HCV** шума

HCV-1	подручја која на глобалном, регионалном или државном нивоу садрже важне концентрације биодиверзитета
HCV-2	велике шумске површине нивоа пејсажа значајне на глобалном, регионалном и државном нивоу

НСV-3	подручја која садрже екосистеме који су ретки, у опасности или угрожени
НСV-4	подручја која пружају основне природне користи у критичним ситуацијама
НСV-5	подручја неопходна за задовољавање основних потреба локалних заједница
НСV-6	подручја значајна за традиционални културни идентитет локалних заједница

НСV шума може да буде мали део великог шумског подручја (нпр: извор воде за село, тресетишта, мања површина неког другог ретког екосистема и сл.) или може да буде велико шумско подручје (нпр: шуме које садрже неколико угрожених врста које се распростиру на великој површини). Било који тип шуме може да буде потенцијално НСV шума. Избор шуме за НСV шуму заснива се на присуству једне или више изабраних вредности.

Шумско газдинство које газдује одређеним подручјем, треба да идентификује сваку високо заштитну вредност која се налази унутар њиховог подручја и да газдује њима у циљу очувања или унапређења тих вредности уз консултовање заинтересованих страна и контролу успешности овог начина газдовања.

У почетку, не треба издвојити сваку шуму која садржи високо заштитну вредност. Нека специфична заштитна вредност шуме може да се изостави уколико је она значајно присутна у околним подручјима. Ипак, и у овим случајевима се препоручује да се све специфичне вредности неког подручја обележе и унесу у планове газдовања са упутствима о њиховој заштити.

Процена којом се утврђује постојање атрибута карактеристичних за НСV шуме у зависности од нивоа и интензитета активности газдовања заснива се на следећим вредностима, односно приоритетним функцијама шума:

1) Шумски екосистеми у заштићеним природним добрима.

2) За шуме са посебном наменом, као шуме са приоритетном функцијом, могу да буду одређене:

- шуме, односно делови шума издвојени за производњу шумског семена;
- шуме које су погодне за излетишта и рекреацију;
- шуме које су погодне за научна истраживања и наставу;
- шуме које су од значаја за културно-историјске споменике;
- шуме које су од посебног интереса за народну одб

3) За НСV шуме, као шуме са приоритетном функцијом, могу да буду одређене:

- шуме које штите земљиште од ерозије;
- шуме које непосредно штите изворишта водоснабдевања, врела, термоминерална и минерална изворишта;
- шуме које штите објекте (водене акумулације, железничке пруге, путеве) и насеља;
- шуме које чине пољозащитне појасе.

За одређивање НСV шума користити основну намену шума (приоритетне функције) из Посебних основа газдовања шумама у складу са интегралним газдовањем функцијама шума.

Све категорије шума треба да буду дате прегледно по одељењима и одсецима и уцртане у састојинске карте газдинских јединица.

Важно је још једном поменути, да се начин газдовања у шумама одређеним као НСV шуме не мења у односу на тренутни начин газдовања. Разлика је једино у томе да се прате атрибути карактеристични за те шуме и да активности газдовања у НСV шумама морају одржавати или побољшавати карактеристике које их дефинишу.

- **УПРАВЉАЊЕ ШУМАМА ВИСОКЕ ЗАШТИТНЕ ВРЕДНОСТИ**

Основна намена (приоритетна функција) може бити унапред утврђена као законска обавеза или се утврђује накнадно на основу специфичних критеријума.

Обухватање површина са законском обавезом (водозащитне области, подручја угрожена ерозијом, области заштите природе, поплавне области, изворишта вода и сл.) врши се према режимима у одговарајућим законима (Закон о шумама, Закон о заштити животне средине, Закон о водама, Закон о националним парковима и др.)

Задатак планирања газдовања шумама је да за време рада на уређивању шума заједно са стручном службом из газдинства провери тачност и коректност граница издвојених зона заштите (на законској основи). У исто време обухватање, картирање и степеновање површина, за које важећим законима намена није ближе утврђена, врши се према следећим критеријима:

- **код 10** (производња техничког дрвета) уписује се за шумске површине које служе за производњу дрвета- економске шуме у редовном газдовању (у конкретним састојинама могу бити дефинисани и други циљеви газдовања, понекад могу имати и предност на конкретној површини састојине, али при том да нису у конфликту са производним циљевима, односно у оптималној варијанти несметано се истовремено максимално обезбеђују).
- **кодови 22,23 и 26** (заштита шума од клизишта и лавина, као и заштита земљишта од ерозије,) уписује се за законом утврђене шумске површине за заштиту земљишта - Просторним плановима за Националне паркове, заштите шума у II зони заштите, по Катастру и картама ерозије подручја ерозионих процеса и ерозиона подручја по Закону о водама.

Код површина које нису обухваћене законима при предлагању ове категорије заштитних шума полази се од њене основне дефиниције да противерозиона заштитна шума земљишта треба да штити своје станиште као и околне површине од дејства ерозије (водом, снегом, ветром) и испошћавања земљишта, као и од клизишта. Заштитна шума земљишта карта се само онда ако је толико изражена да условљава посебан начин газдовања.

Угроженост од ерозије одређена је у суштини следећим факторима: нагибом трена, рељефом, типом (подтипом) земљишта, експозицијом, висином падавина, климом и врстом коришћења. Због великог броја фактора и њихове међусобне зависности могу се дати само условне смернице за оцену угрожености ерозијом неке шумске површине. Показатељи за приближно ограничавање су:

1. Површине са присуством ерозионих бразди,
2. Станишта са степенима режима вода суво и процедурно влажно,
3. Врло плитка до плитка скелетна земљишта,
4. Стрме до врло стрме падине нагиба преко 30 степени,
5. Стрме падине нагиба преко 20 степени на иловастим супстратима
6. Површине са двослојним земљиштима
7. Пешчаре, нарочито у сувим и топлим областима
8. Површине са нестабилним подлогама
9. Површине на и спод стрмих страна са покретним каменом
10. Површине испод максималног водостаја текућих вода
11. Деградиране шумске површине, склопа испод 0.5, шикаре и шибљаци
12. Камените клисуре,

13. Високопланински пашњаци

14. Специфични типови шума (у кодном приручнику означени са кодovima 11, 50, 111, 152, 161, 341, 381, 401, 405, 411, 420, 461, 485, 486, 638, 639, 662 и 663).

- **кодови 55,56 и 57** (специјални резерват природе I, II и III степена) је подручје неизмењених или незнатно измењених природних одлика, са репрезентативним екосистемима, без насеља или са ретким насељима у којима човек живи усклађено са природом, намењено очувању постојећих природних одлика, очувању традиционалног начина живота и одређеним видовима контролисаних посета којима се не нарушавају природне одлике. У специјалном резервату природе забрањене су радње и делатности које могу да наруше својства због којих је проглашен резерватом (брање и уништавање биљака, узнемиравање, хватање и убијање животиња, увођење нових биолошких врста, мелиорацијски радови, разни облици привредног и другог коришћења и слино).

У специјалном резервату природе дозвољене су активности, радње и делатности којима се одржавају или побољшавају услови важни за очување вредности због којих је проглашен резерватом. Посећивање и разгледавање специјалног резервата природе може се забранити или ограничити мерама заштите.

Актом о проглашењу специјалног резервата природе могу се истовремено заштити различите вредности због којих се проглашава резерват (орнитолошко-ихтиолошки, геолошко-хидролошки и др.).

- **код 66** (стална заштитна шума) уписује се за шумске површине стално заштитног карактера у којима нема газдинских интервенција (углавном се то односи на шуме на горњој граници шумске вегетације, шуме на изузетно врлетним нагибима, шуме у клисурама и сл.).

7.8. СМЕРНИЦЕ ЗА ПРАЋЕЊЕ СТАЊА(МОНИТОРИНГ)РЕТКИХ, РАЊИВИХ И УГРОЖЕНИХ ВРСТА У ЈАВНОМ ПРЕДУЗЕЊУ "СРБИЈАШУМЕ" БЕОГРАД

Очување, заштита и унапређивање природних вредности представља део стратегије и један од кључних циљева у пословној политици Јавног предузећа за газдовање шумама "Србијашуме" Београд

За боље разумевање обавеза праћења стања ретких, рањивих и угрожених врста, даје се кратак појмовник односно дефиниције (преузете из Закона о заштити природе):

- **Природне вредности** су природни ресурси као обновљиве или необновљиве геолошке, хидролошке и биолошке вредности који се, директно или индиректно могу користити или употребити, а имају реалну или потенцијалну економску вредност и природна добра као делови природе који заслужују посебну заштиту
- **Рањива врста** је она која се суочава са високом вероватноћом да ће ишчезнути у природним условима у некој средње блиској будућности.

- **Реликтна врста** је она врста која је у далекој прошлости имала широко распрострањење а чији је данашњи ареал (остатак) сведен на просторно мале делове
- **Ендемична врста** је врста чије је распрострањење ограничено на одређено јасно дефинисано географско подручје.
- **Заштићене врсте** су органске врсте које су заштићене законом.
- **Ишчезла врста** је она врста за коју нема сумње да је и последњи примерак ишчезао.
- **Крајње угрожена врста** је врста суочена са највишом вероватноћом ишчезавања у природи у непосредној будућности, што се утврђује у складу са међународно прихваћеним критеријумима.
- **Угрожена врста** јесте она врста која се суочава са високом вероватноћом да ће ишчезнути у природним условима у блиској будућности што се утврђује у складу са општеприхваћеним међународним стандардима.
- **Праћење стања (мониторинг)** јесте планско, системско и континуално праћење стања природе, односно деловабиолошке, геолошке и предеоне разноврсности, као део целовитог система праћења стања елемената животне средине у простору и времену.
- **Црвена књига** је научностручна студија угрожених дивљих врста распоређених по категоријама угрожености и факторима угрожавања.
- **Црвена листа** је списак угрожених врста распоређених по категоријама угрожености.
- **Црвена књига флоре и фауне Србије** (I том-који садржи прелиминарну листу најугроженијих биљака) урађена је према критеријумима **Међународне уније за заштиту природе (IUCN)**. Поједине врсте биљака су истовремено стављене и на светску и европску Црвену листу чиме је указано на њихов значај.

Србија је 2001. године потписала Конвенцију о међународном промету угрожених врста дивље фауне и флоре (CITES Конвенција донета 03.03.1973. године у Вашингтону; измењена и допуњена 22.06.1979. године у Бону; потврђена у Србији 09.11.2001. године).

Земље потписнице обавезале су се да буду чувари своје дивље флоре и фауне, свесне све веће вредности фауне и флоре са еколошког, научног, културног, привредног, рекреативног и естетског становишта, уз констатацију да дивља фауна и флора чини незамењив део природних система земље који мора да се заштити за садашње и будуће генерације.

Такође у циљу очувања природних реткости Србије, **Влада Републике Србије донела је Уредбу о заштити природних реткости (1993. године), којом су одређене дивље врсте биљака и животиња стављене под заштиту као природне вредности од изузетног значаја са циљем очувања биолошке разноврсности.**

Заштита природних вредности подразумева забрану коришћења, уништавања и предузимања других активности којима би се могле угрозити дивље врсте биљака и животиња заштићене као природне реткости и њихова станишта.

У циљу заштите природних вредности урађен је **Водич за препознавање врста заштићених уредбом о заштити природних реткости и Конвенцијом о међународном промету угрожених врста дивље флоре и фауне.**

Водич је интерног карактера, намењен је стручњацима ЈП "Србијашуме" (чуварима шума, шумарским инжењерима и другим запосленим у предузећу) који раде на пословима заштите, гајења и одрживог планирања коришћења шумских екосистема и извођачима радова у шумарству, са циљем препознавања, евидентирања и заштите природних реткости.

Један од основних циљева водича је да шумарски инжењери на основу њега препознају природне реткости на терену (локалитет) и евидентирају их у Извођачком плану газдовања шумама (на карти одељења), односно сачине Преглед локалитета природних реткости (за ниво газдинске јединице и Шумске управе) и Карту природних реткости за сваку газдинску јединицу (која се сваке године допуњава новоидентификованим локалитетима природних реткости).

На основу евидентираних врста односно њихових локалитета, а уз помоћ стручних институција вршиће се праћење стања дивљих врста флоре и фауне и предлагати мере њиховог очувања.

8. ЕКОНОМСКО-ФИНАНСИЈСКА АНАЛИЗА ГАЗДОВАЊА ШУМАМА

Економско-финансијска анализа газдовања шумама усклађује обим радова на гајењу, заштити и коришћењу шума и износе и изворе средстава за извршење радова предвиђених основом.

Ова анализа израђена је према одредбама Правилника о садржини основа и програма газдовања шумама, годишњег извођачког плана и привременог годишњег плана газдовања приватним шумама, користећи податке из производно-финансијског плана радне организације уз претпоставку да ће се сви радови извршити у сопственој режији.

8.1. ФОРМИРАЊЕ УКУПНОГ ПРИХОДА

Укупан приход рачунат је на бази претпостављене сортиментне структуре. Коришћене су цене ценовника ЈП „Србијашуме“, бр. 84/2018-3 од 30.11.2018 год.

- просечно годишње –

8.1.1. ПРИХОД ОД ПРОДАЈЕ ДРВНИХ СОРТИМЕНАТА

Табела 40 – приход од продаје дрвних сортимената

Сортимент	%		Цена (дин)	Свега (дин)
буква F класа	1,8	171	15.916,00	2.715.333,26
буква L класа	4,5	427	10.451,00	4.457.456,01
буква K класа	8	758	8.709,00	6.603.512,16
буква I класа	14	1327	7.029,00	9.326.920,68
буква II класа	13	1232	5.747,00	7.081.108,58
буква III класа	11	1043	4.761,00	4.963.723,38
буква ос.тех.др.	1	95	4.871,00	461.673,38
вишеметарско	36,7	3478	4.165,00	14.487.644,29
буква ог. I класа	10	948	4165,00	3.947.587,00
Ук:	100	9478		54.044.958,74
китњак I класа	11	308	15.402,00	4.745.510,22
китњак II класа	9	252	11.089,00	2.795.426,01
китњак III класа	8	224	6.931,00	1.553.098,48
китњак K класа	2	56	7.050,00	39.4941,00
вишеметарско	54	1513	4.165,00	6.299.729,10
китњак ог. I класа	16	448	4.165,00	1.866.586,40
Ук:		2801		17.655.291,21
цер I класа	15	181	6.305,00	1.141.205,00
цер II класа	12	145	4.202,00	613.470,00
вишеметарско	54	653	4.165,00	2.719.745,00
цер ог. I класа	19	230	4.165,00	956.742,15
Ук:		1209		5.431.162,15
вишеметарско	64	127	4.165,00	440055,00
ОТЛ огрев I класа	36	226	4.165,00	896542,00
Ук:		353		1.336.597,00
ОМЛ I класа	16	69	2.788,00	161.460,00
ОТМ огрев I класа	28	121	3.480,00	343.035,00
вишеметарско МЛ	56	241	2.788,00	80.1810,00

Сортимент	%		Цена (дин)	Свега (дин)
Ук:		431		1306305,00
багрем I класа	5	18	9.098,00	44.5802,00
багрем II класа	4	14	7.001,00	469.067,00
руд.др.9-15	23	81	4.377,00	469.067,00
руд.др.16-20	19	67	5.350,00	469.067,00
багрем ог.I класа	12	42	4.165,00	602.984,00
вишеметарско	38	131	4.165,00	255.935,00
Ук:		353		2.711.922,00
црни и бели бор I класа	18	81	6.698,00	140.338,00
црни и бели бор II класа	15	67	6.161,00	219.400,00
црни и бели бор III класа	14	63	4.654,00	388.690,00
црни и б. бор бор руд.др	39	175	3.717,00	544.005,00
црни и бели бор бор цел.дрво	14	63	2.788,00	358.425,00
Ук:		449		1.650.858,00
смрча I класа	5	12	9.972,00	106.524,00
смрча II класа	9	21	8.358,00	156.219,00
смрча III класа	21	50	6.915,00	307.750,00
смрчс руд.дрво	45	107	5.264,00	287.595,00
смрчс цел.дрво	20	47	2.788,00	188.505,00
Ук:		237		1046593,00
ОЧ I класа	10	43	9.972,00	387.711,00
ОЧ II класа	18	78	83.580,00	580.242,00
ОЧ III класа	27	117	6.915,00	720.135,00
ОЧ ост.тех.дрво	18	78	5.264,00	270.270,00
ОЧ целул.дрво	27	117	2.788,00	310.635,00
Ук:		433		2.268.993,00
СВЕГА		15.744		87.452.680,10

8.1.1. ПРИХОД ОД ПРЕВОЗА ДРВНИХ СОРТИМЕНАТА

Учешће наших камиона у превозу дрвних сортимената у овој газдинској јединици је 10 %, а преостала количина продаваће се на франко камионском путу.

Табела 41 – приход од превоза дрвних сортимената

Превоз	Запремина (м3)	Цена (дин)	Свега (дин)
Превоз тех.дрв.	577	1500	865500
Превоз прос.дрв.	997	1500	1495500
СВЕГА	1574		2.361.000

8.1.3. ПРИХОД ОД БИОЛОШКИХ ИНВЕСТИЦИЈА

Средства за репродукцију шума-15% на остварену цену продатог дрвета.

Табела 42 – приход од биолошких инвестиција

Врста рада	Свега (дин)
Биолошке инвестиције	13.117.902
СВЕГА	13.117.902

8.1.4. РЕКАПИТУЛАЦИЈА УКУПНОГ ПРИХОДА

Табела 43 – рекапитулација укупног прихода

Рекапитулација укупног прихода	
Од продаје дрвних сорт.	87.452.680,1
Од превоза дрвних сорт.	2.361.000
Од биолошких инвест.	13.117.902,02
	102.931.582,1

8.2. ФОРМИРАЊЕ УКУПНОГ РАСХОДА

- просечно годишње –

8.2.1. ТРОШКОВИ НА ГАЈЕЊУ ШУМА

Табела 44 – рекапитулација трошкова на гајењу шума

Врста рада	Радна пов ха	Цена дин	Свега дин
1. Сакупљање режијског отпада (120)	2,53	1.940,00	4.908,20
2. Комплетна припрема терена за пошумљавање (127)	2,69	90.000,00	242.100,00
3. Обнављ. прир. путем опл. сечама (311)	40,38	1.820,14	73.497,25
4. Вештачко пошумљавање голети (313)	0,16	84.449,00	13.511,84
5. Вештачко пошумљавање садњом (317)	2,53	84.449,00	213.655,97
6. Обнова багрема вегетативним путем (328)	3,28	236.442,00	775.529,76
7. Обнављање групично опл. сечама (329)	118,79	1.820,14	216.214,43
8. Попуњавање веш. подигнутих култура садњом (414)	0,94	84.449,00	79.382,06
10. Сеча избојака ручно (513)	2,53	30.490,00	77.139,70
11. Уклањање корова ручно (515)	9,47	28.265,00	267.669,55
12. Окопавање и прашење у културама (518)	3,85	28.350,00	109.147,50
13. Чишћење у младим природним састојинама (526)	12,41	37.837,00	469.557,17
14. Чишћење у младим културама (527)	1,86	37.800,00	70.308,00
15. Прореди у вештачки подигнутим шумама (532)	26,23	3.492,06	91.596,73
16. Прореди у изданачним шумама (533)	86,67	3.462,06	300.056,74
17. Прореди у високим шумама (534)	43,47	2.364,42	102.781,34
УКУПНО ГЈ "ЦЕР-ВИДОЈЕВИЦА"			3.107.056,25

8.2.2. ТРОШКОВИ НА ЗАШТИТИ ШУМА

Табела 45 – рекапитулација трошкова на заштити шума

Врста рада	По јединици:	Цена (дин)	Свега (дин)
Мониторинг зд.ст.	406,51	1.405,50	571.349,81

Врста рада	По јединици:	Цена (дин)	Свега (дин)
Постав.феромона (смрчев поткорњ.)	5	1.650,00	8.250,00
Постав.феромона (боров поткорњ.)	5	1.900,00	9.500,00
Активна дежур.	153	2.735,54	418.537,62
СВЕГА:			1.007.637,43

8.2.3. ТРОШКОВИ РАДОВА НА КОРИШЋЕЊУ ШУМА

Табела 46 – рекапитулација трошкова на коришћењу шума

Врста рада	Запремина (м3)	Цена (дин)	Свега (дин)
сеча и изр.тех.д.	5.776	592,07	3.419.796
сеча и изр.про.д.	9.968	1.103,49	10.999.588
привлачење тех.д.	5.776	1.126,22	6.505.047
изношење про.д.	9.968	1.150,91	11.472.271
СВЕГА:			32.396.702

8.2.4. ТРОШКОВИ РАДОВА НА ИЗГРАДЊИ И ОДРЖАВАЊУ ШУМСКИХ САОБРАЋАЈНИЦА

Табела 47 – рекапитулација трошкова на изградњи и одржавању шумских саобраћајница

Врста рада	Дужина пута (км)	Цена (дин)	Свега (дин)
Изградња	0,3	4.400.000	1.320.000
Реконструкција	2,3	3.300.000	7.590.000
Редовно одржавање	3,9	250.000	975.000
СВЕГА			988.500

8.2.6. ТРОШКОВИ РАДОВА НА УРЕЂИВАЊУ ШУМА

Табела 48 – рекапитулација трошкова на уређивању шума

Врста рада	Површина (ха)	Цена (дин/ха)	Свега (дин)
Издв.вис.шума	211,5	493	104.270
Издв.изд.и кул.	165,8	384	63.667
Издв.шик.и шиб.	13,8	164	2.263
Издв.необр.пов.	15,0	115	1.725
Пример вис.шума	211,5	696	147.204
Пример изд.и кул.	165,8	489	81.076
Унос података	406,2	65	26.403
Израда текст.дела	406,2	316	128.359
Израда комплета карата	406,2	48	19.498
Обележавање спо.гран.	406,2	165	67.023
Обележавање уну.гран.	406,2	165	67.023
СВЕГА			1.008.712

8.2.7. СРЕДСТВА ЗА РЕПРОДУКЦИЈУ ШУМА

Табела 49 – средства за репродукцију шума

Средства за репродукцију шума	Свега (дин)
15% од продајне вредности дрв.сор.на месту утовара	13.117.902
СВЕГА	13.117.902

8.2.8. НАКНАДА ЗА ПОСЕЧЕНО ДРВО

Табела 50 – накнада за посечено дрво

Накнада за посечено дрво	Свега (дин)
3% од продајне вредности дрв.сор.на месту утовара	2.623.580
СВЕГА	2.623.580

8.2.10. РЕКАПИТУЛАЦИЈА УКУПНОГ ПРИХОДА И РАСХОДА

Табела 51 – рекапитулација укупног прихода и расхода

Врста рада		Динара.(просечно годишње)
Приходи	од продаје дрвета	87.452.680
	од продаје осталих производа	15.478.902
	Укупно приходи	102.931.582
Трошкови	производње дрвних сортимената	32.396.702
	на гајењу шума	3.107.056
	изградње и одржавања шум.саобраћајница	9.885.000
	на заштити шума	1.007.637
	уређивања шума	1.008.712
	средства за репродукцију шума	13.117.902
	остали материјални режијски трошкови	14.343.032
	накнада за посечено дрво	2.623.580
Укупно трошкови	77.894.622	
БИЛАНС (ПРИХОДИ-ТРОШКОВИ)		25.036.960

8.3.ИЗВОРИ СРЕДСТАВА

Билансирањем потребних и расположивих средстава закључујемо да ће се сви планирани радови у простој репродукцији извршити из средстава који ће се остварити из ових шума, док ће се радови на проширеној репродукцији морати суфинансирати из средстава Буџета.

10. ОЧЕКИВАНИ РЕЗУЛТАТИ У ГАЗДОВАЊУ ШУМАМА НА КРАЈУ УРЕЂАЈНОГ ПЕРИОДА

Основни циљеви газдовања шумама јесу повећање њихове обраслости, биолошке стабилности, структурних и функционалних вредности. Спровођењем планираних мера газдовања и остваривањем прокламованих циљева (краткорочних и дугорочних), постојеће стање шума ће се унапредити и приближити оптималном.

У том смислу у ГЈ "Цер-Видојевица" на крају наредног уређајног периода очекује се:

- повећање обрасле површине,
- смањење површина под девастираним шумама
- повећање запреминског прираста извођењем проредних сеча у природним и вештачким састојинама
- побољшање здравственог стања извођењем санитарних сеча
- природна обнова на деловима јединице извођењем оплодно завршних секова, или групимичним сечама
- повећање просечне дрвне запремине
- повећање текућег запреминског прираста у свим младим и средњедобним састојинама, услед правилног и правовременог извршења узгојних захвата,
- побољшање сортиментне структуре неговањем дебљинског прираста најквалитетнијих стабала (стабала будућности),
- повећање отворености јединице до оптималне изградњом једног новог путног правца,
- унапређење свих општекорисних функција шума, услед побољшања свеукупног постојећег стања.

11. ШУМСКА ХРОНИКА

На основу члана 35. (Сл.гл.Р.С.бр.30/10; измена закона "Сл. гл. РС", бр. 93/12) закона о шумама, сопственик, односно корисник шума дужан је да води књигу шумске хронике која је саставни део основе, односно програма.

Шумска хроника нарочито садржи податке о фенолошким, биотичким и абиотичким појавама у шуми. Како нови правилник није донешен примењиваће се упутства из важећег правилника. Према члану 73. Правилника о садржини основа и програма газдовања шумама, годишњег извођачког плана и привременог годишњег плана газдовања приватним шумама, поред извршених радова, евидентирају се и други подаци и појаве од значаја за газдовање шумама (шумска хроника) као што су:

- промена у јавним књигама,
- веће шумске штете од елементарних непогода,
- штете од биљних болести и штеточина,
- појава раних и касних мразева,
- почетак и крај вегетационог периода,
- почетак листања, цветања, опрашивања, плодоношења,
- плавне воде и друго.

Подаци из става 1. овог члана евидентирају се по газдинским јединицама одмах по настанку промене.

12. ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

12.1. ЕВИДЕНЦИЈА ИЗВРШЕНИХ РАДОВА У ОСНОВИ

Према Закона о шумама шумама (Сл. гл. РС, бр.30 од 7. маја 2010. године; измена закона "Сл. гл. РС", бр. 93/12; измена закона "Сл. гл. РС", бр. 89/15; измена закона "Сл. гл. РС", бр. 95/18), извршени радови на газдовању шумама морају се евидентирати на начин прописан овим законом.

Евиденција о извршеним радовима из става 1.члана 34. је саставни део основа програма и пројеката из чл.31.и 32.овог закона.

Сопственик шума који шумама газдује у складу са основом, односно корисник шума дужан је да евидентира извршене радове најкасније до 28. фебруара текуће године за предходну годину.

Према члану 72. Правилника о садржини основа и програма газдовања шумама, годишњег извођачког плана и привременог годишњег плана газдовања приватним шумама, радови на гајењу шума (пошумљено необрасло земљиште; реконструисане, девастиране и деградиране шуме, шикаре и шибљаци; пошумљене необрасле површине настале чистом сечом или дејством елементарних непогода, плантаже и сл.), изграђене шумске саобраћајнице и други објекти који имају карактер инвестиционих улагања и инфраструктурних радова, евидентирају се на основу документације о извршеном пријему тих радова(колаудација).

Евидентирање извршених радова на гајењу, коришћењу шума и осталих шумских производа врши се на обрасцима бр.5.-9.

Извршени радови шематски се приказују и на привредним картама са знаком површине, количине и године извршења радова.

Евидентирају се подаци о извршеним радовима на гајењу шума, сечама по врстама дрвећа, изграђеним шумским саобраћајницама и осталим објектима.

Евиденција извршених радова на гајењу шума садржи:

- одељење,одсек, газдинска класа
- година извођења радова, површина у ха
- утрошени материјал(врста дрвећа, саднице у ком., семе у кг.)
- остали материјал (врста и количина)
- нега шума (врста дрвећа, посечено м3)

Према члану 76. Правилника о садржини основа и програма газдовања шумама, годишњег извођачког плана и привременог годишњег плана газдовања приватним шумама, количина посеченог дрвета разврстава се на главни принос (редовни, ванредни и случајни) и претходни принос (редовни и случајни) уз назнаку начина сече.

Бруто запремина дозначеног дрвета уноси се након извршене сече из дозначних књига, а нето запремина шумских сортимената утврђена на месту сече, из документације корисника. Дрвна запремина у дозначним књигама обрачунава се по истим таблицама по којима је била обрачуната дрвна запремина састојина.

12.2. ПЕРИОД ВАЖЕЊА ОСНОВЕ

Основа газдовања шумама за ГЈ "Цер-Видојевица" примењиваће се од дана давања сагласности од стране Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, а важи од 1.I 2023. године до 31.XII 2032. године.

12.3. ВРЕМЕ СЕЧЕ

У члану 59. (Сл. гл. РС, бр.30 од 7. маја 2010. године; измена закона "Сл. гл. РС", бр. 93/12; измена закона "Сл. гл. РС", бр. 89/15; измена закона "Сл. гл. РС", бр. 95/18),) Закона о шумама, наведено је да се сече шума, које се обнављају природним путем, врше у периоду пред пун урод семена и то по правилу у периоду мировања вегетације и да се време сече одређује основном газдовања шумама.

Време сече шума у овој газдинској јединици потребно је усагласити са Правилником о шумском реду (Сл. гл. РС, бр. 38/11) донешеном на основу члана 61.став 3. Закона о шумама.(Сл. гл. РС, бр.30 од 7. маја 2010. године; измена закона "Сл. гл. РС", бр. 93/12; измена закона "Сл. гл. РС", бр. 89/15; измена закона "Сл. гл. РС", бр. 95/18),).

Време сече, израде, извоза, изношења и привлачења дрвета одређује се основном газдовања шумама, односно програмом газдовања шумама, а утврђује се на следећи начин:

Време, начин и врста сече шума одређује се планом развоја шумске области (у даљем тексту: план развоја), основном газдовања шумама (у даљем тексту: основа), односно програмом газдовања шумама (у даљем тексту: програм).*

Сеча обнављања шума, и то: оплодни, накнадни и завршни сек, врши се од 10. септембра текуће године до почетка вегетације наредне године.*

Под почетком вегетације подразумева се почетак листања главне врсте, односно врста дрвећа у састојини.*

Време сече, израде, извоза, изношења и привлачења дрвета планира се и спроводи извођачким пројектом газдовања шумама и годишњим планом газдовања шумама.

12.4. НАЧИН ИЗРАДЕ ОСНОВЕ

12.4.1. ОПИС РАДОВА НА ПРИКУПЉАЊУ И ОБРАДИ ПОДАТАКА

12.4.1.1. ТЕХНИЧКА ПОДЕЛА ПРОСТОРА-ШУМЕ

ГЈ "Цер-Видојевица" је по, као и по претходном стању подељена на 178 одељења. При томе је просечна површина одељења 22,81 ха. Због извесног умањења поседа просечна величина одељења је незнатно умањена у односу на претходну.

Границе одељења су на прописан начин обновљене црвеном бојом. Уређивање шума је извршено по јединственој методологији која је дата у упуштвима за инвентаризацију шума на нивоу Републике Србије.

12.4.1.2. ГЕОДЕТСКИ ПРЕМЕР

Спољна граница јединице и границе приватних енклава, идентификоване су помоћу детаљних листова геодетског премера, у години која је предходила прикупљању теренских података.

Унутрашња граница је обновљена у години која је претходила извођењу теренских радова а остатак у самој години инвентуре шума ове газдинске јединице (2011./2012.год.).

Обележавање граница одсека вршено је током саме фазе издвајања у свим оним ситуацијама које је правилник налагао.

Привредна, односно техничка подела јединице на одељења, извршена је у току претходних уређивања путем геодетског премера бусолним теодолитом, методом на прескок уз оптичко мерење дужина.

Сви полигонски влаци везани су за постојећу полигонску мрежу детаљног катастарског премера, као и за друге сталне природне објекте.

Подаци геодетског снимања искартирани су поларним транспортером на основу карте 1:5000 која је израђена на основу детаљних листова Р=1:2500 методом пантографисања. Површине одсека, одељења и целе јединице утврђене су планиметрисањем и изравнавањем података на катастарско стање.

У току овог уређивања обновљене су целокупне унутрашње границе у дужини од 172 км и део спољашње границе у дужини од 112 км.

12.4.1.3. ПРИКУПЉАЊЕ ТЕРЕНСКИХ ПОДАТАКА

Издавање састојина, као и дендрометријски премер, извршен је у току 2011 и 2012 године. Обележавање, издавање и премер састојина извела је екипа ШГ "Борања" Лозница, у саставу:

1. **Лучић Жарко**, дипл. инж.- самостални референт за израду планова и основа
2. **Манојловић Александар**, дипл. инж, референт за израду планова и основа
3. **Николић Бојан**, дипл. инж, референт за израду планова и основа
3. **Миличић Данка**, дипл. инж референт за израду планова и основа
4. **Ковачевић Светолик**, техничар-геометар
5. **Павловић Драган**, техничар-геометар
6. **Урошевић Александар**, техничар-геометар

11.4.2.ОБРАДА ПОДАТАКА

Уношење података таксације, обраду свих података, као и штампање основе, извршио је Миле Алексић, дипл. инж.- референт за израду планова и основа.

11.4.3.ИЗРАДА КАРАТА

Шумске карте су израђене на основу постојећих катастарских планова-детаљних листова, топографских карата и накнадног премера у газдинској јединици.

Саставни део ове основе чини прилог следећих карата:

- Основна карта..... Р= 1: 10.000
- Прегледна састојинска карта..... Р =1: 20.000
- Прегледна карта газдинских класа..... Р= 1: 20.000
- Прегледна карта намене површина.... Р= 1: 20.000
- Прегледна карта премера шума..... Р= 1: 20.000
- Привредна карта..... Р= 1: 20.000
- Топографска карта..... Р= 1: 20.000

11.4.4. ИЗРАДА ТЕКСТУАЛНОГ ДЕЛА ОСНОВЕ

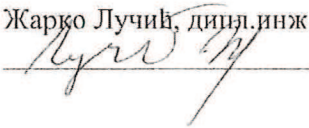
Текстуални део основе писао је инж. шум. Миле Алексић и инж. шум. Жарко Лучић уз помоћ чланова Одсека за израду Основа и планова газдовања шумама у ШГ "Борања" Лозница.

У Лозници, август 2022. године

ГЈ "Цер-Видојевица" код-2511

ПРОЈЕКТАНТ:

Жарко Лучић, дипл.инж.

ДИРЕКТОР:

Милан Стојановић, дипл.инж.

0. УВОД	3
I.УВОДНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ И НАПОМЕНЕ	3
II.ОСТАЛЕ ЗАКОНСКЕ И ПОДЗАКОНСКЕОДРЕДБЕ.....	3
1. ОПШТИ ОПИС ГЕОГРАФСКИХ, ПОСЕДОВНИХ И ПРИВРЕДНИХ ПРИЛИКА.....	4
1.1. ГЕОГРАФСКЕ ПРИЛИКЕ	4
1.1.1. ГЕОГРАФСКИ ПОЛОЖАЈ ГАЗДИНСКЕ ЈЕДИНИЦЕ	4
1.1.2. ГРАНИЦЕ.....	4
1.1.3. ПОВРШИНА	4
1.2. ПРИВРЕДНЕ ПРИЛИКЕ	6
1.2.1. ЕКОНОМСКЕ ПРИЛИКЕ.....	6
1.2.2. ОРГАНИЗАЦИЈА И МАТЕРИЈАЛНА ОПРЕМЉЕНОСТ ШУМСКОГ ГАЗДИНСТВА И ШУМСКЕ УПРАВЕ	7
1.2.3. ДОСАДАШЊИ ЗАХТЕВИ ПРЕМА ШУМАМА И ДОСАДАШЊИ НАЧИН КОРИШЋЕЊА ШУМСКИХ РЕСУРСА	9
1.2.4. МОГУЋНОСТ ПЛАСМАНА ШУМСКИХ ПРОИЗВОДА.....	9
2. БИОЕКОЛОШКА ОСНОВА ГАЗДОВАЊА ШУМАМА	10
2.1. РЕЉЕФ И ГЕОМОРФОЛОШКЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ.....	10
2.2. ГЕОЛОШКА ПОДЛОГА И ТИПОВИ ЗЕМЉИШТА.....	10
2.4. КЛИМА.....	14
2.5. ОПШТЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ ШУМСКИХ ЕКОСИСТЕМА.....	17
2.5.1. ВЕГЕТАЦИЈА-ШУМСКЕ ФИТОЦЕНОЗЕ.....	17
2.6. ОПШТИ ФАКТОРИ ЗНАЧАЈНИ ЗА СТАЊЕ ШУМСКИХ ЕКОСИСТЕМА.....	21
3. УТВРЂЕНЕ ФУНКЦИЈЕ ШУМА-НАМЕНЕ	22
3.1. ОСНОВНЕ ПОСТАВКЕ И КРИТЕРИЈУМИ ПРОСТОРНО-ФУНКЦИОНАЛНОГ РЕОНИРАЊА ШУМА И ШУМСКИХ СТАНИШТА У ГАЗДИНСКОЈ ЈЕДИНИЦИ.....	22
3.2. ФУНКЦИЈЕ ШУМА И НАМЕНА ПОВРШИНА У ГАЗДИНСКОЈ ЈЕДИНИЦИ	22
4. СТАЊЕ ШУМА И ШУМСКИХ СТАНИШТА.....	28
4.1.СТАЊЕ ШУМА ПО НАМЕНИ	28
4.1.1. СТАЊЕ ШУМА ПРЕМА ГЛОБАЛНОЈ НАМЕНИ	28
4.1.2.СТАЊЕ ШУМА ПРЕМА ОСНОВНОЈ НАМЕНИ	28
4.2. СТАЊЕ ШУМА ПО ГАЗДИНСКИМ КЛАСАМА.....	29

4.3. СТАЊЕ ШУМА ПО ПОРЕКЛУ И ОЧУВАНОСТИ ПО ГАЗДИНСКИМ КЛАСАМА...	34
4.4. СТАЊЕ ШУМА ПО СМЕСИ.....	41
4.5. СТАЊЕ ШУМА ПО ВРСТАМА ДРВЕЋА	45
4.6. СТАЊЕ ШУМА ПО ДЕБЉИНСКОЈ СТРУКТУРИ.....	47
4.7. СТАЊЕ САСТОЈИНА ПО СТАРОСТИ (ДОБНИ РАЗРЕДИ)	51
4.8. СТАЊЕ ВЕШТАЧКИ ПОДИГНУТИХ САСТОЈИНА	57
4.9. СТАЊЕ САСТОЈИНА ПРЕМА СТЕПЕНУ УГРОЖЕНОСТИ ОД ПОЖАРА.....	59
4.10. СТАЊЕ НЕОБРАСЛИХ ПОВРШИНА.....	59
4.11. ЗДРАВСТВЕНО СТАЊЕ САСТОЈИНА.....	60
4.12. ОСТАЛИ ПРОИЗВОДИ ШУМА И ШУМСКОГ ЗЕМЉИШТА.....	61
4.12.1. ГЉИВЕ, ПЛОДОВИ, ЛЕКОВИТО БИЉЕ	61
4.12.2. ФОНД И СТАЊЕ ДИВЉАЧИ.....	61
4.13. ПРЕГЛЕД ВРСТА ЗАШТИЋЕНИХ УРЕДБОМ О ЗАШТИТИ ПРИРОДНИХ РЕТКОСТИ, КОНВЕНЦИЈОМ О МЕЂУНАРОДНОМ ПРОМЕТУ УГРОЖЕНИХ ВРСТА ДИВЉЕ ФАУНЕ И ФЛОРЕ – СИТЕС КОНВЕНЦИЈОМ, ПРАВИЛНИКОМ О ПРОГЛАШЕЊУ И ЗАШТИТИ СТРОГО ЗАШТИЋЕНИХ ДИВЉИХ ВРСТА БИЉАКА, ЖИВОТИЊА И ГЉИВА (сл. гл. РС, 5/2010)	65
4.14. ШУМЕ ВИСОКИХ ЗАШТИТНИХ ВРЕДНОСТИ	66
4.15. ОПШТИ ОСВРТ НА ЗАТЕЧЕНО СТАЊЕ.....	66
5. СТАЊЕ ШУМСКИХ САОБРАЋАЈНИЦА.....	68
5.1. СПОЉАШЊА ОТВОРЕНОСТ ШУМСКОГ КОМПЛЕКСА САОБРАЋАЈНИЦАМА..	68
5.2. УНУТРАШЊА ОТВОРЕНОСТ ШУМСКОГ КОМПЛЕКСА САОБРАЋАЈНИЦАМА..	69
6. АНАЛИЗА И ОЦЕНА ГАЗДОВАЊА У ПРЕТХОДНОМ УРЕЂАЈНОМ ПЕРИОДУ	70
5.1.ПРОМЕНА ШУМСКОГ ФОНДА	70
5.1.1. ПРОМЕНА ШУМСКОГ ФОНДА ПО ПОВРШИНИ	70
5.1.2. ПРОМЕНА ШУМСКОГ ФОНДА ПО ЗАПРЕМИНИ И ЗАПРЕМИНСКОМ ПРИРАСТУ	71
5.2.ОДНОС ПЛАНИРАНИХ И ОСТВАРЕНИХ РАДОВА У ДОСАДАШЊЕМ ПЕРИОДУ ..	72
5.2.1. ДОСАДАШЊИ РАДОВИ НА ОБНОВИ И ГАЈЕЊУ ШУМА.....	72
5.2.3. ДОСАДАШЊИ РАДОВИ НА КОРИШЋЕЊУ ШУМА	72
5.2.3. ДОСАДАШЊИ РАДОВИ НА ЗАШТИТИ ШУМА.....	73
5.2.4. ДОСАДАШЊИ РАДОВИ НА ИЗГРАДЊИ И ОДРЖАВАЊУ ШУМСКИХ САОБРАЋАЈНИЦА И ДРУГИХ ОБЈЕКТА.....	74
5.2.5. ОПШТИ ОСВРТ НА ДОСАДАШЊЕ ГАЗДОВАЊЕ-ОЦЕНА УТИЦАЈА НА САДАШЊЕ СТАЊЕ.....	74

7. ЦИЉЕВИ И МЕРЕ ЗА ОСТВАРЕЊЕ ЦИЉЕВА ГАЗДОВАЊА	75
7.1. ЦИЉЕВИ.....	75
7.1.1. ОПШТИ ЦИЉЕВИ	75
7.1.2. ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ.....	75
7.2. МЕРЕ ЗА ПОСТИЗАЊЕ ЦИЉЕВА ГАЗДОВАЊА ШУМАМА	76
7.2.1. УЗГОЈНЕ МЕРЕ.....	76
7.3.2. УРЕЂАЈНЕ МЕРЕ	78
7.4. ПЛАНОВИ ГАЗДОВАЊА ШУМАМА.....	80
7.4.1. ПЛАН ГАЈЕЊА ШУМА	80
7.4.1.2. ПЛАН ОБНАВЉАЊА ШУМА	82
7.4.2. ПЛАН ЗАШТИТЕ ШУМА.....	86
7.4.3. ОДРЕЂИВАЊЕ ПРИНОСА-ЕТАТА	88
7.4.4. ПЛАН КОРИШЋЕЊА ШУМА	92
7.4.5.УКУПАН ПРИНОС ОД СЕЧА ШУМА	101
7.4.6. ПЛАН КОРИШЋЕЊА ОСТАЛИХ ШУМСКИХ ПРОИЗВОДА.....	102
7.4.7. ПЛАН УНАПРЕЂЕЊА СТАЊА ЛОВНЕ ДИВЊАЧИ	102
7.4.8. ПЛАН ИЗГРАДЊЕ И ОДРЖАВАЊА ШУМСКИХ САОБРАЂАЈНИЦА.....	102
7.4.9. ПЛАН УРЕЂИВАЊА ШУМА	103
8.УПУСТВА И СМЕРНИЦЕ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ПЛАНОВА	104
8.1.СМЕРНИЦЕ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ПЛАНА ГАЈЕЊА	104
8.2. СМЕРНИЦЕ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ПЛАНА НЕГЕ ШУМА.....	104
8.3.СМЕРНИЦЕ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ПЛАНА ОБНОВЕ ШУМА	105
8.3.1. ОПЛОДНА СЕЧА КРАТКОГ ПЕРИОДА ЗА ОБНАВЉАЊЕ	105
8.3.2. ОПЛОДНА СЕЧА ДУГОГ ПЕРИОДА ЗА ОБНАВЉАЊЕ	106
8.3.3. ВЕШТАЧКО ОБНАВЉАЊЕ САСТОЈИНА	107
8.3.4. ПОШУМЉАВАЊЕ ГОЛЕТИ И ОБЕШУМЉЕНИХ ПОВРШИНА	107
8.3.5.ОБНОВА БАГРЕМА ВЕГЕТАТИВНИМ ПУТЕМ.....	107
8.4.СМЕРНИЦЕ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ РАДОВА НА ЗАШТИТИ ШУМА	108
8.5.СМЕРНИЦЕ КОРИШЋЕЊА ШУМА	109
8.5.1. ПРИПРЕМА ПРОИЗВОДЊЕ	109
8.5.2. НАЧИН СЕЧЕ У САСТОЈИНАМА	109
8.5.3. ПРИВЛАЧЕЊЕ И ТРАНСПОРТ ДРВЕТА	112
8.5.4.ВРЕМЕ ИЗВОЂЕЊА РАДОВА.....	113
8.6. СМЕРНИЦЕ ЗА ИЗГРАДЊУ И ОДРЖАВАЊЕ ШУМСКИХ САОБРАЂАЈНИЦА	113
8.7.СМЕРНИЦЕ ЗА ИДЕНТИФИКАЦИЈУ И УПРАВЉАЊЕШУМАМА ВИСОКЕ ЗАШТИТНЕ ВРЕДНОСТИ	115

7.8. СМЕРНИЦЕ ЗА ПРАЋЕЊЕ СТАЊА(МОНИТОРИНГ)РЕТКИХ, РАЊИВИХ И УГРОЖЕНИХ ВРСТА У ЈАВНОМ ПРЕДУЗЕЊУ "СРБИЈАШУМЕ" БЕОГРАД.....	118
8. ЕКОНОМСКО-ФИНАНСИЈСКА АНАЛИЗА ГАЗДОВАЊА ШУМАМА.....	121
8.1.ФОРМИРАЊЕ УКУПНОГ ПРИХОДА.....	121
8.1.1. ПРИХОД ОД ПРОДАЈЕ ДРВНИХ СОРТИМЕНАТА	121
8.1.1. ПРИХОД ОД ПРЕВОЗА ДРВНИХ СОРТИМЕНАТА	122
8.1.3. ПРИХОД ОД БИОЛОШКИХ ИНВЕСТИЦИЈА	122
8.1.4. РЕКАПИТУЛАЦИЈА УКУПНОГ ПРИХОДА.....	123
8.2.ФОРМИРАЊЕ УКУПНОГ РАСХОДА	123
8.2.1.ТРОШКОВИ НА ГАЈЕЊУ ШУМА	123
8.2.2.ТРОШКОВИ НА ЗАШТИТИ ШУМА	123
8.2.3. ТРОШКОВИ РАДОВА НА КОРИШЋЕЊУ ШУМА	124
8.2.4. ТРОШКОВИ РАДОВА НА ИЗГРАДЊИ И ОДРЖАВАЊУ ШУМСКИХ САОБРАЋАЈНИЦА.....	124
8.2.6. ТРОШКОВИ РАДОВА НА УРЕЂИВАЊУ ШУМА	124
8.2.7. СРЕДСТВА ЗА РЕПРОДУКЦИЈУ ШУМА	125
8.2.8. НАКНАДА ЗА ПОСЕЧЕНО ДРВО.....	125
8.2.10. РЕКАПИТУЛАЦИЈА УКУПНОГ ПРИХОДА И РАСХОДА.....	125
8.3.ИЗВОРИ СРЕДСТАВА	125
10. ОЧЕКИВАНИ РЕЗУЛТАТИ У ГАЗДОВАЊУ ШУМАМА НА КРАЈУ УРЕЂАЈНОГ ПЕРИОДА	126
11. ШУМСКА ХРОНИКА	127
12. ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ.....	128
12.1. ЕВИДЕНЦИЈА ИЗВРШЕНИХ РАДОВА У ОСНОВИ	128
12.2. ПЕРИОД ВАЖЕЊА ОСНОВЕ	129
12.3. ВРЕМЕ СЕЧЕ	129
12.4. НАЧИН ИЗРАДЕ ОСНОВЕ.....	129
12.4.1. ОПИС РАДОВА НА ПРИКУПЉАЊУ И ОБРАДИ ПОДАТАКА.....	129
11.4.2.ОБРАДА ПОДАТАКА	130
11.4.3.ИЗРАДА КАРАТА.....	130
11.4.4. ИЗРАДА ТЕКСТУАЛНОГ ДЕЛА ОСНОВЕ	130

ГЈ "Цер-Видојевица" код-2511